

ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД «ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені К. Д. УШИНСЬКОГО»
МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Кваліфікаційна наукова праця
на правах рукопису

ХАНЬ ХУЙЮНЬ

УДК:378:37.011.3-051:78:7:001.895:004.9(043)

ДИСЕРТАЦІЯ

**ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ
МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА ДО ВПРОВАДЖЕННЯ ТЕХНОЛОГІЙ
МИСТЕЦЬКОЇ ІННОВАТИКИ**

01 – Освіта/Педагогіка

014 Середня освіта. Музичне мистецтво

Подається на здобуття наукового ступеня доктора філософії

Дисертація містить результати власних досліджень. Використання ідей,
результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне

джерело 韩祎的 Хань Хуйюнь

Науковий керівник – Батюк Наталія Орестівна,
кандидат педагогічних наук, доцент

Одеса – 2023

АНОТАЦІЯ

Хань Хуюнь. Педагогічні умови підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до впровадження технологій мистецької інноватики.

Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 014 Середня освіта (Музичне мистецтво). – Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського». Одеса, 2023 р.

Зміст анотації

У дисертаційній роботі наведено результати дослідження проблеми підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до впровадження технологій мистецької інноватики до музично-освітнього процесу.

Актуальність дослідження обумовлена необхідністю удосконалення мистецько-освітніх систем України та Китаю щодо забезпечення розвитку в учнів здатності успішно та творчо працювати, компетентно сприймати та використовувати мистецьку інформацію, розуміти культурну картину світу та бути залученими до скарбів національної та світової художньої культури в умовах взаємодії із соціокультурними викликами сучасного постінформаційного суспільства.

Пріоритетність спрямування на інноваційне методично-технологічне забезпечення освітньої галузі України та Китаю закріплено у Рекомендаціях Європейського Парламенту та Ради Європейського Союзу «Про основні компетентності для навчання протягом усього життя» (2006 р.). Означене спрямування підтримано Законами України «Про освіту» (2017 р.), «Про повну загальну середню освіту» (2020 р.); у побудованій на їх ґрунті Концепції Нової української школи (2016 р.), також у державних документах КНР – Державному акті модернізації освітньої галузі Китаю до 2035 р., Державній програмі реформування і розвитку освіти щодо середньострокового і довгострокового

періодів 2010-2020 р., Стандартах обов'язкової освітньої програми з музичного мистецтва (2011 р.).

За результатами аналізу наукових та науково-методичних джерел з'ясовано, що в соціокультурному середовищі постінформаційного суспільства спостерігається стрімкий розвиток інновацій та упровадження технологій до всіх галузей діяльності, зокрема, й до галузі музичної освіти. Технології – інформаційно-комунікаційні, освітні, мистецькі, педагогічні – розглядаються як ресурс, що володіє неабиякими можливостями щодо сприяння компетентнісному і творчому розвитку учнів. Великого значення у зв'язку з цим набуває привернення щільної уваги збереженню та розвитку творчої індивідуальності кожного учня, на тлі реалізації потужного потенціалу технологій щодо вирішення актуальних завдань музично-освітнього процесу. Виконання цього складного комплексного завдання вимагає спеціальної підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до впровадження технологій мистецької інноватики в музично-освітній процес, зокрема, шляхом створення задля цього відповідних педагогічних умов.

Метою дослідження є теоретичне обґрунтування, розробка та експериментальна перевірка педагогічних умов підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до впровадження технології мистецької інноватики у процес загальної мистецької (музичної) освіти в умовах соціокультурного середовища постінформаційного суспільства.

Відповідно до мети дослідження визначено низку *завдань*, які розв'язано в процесі дослідження. Задля розв'язання першого завдання було вивчено та проаналізовано в міждисциплінарному науковому дискурсі поняття та явища, пов'язані з феноменом технологій мистецької інноватики, як-от: технології, інноваційні освітні технології, мистецькі технології, інформаційно-комунікаційні технології. Розкрито поняття інновації, історичний аспект виникнення та розвитку науки інноватики, поняття традиційних та інноваційних освітніх технологій та їхнє застосування в галузях мистецько-педагогічної фахової освіти та загальної мистецької (музичної) освіти. Розглянуто питання щодо споріднених

понять «підготовка» та «підготовленість» у науковому дискурсі. Вивчено поширені в науковому дискурсі освітні інноваційні технології. На цій основі, зроблено висновок стосовно найбільш відомих у світі продуктивних освітніх технологій доби постінформаційного суспільства та представлено оновлений перелік з короткими характеристиками означених технологій, які часто інтегруються з технологіями мистецької інноватики. Йдеться про: технологію розвивального навчання, технологію колективного/групового навчання, технологію розвитку критичного мислення, технологію модульного навчання, технологію створення ситуації успіху, технологію рівневої диференціації (диференційованого навчання), інтегральну педагогічну технологію.

Відповідно до розв'язання другого завдання визначено сутність і компонентну структуру підготовленості майбутніх учителів музичного мистецтва України та Китаю до впровадження технологій мистецької інноватики в процес загальної мистецької (музичної) освіти в закладах ЗСО в умовах соціокультурного середовища постінформаційного суспільства. Зроблено висновок, що підготовленість майбутніх учителів музичного мистецтва до впровадження технологій мистецької інноватики є інтегральним фахово-компетентнісним конструктом, заснованим на усвідомленні згаданими здобувачами можливостей таких технологій сприяти ефективному розв'язанню освітніх завдань, знаннях про особливості їх дизайну та функціональність, уміннях їх розробки та застосування, на тлі усвідомлення відповідальності за прогнозовані та непередбачувані результати упровадження інновацій до музично-освітнього процесу із забезпеченням належної підтримки становлення та розвитку індивідуальності учня в сучасному соціокультурному середовищі постінформаційного суспільства.

Уточнено, що компонентна структура підготовленості майбутніх учителів музичного мистецтва до впровадження технологій мистецької інноватики складається з ціннісно-мотиваційного, проєктувально-креаційного, етико-

прогностичного та менеджерсько-перформативного компонентів та низки елементів у їх змісті.

У процесі виконання третього завдання обґрунтовано методологічні основи дослідження, зокрема визначено що підготовку майбутніх учителів музичного мистецтва до впровадження технологій мистецької інноватики доцільно здійснювати на засадах низки конкретно-наукових підходів та пов'язаних з ними принципів. Серед таких підходів визначено: раціональний (принцип обґрунтування педагогічної дії), епістемологічний (принцип епістемологічного плюралізму), конструктивістський (принцип дотримання дедуктивної логіки у створенні дизайну технологій мистецької інноватики); етичний (принцип турботи та чуйності); ітеративний (принцип адаптації до невизначеності); результативний (принцип оперативності та адаптивності), діалогічний (принцип дорадчості та оперативного реагування). Розкрито дієвість означених підходів в контексті формування підготовленості майбутніх учителів музичного мистецтва до впровадження технологій мистецької інноватики шляхом створення спеціальних педагогічних умов у процесі їх фахової підготовки.

У результаті виконання четвертого завдання розроблено діагностичний апарат оцінювання рівня підготовленості майбутніх учителів музичного мистецтва до впровадження технологій мистецької інноватики відповідно до структури досліджуваного конструкту. До складу означеного апарату увійшли наступні критерії та показники: інтенційно-диспозиційний критерій, за допомогою якого оцінювалася сформованість ціннісно-мотиваційного компоненту. Показниками даного критерію було визначено: ступінь усвідомлення функціональних можливостей технологій мистецької інноватики сприяти розвитку музичної-освітньої галузі та міру прагнення майбутніх учителів музичного мистецтва інтегрально упроваджувати педагогічні, мистецькі та інформаційно-комунікаційні технології задля вирішення завдань музично-освітнього процесу. Сформованість проєктувально-креаційного компоненту оцінювалася за когнітивно-компетентнісним критерієм з показниками: міра сформованості знання про основні концепції, наукові підходи та принципи, що

визначають функціональну спрямованість технологій мистецької інноватики; ступінь обізнаності про шляхи та методи розробки технологій мистецької інноватики. Задля оцінювання рівня сформованості етико-прогностичного компонента було обрано конструктивно-відповідальний критерій, показниками якого визначено міру обізнаності майбутніх учителів музичного мистецтва про стандарти відповідальних технологій та усвідомлення їх значущості в контексті забезпечення результативності впровадження технологій мистецької інноватики в освітній процес та рівень їх здатності застосовувати передбачувальне моделювання в процесі розробки технологій мистецької інноватики. Оцінювання сформованості менеджерсько-перформативного компонента здійснювалося за практиологічно-адаптивним критерієм, показниками якого було визначено міру здатності майбутніх учителів музичного мистецтва розробляти та застосовувати технології мистецької інноватики в музично-освітньому процесі та ступінь здатності згаданих здобувачів розробляти інструменти оцінювання результативності технологій мистецької інноватики, застосовувати їх та вносити корегування залежно від результату.

Застосування низки діагностичних методів, серед яких анкетування розроблене у межах технології на основі ТРАСК (Wilson, 2011), методи виконання творчих завдань на когнітивне моделювання складових процесу впровадження технологій мистецької інноватики, застосування зворотного проєктування задля розробки технологій мистецької інноватики тощо, дозволило визначити рівні (інтегральний, результативний, репрезентативний, реактивний) підготовленості майбутніх учителів музичного мистецтва до впровадження технологій мистецької інноватики.

Виконання п'ятого завдання, яке полягало в експериментальній перевірці ефективності розроблених педагогічних умов підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до впровадження технологій мистецької інноватики було виконане шляхом поетапного упровадження означених педагогічних умов до фахової підготовки згаданих здобувачів. На першому, функціонально-дослідницькому етапі, було впроваджено педагогічну умову «спрямування на

визначення функціональних можливостей технологій мистецької інноватики сприяти підвищенню якості музичної освіти». На другому, гносеологічно-формульованому, етапі створено педагогічну умову «стимулювання до конструювання знання про зміст та дизайн технологій мистецької інноватики». Третій, виробничо-творчий етап було відзначено застосуванням педагогічної умови «сприяння формуванню умінь застосування технологій мистецької інноватики в музично-освітньому процесі».

Оцінювання рівня підготовленості майбутніх учителів музичного мистецтва до впровадження технологій мистецької інноватики, яке здійснювалося наприкінці формульованого експерименту, показало зростання показників сформованості досліджуваного конструкту в обох вибірках. Зокрема, в ЕГ було виявлено, що 25% (4 ос.) досягли високого рівня сформованості досліджуваного конструкту; 56,25% (9 ос.) – достатнього рівня; 12,50 (2 ос.) – середнього рівня; 6,25% (1 ос.) – низького. У КГ кількість респондентів, які досягли високого рівня склала 5,88% (1 ос.); достатнього – 11,76% (2 ос.); середнього – 35,29% (6 ос.); низького – 47,06% (8 ос.). Таким чином, було виявлено, що більшість респондентів ЕГ досягли високого та достатнього рівнів підготовленості до впровадження технологій мистецької інноватики, у той час як більшість респондентів КГ продемонстрували низький та середній рівень. Значущість виявленої різниці перевірялась за критерієм Фішера, у результаті чого було отримано емпіричне значення $\varphi^*_{\text{емп}}=3,959$, яке виявилось більшим за критичне значення критерію $\varphi^*_{\text{кр}} = 2,31$, на підставі чого було прийнято робочу гіпотезу стосовно істотності перевищення в ЕГ кількості респондентів, які досягли бажаного рівня сформованості досліджуваного конструкту у порівнянні із кількістю таких респондентів у КГ. Означене довело ефективність авторської методики створення педагогічних умов підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до впровадження технологій мистецької інноватики.

Ключові слова: педагогічні умови, майбутні вчителі, майбутні учителі музичного мистецтва, учитель музичного мистецтва, підготовка, готовність майбутніх учителів, принципи, інформаційно-комунікативні технології (ІКТ),

музично-комп'ютерні технології, компетентнісний підхід, технології, мистецька інноватика, компетентність, загальна мистецька (музична) освіта, впровадження.

СПИСОК ПУБЛІКАЦІЙ ЗДОБУВАЧА

Статті в наукових фахових виданнях України

1. Батюк Н., Федорець М., & Хан Хуйюнь. (2021). Реалізація компетентнісного підходу в процесі загальної мистецької (музичної) освіти школярів України та Китаю. *Педагогічні науки: Теорія, історія, інноваційні технології*, 1(105), 390-401. doi:10.24139/2312-5993/2021.01/390-401
URL: <https://pedscience.sspu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/08/1-2021фінал.pdf>
2. Хан Хуйюнь. (2022). Упровадження інноваційних мистецьких технологій як умова реалізації мети загальної музичної освіти. *Інноваційна педагогіка*, 2(44), 37-41. doi:10.32843/2663-6085/2022/44/2.7
URL: www.innovpedagogy.od.ua/archives/2022/44/part_2/7.pdf
3. Han Huiyun. (2023) Main results of research on the problem “pedagogical conditions for future musical art teachers’ preparation for the implementation of art innovation technologies [Хан Хуйюнь. Основні результати дослідження проблеми «педагогічні умови підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до впровадження технологій мистецької інноватики»]. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*, 5-6(129-130), 12-22. doi:10.24139/2312-5993/2023.05-06/012-022
URL: <https://pedscience.sspu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/11/Хан-Хуйюнь.pdf>
4. Han Huiyun. (2023). Innovative technologies in general art education of the postinformation society [Хан Хуйюнь. Інноваційні технології в загальній мистецькій освіті постінформаційного суспільства]. *Педагогічні науки: Теорія, історія, інноваційні технології*, 4(128), 356-367. doi:10.24139/2312-5993/2023.04/356-367
URL: <https://pedscience.sspu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/11/Хан-Хуйюнь.pdf>

Праці апробаційного характеру

5. Хан Хуйюнь. (2020). Ігрові музично-педагогічні технології як напрямок розвитку мистецької інноватики. *Збірник матеріалів II Міжнародної науково-практичної конференції «Культура, освіта, творчість: світові технології, авторські ідеї, традиції і новаторство»*, сс. 340-347. Одеса.
6. Хан Хуйюнь. (2021). Використання аудіовізуальних технології в перебігу загальної музичної освіти України та Китаю. *Матеріали і тези VII Міжнародної науково-практичної конференції молодих учених та студентів «Музична та хореографічна освіта в контексті культурного розвитку суспільства»*, 1, сс. 77-80. Одеса
7. Хан Хуйюнь. (2021). Транснаціональні освітні технології в контексті розвитку загальної музичної освіти. *Матеріали VI науково-методичного міжнародного Круглого столу «Світова самоізоляція, як можливість переосмислення»*, сс. 211-215. Одеса (Україна) – Бенгбу (Китай).
URL: <http://dspace.pdpu.edu.ua/handle/123456789/12441>
8. Хан Хуйюнь. (2022). Формування художнього смаку майбутнього учителя музичного мистецтва в контексті європейської інтеграції мистецької освіти. *Матеріали і тези VIII Міжнародної конференції молодих учених та студентів «Музична та хореографічна освіта в контексті культурного розвитку суспільства»*, 1, сс. 99-102. Одеса.
9. Хан Хуйюнь. (2022). Сучасний урок музичного мистецтва в контексті набуття сучасними школярами музично-естетичної культури. *Збірник матеріалів IV Міжнародної науково-практичної конференції «Культура, освіта, творчість: світові технології, авторські ідеї, традиції і новаторство»*, сс.159-163. Одеса.
10. Хан Хуйюнь. (2022). Музична освіта в умовах нового соціокультурного середовища: традиції та інновації. *Матеріали IX Міжнародної науково-практичної конференції «Інноваційний розвиток вищої освіти: глобальний, європейський та національний виміри змін»*, сс. 51-52. Суми: СумДПУ імені А.С.Макаренка.

11. Хан Хуйюнь. (2023). Педагогічні умови як ключовий чинник підготовки майбутніх учителів мистецьких дисциплін. *Матеріали і тези VIII Міжнародної конференції молодих учених та студентів «Музична та хореографічна освіта в контексті культурного розвитку суспільства», 1*, сс. 24-28. Одеса.

ABSTRACT

Han Huiyun. Pedagogical conditions for future musical art teachers' preparation for the implementation of art innovation technologies.

Dissertation for Doctor of Philosophy degree in specialty 014 Secondary Education (Musical Art). – State institution “South Ukrainian National Pedagogical University named after K. D. Ushynsky”. Odesa, 2023.

The contents of the abstract

The dissertation presents the results of a study of the problem of training future music teachers to introduce artistic innovation technologies into the music education process.

The relevance of the study is stipulated by the need to improve the artistic and educational systems of Ukraine and China to ensure the development of learners' ability to work successfully and creatively, to competently perceive and use artistic information, to understand the cultural picture of the world and to be involved in the treasures of national and world artistic culture in the context of interaction with the socio-cultural challenges of the modern post-information society.

The priority of focusing on innovative methodological and technological support for the education sector in Ukraine and China is enshrined in the Recommendations of the European Parliament and the Council of the European Union on the Core Competences for Lifelong Learning (2006). This direction is supported by the Laws of Ukraine "On Education" (2017), "On Complete General Secondary Education" (2020); in the Concept of the New Ukrainian School (2016), built on their basis, as well as in Chinese government documents - the State Act on Modernisation of China's Education Sector until 2035, the State Programme for Reforming and Developing Education for

the Medium and Long-Term Periods 2010-2020, and the Standards for the Compulsory Educational Programme in Music (2011).

Based on the analysis of scientific and methodological sources, it was found that in the socio-cultural environment of the post-information society, there is a rapid development of innovations and the introduction of technologies in all areas of activity, including music education. Technologies - information and communication, educational, artistic, pedagogical - are seen as a resource that has great potential to promote the competence and creative development of students. In this regard, it is of great importance to pay close attention to the preservation and development of the creative individuality of each student, against the background of the realisation of the powerful potential of technology to solve the actual problems of the music education process. The implementation of this complex task requires special training of future music teachers to implement artistic innovation technologies in the music education process, in particular, by creating appropriate pedagogical conditions for this purpose.

The purpose of the study is to theoretically substantiate, develop and experimentally test the pedagogical conditions for training future music teachers to implement artistic innovation technologies in the process of general art (music) education in the socio-cultural environment of the post-information society.

In accordance with the purpose of the study, a number of tasks were identified and solved in the course of the research. In order to solve the first task, the concepts and phenomena related to the phenomenon of artistic innovation technologies, such as technologies, innovative educational technologies, artistic technologies, information and communication technologies, were studied and analysed in an interdisciplinary scientific discourse. The concept of innovation, the historical aspect of the emergence and development of the science of innovation, the concept of traditional and innovative educational technologies and their application in the fields of artistic and pedagogical professional education and general art (music) education are revealed. The issue of related concepts of "training" and "preparedness" in scientific discourse is considered. Educational innovative technologies common in scientific discourse are studied. On this basis, a conclusion is drawn about the world's most famous productive educational

technologies of the post-information society and an updated list with brief characteristics of these technologies, which are often integrated with the technologies of artistic innovation, is presented. These are: technology of developmental learning, technology of collective/group learning, technology of critical thinking development, technology of modular learning, technology of creating a situation of success, technology of level differentiation (differentiated learning), integral pedagogical technology.

In accordance with the second task, the essence and component structure of the preparedness of future music teachers of Ukraine and China for the implementation of artistic innovation technologies in the process of general art (music) education in general secondary schools in the conditions of the socio-cultural environment of the post-information society are determined. It is concluded that the preparedness of future music teachers to implement artistic innovation technologies is an integral professional competence construct based on the awareness of the applicants of the possibilities of such technologies to contribute to the effective solution of educational tasks, knowledge of the features of their design and functionality, skills of their development and application, against the background of awareness of responsibility for the predictable and unpredictable results of the introduction of innovations in the music education process, with the provision of appropriate support for the formation and development of the student's individuality in the modern socio-cultural environment of the post-information society.

It has been clarified that the component structure of future music teachers' readiness to implement artistic innovation technologies consists of value-motivational, design-creative, ethical-predictive, managerial-performative components and a number of elements in their content.

In the process of fulfilling the third task, the methodological foundations of the study were substantiated, in particular, it was determined that it is advisable to train future music teachers to implement artistic innovation technologies on the basis of a number of specific scientific approaches and related principles. Among these approaches are: rational (principle of justification of pedagogical action),

epistemological (principle of epistemological pluralism), constructivist (principle of following deductive logic in creating the design of artistic innovation technologies); ethical (principle of care and sensitivity); iterative (principle of adaptation to uncertainty); effective (principle of efficiency and adaptability), dialogical (principle of consultation and prompt response). The effectiveness of these approaches in the context of forming the readiness of future music teachers to implement artistic innovation technologies by creating special pedagogical conditions in the process of their professional training is revealed.

As a result of the fourth task, a diagnostic apparatus for assessing the level of preparedness of future music teachers to implement artistic innovation technologies was developed in accordance with the structure of the studied construct. This apparatus includes the following criteria and indicators: intentional-dispositional criterion, which assessed the formation of the value-motivational component. The indicators of this criterion were as follows: the degree of awareness of the functional capabilities of artistic innovation technologies to promote the development of the music education sector and the degree of aspiration of future music teachers to integrate pedagogical, artistic, information and communication technologies to solve the problems of the music education process. The formation of the design and creative component was assessed according to the cognitive and competence criterion with the following indicators: the degree of knowledge of the basic concepts, scientific approaches and principles that determine the functional orientation of artistic innovation technologies; the degree of awareness of the ways and methods of developing artistic innovation technologies. In order to assess the level of formation of the ethical and prognostic component, a constructively responsible criterion was chosen, the indicators of which are the degree of awareness of future music teachers about the standards of responsible technologies and awareness of their importance in the context of ensuring the effectiveness of the introduction of artistic innovation technologies in the educational process and the level of their ability to apply predictive modelling in the development of artistic innovation technologies. The assessment of the formation of the managerial and performative component was carried out according to the pragmatic and adaptive

criterion, the indicators of which determined the degree of ability of future music teachers to develop and apply artistic innovation technologies in the music education process and the degree of ability of these applicants to develop tools for evaluating the effectiveness of artistic innovation technologies, apply them and make adjustments depending on the result.

The use of a number of diagnostic methods, including a questionnaire developed within the TPACK-based technology (Wilson, 2011), methods of performing creative tasks for cognitive modelling of the components of the process of implementing artistic innovation technologies, the use of reverse engineering for the development of artistic innovation technologies, etc. made it possible to determine the levels (integral, effective, representative, reactive) of future music teachers' readiness to implement artistic innovation technologies.

The fifth task, which consisted in the experimental verification of the effectiveness of the developed pedagogical conditions for training future music teachers to implement artistic innovation technologies, was carried out by gradually introducing these pedagogical conditions into the professional training of the mentioned applicants. At the first, functional and research stage, the pedagogical condition "aiming to determine the functional capabilities of artistic innovation technologies to improve the quality of music education" was introduced. At the second, epistemological and formative stage, the pedagogical condition "stimulation to construct knowledge about the content and design of artistic innovation technologies" was created. The third, production and creative stage was marked by the application of the pedagogical condition "promoting the formation of skills in the application of artistic innovation technologies in the music education process".

The assessment of the level of preparedness of future musical art teachers for the implementation of art innovation technologies, which was carried out at the end of the molding experiment, showed an increase in the indicators of the formation of the studied construct in both samples. In particular, in the EG it was found that 25 % (4 persons) reached a high level of formation of the studied construct; 56.25 % (9 persons) – a sufficient level; 12.50 (2 persons) – an average level; 6.25 % (1 person) – a low

level. In the CG, the number of respondents who reached a high level was 5.88 % (1 person); sufficient – 11.76 % (2 people); average – 35.29 % (6 persons); low – 47.06 % (8 persons). Thus, it was found that the majority of the EG respondents achieved a high and sufficient level of preparedness for the implementation of art innovation technologies, while the majority of the CG respondents demonstrated a low and medium level. The significance of the detected difference was checked according to the Fisher test, as a result of which the empirical value $\varphi^*_{emp}=3.959$ was obtained, which turned out to be greater than the critical value of the criterion $\varphi^*_{kr} = 2.31$, on the basis of which the working hypothesis regarding the significance of the excess in the number of respondents in the EG, who achieved the desired level of formation of the studied construct in comparison with the number of such respondents in the CG, was accepted. This proved the effectiveness of the author's methodology of creating pedagogical conditions for the preparation of future musical art teachers for the implementation of art innovation technologies.

Key words: pedagogical conditions, future teachers, future musical art teachers, musical art teacher, preparation, readiness of future teachers, principles, information and communication technologies (ICT), musical-computer technologies, competence-based approach, technologies, art innovation, competence, general art (music) education, implementation.

LIST OF THE AUTHOR'S PUBLICATIONS

Articles in scientific professional journals of Ukraine

1. Batiuk N., Fedorets M., Han Huiyun. (2021). Realizatsiia kompetentnisnoho pidkhodu v protsesi zahalnoi mystetskoi (muzychnoi) osvity shkolariv Ukrainy ta Kytaiu. *Pedahohichni nauky: teoriia, istoriia, innovatsiini tekhnolohii*, 1(105), 390-401. doi:10.24139/2312-5993/2021.01/390-401 URL: <https://pedscience.sspu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/08/1-2021фiнал.pdf>
2. Han Huiyun. (2022). Uprovadzhennia innovatsiinykh mystetskykh tekhnolohii yak umova realizatsii mety zahalnoi muzychnoi osvity. *Innovatsiina*

pedahohika, 2(44), 37-41. doi:10.32843/2663-6085/2022/44/2.7.

URL: www.innovpedagogy.od.ua/archives/2022/44/part_2/7.pdf

3. Han Huiyun. (2023) Main results of research on the problem “pedagogical conditions for future musical art teachers’ preparation for the implementation of art innovation technologies. *Pedahohichni nauky: teoriia, istoriia, innovatsiini tekhnolohii*, 5-6(129-130), 12-22. doi:10.24139/2312-5993/2023.05-06/012-022

URL: <https://pedscience.sspu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/11/Хан-Хуйюнь.pdf>

4. Han Huiyun. (2023). Innovative technologies in general art education of the postinformation society. *Pedahohichni nauky: teoriia, istoriia, innovatsiini tekhnolohii*, 4(128), 356-367. doi:10.24139/2312-5993/2023.04/356-367

URL: <https://pedscience.sspu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/11/Хан-Хуйюнь.pdf>

Works of the approbation character

5. Han Huiyun. (2020). Ihrovi muzychno-pedahohichni tekhnolohii yak napriamok rozvytku mystetskoï innovatyky. *Zbirnyk materialiv II Mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi konferentsii «Kultura, osvita, tvorchist: sivitovi tekhnolohii, avtorski idei, tradytsii i novatorstvo»*, ss. 340-347. Odesa.

6. Han Huiyun. (2021). Vykorystannia audiovizualnykh tekhnolohii v perebihu zahalnoi muzychnoi osvity Ukrainy ta Kytaiu. *Materialy i tezy VII Mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi konferentsii molodykh uchenykh ta studentiv «Muzychna ta khoreohrafichna osvita v konteksti kulturnoho rozvytku suspilstva»*, 1, ss. 77-80. Odesa.

7. Han Huiyun. (2021). Transnatsionalni osvitni tekhnolohii v konteksti rozvytku zahalnoi muzychnoi osvity. *Materialy VI naukovo-metodychnoho mizhnarodnogo Kruhloho stolu «Svitova samoizoliatsiia, yak mozhlyvist pereosmyslennia»*, ss. 211-215. Odesa (Ukraina) - Benhbu (Kytai).
<http://dspace.pdpu.edu.ua/handle/123456789/12441>

8. Han Huiyun. (2022). Formuvannia khudozhnogo smaku maibutnogo uchytelia muzychnoho mystetstva v konteksti yevropeiskoi intehtatsii mystetskoï osvity. *Materialy i tezy VIII Mizhnarodnoi konferentsii molodykh uchenykh ta studentiv*

«Музычна та хореографічна освіта в контексті культурного розвитку суспільства», 1, ss. 99-102. Odesa.

9. Han Huiyun. (2022). Suchasnyi urok muzychnoho mystetstva v konteksti nabuttia suchasnymy shkoliaramy muzychno-estetychnoi kultury. *Zbirnyk materialiv IV Mizhnarodnoi. naukovo-praktychnoi konferentsii «Kultura, osvita, tvorchist: svitovi tekhnolohii, avtorski idei, tradytsii i novatorstvo»*, ss.159-163. Odesa.

10. Han Huiyun. (2022). Muzychna osvita v umovakh novoho sotsiokulturnoho seredovyscha: tradytsii ta innovatsii (tezy). *Materialy IX Mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi konferentsii «Innovatsiyni rozvytok vyshchoi osvity: hlobalnyi, yevropeiskyi ta natsionalnyi vymiry zmin»*, ss. 51-52.. Sumy: SumDPU imeni A.S. Makarenka.

11. Han Huiyun. (2023). Pedahohichni umovy yak kliuchovyi chynnyk pidhotovky maibutnikh uchyteliv mystetskykh dystsyplin. *Materialy i tezy VIII Mizhnarodnoi konferentsii molodykh uchenykh ta studentiv «Музычна та хореографічна освіта в контексті культурного розвитку суспільства», 1*, ss. 24-28. Odesa.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	19
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ДО ВПРОВАДЖЕННЯ ТЕХНОЛОГІЙ МИСТЕЦЬКОЇ ІННОВАТИКИ	28
1.1. Феномен технологій мистецької інноватики в міждисциплінарному науковому дискурсі	28
1.2. Підготовленість майбутніх учителів музичного мистецтва до впровадження технологій мистецької інноватики: сутність і компонентна структура	57
Висновки до розділу 1.....	86
РОЗДІЛ 2. МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА ДО ВПРОВАДЖЕННЯ ТЕХНОЛОГІЙ МИСТЕЦЬКОЇ ІННОВАТИКИ.....	91
2.1. Наукові підходи та принципи підготовки майбутніх учителів до впровадження технологій мистецької інноватики	91
2.2. Педагогічні умови та методи підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до впровадження технологій мистецької інноватики	128
Висновки до розділу 2.....	139
РОЗДІЛ 3. ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНА ПЕРЕВІРКА АВТОРСЬКОЇ МЕТОДИКИ СТВОРЕННЯ ПЕДАГОГІЧНИХ УМОВ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА ДО ВПРОВАДЖЕННЯ ТЕХНОЛОГІЙ МИСТЕЦЬКОЇ ІННОВАТИКИ.....	142
3.1. Констатувальне дослідження підготовленості майбутніх учителів музичного мистецтва до впровадження технологій мистецької інноватики	142
3.2. Експериментальна перевірка ефективності авторської методики створення педагогічних умов підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до впровадження технологій мистецької інноватики	168
Висновки до розділу 3.....	190
ВИСНОВКИ.....	193
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	199
ДОДАТКИ	224

ВСТУП

Актуальність дослідження. У сучасному світі, який, на думку багатьох науковців є постінформаційним, де знання та інформація розвиваються з неймовірною швидкістю, якісна освіта є ключовим чинником життєвого успіху, професійної конкурентоспроможності й всебічного розвитку, як для окремої особистості, так і для суспільства в цілому. Однак, зі зростанням інформаційного обсягу та змінами в суспільних соціокультурних потребах, освітні системи також повинні змінюватися й адаптуватися до нових вимог. У цьому контексті поняття «інноваційні технології», «освітні інформаційні технології» стають в Україні та Китаї все більш актуальними та затребуваними у науковому дискурсі, тому, що вони є синергетичним поєднанням двох важливих сфер людської активності - освіти та інноваційній діяльності.

На думку вчених, ці поняття відображають не лише зміни у освітньої сфері, але відкриває нові можливості для підвищення якості навчання, виховання та всебічного розвитку молодого покоління, позначеного в науковому дискурсі як «Альфа»-покоління (Н. Батюк, Го Цзюнь, Н. Кьон, Н. Миронова, Сюй Сінчжоу, М. Федорець, Хан Хуйюнь та ін.), до життя та успішної діяльності в соціокультурному середовищі постінформаційного суспільства. У даному зв'язку актуалізується питання належної підготовки учителів, особливо, майбутніх учителів закладів загальної середньої освіти (ЗСО), яка включає як опанування ними даних технологій, так і набуття вміння продуктивно впроваджувати їх під час уроків та позаурочної діяльності.

Питання модернізації фахової мистецько-педагогічної освіти, створення відповідних умов, зокрема, педагогічних умов, для професійного оволодіння майбутніми учителями продуктивними інноваційними освітніми технологіями, поширеними у світі, а також для підготовки здобувачів до впровадження даних технологій в освітній процес ЗСО в контексті компетентнісного, особистісно орієнтованого підходу, є вимогою багатьох нормативних (державних) актів обох країн: Концепції Нової української школи (НУШ) (2016), Законів України «Про повну загальну середню освіту» (2020), «Про вищу освіту» (2014), «Про освіту»

(2017); Державного Акту КНР, пов'язаного з модернізацією освіти до 2035 року, та інших документів, регламентуючих функціонування та розвиток освітньої галузі. Означені документи визначають цілі й шляхи удосконалення фахової підготовки майбутніх учителів, у тому числі, майбутніх учителів музичного мистецтва, «набуття ними компетентностей, актуальних для здійснення якісної професійної діяльності в умовах сучасних соціокультурних трансформацій» (Сюй Сінчжоу, 2023, с. 20).

Впровадження продуктивних освітніх інноваційних технологій наразі сприймається в науковій сфері та суспільстві як один з найважливіших шляхів вдосконалення освітнього процесу, пошуку, створення та впровадження новітніх підходів та більш продуктивних інструментів навчання. Тому проблема більш якісної підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва, до опанування продуктивних інноваційних технологій, зокрема, технологій мистецької інноватики, та уміння впроваджувати ці технології в процес загальної мистецької (музичної) освіти, набула актуальність у широкій педагогічній громадськості та учених України та Китаю (Н. Ашихміна, І. Барановська, Н. Батюк, Ван Чень, Го Цзюнь, С. Горбенко, І. Княжева, А. Козир, Н. Кьон, В. Лабунець, І. Левицка, О. Лобова, Г. Падалка, Пан На, О. Реброва, О. Ростовський, О. Роденкова, Сюй Сінчжоу, М. Федорець, Тун Лінге, У Сюань, У Іфан та ін.). Означена проблема набула актуальність також у зв'язку з необхідністю скорочення традиційного пояснювально-ілюстративного способу викладання мистецьких дисциплін та модернізації усіх підходів та методик мистецького (музичного) навчання, розвитку музично-творчих здібностей та художньо-естетичного виховання сучасних школярів «Альфа»-покоління, - учнів закладів ЗСО.

Дане дисертаційне дослідження присвячено вирішенню проблеми створення в процесі фахової мистецько-педагогічної освіти майбутніх учителів музичного мистецтва України та Китаю відповідних педагогічних умов, необхідних та достатніх для підготовленості до впровадження технологій мистецької інноватики в процес загальної мистецької (музичної) освіти.

Аналіз наукових та науково-методичних праць українських та китайських

учених, педагогічні спостереження в навчальних закладах обох країн, бесіди з учителями, учнями та їх батьками доводять, що наявні наукові роботи щодо фахової мистецько-педагогічної освіти майбутніх учителів музичного мистецтва недостатньо висвітлюють досліджуване питання (створення педагогічних умов підготовки здобувачів до впровадження технологій мистецької інноватики. Сучасні українські та китайські науковці також відзначають недостатність висвітлення в науковій літературі проблеми модернізації загальної мистецької (музичної) освіти та впровадження технологій мистецької інноватики в роботу закладах ЗСО, та вказують на суперечності між «зростаючими потребами суспільства в кваліфікованих вчителів музики і змістом навчальних курсів музично-педагогічних спеціальностей у вузах» (Лю Цзін, 2017). На думку учених КНР, «ситуація, що склалася, потребує перегляду змісту та організації професійної підготовки педагогів-музикантів в новому форматі» (Го Цзюнь, 2021).

Отже, актуальність та важливість здійснення досліджень щодо створення педагогічних умов підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва в Україні та Китаї до впровадження технологій мистецької інноватики в процес загальної мистецької (музичної) освіти в соціокультурному середовищі постінформаційного суспільства, вимагає розв'язання низці наступних *суперечностей*:

- доцільністю впровадження технологій мистецької інноватики в процесі загальної мистецької (музичної) освіти в закладах ЗСО та відсутністю наукового обґрунтування сутності явища підготовленості майбутніх учителів музичного мистецтва для впровадження означених технологій в контексті сучасного соціокультурного середовища, а також компонентної структури даного явища, принципів, критеріїв оцінювання даної підготовленості, що необхідно до якісного виконання поставленого завдання;
- необхідністю створення інноваційних методик та відповідних педагогічних умов підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до впровадження технологій мистецької інноватики для модернізації

загальної мистецької (музичної) освіти школярів «Альфа»-покоління України та Китаю з метою формування культурної (ключової) компетентності та залучення їх національної та світової художньої (музичної) культури, та недостатністю системних досліджень щодо фахової підготовки цих учителів до впровадження зазначених технологій;

- необхідністю належної підготовленості майбутніх вчителів музичного мистецтва до впровадження технологій мистецької інноватики та відсутністю визначених педагогічних умов цілеспрямованого формування такої підготовленості в процесі вищої мистецько-педагогічної освіти здобувачів.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами.

Дисертаційне дослідження входить до тематичного плану науково-дослідної роботи Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» та становить частину наукової теми «Теорія і методика підготовки майбутніх фахівців мистецького та мистецько-педагогічного профілю в контексті соціокультурної парадигми» (реєстраційний номер 0120U002017).

Тему дисертаційного дослідження затверджено вченою радою Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського». Протоколом від 27.06.2019 р. № 11

Мета дослідження полягає в теоретичному обґрунтуванні, розробці та експериментальній перевірці педагогічних умов підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до впровадження технології мистецької інноватики у процес загальної мистецької (музичної) освіти в контексті сучасного соціокультурного середовища постінформаційного суспільства.

Відповідно до мети дослідження визначено низку наступних *завдань*:

1. Розкрити феномен технологій мистецької інноватики в міждисциплінарному науковому дискурсі;

2. Визначити сутність та компонентну структуру підготовленості майбутніх учителів музичного мистецтва до впровадження технологій мистецької

інноватики в процесі загальної мистецької (музичної) освіти;

3. Обґрунтувати методологічні основи підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до впровадження технологій мистецької інноватики в соціокультурному середовищі постінформаційного суспільства;

4. Розробити критерії оцінювання та визначити рівні підготовленості майбутніх учителів музичного мистецтва до впровадження технологій мистецької інноватики;

5. Експериментально перевірити ефективність розроблених педагогічних умов підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до впровадження технологій мистецької інноватики в процес загальної мистецької (музичної) освіти.

Об'єктом дослідження визначено фахова мистецько-педагогічна освіта майбутніх учителів музичного мистецтва України та Китаю.

Предметом дослідження – авторська методика створення педагогічних умов підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до впровадження технологій мистецької інноватики в процес загальної мистецької (музичної) освіти.

Методологічну основу дослідження склала єдність взаємоузгоджених наукових підходів – раціонального, епістемологічного, конструктивістського, етичного, ітологічного, результативного, діалогічного, а також відповідні принципи: обґрунтування педагогічної дії; епістемологічного плюралізму; дотримання дедуктивної логіки у створенні дизайну технологій мистецької інноватики; турботи та чуйності; адаптації до невизначеності; оперативності та адаптивності; дорадчості та оперативного реагування.

Теоретичні основи дослідження становлять філософські, соціокультурні, соціологічні, психологічні, культурологічні, мистецтвознавчі, психолого-педагогічні, мистецько-педагогічні, методико-технологічні концепції та положення, зокрема такі, що розкривають сутність мистецтва як способу відображення в художніх образах навколишньої дійсності, суспільної та особистої свідомості (Т. Адорно, І. Бех, В. Андрущенко, М. Дюфрен, І. Зязюн, М.

Каган, О. Костюк, Лаоцзи, К. Ясперс та ін.); розглядають полікультурні напрямки мистецько-освітнього процесу (Ю. Бенкс (J. Banks), І. Княжева, М. Крафт (M. Craft), У Іфан та ін.). Праці, які присвячені мистецько-педагогічним дослідженням художньо-творчої діяльності, як важливому чиннику всебічного розвитку людини (Го Цзюнь, О. Масол, О. Мельничук, Г. Падалка, О. Ростовський, О. Рудницька, Т. Сердюк, Сюй Сінчжоу, О. Щолокова та ін.); удосконаленню фахової мистецько-педагогічної освіти майбутніх учителів України та Китаю, у тому числі їх підготовленості до викладання навчальних дисциплін «Мистецтво» й «Музичне мистецтво» в сучасному соціокультурному середовищі постінформаційного суспільства (Н. Ашихміна, І. Барановська, Ван Тяньці, І. Дубровіна, А. Зарицька, А. Козир, І. Княжева, В. Лабунець, І. Левіцька, Г. Ніколаї, О. Олексюк, О. Реброва, О. Ростовський, М. Федорець, В. Федорішин та ін.); створенню в процесі фахової підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва певних педагогічних умов, необхідних для впровадження інноваційних мистецьких технологій та використанню в освітніх процесах цифрових технологій: інформаційно-комунікативних (ІКТ), мультимедійних, аудіовізуальних, імерсивних, комп'ютерно-музичних програм і сервісів тощо) (Го Цзюнь, Є. Проворова, Г. Падалка, О. Рудницька, Р. Савченко, Яо Ямін та ін.) О. Раєвський, Хан Хуйюнь та ін.); організації художньо-естетичного виховання, формування художньої культури школярів «Альфа»-покоління, накопичення ними художнього та художньо-естетичного досвіду (Ван Тяньці, С. Казакова, О. Лобова, Н. Дігтярь, Сюй Сінчжоу та ін.); музично-творчих здібностей учнів, набуття художньо-естетичного смаку, відповідних уявлень та критичного мислення в мистецькій сфері (Н. Батюк, Лі Ює, М. Федорець, Хань Хуйюнь та ін.)тощо.

Методи дослідження. Для досягнення визначених мети та завдань, в перебігу різних етапів представленого дослідження застосовано єдність груп взаємообумовлених методів. Отже, група теоретичних методів представлена аналізом, синтезом, порівнянням, конкретизацією, узагальненням висновків наукових робіт філософського, культурологічного, музикознавчого, психолого-

педагогічного, мистецько-педагогічного, методико-технологічного профілів, завдяки чому вдалося вточнити ключові поняття, зміст досліджуваного феномену; теоретичним моделюванням – для розробки компонентної структури підготовленості майбутніх учителів музичного мистецтва до впровадження технологій мистецької інноватики, критеріїв й показників оцінювання рівнів даної підготовленості; для розробки авторської методики створення педагогічних умов підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва в процесі фахової мистецько-педагогічної освіти. Група емпіричних методів представлена опитуванням, анкетуванням, педагогічним спостереженням, діагностично-творчими завданнями, тестами стосовно мистецько- (музично)-педагогічної підготовки; констатувальним експериментом з метою визначити стан та якість створення педагогічних умов підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до впровадження технологій мистецької інноватики; формувальним експериментом щодо перевірки авторської методики створення педагогічних умов підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до впровадження технологій мистецької інноватики в процес загальної мистецької (музичної) освіти в соціокультурному середовищі постінформаційного суспільства. Група статистичних методів: з метою математичної обробки, аналізу отриманих даних та порівняння цих даних з базовими положеннями дисертаційного дослідження.

Наукова новизна отриманих результатів полягає у тому, що вперше: здійснено цілісне дослідження проблеми підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до впровадження технологій мистецької інноватики в умовах соціокультурного середовища постінформаційного суспільства; конкретизована сутність досліджуваного явища; визначено його компонентну структуру, яку склала єдність компонентів, ціннісно-мотиваційний, проєктувально-креаційний, етико-прогностичний та менеджерсько-перформативний; розроблено авторську методику створення педагогічних умов підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до впровадження технологій мистецької інноватики в процес загальної мистецької (музичної) освіти школярів «Альфа»-покоління. Визначено відповідні педагогічні умови, необхідних та

доцільних для достатньої підготовки здобувачів до впровадження технологій мистецької інноватики; розроблені критерії, показники та рівні підготовленості здобувачів; обґрунтовані та впроваджені методи створення педагогічних умов підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до впровадження технологій мистецької інноватики.

Уточнено: сутність поняття педагогічних умов, технологій мистецької інноватики та процесу їх впровадження в загальну мистецьку (музичну) освіту.

Здійснене дослідження буде сприяти подальшому розвитку вищої фахової мистецько-педагогічної освіти щодо підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до формування у школярів «Альфа»-покоління культурної компетентності та залучення їх до мистецької (музичної) культури національного та світового рівнів в соціокультурному середовищі постінформаційного суспільства.

Подальшого розвитку дістали методологія наукових досліджень у галузі музичного мистецтва; компетентнісна парадигма навчання; інновації мистецької освіти.

Практична значущість результатів дослідження полягає у тому, що розроблену та перевірену експериментальним шляхом авторську методику створення педагогічних умов підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до впровадження технологій мистецької інноватики можна використовувати на факультетах мистецько-педагогічної освіти в програмах навчальних дисциплін «Методика викладання музичного мистецтва», «Методика музичного виховання дітей дошкільного віку», «Теорія і методика викладання музичних дисциплін у вищій школі» тощо для здобувачів спеціальності 014 Середня освіта (Музичне мистецтво) в університетах України та Китаю. Крім того дана авторська методика може бути використано в системі підвищення кваліфікації учителів-практиків та викладачів мистецьких дисциплін обох країн. Практичного значення також набуває методико-технологічний аспект дослідження відносно застосування технологій мистецької інноватики в практичній діяльності учителів-практиків даного профілю в напрямку вирішення

широкого кола питань щодо здійснення загальної мистецької (музичної) освіти школярів «Альфа»-покоління в закладах ЗСО України та Китаю.

Апробація отриманих результатів дослідження Основні положення та результати дослідження здійснено у формі виступів і доповідей на міжнародних конференціях: «Культура, освіта, творчість: світові технології, авторські ідеї, традиції і новаторство» (Одеса, 2020, 2022); «Музична та хореографічна освіта в контексті культурного розвитку суспільства» (Одеса, 2021, 2022, 2023); «Світова самоізоляція, як можливість переосмислення» (Одеса (Україна) – Бенгбу (Китай), 2021); «Інноваційний розвиток вищої освіти: глобальний, європейський та національний виміри змін» (Суми, 2022).

Публікації. Ключові положення, здобутки та результати даного дослідження опубліковані в 11 публікаціях авторки. У тому числі: 4 фахових статті в наукових виданнях України, а також 7 публікацій апробаційного характеру. Публікації здійснено українською, англійською та китайською мовами.

Особистий внесок здобувачки визначається в розробці компонентної структури підготовленості майбутніх учителів музичного мистецтва до впровадження технологій мистецької інноватики.

Структура дослідження. Дисертація складається зі вступу, трьох розділів, висновків до кожного розділу, списку використаних джерел (245 найменувань, з них 68 іноземними мовами), додатків. Загальний обсяг дисертації складає 230 сторінок, з них 180 сторінок основного тексту. Робота містить 10 таблиць, 5 рисунків.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ДО ВПРОВАДЖЕННЯ ТЕХНОЛОГІЙ МИСТЕЦЬКОЇ ІННОВАТИКИ

1.1. Феномен технологій мистецької інноватики в міждисциплінарному науковому дискурсі

Дослідження педагогічних умов підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до впровадження технологій мистецької інноватики в процесі загальної мистецької (музичної) освіти з урахуванням розвитку соціокультурного середовища постінформаційного суспільства передбачає, насамперед, вивчення феномену технологій мистецької інноватики в міждисциплінарному науковому дискурсі.

Термін «технологія» як наукове поняття з'явилося та використовувалося спочатку лише у зв'язку з виробничими процесами, як пояснення різноманітних видів науково-виробничої практики, але сьогодні «передбачає сукупність знань про способи і засоби здійснення виробничих процесів, що гарантують отримання повного результату» (Педагогічні технології, 2018, с.78). Значення слова «технологія» має такі складові: «техно» – «уміння», «майстерність», «ремесло», «професійне заняття», а також «логія» – «знання», «наука», «вчення». Отже, значення поняття «технологія» можна тлумачити як опис, з одного боку, майстерно здійсненої професійної діяльності, а з іншого – досконалої, оптимально організованої праці (Там само).

У середині 20-го століття відомий американський письменник та філософ Л. Хаббард використав цей термін в освітній галузі стосовно педагогічних наук та вперше увів поняття «навчальна технологія». Учений обґрунтував цю аналогією з виробничою діяльністю тим, що навчання як діяльність також націлена у своїй основі на подолання складнощів, і саме тому певні технології дають змогу людині подолати перешкоди, набути певні компетентності, знання й

уміння та стати спроможною успішно використовувати їх у відповідній діяльності.

Го Цзюнь підкреслює очевидні переваги та безперечні можливості інноваційно-технологічного забезпечення процесу загальної мистецької (музичної) освіти (Го Цзюнь, 2023, с. 73). Цій тематиці присвятили свої дослідження багато вчених (Н. Ашихміна, І. Барановська, Н. Батюк, Ван Тяньці, Го Цзюнь, Н. Дехтяренко, Л. Ількова, А. Кифенко, О. Костюк, Т. Койчева, Н. Кьон, В. Лабунець, І. Левицька, А. Линенко, Лі Жуйці, Лін Чун, О. Лобова, Л. Масол, А. Мастерук, Г. Ніколаї, О. Олексюк, Г. Падалка, О. Реброва, О. Ростовський, О. Рудницька, Л. Теряєва, У Іфан, М. Федорець, Чжан Ліпін, І. Шевченко та ін.).

У сучасній науковій літературі існують такі поняття, як освітні технології, педагогічні технології та навчальні технології. Розглянемо їх більш детально.

Освітніми технологіями в науковому дискурсі називають упорядковані системи дій, які гарантовано призводять до досягнення певних освітніх цілей. Освітні технології містять відбиття єдиного освітнього простору, загальні стратегії розвитку освітньої галузі, зокрема галузі мистецької освіти та загальної мистецької (музичної) освіти. «Їхнє призначення – прогнозування, передбачення результатів підготовки фахівців, визначення відповідних освітнім цілям стандартів» (Інноваційні технології, 2021, с. 5).

До педагогічних технологій належить упорядкована система дій, яка гарантує виконання педагогічних цілей. Ці технології містять відбиття тактичних напрямів розвитку освітньої галузі, зокрема мистецької освіти та її реалізації шляхом створення, застосування й управління новітніми моделями освітнього процесу, зокрема процесу викладання мистецьких дисциплін у закладах ЗСО. Педагогічні технології в перебігу мистецької освіти є надійним шляхом формування культурної (ключової) компетентності учнів та залучення їх до художньої (музичної) культури.

До ключових характеристик технологій у галузі освіти належать: «концептуальність, системність, керованість, ефективність, відтворюваність, коригованість» (Інноваційні технології, 2021, с. 7).

Сьогодні термін «педагогічні технології» є одним з найчастіше використовуваних у науковій літературі та має незліченну кількість визначень: педагогічна технологія – «це система процедур, яка оновлює професійну діяльність вчителя й гарантує кінцевий запланований результат» (С. Гончаренко, 1997); педагогічна технологія – «це сукупність способів (методів, прийомів, операцій) педагогічної взаємодії, послідовна реалізація яких створює умови для розвитку учасників педагогічного процесу й передбачає його певний результат» (О. Пометун); педагогічна технологія – є спільною галуззю педагогічних знань, що «включає в себе дві групи питань, перша з яких пов'язана із застосуванням технічних засобів у навчальному процесі, друга – з його організацією» (О. Пехота, 2000); педагогічна технологія – «це сфера знання, яка включає методи, засоби і теорію їх використання для досягнення цілей освіти» (І. Зязюн, 2001); педагогічна технологія – це система засобів навчання і способів їх застосування (І. Мархель та ін. 1999). У ЮНЕСКО також існує визначення поняття «педагогічна технологія», де воно розглядається у вигляді системного методу, обумовленого створенням, застосуванням та визначенням усього навчального процесу з викладанням та засвоєнням знань, з урахуванням технічних і людських ресурсів та їх взаємодії, що ставить своїм завданням оптимізацію форм освіти (Педагогічні технології, 2018, с. 79).

Розрізняють традиційні та інноваційні педагогічні технології. Відповідно до перших, учень (здобувач) розглядається як об'єкт навчання, яким зручно керувати, використовуючи зовнішні впливи, навчальні стандарти, нормативи тощо. Але сучасний учень (здобувач) може сприймати та засвоювати лише той навчальний матеріал, який йому здається цікавим та корисним, у такий спосіб виявляючи свою індивідуальність як суб'єкт освіти.

У педагогічному дискурсі України та Китаю достатньо поширеними є поняття інновації, інноватики, інноваційної технології тощо, а також аналіз

сутності цих понять та особливостей їх застосування як у мистецько-педагогічній освіті, так і в загальній мистецькій (музичній) освіті.

Поняття «інновація» (лат. – оновлення, нововведення, зміна) вперше було використано в дослідженнях XIX століття. На початку XX століття виникла нова галузь знання, інноватика – дисципліна про нововведення, у межах якої почали вивчати закономірності технічних нововведень у сфері матеріального виробництва (Стрикал, 2013). Приблизно в 50-х роках минулого століття педагогічні інноваційні процеси стали предметом наукових досліджень в освітньої галузі. Сутністю інноваційних процесів стає те, що затребуване часом, обставинами або потребами суспільного розвитку. Навколо сутності формується зміст нововведення, принципово відмінний від усього, що раніше було застосоване в цій системі або галузі. У результаті впровадження доцільних та продуктивних інновацій, які покращують характерологічні ознаки цієї системи, вона переходить в очікуваний, заздалегідь гіпотетично прогнозований стан, фіксуючи цим змістовний результат інноваційного впливу. Отже, інноваційний процес полягає у розробці, формуванні змісту нововведення та організації його впровадження завдяки створенню відповідних педагогічних умов. У наш час під інноваційним процесом розуміють комплексну діяльність щодо створення (розробки), освоєння, використання та поширення нововведень.

Технології мистецької інноватики посідають важливе місце в процесі фахової мистецько-педагогічної освіти для реалізації завдань підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до виконання своїх основних функцій – мистецько-педагогічної, музично-виконавської та художньо-просвітницької, включно й підготовка до впровадження цих технологій упродовж загальної мистецької (музичної) освіти школярів «Альфа»-покоління (Миронова, 2020) з метою формування культурної (ключової) компетентності та залучення їх до художньої (музичної) культури.

Розглянемо *особливості оволодіння* майбутніми вчителями музичного мистецтва педагогічними технологіями мистецької інноватики, що є ключовим чинником у процесі їхньої підготовки до впровадження цих технологій упродовж

загальної мистецької (музичної) освіти в закладах ЗСО. Аналогічно змісту Робочої програми «Інноваційні технології в мистецькій освіті», підготовленої в Національній музичній академії України (м. Київ), пропонуємо такі завдання для здобувачів вищої мистецько-педагогічної освіти:

- ✓ усвідомити сутність понять, пов'язаних із педагогічними технологіями, зрозуміти їхні особливості та взаємозв'язки в інноваційній площині;
- ✓ опанувати інноваційні наукові підходи та принципи щодо застосування цих технологій у контексті сучасної європейської освітньої парадигми та особливостей постінформаційного суспільства;
- ✓ оволодіти зазначеними технологіями відповідно до специфіки обраної спеціальності, з урахуванням педагогічних умов, створених у процесі професійної підготовки та контенту фахових дисциплін (Інноваційні технології, 2021, с. 4-5).

Розглядаючи питання підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до впровадження технології мистецької інноватики завдяки створенню відповідних педагогічних умов у контексті постінформаційного суспільства, зазначимо, що дослідники вказують на різний зміст споріднених понять «підготовка» та «підготовленість». У цьому контексті доцільно уточнити зміст цих споріднених понять.

Отже, процес *підготовки* вміщує дії, які людина виконує для того, щоб бути готовою до конкретної ситуації, завдання або професійної діяльності (Го Цзюнь, 2023). Такими діями можуть бути навчання, тренування, отримання необхідних знань і вмінь.

Явище підготовки майбутнього вчителя трактується в науковому дискурсі як доцільна, вмотивована та свідомо діяльність здобувачів щодо досягнення очікуваного етапу, – підсумкового результату фахової педагогічної освіти. У контексті нашого дослідження йдеться про підготовку вчителів музичного мистецтва завдяки створенню необхідних педагогічних умов для впровадження технологій мистецької інноватики в процес загальної мистецької (музичної) освіти учнів закладів ЗСО. «Результатом професійної підготовки здобувачів має

бути їхня достатня підготовленість до здійснення продуктивної загальної мистецької (музичної) освіти» (Го Цзюнь, 2023., с. 56), зокрема, до успішного впровадження технологій мистецької інноватики на уроках у процесі викладання дисциплін «Музичне мистецтво» та «Мистецтво», а також під час позаурочної творчої мистецької (музичної) діяльності в закладах ЗСО України та Китаю. Варто також зазначити, що в соціокультурному середовищі постінформаційного суспільства після успішного закінчення мистецько-педагогічного навчального закладу, фахова освіта вчителів не зупиняється, але переходить у безперервний режим постійного підвищення кваліфікації через інші форми навчання та стажування.

Підготовленість є готовністю до дій. Це стан, в якому людина готова взяти на себе виклик, подію чи певні обов'язки. Підготовленість містить не лише наявність необхідних знань і вмінь, але й психологічну готовність до вирішення справи. Отже, підготовка – це процес активного підготовлення до чогось, включаючи необхідні кроки і етапи, тоді як підготовленість – це стан готовності взяти на себе завдання та відповідальність за дії.

Відповідна підготовленість майбутніх учителів музичного мистецтва до продуктивної *мистецько-педагогічної, музично-виконавської та художньо-просвітницької роботи* в закладах ЗСО з метою залучення школярів «Альфа»-покоління до художньої (музичної) культури, формування культурної (ключової) компетентності та наближення їх до всебічного розвитку, досягається в процесі фахової мистецько-педагогічної підготовки. У цьому випадку також треба відокремити два споріднених поняття фахової підготовки та фахової підготовленості здобувачів.

Сутність понять підготовки та підготовленості майбутніх учителів музичного мистецтва розглядали дослідники Го Цзюнь, Лінь Янь, О. Реброва, Сюй Сінчжоу, М. Федорець та ін. На думку Сюй Сінчжоу, підготовленість учителя музичного мистецтва до роботи можна визначити як «відповідний функціональний стан фахівця, що орієнтовано на досягнення достатньо високих результатів у музично-освітньому процесі, зокрема в напрямках мистецько-

педагогічної та музично-виконавської» діяльності (Сюй Сінчжоу, 2023, с. 86). Як зазначає Лінь Янь, підготовленість (або готовність) можна розуміти як «вибіркову активність, установку, визначену поведінку людини, спонукаючи її до виконання обраної діяльності» (Лінь Янь, 2021, с. 81). Стан функціональної підготовленості до успішного виконання професійних обов'язків він визначив як складний, цілеспрямований прояв «індивідуальності з власною динамічною структурою, між компонентами якої існують функціональні зв'язки» (Лінь Янь, 2021, с. 81). Важливо наголосити, що на вказаний стан готовності «впливають умови, за яких відбувається діяльність, а також навколишнє середовище» (Там само). Отже, «результатом професійної підготовки здобувачів має бути їхня достатня підготовленість до здійснення продуктивної загальної мистецької (музичної) освіти, зокрема до успішного формування культурної (ключової) компетентності школярів» (Го Цзюнь, 2023, с. 56) та залучення їх до скарбниці національної та світової художньої (музичної) культури.

У цьому контексті достатня підготовленість майбутніх учителів музичного мистецтва до впровадження технологій мистецької інноватики передбачає:

Знання:

- ✓ ролі й місця технологій мистецької інноватики в розвитку соціокультурного середовища постінформаційного суспільства у світі, зокрема в Україні та Китаї;
- ✓ ролі й місця технологій мистецької інноватики у формуванні культурної (ключової) компетентності (НУШ, 2016) та залучення школярів до художнього (музичного) (Сюй Сінчжоу, 2023) «Альфа»-покоління в контексті цього середовища;
- ✓ продуктивних інноваційних педагогічних технологій, зокрема технологій мистецької інноватики, поширених у світі;
- ✓ особливості наукових підходів та принципів підготовки до впровадження інноваційних педагогічних технологій у процес викладання дисциплін «Музичне мистецтво» та «Мистецтво», а також під час позаурочної творчої мистецької (музичної) діяльності в закладах ЗСО України та Китаю;

- ✓ особливості інноваційних продуктивних умов та методів (методик) підготовки до впровадження цих технологій.

Вміння:

- ✓ диференціювати та відокремлювати традиційні та інноваційні загально-педагогічні технології й мистецькі (музичні) технології;
- ✓ розрізняти стосовно призначення, пріоритетів та навчального потенціалу різноманітні технології мистецької інноватики в загальній мистецькій (музичній) освіті сучасних закладів ЗСО;
- ✓ обирати потрібні технології відповідно до окреслених завдань щодо формування культурної (ключової) компетентності сучасних школярів та залучення їх до художньої (музичної) культури;
- ✓ визначати активні та інтерактивні форми, методи, засоби викладання мистецьких дисциплін, контролю засвоєння учнями мистецьких (музичних) компетентностей, знань та умінь, а також самоконтролю власної діяльності;
- ✓ комбінувати, синтезувати, модифікувати, синергійно поєднувати продуктивні традиційні та інноваційні технології як загально-педагогічні, так і технології мистецької інноватики в процесі загальної мистецької (музичної) освіти для досягнення очікуваного навчального результату (Го Цзюнь, 2023., с. 60).

Володіння професійними компетентностями – інтегральними (ІК), загальними (ЗК) та спеціальними (фаховими) (СК), на певному рівні необхідне для досягнення достатньої підготовленості щодо належного виконання основних напрямів діяльності в закладах ЗСО – мистецько-педагогічного, музично-виконавського та художньо-просвітницького, зокрема завдяки впровадження технологій мистецької інноватики.

На основі вивчення представлених у науковому дискурсі відомих освітніх інноваційних технологій та здійсненого дослідження в навчальних закладах України та Китаю, представимо найбільш поширений у цих країнах оновлений перелік з короткими характеристиками продуктивних загально-педагогічних

технологій доби соціокультурного середовища постінформаційного суспільства, що відповідають викликам сьогодення та на практиці часто інтегруються з технологіями мистецької інноватики:

- *Технологія розвивального навчання* є дидактичною системою, сформованою на основі відповідних сучасних освітніх концепцій розвивального навчання, що враховують рівень психічного (інтелектуального, емоційного тощо) розвитку здобувачів (школярів, студентів) та сприяють їхньому особистісному становленню, завдяки чому забезпечують навчальну діяльність у ролі суб'єктів освіти – в контексті нашого дослідження – суб'єктів мистецької (музичної) освіти. Найсуттєвішою відмінністю технології розвивального навчання від традиційних (репродуктивних) методів є «надання пріоритету принципам здобуття нових знань на відміну з отриманням готових» (Інноваційні технології, 2021, с. 9). Основою цієї технології визначено «принцип змістового узагальнення матеріалу (сутність, закономірності розвитку) – від загального до конкретного, а не навпаки, як у традиційній моделі» (Там само). Особливість застосування будь-яких форм розвивального навчання, зокрема в процесі загальної мистецької (музичної) освіти, пов'язано з реалізацією дискусійного характеру їхнього здійснення.

- *Технологія колективного/групового навчання* в науковому дискурсі розглядається як побудова освітнього процесу в контексті природної, історично існуючої форми спілкування між людьми, у результаті котрої досягається процес взаємного навчання. Основа цієї технології пов'язана з особистісно-орієнтовним підходом до навчання (НУШ, 2016) та відбувається у формі взаємодії як учителя з учнями (викладача зі студентами), так і здобувачів (учнів) між собою. Вказана технологія пропонує різні форми спілкування: індивідуальну, парами, у малих групах, колективну. Основи технології обумовлені відомими дидактичними принципами: доступністю, завершеністю, безперервністю, невідкладною передачею та сприйманням здобутих знань, а також із «запровадженням нового принципу педагогіки партнерства» (НУШ, 2016) та принципом людиноцентризму («дитиноцентризму», «студентоцентризму» тощо) (Там само),

які ґрунтуються на співпраці й взаємодопомозі; а також розподілом праці на логічно завершені частини; різновіковим і різнорівневим складом здобувачів; організацією навчанням з урахуванням здібностей учасників; педагогізацією та психологізацією освітньої діяльності.

Результати запровадження цієї технології учні пов'язують з активізацією навчальної діяльності здобувачів (учнів, студентів), розкриттям їхнього творчого потенціалу, посиленням мотивації, стимулювання до освітньої праці, громадянської активності, а також набуття самостійності й комунікативних навичок, культури мовлення, поваги до співрозмовників та особистою відповідальності за спільну справу (Інноваційні технології, 2021, с.9).

- *Технологію розвитку критичного мислення* в науковому дискурсі визначають як сукупність різноманітних педагогічних прийомів, що орієнтують школярів та студентів на дослідницьку творчу активність. Завдяки цій технології створюються умови для засвоєння та узагальнення здобувачами здобутих знань для більш глибокого розуміння культурних, зокрема мистецьких явищ та їх взаємообумовленість. Алгоритм запровадження зазначеної технології традиційно пов'язано з:

- ✓ визначенням мети та завдань навчання;
- ✓ мотивацією інтересу стосовно досліджуваної теми;
- ✓ ознайомленням з новою інформацією та критичним сприйняттям здобутого матеріалу;
- ✓ встановленням асоціацій між відомою та новою інформацією;
- ✓ здійсненням рефлексії.

Нині у зв'язку з розвитком постінформаційного суспільства та глобальним поширенням інтернет-мереж в освіті, зокрема у мистецькому навчанні, отримали *технології інтерактивного навчання*. Ці технології обумовлені реалізацією принципово нового підходу навчальної взаємодії та педагогічного спілкування вчителів (викладачів) та школярів (студентів). «Сутність інтерактивної технології: діалогічність, співнавчання, навчання у взаємодії та співпраці, в

якому викладач і студент – активні суб'єкти навчання» (Інноваційні технології, 2021, с. 9).

Характерні ознаки інтерактивної технології традиційно асоціюють з:

- ✓ побудовою процесу навчання як низки взаємопов'язаних, взаємообумовлених проблемних ситуацій;
- ✓ переважно груповою роботою учнів (студентів);
- ✓ опорою на особистий досвід учнів (студентів);
- ✓ відкритістю навчання;
- ✓ поширенням співпраці на всіх рівнях;
- ✓ швидким зворотним зв'язком;
- ✓ емоційним піднесенням, розкутістю;
- ✓ діалогом (полілогом) як основним елементом навчання.

Володіння інтерактивними технологіями природно впливає на підвищення продуктивності традиційних навчальних методів, на появу «інтерактивних занять: лекцій, семінарів, практичних, лабораторних тощо» (Там само).

Останнім часом значної популярності набуває педагогічна *технологія модульного навчання*, впровадження якої пов'язано, відповідно до модульного принципу, з уточненням змісту навчального матеріалу, вибором більш продуктивних засобів, методів і прийомів викладання та сприйняття, організацією самостійної та «командної» роботи учнів (студентів), удосконаленням діагностики та контролю за формуванням компетентностей, засвоєнням знань і вмінь. У межах цієї технології, з метою досягнення високого дидактичного результату, є доцільним та корисним комплексне застосування різних засобів навчання, включно з освітніми комп'ютерними програмами, електронними виданнями, мультимедійними арт-технологіями тощо, а також синергійне поєднання різних навчальних методів. У цьому контексті йдеться про інформаційно-рецептивний, пояснювально-ілюстративний, проблемно-дослідницький, евристичний методи.

У науковому дискурсі представлені багатогранні можливості модульної технології:

- ✓ організації компетентнісного підходу (формування ключових, наскрізних та предметних компетентностей (НУШ, 2016), зокрема, у галузі викладання мистецьких дисциплін у закладах ЗСО – наскрізних (мистецьких) компетентностей та предметних (музичних) компетентностей (Го Цзюнь, 2023, с. 26);
- ✓ забезпечення внутрішньопредметних та міжпредметних (віддалених та близьких) зв'язків;
- ✓ інтеграції навчальних дисциплін у процесі викладання;
- ✓ реалізації особистісно-орієнтованого навчання (НУШ, 2016) на основі індивідуалізації (персоналізації) освітнього процесу з урахуванням індивідуальних особливостей кожного учня/студента;
- ✓ застосування різноманітних продуктивних технологій та методів активного й інтерактивного навчання (Федорець, 2016);
- ✓ стимулювання самостійної навчальної та дослідницької роботи учнів/студентів;
- ✓ організація співпраці та співтворчості учителів/викладачів і учнів/студентів;
- ✓ досягнення достатньої мобільності знань, гнучкості і критичності мислення;
- ✓ вирішення питань, пов'язаних з діагностуванням та об'єктивним оцінюванням якості оволодіння знаннями та уміннями учнями/студентами.
- ✓ забезпечення необхідних форм контролю на кожному етапі освітнього процесу, зокрема, поточного (у процесі навчання), рубіжного (за підсумками вивченого розділу), підсумкового (наприкінці засвоєння всього курсу).

Серед інноваційних технологій особливо виділяється *технологія створення ситуації успіху* (технологія мотивації через успішність) як цілеспрямованого, організованого створення та поєднання спеціальних об'єктивних і суб'єктивних умов, завдяки запровадження яких учні/студенти, а також цілі класи/групи можуть досягати високих результатів у навчальній

діяльності (Інноваційні технології, 2021, с. 11). Основа цієї технології в науковому дискурсі пов'язана з особистісно-орієнтованим підходом до організації освітнього процесу, зокрема, у перебігу мистецького (музичного) навчання та художньо-естетичного виховання. Алгоритм мотивації через створення ситуації успіху пов'язано із:

- ✓ створенням у класі/групі позитивного морально-психологічного клімату, атмосфери поваги й доброзичливості;
- ✓ авансованим очікуванням успішного результату навчання;
- ✓ постійною підтримкою учнів/студентів;
- ✓ латентною(прихованою) допомогою через поради та інструктажі стосовно найбільш продуктивних і оптимальних способів виконання навчальних завдань;
- ✓ мотивуванням через бесіди, позитивні очікування;
- ✓ підкресленням персональної винятковості здобувача;
- ✓ мобілізацією активності;
- ✓ високою оцінкою проміжних результатів навчання.

- *Технологія рівневої диференціації* (диференційованого навчання) належить до такого способу організації освітнього процесу, який допомагає забезпечити кожному учню/студенту можливість якісно опанувати навчальний матеріал у комфортних психолого-педагогічних умовах. На думку М. Гузика, диференційоване навчання – «це така організація навчального процесу, при якій створюються умови, які дають змогу кожному учневі розкрити всі свої потенційні навчальні можливості» (Гузик, 2016). Цю технологію досліджували та удосконалювали багато вчених і педагогів, зокрема українські науковці (М. Гузик, І. Дичковська, Т. Казкевич, В. Ковальова, І. Підласий, О. Савченко, А. Седеревічене, П. Сікорський, О. Святченко, М. Федорець, М. Фіцула, С. Чиж).

Учителі/викладачі здійснюють означену технологію за допомогою диференційованих навчальних завдань різних ступенів складності: «від базового рівня підготовки до підвищеного при збереженні спадкоємності їх реалізації» (Інноваційні технології, 2021, с. 11). Метою навчальної діяльності, організованої

за цією технологією, є гарантування права на навчання з урахуванням індивідуальних психолого-педагогічних особливостей, здібностей, особистої навчальної підготовки, можливостей, потреб, інтересів, працездатності тощо кожного здобувача (Підласий, 2010). Завданнями учителя/викладача в цьому контексті можуть бути такими: створити умови для набуття учнями/студентами обов'язкового (базового) програмного мінімуму; забезпечити психолого-педагогічні та дидактичні заходи щодо стимулювання навчальної мотивації здобувачів; здійснити системний підхід щодо організації освітнього процесу, контролю за його перебігом та результатами.

Основний принцип впровадження вказаної технології пов'язано з блоковою подачею навчальних матеріалів, що передбачає роботу учнів/студентів у складі малих груп, сформованими з урахуванням педагогічної доцільності та конкретних завдань уроку/навчального заняття. Формування таких груп здійснюється на основі рівня підготовленості здобувачів з цієї навчальної дисципліни, наявності мотивації, відповідних здібностей, працездатності тощо. Означені малі групи можуть бути однорівневими (коли в складі всі учні з приблизно однаковим рівнем володіння навчальною дисципліною або окремою темою) або різнорівневими (коли в складі групи є учні більш підготовлені та менш підготовлені). Усі малі групи працюють на уроці одночасно, але над навчальним матеріалом різного ступеню складності, який об'єднаний єдиною темою з цієї дисципліни.

Серед продуктивних інноваційних освітніх технологій, поширених у світі, зокрема в закладах ЗСО України та Китаю, популярність набуває *інтегральна педагогічна технологія*. Ця технологія є міжпредметною моделлю навчання, яка побудована завдяки виявленню в контентах різних навчальних дисциплін «споріднених елементів (проблем, сюжетів, подій, закономірностей тощо) та поєднання їх у якісно нову цілісність з певною визначеною метою» (Інноваційні технології, 2021, с. 12). Особливість технології полягає у формуванні інтегральних знансєвих блоків, які одночасно враховують низки навчальних

предметів з метою цілісного, різнобічного дослідження певного об'єкта пізнання. Інтегральна технологія передбачає:

- ✓ формування інтегрованої, спільної для всіх споріднених навчальних дисциплін теми, мети та завдань уроку/заняття;
- ✓ визначення найважливіших у контексті мети цього інтегрованого уроку/заняття, тем, наукових категорій, понять;
- ✓ пошук та визначення впродовж аналізу суміжних навчальних програм інтегрованого змісту досліджуваного об'єкта, його структурних компонентів та їх елементів;
- ✓ виділення нових змістовних ліній досліджуваного об'єкта, уточнення середовища його функціонування та розвитку, пошук аналогій серед знайомих понять та категорій, добір та аналіз фактичного матеріалу;
- ✓ проведення структурного аналізу окремих змістовних блоків вказаного об'єкта, синтез та узагальнення однотипних та аналогічних елементів у контексті інтегрованої (спільної) мети уроку/заняття;
- ✓ систематизація та узагальнення отриманих протягом уроку/заняття нових знань у контексті цілісного міжпредметного підходу.

У науковому дискурсі представлені різні форми уроку/заняття впровадженням інтегральної технології:

- ✓ бінарна форма, що передбачає одночасну участь двох або декількох учителів/викладачів, яка здійснюється через надання інтегрованого нового матеріалу з двох споріднених навчальних дисциплін шляхом окремих блоків, об'єднаних інтегрованою (спільною) темою та метою;
- ✓ інтегрована форма, яка пов'язана з наданням навчального матеріалу, створеного на основі міжпредметних (міждисциплінарних) зв'язків декількох навчальних дисциплін; такі заняття доцільно проводити для узагальнення й систематизації найбільш важливих тем навчальної програми.

Зараз розглянемо більш детально інноваційні навчальні технології доби постінформаційного суспільства, що активно впроваджуються в мистецькій

освіті з метою її модернізації, та отримали в науковому дискурсі назву *«технології мистецької інноватики»*.

Технології мистецької інноватики – це освітні педагогічні технології мистецького навчання, які об'єднують кращі аспекти мистецької освіти та сучасні цифрові інформаційно-комунікативні технології для створення унікального культурного-освітнього продукту. Основною метою технологій мистецької інноватики є вдосконалення та розширення традиційних мистецьких артформ та підвищення продуктивності мистецької освіти різних напрямів та видів, зокрема фахової мистецько-педагогічної освіти, загальної мистецької (музичної) освіти в закладах ЗСО тощо.

Технології мистецької інноватики стають каталізатором для накопичення художньо-естетичного, музично-естетичного психолого-педагогічного досвіду. Вони можуть містити проекти, де слухачі/глядачі стають активними учасниками та співтворцями творчого процесу, взаємодіючи з творчими ідеями через технологічні інтерфейси.

Ключовою рисою означених технологій є їхній величезний потенціал щодо способів сприйняття мистецтва, розвитку нових форм вираження внутрішнього світу людини та навколишньої дійсності через художні образи та засоби художньої виразності, пропагування культурних надбань людства, кристалізованих у мистецьких творах. Від інтерактивних інсталяцій до використання штучного інтелекту для генерації творів мистецтва, ці технології перетворюють традиційні уявлення про творчість. За допомогою технологій мистецької інноватики відкриваються нові можливості щодо висловлення соціокультурних аспектів нового часу. Технології мистецької інноватики – це не лише інструмент для творчого виразу, але й платформа для дослідження глибин мистецтва в епоху зростаючої цифрової трансформації, для розуміння культурного різноманіття в добу постінформаційного суспільства, для інтеріоризації соціокультурного контенту художніх текстів, розуміння художньої картини світу, закарбованої в мистецьких творах. Отже, означені технології

сприяють виникненню нових горизонтів у світі мистецтва, де традиції та інновації стикаються та інтегруються.

Технології мистецької інноватики відкривають нові перспективи в галузі художньої освіти, перетворюючи процес навчання у захопливий та креативний шлях розвитку особистості. Їхня роль як освітніх технологій полягає в тому, щоб не лише передавати знання, але і сприяти розвитку критичного мислення, гарного художньо-естетичного смаку, творчого та інноваційного підходів до вирішення мистецьких завдань. Однією з ключових переваг технології мистецької інноватики у сфері освіти є здатність залучити учнів/студентів до процесу навчання через емоційно збагачені та інтерактивні методи. Вона впроваджує в освітній процес ігрові та творчі елементи, що роблять навчання захопливим та продуктивним.

У межах цих технологій можна створювати імерсивні уроки, де учні зможуть інтерактивно вивчати історію мистецтва, експериментувати з творчими процесами та навіть взаємодіяти з великими мистецькими творами. Це розширює можливості мистецької освіти, дозволяючи учням долучитися до світу мистецтва без будь-яких обмежень у просторі чи часі. Також ці технології сприяють розвитку мультимедійних та мультисенсорних засобів навчання, які адаптуються до різних стилів сприйняття інформації учнями. Застосування інтерактивних платформ, онлайн-курсів та віртуальних артлабораторій дає змогу вчителям/викладачам надавати учням індивідуалізовані завдання та створювати креативні навчальні сценарії, що адаптуються до потреб кожного учня.

Отже, технології мистецької інноватики можуть розглядатись як каталізатор для розвитку творчого мислення, комунікаційних навичок та здатності адаптуватися до нових викликів постінформаційного суспільства та глобалізації. Вони впроваджують концепцію навчання як процесу, який не обмежується стінами класу, але перетворюється в захопливу подорож у світ мистецтва та технологій.

Технології мистецької інноватики, як освітні технології, також допомагають вирішувати проблему доступності та глобальності освіти. Вони

відкривають двері для участі в навчанні в будь-якому куточку світу, де є доступ до інтернету. Інтерактивні онлайн-курси та віртуальні майстер-класи з мистецтва стають не лише джерелом знань, але й засобом об'єднання талановитих індивідів із різних країн. Отже, технології мистецької інноватики можуть також стати стимулом для створення інтердисциплінарних програм та співпраці між різними галузями знань. Це не лише ефективний інструмент для передачі знань, головне – що ці технології допомагають розкривати можливості та стимулюють творчий потенціал сучасних учнів, віднесених до «Альфа»-покоління.

Отже, представимо оновлений перелік технологій мистецької інноватики з характеристиками, розробленими протягом нашого дослідження.

Високу продуктивність у контексті проблемного пояснення предмета або явища, що вивчається на уроках мистецьких дисциплін показує *технологія проблемного навчання*. Важливими компонентами цієї технології є формування учителем/викладачем проблемного завдання та створення проблемної ситуації, розв'язання якої вимагає від учнів/студентів пошуки, застосування нових знань та способів роботи з ними. Поширеними прийомами створення таких ситуацій є такі:

- ✓ доведення до учнів/студентів цікавої наукової інформації, що побудована з необхідністю розв'язання певної суперечності;
- ✓ сприймання та розмірковування різноманітних, як правило, суперечливих тлумачень досліджуваного явища;
- ✓ застосування сукупностей способів, методів і прийомів, які створюють проблемні ситуації.

У процесі викладання навчальних дисциплін мистецького циклу досвідчені учителі/викладачі музичного мистецтва успішно поєднують технологію проблемного навчання як із звичайними репродуктивними (пояснювально-ілюстративними) методами, так і з іншими активними технологіями навчання. Робочий етап у процесі впровадження вказаної технології передбачає пошук учнями/студентами як самостійно (індивідуально, в складі малих груп), так і за посередництвом учителя/викладача оптимальних шляхів щодо розв'язання цієї

проблемної ситуації. Ступінь складності проблеми та способи розв'язання проблемної ситуації обумовлені відповідними підходами та методами дослідження. Зокрема:

- ✓ методом проблемного викладання, пов'язаного з окресленням проблеми та її розв'язанням учителем/викладачем у процесі активного спілкування з учнями/студентами;
- ✓ частково-пошуковим методом, який полягає в формулюванні проблеми учителем/викладачем, але розв'язання – учнями/студентами з використання оригінальних творчих ідей мислення під керівництвом педагога;
- ✓ дослідницьким методом – самостійним складання проблемної ситуації учнями/студентами, самостійним пошуком шляхів щодо її розв'язання, а також самостійною перевіркою отриманого результату.

- *Технологія ігрового моделювання* – це «спосіб побудови навчального процесу за допомогою включення студентів у гру, підпорядковану дидактичній меті (ігрове моделювання ситуацій і явищ, що є об'єктами вивчення)» (Інноваційні технології, 2021, с. 13). Учитель/викладач протягом цієї технології може виконувати роль інструктора, судді, тренера, модератора тощо. У науковому дискурсі представлені чотири етапи щодо організації навчання в контексті ігрової моделі:

- ✓ орієнтаційний етап – інформування здобувачів про тему, цілі та правила гри; загальне знайомство з ходом гри;
- ✓ підготовчий етап – викладення сценарію гри з визначенням ігрових завдань, розподіл ролей, визначення орієнтовних способів розв'язання суперечностей;
- ✓ основний етап – організація та проведення основних етапів гри, зокрема етапів, які пов'язані з непередбаченим розвитком ігрових дій, несподіваними поворотами сюжету тощо;

- ✓ підсумковий етап – обговорення результатів гри, висвітлення рефлексійного аналізу гри та накопиченого теоретичного та практичного досвіду.

У цьому контексті треба зазначити важливість оволодіння учителями/викладачами, зокрема, майбутніми вчителями музичного мистецтва, технологіями та прийомами ігрового моделювання; набуття вміння формувати ефективну взаємодію учнів/студентів, навичок продуктивного спілкування, використання елементів емоційного забарвлення, невимушеності та змагання, а також досвіду підготовки та проведення різноманітних ігор. Йдеться про ігри імітаційні, симулятивні, ділові, рольові, музично-рухливі тощо. Отже, у нинішньому соціокультурному середовищі ігрове моделювання є одною із базових технологій формування фахової компетентності майбутніх учителів мистецьких дисциплін.

- *Проектну інноваційну технологію* в контексті сучасної мистецько-педагогічної освіти та загальної мистецької (музичної) освіти учені трактують як «спосіб досягнення дидактичної мети через системну організацію проблемно-орієнтованого навчального пошуку, який повинен завершитися цілком реальним, відчутним практичним результатом» (Інноваційні технології, 2021, с. 14). Проектна технологія розглядається в сучасному науковому дискурсі стосовно мистецької (музичної) освіти у вигляді однієї із продуктивних інноваційних інтегральних технологій. Опанування та впровадження цієї технології в освітній процес має великий позитивний вплив на професійну вмотивованість, формування спеціальних (фахових) компетентностей майбутнього вчителя музичного мистецтва, осягнення ним культурної картини світу, накопичення художньо-естетичного та музично-естетичного досвіду, як шляхів до творчої самореалізації. Мета вказаної технології пов'язана з формуванням культурної (ключової) компетентності, зацікавленості як учнів, так і студентів світом мистецтва та залученням їх до художньої (музичної) культури світового та національного рівнів через оволодіння необхідними компетентностями, знаннями й уміннями.

Завдання цієї технології лежить у площині: розвитку особистісних творчих здібностей, формуванні культурно-пізнавальних, пошуково-дослідницьких, практичних мистецьких (музичних) знань та умінь; набутті навичок співпраці в складі різних навчальних та дослідницьких об'єднаннях, формулювання проблеми та визначення шляхів для її вирішення; розвитку комунікаційної сфери та критичного мислення тощо.

Впровадження інноваційної проектної технології в процесі загальної мистецької (музичної) освіти сприяє підвищенню ефективності навчання та художньо-естетичного виховання, а також інтелектуальному та емоційному розвитку школярів, формуванню «ініціативності, комунікативності, активності, організованості, відповідальності, впевненості, здатності до інтеграції знань із різних сфер та їх застосування для вирішення проблеми» (Там само).

У науковому дискурсі представлено орієнтовний перелік типів проектів відносно певних характеристик:

- ✓ відносно методів (або виду, характеру) проектної діяльності проекти бувають дослідницькими, пошуковими, інформаційними, творчими, ігровими, практично-орієнтованими;
- ✓ відносно змісту проект може бути мистецтвознавчим, художнім, музичним, літературно-творчим, мовним, історичним, концертно-театральним тощо;
- ✓ відносно міжпредметних зв'язків розрізняють монопроекти, які призначені для реалізації в одній галузі знань або мистецтва), а також проекти міжпредметні, міжгалузеві тощо;
- ✓ відносно характеру діяльності проекти бувають змагальними, конкурсними, кооперативними;
- ✓ відносно кількості учасників проекту – індивідуальними (особистісними), парними, груповими, колективними;
- ✓ відносно термінів виконання – коротко терміновими, середньо-тривалими, довготривалими.

Етапи роботи над проектом: пошуковий, аналітичний, практичний, демонстраційний, підсумковий. Головною характеристикою проектної технології

є акцент на активні види самостійної роботи (індивідуальної, парної, групової). Головна роль учителя/викладача – співпраця з учнем/ студентом при виконанні завдання проєкту.

В освітніх системах постінформаційного суспільства особливо важлива роль належить *інформаційно-комунікативним технологіям (ІКТ)*. У сфері мистецького навчання усіх рівнів, зокрема в галузі загальної мистецької (музичної) освіти, ефективність цих технологій є безперечною, тому, що вона «надає можливість вирішувати проблеми освіти на вищому рівні з урахуванням світових вимог» (Інноваційні технології, 2021, с. 16).

Ці технології є результатом інтеграції сучасних інформаційних технологій із засобами телекомунікації, медіа-трансляції, з різними способами аудіо- і відеообробки навчального, зокрема мистецького контенту. Вони дають змогу для створення, одержування легкого доступу, зберігання, передачі та модифікації отриманого контенту. Сутністю ІКТ є синтезоване комплексне поєднання технічних можливостей нинішнього соціокультурного середовища із традиційними мистецькими методами, включно з пояснювально-ілюстративним методом навчання.

Запровадження ІКТ у процес вищої мистецько-педагогічної освіти та загальної мистецької (музичної) освіти в закладах ЗСО привносить нові аспекти в організацію навчання та викладання мистецьких дисциплін: навчально-проектну діяльність; можливість комп'ютерного моделювання, застосування мультимедійних та телекомунікаційних технологій, інформаційного моделювання; комп'ютерного тестування; вебконференцій, вебінарів, дистанційної освіти; організації олімпіад, турнірів, конкурсів; комп'ютерного тестування; вистав тощо.

На думку українських та китайських науковців та учителів-практиків музичного мистецтва, для роботи з дітьми та підлітками «Альфа»-покоління особливо привабливими та корисними останніми роками стали мультимедійні аудіовізуальні технології. Як зазначають дослідники, «візуалізація виконання музичних творів, особливо музично-драматичних ... вистав, концертів тощо у

форматі відео, є провідним засобом, яким потрібно користуватися усім вчителям музичного мистецтва» (Федорець, Го Цзюнь, 2020) упродовж загальної мистецької (музичної) освіти. Зазначені технології дають змогу довше утримувати увагу слухачів/глядачів; «в учнів з'являється підвищений інтерес до музики, набувається гарний художньо-естетичний смак, розширюється культурний кругозір» (Го Цзюнь, 2023, с. 78). Отже, впровадження мультимедійних аудіовізуальних технологій на уроках музичного мистецтва та в часи позаурочної мистецько-творчої діяльності завдяки використанню відео, аудіо, комп'ютерної графіки тощо, активно сприяє як формуванню культурної (ключової) компетентності учнів, так і залученню їх до художньої (музичної) культури.

Отже, до особливостей та переваг ІКТ, зокрема, мультимедійних технологій, належать: можливість активного самостійного засвоєння учнями/студентами певних програмних знань та умінь; вибір оптимального часу та темпу самостійної та групової навчальної праці, що відповідає їхнім індивідуальним фізіологічним психологічним інтелектуальним та емоційним потребам й інтересам. Використання ІКТ допомагає розв'язанню задач пошуку, відбору та обробки будь-якої, зокрема, мистецької інформації. Переваги цих технологій у фаховій підготовці майбутніх учителів музичного мистецтва до наступної мистецько-педагогічної, музично-виконавської та художньо-просвітницької роботи також пов'язані з їхньою інтерактивністю, інтенсифікацією освітнього процесу, можливістю здійснення зворотного зв'язку тощо.

Застосування ІКТ пов'язано з новим етапом розвитку всіх освітніх систем, зокрема загальної мистецької (музичної) освіти, а також з формуванням та розвитком інтелектуального потенціалу й емоційного інтелекту (Cultural intelligence (CQ) здобувачів, удосконаленням змісту, форм і методів організації освітнього процесу, можливості впровадження комп'ютерних методів навчання й тестування. За допомогою ІКТ, зокрема мультимедійних, аудіовізуальних технологій, комп'ютерних програм та сервісів, на уроках мистецьких дисциплін

відбувається художня комунікація між учителем і школярами, яка «носить характер обміну музично-естетичними та художньо-естетичними цінностями» (Сюй Сінчжоу, 2023, с. 111). Застосування «мультимедіа, віртуальних екскурсій в найкращі концертно-театральні установи світу, сприймання музики різних країн і часів дає змогу зробити освітній процес навчання цікавим та взаємодійним» (Го Цзюнь, 2023, с. 73).

Особливий інтерес в учителів музичного мистецтва України та Китаю, останній часом отримали завдяки своїм перевагам *імерсивні* (від англ. *immersive* – занурювати) освітні технології. Йдеться про інтерактивні віртуальні платформи, технології віртуальної реальності (VR), розширеної реальності (AR) тощо. Застосування інтерактивних віртуальних платформ разом зі спеціальним програмним забезпеченням надає «змогу готувати та проводити інтерактивні мультимедійні уроки музичного мистецтва з цікавими іграми, які допомагають залучити школярів до активного та вмотивованого вивчення мистецьких творів» (Го Цзюнь, 2023, с. 78). Як приклад, можна зазначити роботу «учнів з віртуальними музейними експозиціями або 3D-моделями художніх творів, що трансформує урок у захопливу та продуктивну дію» (Там само).

Технології віртуальної реальності (VR), а також розширеної реальності (AR) надають можливість «створювати імерсивне навчальне середовище, завдяки якому учні мають можливість сприймати та аналізувати мистецькі твори в ситуації «повного або часткового занурення у віртуальний світ або різні види змішання реальної і віртуальної реальності» (Імерсивні технології, 2021). Саме це пов'язано з відвідуванням «віртуальних концертів, оперних, балетних та ін. вистав, художніх галерей, виставок тощо, що зробить урок цікавішим і відчутнішим, який запам'ятається надовго» (ГО Цзюнь, 2023, с. 78).

У найближчому майбутньому в галузі мистецької освіти можливо використання ще одної інноваційної технології, яка дійсно здатна «перетворити казку на дійсність» – технологія голографії (голограми) (від грецького *ὅλος-holos* – повний + *γραφή-graphē* – запис) – технологія для точного запису, відтворення і переформатування хвильових полів.

До сучасних технологій мистецької інноватики цілком можна віднести інтерактивні ігри, рухи під музику, створення та виконання музично-танцювальних композицій тощо. Багато українських та китайських учителів музичного мистецтва підвищують навчальну мотивацію школярів «Альфа»-генерації мистецькими інтерактивними іграми, музично-динамічними вправами, організацією рухів під музику, постановкою музично-драматичних вистав тощо. Такі форми діяльності стимулюють учнів до самостійного пошуку в інтернет-мережі та ознайомлення з новими творами мистецтва, та накопиченню музично-естетичного досвіду, сприяють розумінню музичної мови та ідейно-художнього змісту творів, дослідженню нових аспектів культурного різноманіття світу, відновленню та удосконаленню відповідних компетентностей, знань і умінь, що є основою для формування їхньої культурної (ключової) компетентності та залучення до національної й світової художньої (музичної) культури.

Значний мистецько-освітній ефект має правильне використання в перебігу загальної мистецької (музичної) освіти потенціалу соціальних мереж та платформ, у яких більшість дітей та підлітків «Альфа»-генерації постійно присутні, активно спілкуються та користуються більшою мірою розважальним контентом. Використання означених мереж та платформ робить мистецько-освітній процес у закладах ЗСО більш цікавим та привабливим, зокрема завдяки відеоподорожам, зустрічам та діалогам з відомими митцями, виконанням спільних проєктів з друзями-однокурсниками тощо, залучення школярів до культурного контенту.

Серед продуктивних сучасних технологій мистецької інноватики вчені називають також *метод культурного діалогу*, який може сприяти «пробудженню інтересу школярів до сталої інтеріоризації соціокультурного контенту художніх текстів» (Го Цзюнь, 2023, с. 79). Такий метод допомагає вчителю «створити в класі атмосферу культурного діалогу, де школярі можуть обмінюватись своїми ідеями, досвідом, культурними цінностями та творчими здобутками (Там само). Як свідчить досвід діяльності, *створення на уроках ситуації успіху*, заохочення дітей та підлітків до відкритих, демократичних та толерантних стосунків

протягом мистецьких (музичних) занять стимулює пробудженню інтересу та позитивного ставлення дітей та підлітків до національної культури, до ознайомлення з культурами інших народів, що також є шляхом до формування культурної (ключової) компетентності учнів та залучення їх до художньої (музичної) культури.

Далі розглянемо явище *педагогічних умов* як одного з ключових чинників підготовки майбутніх учителів мистецьких дисциплін до провадження технології мистецької інноватики в процесі загальної мистецької (музичної) освіти учнів «Альфа»-генерації в контексті соціокультурного середовища постінформаційного суспільства.

Дослідження проблеми створення належних педагогічних умов упродовж фахової мистецько-педагогічної освіти майбутніх учителів мистецьких дисциплін України та Китаю з метою забезпечення в закладах ЗСО продуктивного мистецького (музичного) навчання, розвитку музично-творчих здібностей та художньо-естетичного виховання учнів, віднесених до «Альфа»-покоління, набуває особливої актуальності в контексті нинішнього соціокультурного середовища, що склалося в результаті розвитку постінформаційного суспільства та глобалізації. Розглянемо аналіз явища педагогічних умов, здійснений ученими, зокрема, у контексті підготовки майбутніх учителів вказаного профілю.

У науковому дискурсі є різні інтерпретації поняття «умови». Філософський енциклопедичний словник під редакцією В. Шинкарука визначає умови як «зовнішні обставини, які детермінують виникнення певного явища, результату цілеспрямованої діяльності» (Шинкарук, 2002). Іцзюнь Ван називає умови факторами, що сприяють переходу «властивості речей ... з можливостей у дійсність» (Іцзюнь Ван, 2016). Новий тлумачний словник української мови позначає умову як важливу обставину, «яка робить можливим здійснення, створення, утворення чого-небудь або сприяє чомусь» (Новий тлумачний, 1999, с. 632). У загальному контексті поняття «умова» може вказувати на вимогу або обставину, яка визначає, якщо щось буде виконуватися або ставитися певним

чином. Це може включати в себе вимоги для отримання чогось, правила для вирішення питань, обмеження на дії та інше. Отже, поняття «умова» має різноманітні використання в різних контекстах, і його конкретне значення залежить від сфери застосування.

У психологічній науці поняття умов пов'язують із сукупністю «явищ зовнішнього та внутрішнього середовища, які, імовірно, впливають на розвиток конкретного психічного явища; до того ж це явище опосередковується активністю особистості, групі людей» (Панібратська, 2018). Деякі учені розуміють умови як педагогічні обставини, які активізують набуття здобувачами впевненості завдяки подання чітких рекомендацій та визначення перспектив перед колективом здобувачів і викладачів (Там само). Отже, з урахуванням визначення цього поняття в психолого-педагогічному дискурсі, педагогічні умови підготовки здобувачів вищої педагогічної освіти можна трактувати у вигляді обставин, які суттєво впливають на продуктивність цілісного педагогічного процесу професійної підготовки майбутніх учителів, що опосередковано активністю викладача або групи викладачів. У цьому контексті умови можна розглядати як динамічні регулятори різноманітних складових (інформаційних, методико-технологічних, особистісних, психологічних, педагогічних тощо) освітнього процесу.

Педагогічна умова – це поняття, яке все частіше використовується в освітній сфері. На думку Л. Моторної, професійна підготовка, як педагогічна діяльність складається, як мінімум, з двох суб'єктів – здобувачів та викладачів. Ці суб'єкти можуть спільно та продуктивно працювати лише у визначеному навчальному просторі, який сьогодні називають освітнім процесом. Однією із найважливіших складових цього простору вважається створення відповідних педагогічних умов (Моторна, 2009).

Аналізуючи поняття педагогічних умов, учені вказують на обставини, середовище або чинники, які створюють для досягнення певних освітніх цілей або виконання різноманітних педагогічних завдань. Педагогічні умови розробляють, створюють та впроваджують з метою оптимізації освітнього

процесу, зокрема для сприяння ефективного оволодіння здобувачами певних компетентностей, засвоєння знань, умінь і розвитку. Вони можуть змінюватися залежно від вікових особливостей учнів/студентів, предметної галузі, методології навчання та інших факторів. Педагогічні умови відіграють важливу роль в процесі професійної педагогічної освіти усіх рівнів, оскільки вони впливають на сприйняття, розвиток та навчання майбутніх учителів. Сюй Сінчжоу розуміє поняття педагогічних умов як сукупність «доцільно-сприятливих, педагогічно обґрунтованих, як зовнішніх, так і внутрішніх обставин, які стають чинниками забезпечення продуктивності в розв'язанні поставлених освітніх завдань» (Сюй Сінчжоу, 2023, с. 125).

Деякі автори розглядають педагогічні умови як категорію, «що визначається як система певних форм, методів, матеріальних умов, реальних ситуацій, що об'єктивно склалися чи суб'єктивно створених, необхідних для досягнення конкретної педагогічної мети» (Підготовка майбутнього вчителя, 2003). Одночасно, педагогічні умови є «формою педагогічної діяльності, метою якої є формування висококваліфікованого спеціаліста» (Моторна, 2009). Саме педагогічні умови обумовлюють виконання відповідних державних освітніх стандартів.

Е. Хриков зазначає, що останнім часом багато науковців усе частіше застосовують у наукових працях орієнтацію на розробку та впровадження різноманітних педагогічних умов з метою вирішення тих або інших практичних завдань. Термін «педагогічні умови» постійно з'являється в назвах дисертаційних робіт, формулюванні предмета та мети досліджень» (Хриков, 2011, с. 11-15). На думку ученого, «актуальним є аналіз сутності, значення та місця педагогічних умов у структурі наукового знання та педагогічних досліджень, механізму їх визначення» (Там само).

У науковому дискурсі по-різному тлумачать сутність поняття педагогічних умов. На думку Н. Посталука, педагогічні умови є педагогічними обставинами, що або сприяють, або протидіють реалізації закономірностей педагогічної науки, зумовлених певними факторами. В. Андреев «вважає їх результатом

цілеспрямованого відбору, конструювання та застосування форм навчання для досягнення дидактичних цілей» (Хриков, 2011, с. 11-15). А. Найн називає педагогічні умови сукупністю «об'єктивних можливостей змісту, форм, методів, прийомів, засобів педагогічного управління та матеріально-просторового середовища, що забезпечують успішне вирішення поставлених та спроектованих завдань» (Там само).

Визначаючи сутність створення педагогічних умов підготовки майбутніх учителів для впровадження інноваційних технологій у навчальний процес закладів ЗСО, зазначимо, що це складний, але надзвичайно важливий та перспективний шлях до розвитку сучасної освіти.

Отже, у контексті нинішнього соціокультурного середовища створення педагогічних умов підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва в процесі фахової мистецько-педагогічної освіти до продуктивного мистецького (музичного) навчання, розвитку музично-творчих здібностей та художньо-естетичного виховання учнів «Альфа»-покоління в процесі загальної мистецької (музичної) освіти в закладах ЗСО України та Китаю, на нашу думку, передбачає виконання певних *першочергових дій*:

- ✓ по-перше, необхідно розробити та апробувати необхідні умови, забезпечити їх наукове, методичне та матеріально-технологічне забезпечення;
- ✓ по-друге, важливо здійснити мотиваційну підготовку майбутніх учителів до фахового опанування певних інноваційних мистецьких технологій, що є обов'язковим чинником для впровадження певних педагогічних умов;
- ✓ по-третє, необхідно надати здобувачам можливість перевірити свої уміння стосовно впровадження цих технологій на уроках мистецьких дисциплін у період виробничої (педагогічної) практики в закладах ЗСО.

Отже, продуктивні технології мистецької інноватики в результаті синергійного інтегрування з певними педагогічними умовами підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до їх впровадження, є одним з найважливіших чинників досягнення мети загальної мистецької (музичної)

освіти – формування культурної (ключової) компетентності школярів «Альфа»-покоління та залучення їх до скарбниць художньої (музичної) культури національного та світового рівнів.

1.2. Підготовленість майбутніх учителів музичного мистецтва до впровадження технологій мистецької інноватики: сутність і компонентна структура

Відомо, що метою фахової мистецько-педагогічної освіти майбутніх учителів музичного мистецтва як України, так і Китаю, є належна підготовка до продуктивної роботи з сучасними школярами, віднесеними вченими до «Альфа»-покоління (Миронова, 2020), з метою формування їхньої культурної (ключової) компетентності та залучення до художньої (музичної) культури, що є шляхом до всебічного розвитку особистості.

Ключовим питанням «професійної інтегральної, загальної (загальнокультурної) та спеціальної (фахової) підготовки майбутніх учителів до здійснення загальної мистецької (музичної) освіти є їхня достатня підготовленість» (Го Цзюнь, 2023, с. 55). У контексті нашого дослідження йдеться про підготовленість до впровадження технологій мистецької інноватики завдяки створенню певних педагогічних умов, враховуючи головну мету загальної мистецької (музичної) освіти – набуття культурної (ключової) компетентності як передумови для залучення школярів «Альфа»-покоління до національної та світової художньої (музичної) культури.

Достатній рівень такої підготовленості надає можливість здобувачам у майбутньому залучити змалечку сучасних дітей до музики високої якості, сформувати в них вокально-хорові навички, уміння сприймати та цінувати музику, розуміти музичну мову та образно-ідейний зміст музичних творів, навчити «насолоджуватися красою мелодії, а також відрізнити справжню музику від комерційних підробок, виховувати в них гарний художньо-естетичний смак та все те, що називають основами музичної культури» (Пань Сінюй, 2019).

Розглядаючи особливості підготовки *майбутніх учителів* музичного мистецтва до впровадження технології мистецької інноватики та проблему їхньої фахової *готовності* в контексті постінформаційного суспільства, важливо зазначити деякі *особливості сучасного покоління школярів*, які, по суті, є кінцевими бінефіціарами загальної мистецької (музичної) освіти та впровадження технологій мистецької інноватики в освітній процес закладів ЗСО. Для найкращого розуміння поняття діти (школярі) «Альфа»-покоління, розглянемо Теорію поколінь Штрауса-Хоува.

Американські учені Нейл Хоув (Neil Howe) і Вільям Штраус (William Strauss) уперше обґрунтували певні цикли поколінь та представили їх у роботах «Покоління» («Generations»), у 1991 році, та «Четверте перетворення: американське пророцтво» («The Fourth Turning: An American Prophecy»), у 1997 році. Книга «Сходження покоління Міленіуму: наступне Велике покоління» (Millennials Rising: The Next Great Generation) була опублікована авторами в 2000 році. Сутнісна основа означеної теорії полягає в регулярній зміні поколінь, яка відбувається у світі кожні 20-25 років, а також у тому, що «людей усередині одного покоління об'єднують спільні цінності, особливості поведінки й звички» (Міронова, 2020). Багато вчених, зокрема, українських (Го Цзюнь, Н. Міронова, А. Мірошникова, А. Соломахіна, Сюй Сінчжоу, Н. Шиліна, М. Федорець, Т. Чекалова, О. Юрченко та ін.), продовжили дослідження означеної теми, зокрема, щодо 4-х останніх поколінь та їхніх загальних особливостей. Йдеться про покоління X, так звані «бумери», покоління Y («міленіали»), покоління Z (приблизно з 2005 по 2015 рік). Діти «Альфа»-покоління, народжуються в час розвинутої інтернет-мережі, (приблизно з 2011 по 2025 роки), тому сьогодні більшість з них є учнями закладів ЗСО. М. Федорець і Сюй Сінчжоу зазначають, що ці учні «суттєво відрізняються від попередніх поколінь психофізіологічними та психологічними якостями, художньо-естетичними смаками й уподобаннями, а також особливостями сприймання та оцінки мистецьких творів» (Федорець, Сюй Сінчжоу, 2020). Основна причина таких відмінностей пов'язана з глобальним поширенням інтернету та соціальних («онлайнових») мереж, які

«радикально змінили світовий музично-естетичний ландшафт і забезпечили формування нинішнього соціокультурного середовища» (Го Цзюнь, 2023, с.25). У результаті світової «інтернет-революції» у більшості людей, «зокрема в школярів, з'явилися легкі, швидкі та необмежені можливості цілодобово отримувати мистецький (музичний) контент будь-яких жанрів, стилів та, звичайно, будь-якої якості» (Там само). Відомо, що сучасні учні щодня багато часу перебувають в Інтернеті та не уявляють своє життя без мультимедіа. Для них характерно так зване «кліпове мислення» (Там само). Тому значну частину будь-якої «інформації вони отримують за допомогою зору, адже слуховий аналізатор, необхідний для сприйняття музичного мистецтва, помітно відстає в ефективності будь-якого сприймання» (Федорець, Сюй Сінчжоу, 2020). Але є впевненість, що ці діти, незважаючи на всі труднощі роботи з ними, стануть найбагатшими, найосвіченішими і технологічно найграмотнішими в історії цивілізації.

Отже, формування культурної (ключової) компетентності школярів «Альфа»-покоління та залучення їх до художньої (музичної) культури в контексті нинішнього соціокультурного середовища постінформаційного суспільства, потребує новітніх підходів та широкого використання новітніх загальноосвітніх та мистецьких технологій. Вказаний чинник значно ускладнює підготовку майбутніх вчителів музичного мистецтва та орієнтує їх на фахове оволодіння сучасними продуктивними педагогічними технологіями, зокрема, технологіями мистецької інноватики.

Як визначають науковці та показують в опитуваннях та бесідах учителі-практики музичного мистецтва закладів ЗСО, особливий інтерес та досить високу мотивацію для продуктивного навчання сучасні учні виявляють стосовно таких технологій: інформаційно-комунікативних (ІКТ), мультимедійних, аудіовізуальних, імерсивних; технологій, пов'язаних із віртуальною реальністю (VR), розширеною реальністю (AR), технологій штучного інтелекту. Ефективні в роботі із школярами цього покоління також «міждисциплінарні, художньо-інтеграційні, проєктні, інтерактивні, партисипативні технології, інтерактивні онлайн-платформи, стрімінгові сервіси» тощо (Го Цзюнь, 2023). У цьому

контексті варто зазначити, що державні (офіційні) освітні документи України та Китаю, зокрема українська Концепція НУШ та Новий Стандарт музичних дисциплін обов'язкової освіти КНР (Чан Вэньцзін, 2011), чітко «орієнтують всю систему фахової мистецької-педагогічної освіти на підготовку учителів нового покоління» (Федорець, Го Цзюнь, 2020), здатних до системного і продуктивного використання інноваційних освітніх технологій, зокрема, у процесі загальної мистецької (музичної) освіти, яку сучасні школярі «Альфа»-покоління набувають у закладах ЗСО.

Основою фахової мистецько-педагогічної підготовки в контексті постінформаційного суспільства є формування в здобувачів спеціальностей 014 Середня освіта (Музичне мистецтво) і 025 (Музичне мистецтво) відповідної ієрархії *професійних компетентностей*, які «дають змогу здобувачам успішно адаптуватися на ринку праці, безперервно підвищувати власний професійний рівень та на цій основі продуктивно працювати зі школярами «Альфа»-генерації» (Го Цзюнь, 2023).

Отже, до названих компетентностей, відповідно до освітньо-професійних програм (ОПП) факультету музичної і хореографічної освіти Університету Ушинського, належать:

- ✓ *Інтегральна компетентність (ІК)*. Наприклад: «Здатність здобувача освіти розв'язувати складні спеціалізовані задачі й практичні проблеми у сфері середньої освіти (Музичне мистецтво), що передбачає застосування теорій та методів педагогічних наук і характеризується комплексністю та невизначеністю умов».
- ✓ *Загальні компетентності (ЗК)*, «які визначають загальнокультурний та загальноосвітній рівень майбутнього учителя» (Там само). Наприклад: «Знання та міжособистісної взаємодії, роботи в команді». «Здатність виявляти повагу та цінувати українську національну культуру, багатоманітність і мультикультурність у суспільстві; здатність до вираження національної культурної ідентичності, творчого

самовираження». «Здатність до генерування нових ідей, виявлення та розв'язання проблем, ініціативності та підприємливості» тощо.

- ✓ Ядром мистецько-педагогічної підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва є *спеціальні (фахові) компетентності (СК)*. Вони є базовими упродовж спеціальної (фахової) освіти, яка націлена на достатню підготовленість здобувачів в суто мистецько-музичних аспектах (музикознавчому, музично-хоровому, музично-виконавському, диригентському, музично-хореографічному тощо) (Там само). Наприклад: «Здатність моделювати зміст навчання відповідно до обов'язкових результатів навчання учнів». «Здатність добирати і використовувати сучасні та ефективні методики і технології навчання, виховання і розвитку учнів». «Здатність використовувати інновації у професійній діяльності». «Здатність до суб'єкт-суб'єктної (рівноправної та особистісно зорієнтованої) взаємодії з учнями в освітньому процесі, залучати батьків до освітнього процесу на засадах партнерства». «Здатність організувати безпечне освітнє середовище, використовувати здоров'язберезувальні технології під час освітнього процесу». «Здатність до самостійного опанування художньо-педагогічного матеріалу, створення власних художньо-педагогічних і виконавських інтерпретацій». «Здатність добирати і використовувати сучасні та ефективні методики і технології навчання, виховання і розвитку учнів», «Здатність використовувати інновації у професійній діяльності».

Підкреслимо, що вказані компетентності стосовно підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва багато в чому стосуються оволодіння ними інноваційними освітніми технологіями, зокрема технологіями мистецької інноватики. Аналогічно цьому визначенню, технології мистецької інноватики протягом фахової підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва мають бути ефективними, науково-обґрунтованими, унормованими та погодженими з метою цієї підготовки, відповідними освітньо-професійними програмами (ОПП), а також відповідати змісту мистецько-педагогічної освіти за певними

спеціальностями (наприклад, 014 Середня освіта (Музичне мистецтво), місцю та терміну навчання.

Розглянемо поняття «компетентність» (від лат. – *competentia*). «Великий тлумачний словник сучасної української мови» трактує його як: «добра обізнаність із чим-небудь»; «...коло повноважень якої-небудь організації, установи чи особи». Термін «компетентний» пояснюється так: «...який має достатні знання в певній галузі», «який є в чомусь добре обізнаний, тямущий», «який спирається на знання, кваліфікований» (Вел. тлумачний словник, 2001, с. 445).

На думку українських та китайських дослідників (Н. Батюк, Ван Ангу, С. Ковальова, Л. Масол, М. Федорць, Хань Хуйюнь та ін.), бути компетентним означає не просто володіти інформацією, а також «системне, неперервне прагнення до відновлення знань з метою користування ними у визначених умовах» (Н. Батюк, М. Федорець, Хань Хуйюнь, 2021), тобто постійно здобувати й засвоювати оперативні, мобільні знання та поєднувати їх з практичними вміннями. Дослідники відзначають, що компетентність, це ще гнучкість та критичність мислення, вміння обирати «найбільш оптимальні та ефективні рішення» та «здатність виключати помилкові» (Там само).

У сучасному науковому дискурсі дослідники виявляють смислові розбіжності в розумінні споріднених наукових понять «компетентність» й «компетенція». Так, С. Ковальова зазначає, що «компетенція і компетентність – різні поняття» (Ковальова, 2013, с. 64-65.). Компетенція пов'язана з суспільною нормою, вимогою, які передбачають не тільки відповідне «коло знань та умінь, а також способи діяльності, певний досвід» (Там само). Компетенція як явище не може бути характеристикою людини. «Вона може стати нею лише в процесі засвоєння і рефлексії людини, перетворюючись у компетентність» (Батюк, Федорець, Хань Хуйюнь, 2021).

У науковому дискурсі зауважено, що серед учителів-практиків обох країн є ті, що поєднують сутність поняття компетентності із «кінцевими результатами навчання, які чітко фіксуються і вимірюються». У науковому розумінні поняття

«компетентність» визначено як «інтегрований результат індивідуальної навчальної діяльності» здобувача, який склався за умов оволодіння ним «змістовими, процесуальними і мотиваційними компонентами» (Ковальова, 2013, с. 65).

Підкреслимо, що в контексті постінформаційного суспільства формування мистецьких (музичних) компетентностей у процесі загальної мистецької (музичної) освіти в обох країнах на уроках з навчальних дисциплін «Мистецтво», «Музичне мистецтво», а також у час позаурочної мистецько-творчої роботи, відбувається за допомогою технологій мистецької інноватики. До таких компетентностей учені відносять: компетентності школярів щодо аналізу та інтерпретації мистецьких (музичних) творів; вокально-хорові компетентності, які необхідні під час виконання вокальних музичних творів, особливо для виразного, інтонаційно «чистого», точного ансамблевого (хорового) співу; компетентність щодо інструментального виконання; компетентності, необхідні для виконання креативних мистецьких (музичних) вправ, наприклад: створити мелодію на задану тему, літературний сюжет або твір образотворчого мистецтва, вигадати ритмічний малюнок твору або нескладний акомпанемент, інсценізувати або драматизувати мистецький твір; мультимедійно-мистецькі компетентності, пов'язані з пошуком в інтернет-мережі та демонстрацією мистецьких (музичних) творів; музично-рухливі компетентності, необхідні для виконання рухів під музику та танцювальних вправ, а також створення власних хореографічних вистав, композицій, пантомім тощо. У цьому зв'язку варто зауважити, що опанування технологій мистецької інноватики є одним з найважливіших напрямів фахової підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва.

Наразі розглянемо особливості нинішнього соціокультурного середовища, що обумовило складання певних педагогічних умов для підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до впровадження технологій мистецької інноватики в загальній мистецькій (музичній) освіті. На думку вчених, характерною рисою «сучасного світу є його залученість у глобальний процес змін» (Пальчинська, 2016, с. 15). Цей факт доводить, що «дослідження

трансформаційних процесів у світі загалом та соціокультурній трансформації зокрема, є важливим науковим і практичним завданням» (Там само).

Соціокультурне середовище постінформаційного суспільства є складним та багатограним суспільним явищем, яке пов'язане з глибокими змінами в житті людства, зокрема, у навколишньому середовищі, у діяльності й стосунках людей, а також у їхній свідомості, які відбулися під впливом інформаційної революції та технологічних досягнень. Проблему формування та розвитку означеного соціокультурного середовища як наслідку соціальної трансформації суспільства досліджують філософи, соціологи, культурологи, психологи, педагоги тощо (Е. Борінштейн, Н. Гедікова, В. Гусаров, О. Дзьобань, Д. Золотухін, О. Лісеєнко, М. Пальчинська, А. Bühl, M. Castells, P. Drucker, F. Hammet, S. Hiltz, P. Levy, K. McMillan, M. Young та ін.). Наведемо деякі характеристики вказаного середовища, представлені вченими в контексті розвитку постінформаційного суспільства, соціокультурний контекст якого сформувався в результаті соціальних трансформацій:

- ✓ Інформаційна перенасиченість. Постінформаційне суспільство відзначається надмірною кількістю доступної інформації. Люди мають можливість отримувати новини, дані та знання з різних джерел та медіаплатформ.
- ✓ Інтернет і соціальні мережі. В умовах розвитку постінформаційного суспільства Інтернет і поширені соціальні мережі стають важливою частиною соціокультурного середовища. Вони дають змогу людям спілкуватися, обмінюватися інформацією, виражати свої думки та долучатися до глобальних дискусій.
- ✓ Глобалізація культури. Завдяки інтернет-мережі та масовим комунікаційним засобам, культурні впливи та тренди легко поширюються між країнами та континентами. Це призводить до змішання та різноманітності культурних виразів.
- ✓ Цифрова грамотність. Знання та навички у сфері інформаційних технологій стали ключовими для успіху в постінформаційному суспільстві. Люди

мають бути здатні відфільтровувати, аналізувати та критично оцінювати інформацію.

- ✓ Поведінка та споживання людиною інформації. Споживання інформації стало активним процесом, де люди самостійно обирають, яку інформацію сприймати та яку відкидати. Це впливає на формування споживацьких потреб та поведінку споживачів.
- ✓ Нова культура спільності та спілкування. З підвищенням важливості соціальних мереж та віртуальних спільнот, формується нова культура спільності, де люди об'єднуються навколо спільних інтересів та цінностей.
- ✓ Прозорість та приватність життя. З одного боку, інформаційна доступність сприяє більшій прозорості в суспільстві. З іншого боку, це породжує питання захисту приватності та безпеки даних.
- ✓ Зміни в галузі освіти та освітньої діяльності. Постінформаційне суспільство вимагає нових знань, навичок та підходів до освітніх систем та діяльності в певній галузі. Люди повинні бути готові до неперервного навчання протягом життя та адаптації до змін.
- ✓ Соціальна активність. Завдяки інформаційним технологіям людям стало легше виражати свої погляди, об'єднуватися навколо суспільних проблем та впливати на прийняття рішень.
- ✓ Ризики та виклики. Постінформаційне суспільство постійно стикається з викликами, на кшталт, – поширення «фейкових» новин, цифрове перевантаження, інформаційна втома, а також інформаційне протистояння, навіть інформаційну війну, свідками якоїє сучасні українці.
- ✓ Нинішнє соціокультурне середовище в контексті розвитку постінформаційного суспільства та глобалізації є динамічним, мінливим явищем, яке вимагає від людей якісної адаптації та швидкого опанування нових компетентностей, знань та умінь.

Отже, дослідження особливостей постінформаційного суспільства показує, що воно є сьогоденням сучасного людства, в «якому абсолютна більшість людей ділиться на два типи: тих, хто створює інформацію та тих, хто її споживає»

(Золотухін, 2020). На думку цього автора, «ті хто тільки споживає інформацію, завжди будуть більш уразливими і незахищеними, ніж ті, хто створює і реалізовує контент» (Там само). Як зазначають фахівці Інституту постінформаційного суспільства, сучасний медіасвіт завжди супроводжує наше життя. Постійне споживання медіаконтенту, зокрема, і мистецького, орієнтує сучасну людину на відчуття світу, його позитивних рис, подій, розвитку, викликів, а також загроз та маніпуляцій.

У контексті постінформаційного суспільства, мистецько-педагогічна підготовка всіх учителів, особливо учителів мистецьких дисциплін, має важливе значення для культурного становлення молодого покоління. Ця підготовка сприяє розумінню школярами «Альфа»-покоління «культурної картини сучасного світу, набуттю певного світогляду, креативності, емоційного інтелекту, самовираження, інтелектуальному та, нарешті, всебічному розвитку особистості учнів» (Го Цзюнь, 2023). Вивчення наукової та науково-методичної літератури, педагогічні спостереження в Україні та Китаї, бесіди з учителями-практиками, школярами, їхніми батьками, а також опитування здобувачів освіти відповідних факультетів обох країн стосовно особливостей вказаної підготовки в соціокультурному середовищі постінформаційного суспільства, допомогли визначити та систематизувати ці особливості. Значення означеної підготовки обґрунтовано тим, що:

- ✓ Сучасна мистецько-педагогічна наука все більше визнає важливість інтеграції мистецтв (музики, живопису, хореографії, театру тощо) та художньої творчості з освітніми програми різних навчальних дисциплін в освітньому процесі закладів ЗСО. Це сприяє розвитку творчості, уяви та загальної креативності учнів.
- ✓ Сформованість культурних та мистецьких компетентностей учителя в наш час є обов'язковою рисою його професійної підготовки.

Отже, мистецько-педагогічна підготовленість учителя музичного мистецтва закладу ЗМО, тобто його готовність до використання мистецтва як засобу навчання, розвитку та виховання особистості школярів у

соціокультурному середовищі постінформаційного суспільства є необхідною та доречною. Вона спрямована на розвиток креативності, самовираження, самореалізації як самих учителів, так і школярів. Це важливо для формування всебічно розвиненої молоді, а також для підготовки нового покоління учителів, які будуть конкурентоспроможними на ринку праці та зможуть активно взаємодіяти в контексті постінформаційного суспільства.

Повертаючись до особливості підготовленості майбутніх учителів музичного мистецтва до впровадження технології мистецької інноватики в процесі загальної мистецької (музичної) освіти обох країн на уроках з навчальних дисциплін «Мистецтва», «Музичне мистецтво», а також під час позаурочної творчої діяльності в контексті постінформаційного суспільства, підкреслимо, що набуття цієї підготовленості є важливим завданням сучасних освітніх систем України та Китаю, оскільки вона вимагає від учителів не лише передачі сучасним учням мистецьких (музичних) знань і формування навичок співу та гри на простіших музичних інструментах, але й набуття в них креативності, інтелектуального та емоційного розвитку, розуміння культурної картини світу та прийняття його світоглядного різноманіття, адаптації до нинішнього соціокультурного середовища постінформаційного суспільства.

Наша дисертаційна робота присвячена підготовці майбутніх учителів музичного мистецтва – здобувачів зі спеціальності 014 Середня освіта (Музичне мистецтво) до впровадження технологій мистецької інноватики завдяки створенню відповідних педагогічних умов, здійснено в *інноваційній, музично-технологічній та творчій проєкціях*.

Аналіз проблеми удосконалення фахової мистецько-педагогічної освіти в міждисциплінарному науковому дискурсі показує, що чимало українських та китайських науковців (Н. Ашихміна, І. Барановська, А. Бондаренко, О. Бордюк, Го Цзюнь, С. Гончаренко, А. Козир, В. Лабунець, Л. Ліхацька, О. Лобова, Л. Масол, Пан Сінюй, О. Рудницька, Сюй Сінчжоу, М. Федорець, М. Фуллан, О. Щолокова та ін.) зазначають важливість використання в перебігу дослідження підготовки майбутніх учителів інноваційного підходу, що відповідає викликам

соціокультурного середовища постінформаційного суспільства. Як уже було зазначено в підрозділі 1.1, наука інноватика виникла в першій половині минулого століття. Цей факт пов'язано з дослідженнями австрійського і американського економіста, соціолога та історика економічної думки Й. Шумпетера стосовно нововведення, «які мали безпосередній і фундаментальний вплив на формування сучасної теорії інноватики» (Формування, 2015).

Сьогодні інноватика розглядається як галузь знань про сутність інноваційних підходів та «інноваційних процесів, їх організації та управління, що забезпечують трансформацію нових знань у затребувані суспільством нововведення, як на комерційній, так і на некомерційній основі» (Там само). Увагу вчених (В. Андрущенко, Л. Ващенко, Л. Даниленко, І. Дичківська, О. Дубасенюк, І. Зязюн, Л. Козак, В. Кремень, В. Луговий, Г. Ніколаї, В.Огнев'юк, В.Паламарчук, О. Ростовський, О. Реброва, О. Савченко, С. Сисоєва та ін.) привертає «пошук нових напрямів цілісного дослідження сфери освіти, виділення ціннісних основ її модернізації, визначення умов ефективності інноваційних процесів в освіті, забезпечення її неперервності» (Козак, 2014, с. 75). Тому природно та доцільно було розглянути інноваційну проєкцію підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до формування технологій мистецької інноватики, завдяки створенню відповідних педагогічних умов.

Варто зазначити, що однією з ключових складових розгляду в інноваційній проєкції фахової мистецько-педагогічної підготовки є створення відповідних педагогічних умов упродовж підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва. Такий підхід, по-перше, стимулює здобувачів та відкриває їм доступ до сучасних технологічних засобів, як до основи для розробки інноваційних підходів та новітніх методик викладання музичного мистецтва в закладах ЗСО. Другим важливим аспектом здійснення цього дослідження в інноваційній проєкції пов'язано з відбором та залученням до роботи зі студентами тих викладачів мистецько-педагогічних факультетів, які мають відповідний досвід у своїй педагогічній практиці та певну мотивацію щодо пошуку, адаптації й використання продуктивних технологій мистецької інноватики, поширених у

світі, а також достатню компетенцію для розробки та складання аналогічних технологій цього напрямку. Крім того, важливим аспектом інноваційної проєкції протягом дослідження є організація для певних викладачів ефективної системи підвищення кваліфікації.

Під час здійснення дослідження в інноваційній проєкції важливо було врахувати вплив вищезазначених педагогічних умов на результативність фахового навчання та розвиток творчого потенціалу майбутніх учителів музичного мистецтва. Аналіз отриманих результатів з використанням інноваційних технологій у навчальному процесі дало змогу визначити їхню ефективність та ввести корективи в процес подальшого вдосконалення інноваційного напрямку означеної підготовки.

Треба підкреслити важливість організації в контексті інноваційної проєкції повноцінної педагогічної практики здобувачів у закладах ЗСО, що необхідно для накопичування ними реального мистецько-педагогічного досвіду з використання технологій мистецької інноватики в реальних навчальних ситуаціях. Йдеться про організацію педагогічної практики в закладах ЗСО, де є позитивний досвід інноваційного підходу до викладання мистецьких (музичних) дисциплін, де успішно використовуються означені технології та учителі ефективно інтегрують традиційні та цифрові інструменти в мистецько-педагогічній, музично-виконавській та художньо-просвітницькій роботі.

Отже, дослідження підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до впровадження технологій мистецької інноватики в інноваційній проєкції виходить за межі лише теоретичного аспекту та включає практичні підходи для здійснення ефективної фахової підготовки здобувачів. Це сприяє розвитку креативності та набуття навичок критичного мислення здобувачів, що важливо для їх подальшого успішного викладання дисциплін «Музичне мистецтво» та «Мистецтво» в умовах постінформаційного суспільства.

Аналіз підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва України та Китаю до впровадження технологій мистецької інноватики завдяки створенню відповідних педагогічних умов у *музично-технологічній проєкції* вказує не тільки

на важливість оволодіння здобувачами технологій мистецької інноватики, а й на вміння поєднувати, комбінувати їх з перевіреним багаторічним досвідом учителів, продуктивними традиційними музично-педагогічними методиками. Так, на думку Го Цзюнь, аналіз досліджуваної проблематики в музично-технологічній проєкції «актуалізує як здобувачів, так і викладачів фахових навчальних дисциплін на синергійне поєднання найкращих традиційних музично-педагогічних методик з продуктивними інноваційними технологіями викладання мистецьких дисциплін» (Го Цзюнь, 2023, с. 60). Такий підхід сприяє підвищенню ефективності уроків музичного мистецтва та позаурочної мистецько-творчої роботи в закладах ЗСО «відповідно до особливостей нинішнього соціокультурного середовища та національних мистецьких шкіл і традицій України та Китаю» (Сюй Сінчжоу, 2023, с. 60.). Го Цзюнь також наголошує, що розгляд означеної підготовки здобувачів у «музично-технологічній проєкції актуалізує питання формування в школярів предметних (музичних) компетентностей, включно певних знань та вмінь» (Го Цзюнь, 2023, с. 60), що, безумовно, є важливим шляхом до залучення їх до художньої (музичної) культури.

О. Реброва асоціює загальну мистецьку (музичну) освіту в нинішньому соціокультурному середовищі з передачею «усвідомленого знання стосовно мистецтва, яке відображає дійсність, завдяки глибокому аналізу метатекстів, артефактів, художніх ідей-образів, символів тощо» (Реброва, 2012, с. 100). Варто зазначити, що деякі сучасні соціокультурні умови, зокрема вільний доступ учнів «Альфа»-покоління до музики будь-яких жанрів, стилів, національної приналежності та якості, «є акселератором створення інноваційних мистецьких технологій, навіть міждисциплінарних, художньо-інтеграційних, проєктних, інтерактивних, партисипативних, ІКТ, мультимедійних тощо, які активно використовуються в процесі загальної музичної освіти» (Го Цзюнь, 2023, с. 60). Тому аналіз підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до впровадження технологій мистецької інноватики в роботу закладів ЗСО України та Китаю в музично-технологічній проєкції вимагає від фахових мистецько-

педагогічних закладів освіти обох країн інноваційного підходу до методичного та технологічного забезпечення освітнього процесу, зокрема створення відповідних педагогічних умов для належного опанування здобувачами означеними технологіями разом з методикою їхнього використання на уроках музичного мистецтва та в позаурочній мистецько-творчій роботі.

У такому разі зауважимо, що в контексті соціокультурного середовища постінформаційного суспільства завдяки здійсненню дослідження в музично-технологічній проєкції та створенню відповідних педагогічних умов, багато українських та китайських здобувачів вищої мистецько-педагогічної освіти та їхні викладачі можуть відкрити для себе нові можливості в напрямках мистецько-педагогічної, музично-виконавської та художньо-просвітницької роботи завдяки використанню технології, пов'язаної з «синтезуванням звуку, створенням музичних композицій за допомогою комп'ютерних технологій, а також з можливістю поєднання звукових, візуальних і тактильних компонентів у художньому творі» (Мистецький освітній проєкт, 2017).

Отже, здійснення дослідження підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до впровадження технологій мистецької інноватики в музично-технологічній проєкції сприяє актуалізації питань, пов'язаних із модернізацією методично-технологічного забезпечення мистецько-освітнього процесу, створення інноваційних музично-педагогічних технологій, використання продуктивних технологій мистецької інноватики, поширених «у світі, а також інтеграцію їх з найефективнішими традиційними музично-педагогічними методиками, що є вимогами часу в галузі загальної музичної освіти обох країн» (Го Цзюнь, 2023, с. 61).

Дослідження підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до впровадження технологій мистецької інноватики завдяки створенню відповідних педагогічних умов у творчій проєкції відкриває перед науковцями та педагогами багато можливостей для розуміння та вдосконалення мистецько-освітнього процесу на відповідних факультетах. У цьому контексті творчість сприяє не лише створенню нових підходів та методик, але й сприймається як ключовий елемент

креативного розвитку індивідуальності та мистецько-педагогічних здібностей здобувачів.

Перш за все, важливо розглянути можливості впровадження творчих аспектів у контексті організації самого процесу фахової мистецько-педагогічної підготовки майбутніх учителів. Традиційні апробовані часом та багатьма викладачами відповідних факультетів методики викладання музичного мистецтва в закладах ЗМО мають бути доповнені інтерактивними завданнями та технологіями мистецької інноватики, відомими у світі, які стимулюють студентів до творчого мислення та сприяють розвитку власної музично-педагогічної творчості. У цьому контексті йдеться про креативні розробки нестандартних уроків музичного мистецтва та оригінальних позакласних мистецьких заходів, де здобувачі можуть експериментувати, шукати нові ідеї та виражати свою індивідуальність через творчий підхід до мистецького (музичного) навчання, розвитку музично-творчих здібностей та художньо-естетичного виховання учнів «Альфа»-покоління.

Творчий аспект у процесі підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва також передбачає формування та розвиток особистісних мистецько-педагогічних якостей. Важливо, щоб під час навчання здобувачі опановували не лише технічні та музично-педагогічні навички, але й різні аспекти креативності, винахідливості та вміння вирішувати нестандартні педагогічні ситуації. Отже, комплексний творчий підхід у процесі фахової підготовки до мистецько-педагогічної, музично-виконавської та художньо-просвітницької роботи в закладі ЗСО дає змогу майбутнім вчителям стати не лише висококваліфікованими фахівцями, але й творчими особистостями, лідерами думок, здатними активно впливати на формування культурної (ключової) компетентності сучасних школярів, та залучення їх до національної й світової художньої (музичної) культури.

Отже, дослідження підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва України та Китаю до впровадження технологій мистецької інноватики в творчій проєкції є, на нашу думку, ключовим чинником подальшого розвитку художньої

(музичної) культури означених країн, що фокусується не лише на опануванні здобувачами поширених мистецько-освітніх методик і технологій та набуття уміння застосовувати їх на уроках музичного мистецтва та під час позаурочної мистецько-творчої роботи. Йдеться також про креативне переосмислення кожної з означених методик і технологій, адаптації їх як згідно з власними підходами та уподобаннями, так і з погляду психолого-педагогічних особливостей кожного класу та навіть деяких окремих учнів. Вивчення та використання у сфері творчої проєкції технологій мистецької інноватики, зокрема, інтерактивних платформ, цифрових інструментів, віртуальних ресурсів, мультимедійних, аудіовізуальних та імерсивних технологій, програм для створення та аранжування музичних творів тощо, дає змогу майбутнім учителям значно розширити свої творчі здібності й фахові можливості та отримати нарешті достатню підготовленість до роботи з дітьми та підлітками «Альфа»-покоління.

Загалом дослідження підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до впровадження технологій мистецької інноватики в творчій проєкції відкриває нові перспективи як для фахової мистецько-педагогічної освіти обох країн, так і для розвитку загальної мистецької (музичної) освіти з метою формування досвідченої та креативної мистецької (музичної) спільноти в Україні та Китаї.

Зараз розглянемо більш детально *сутність і компонентну структуру* підготовленості майбутніх учителів музичного мистецтва України та Китаю до впровадження технологій мистецької інноватики в процесі загальної мистецької (музичної) освіти в закладах ЗСО, що відбувається в соціокультурному середовищі постінформаційного суспільства.

Ми розуміємо *підготовленість майбутніх учителів музичного мистецтва до впровадження технологій мистецької інноватики як інтегральний фахово-компетентнісний конструкт, заснований на усвідомленні згаданими здобувачами можливостей таких технологій сприяти ефективному розв'язанню освітніх завдань, знаннях про особливості їх дизайну та функціональності, уміннях їх розробки та застосування, на тлі усвідомлення відповідальності за прогнозовані та непередбачувані результати упровадження інновацій до музично-освітнього*

процесу із забезпеченням належної підтримки становленню та розвитку індивідуальності учня в сучасному соціокультурному середовищі постінформаційного суспільства.

У цьому підрозділі дисертаційної роботи обґрунтована та визначена *компонентна структура* підготовленості майбутніх учителів музичного мистецтва України та Китаю до впровадження технологій мистецької інноватики завдяки створенню відповідних педагогічних умов. Означена структура має чотири компоненти: *ціннісно-мотиваційний, проєктувально-креаційний, етико-прогностичний та менеджерсько-перформативний*. Розглянемо кожний з них більш детально.

Ціннісно-мотиваційний компонент забезпечує позитивне, аксіологічно обумовлене ставлення здобувачів до продуктивного впровадження технологій мистецької інноватики в систему мистецької (музичної) освіти як фахового, так і загальноосвітнього призначення як основи для подальшого її розвитку. Мотиваційна підготовленість здобувачів до професійної мистецько-педагогічної діяльності, як соціально-педагогічна і психолого-педагогічна проблема, розглядається в міждисциплінарному науковому дискурсі у зв'язку з певними «особливостями відповідної діяльності, усвідомлення яких супроводжується прагненням займатися цією діяльністю після закінчення вищого навчального закладу» (Коваленко, 2020, с.112., с. 105). Дослідження ціннісно-мотиваційної готовності майбутніх учителів музичного мистецтва до впровадження технологій мистецької інноватики упродовж мистецько-педагогічної, музично-виконавської та художньо-просвітницької роботи в закладах ЗСО обох країн дає змогу визначити означену готовність як складне індивідуально-психологічне утворення, яке поєднує низку важливих фахових та особистісних якостей, що об'єднують: професійне покликання здобувачів; розуміння ними цінності музичного мистецтва в контексті світового культурного різноманіття, значущості оволодіння інноваційними технологіями в контексті виконання власної культурно-педагогічної місії, соціально-художньої значущості майбутньої мистецько-педагогічної діяльності; усвідомлення складнощів цієї діяльності у

зв'язку з формуванням культурної компетентності дітей та підлітків «Альфа»-покоління та залучення їх до художньої (музичної) культури; а також важливості безперервного професійного росту, удосконалення загальних та спеціальних (фахових) компетентностей, знань і вмінь.

Сучасний науковий дискурс пов'язує мотивацію (від лат. *movere* «рухати») з поняттям «спонукання до дії», що є відомим кожній людині «динамічним процесом фізіологічно-психологічної природи, який керує поведінкою людини, визначає її спрямованість, організованість, активність та усталеність; здібність людини задовольняти свої потреби у дії...» (Знанецька, 2012, с. 89).

Завдяки дослідженням мотивації майбутніх учителів виявлено низку характерних особливостей «спонукальних сил людини і способів управління ними в процесі навчання, встановлено певні мотиваційні сфери особистості та їхньої структури» (Го Цзюнь, 2023, с. 63). Для розуміння означених особливостей, по-перше, необхідно виявити «соціальні мотиви, що визначають потреби суспільства та належать до зовнішньої мотивації, яку науковці поділяють на соціальну мотивацію і особистісну мотивацію» (Там само). Далі треба визначити мотиви та причини внутрішньої мотивації, яку ще називають «мотивацією успішності», «коли на мотиваційно-спонукальну сферу здобувача впливають певні особливості майбутньої професії і процесу підготовки до неї, наприклад, думки інших, умови і перспективи навчання тощо» (Там само). Варто підкреслити, що «зовнішня і внутрішня мотивація можуть мати позитивний і негативний характер» (Там само).

Дослідниця Го Цзюнь відокремлює декілька груп мотивів, які пов'язані з мотиваційною готовністю здобувача до продуктивної мистецько-освітньої, музично-виконавської та художньо-просвітницької роботи, зокрема, пов'язаної з широким використанням технологій мистецької інноватики. По-перше, вона відзначає «задоволення від можливості розповсюдження знань про культурно-мистецькі цінності від демонстрації творів мистецтва, які не завжди доступні широким верстам суспільства» (Го Цзюнь, 2023, с. 64). Далі, домінуючими стають фахово-пізнавальні мотиви, на кшталт, «бажання стати

висококваліфікованим фахівцем. По-третє, це мотиви підвищення особистого (громадського) престижу. По-четверте, це усвідомлення важливості художньо-просвітницької роботи серед школярів, батьків учнів тощо» (Там само).

Ціннісно-мотиваційний компонент означеної структури представлено в дослідженні такими елементами: усвідомлення цінності технологій мистецької інноватики як чинника розвитку музично-освітньої галузі та прагнення упроваджувати інноваційні технології задля забезпечення результативності мистецької (музичної) освіти.

Означені елементи обумовлюють формування в майбутніх учителів музичного мистецтва внутрішньої мотивації, спрямованої на вдосконалення власної професійної компетентності, та на активну участь у розвитку загальної мистецької (музичної) освіти як важливої складової постінформаційного суспільства. Так, елемент усвідомлення цінності технологій мистецької інноватики вказує на необхідність створення у відповідних фахових мистецько-освітніх закладах необхідних педагогічних умов для активного оволодіння та наступного впровадження в процес викладання музичного мистецтва в закладах ЗСО сучасних продуктивних освітніх засобів, методів, форм, зокрема, інноваційних технологій. А саме: інтерактивних, ІКТ, мультимедійних, аудіовізуальних, імерсивних, пов'язаних із віртуальною реальністю (VR), розширеною реальністю (AR), а також технології штучного інтелекту тощо. Означені педагогічні умови можуть забезпечити використання віртуальних музичних інструментів, комп'ютерних програм для музичної творчості та інших сучасних технологічних засобів, які допомагають розширити можливості загальної мистецької (музичної) освіти, зробити її більш доступною та цікавою як для школярів, такі для майбутніх учителів.

Прагнення впровадити технології мистецької інноватики в освітній процес закладів ЗСО свідчить про актуальність фахової підготовки майбутніх вчителів та готовність до постійного вдосконалення своєї професійної компетентності. Це також сприяє розвитку їхньої творчості та здатності ефективно реагувати на зміни в соціокультурному середовищі.

Отже, ціннісно-мотиваційний компонент та його елементи не лише визначають основні напрями підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до впровадження технологій мистецької інноватики завдяки створенню відповідних педагогічних умов, але й впливають на формування їхньої педагогічної ідентичності, творчості та готовності до професійної самореалізації в соціокультурному середовищі постінформаційного суспільства.

Розглянемо детальніше проєктувально-креаційний компонент у структурі підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва України та Китаю до впровадження технологій мистецької інноватики. Цей компонент обумовлює високий рівень професійної компетентності, творчості та готовності до адаптації стосовно сучасних вимог мистецько-освітнього простору. Включення проєктувально-креаційного компоненту в фаховий мистецько-педагогічний освітній процес дає змогу майбутнім учителям музичного мистецтва набувати більш глибокі теоретичні знання та практичні навички з фахових дисциплін, зокрема, мистецької (музичної) педагогіки, теорії та методики викладання мистецьких дисциплін у закладах ЗСО тощо, де вони отримують не лише традиційні навички, а й вміння розробляти та творчо застосувати широкий спектр технологій мистецької інноватики, новітніх мистецько-педагогічних методик та підходів.

Спостереження та опитування, проведені протягом дослідження показали, що проєктувально-креативний компонент сприяє розвитку творчого мислення майбутніх учителів України та Китаю. Вони навчаються використовувати музику та інші види мистецтва як інструменти для проєктування та реалізації новаторських, цікавих та продуктивних уроків, що сприяє не лише ефективному навчанню, а й залученню школярів до творчого процесу. Означений компонент допомагає майбутнім учителям адаптуватися до сучасних вимог щодо організації мистецько-освітнього процесу в закладах ЗСО в контексті нинішнього соціокультурного середовища, зокрема, до опанування та використання сучасних технологій мистецької інноватики та роботи з учнями за допомогою цих технологій. Йдеться про використання цифрових інструментів, різноманітних

онлайн-ресурсів, програм та платформ, що підготовлює майбутніх учителів до викликів та вимог, які містить сучасна світова освітня парадигма в час постінформаційного суспільства.

Означений компонент може бути реалізований через різні форми педагогічної практики здобувачів у закладах ЗСО, зокрема, через навчальну (ознайомлювальну) практику, виробничу (педагогічну) практику, а також завдяки різноманітним курсам, майстер-класам та освітнім проєктам, які сприяють не лише теоретичному розумінню, але й практичному втіленню отриманих компетентностей, знань та умінь. Здобувачам необхідно надавати можливість працювати з інноваційним мистецьким інструментарієм та технологіями, а також стимулювати їх творчий підхід до вирішення освітніх завдань у процесі мистецького (музичного) навчання, розвитку мистецьких (музичних) творчих здібностей учнів та художньо-естетичного виховання. Такий підхід сприяє комплексній підготовці нового покоління вчителів музичного мистецтва, які не лише адаптовані до сучасних мистецьких технологій, а й здатні їх самостійно складати та творчо використовувати з метою підвищення ефективності загальної мистецької (музичної) освіти в соціокультурному середовищі постінформаційного суспільства.

Проєктувально-креаційний компонент структури підготовленості майбутніх учителів музичного мистецтва до впровадження технологій мистецької інноватики включає два елементи: знання про концептуальні основи, функції, структуру та зміст технологій мистецької інноватики та обізнаність стосовно процесу креації технологій мистецької інноватики. Ці елементи є важливими для забезпечення ефективної підготовки вчителів музичного мистецтва до використання новаторських підходів у мистецько-педагогічній практиці. Розглянемо їх більш детально.

Знання про концептуальні основи, функції, структуру та зміст технологій мистецької інноватики, орієнтує майбутніх учителів: на розуміння теоретичних засад сучасних технологій у музичному мистецтві, таких як використання цифрових інструментів, програмного забезпечення для створення, обробки та

аранжування музики, а також на застосування віртуальної реальності в музичному навчанні тощо; на здатність визначати, які цілі можна досягти за допомогою технологій мистецької інноватики, наприклад, поліпшення викладання музичної грамоти, розвиток творчих виконавських (вокальних та інструментальних) навичок учнів тощо; розуміння того, як впровадження технологій в музичну освіту взаємодіє з сучасним мистецько-освітнім процесом та які саме елементи означених технологій можуть бути використані для досягнення конкретних навчальних цілей.

Обізнаність стосовно процесу креації технологій мистецької інноватики також сприяють: здатності здобувачів розуміти, як впровадження нових технологій допомагають адаптації, змінам та інтеграції в їхню педагогічну практику нових продуктивних ідей, досвіду та творчого підходу; розумінню майбутніми вчителями важливості оновлення та вдосконалення традиційних методів викладання музики завдяки їх інтеграції з сучасними мистецькими технологіями, а також оволодінням вміння визначати та реалізовувати оптимальний процес впровадження інновацій у мистецько-освітній процес закладів ЗСО.

Отже, важливо підкреслити, що всі разом означені елементи:

- ✓ формують основу для творчого та ефективного використання технологій мистецької інноватики впродовж викладання музичного мистецтва, а також сприяють підготовці здобувачів до викликів і можливостей, які принесуть подальший розвиток постінформаційного суспільств та глобалізація;
- ✓ активізують у майбутніх вчителів навички створення плідної взаємодії з учнями за допомогою означених технологій, особливо таких як різноманітні онлайн-платформи тощо для обміну інформацією, використання віртуальних інструментів та інших форм активного залучення сучасних школярів до мистецько-освітнього процесу;
- ✓ сприяють набуттю навичок адаптації до швидко змінюваних технологічних та мистецько-освітніх трендів та музично-педагогічного

репертуару, здатності ефективно впроваджувати нові технології у власні методики відповідно до потреб та особливостей груп учнів та окремих школярів;

- ✓ сприяють розвитку творчого мислення, інноваційної готовності та здатності використовувати технології для створення новаторських методик та підходів у викладанні музичного мистецтва в закладах ЗСО;
- ✓ орієнтують здобувачів на готовність до впровадження новаторських ідей, визначення проблем та шляхів їх вирішення через використання означених технологій;
- ✓ формують педагогічну самодостатність, прагнення до безперервного самовдосконалення та накопичування художньо-естетичного, музично-естетичного, психолого-педагогічного та художньо-просвітницького досвіду, до самостійного здобування нових знань про технології мистецької інноватики, стежити за новинами у сфері цифрових технологій та адаптувати ці знання до своєї педагогічної практики;
- ✓ забезпечують формування в майбутніх учителів постійної готовності до вдосконалення своїх загальних та спеціальних (фахових) компетентностей, зокрема тих, що стосуються використання технологій у мистецькому навчанні, через участь у семінарах, тренінгах, конференціях та інших формах професійного розвитку.

Отже, означені елементи допомагають формуванню нових спеціальних (фахових) компетентностей, необхідних для ефективного впровадження технологій мистецької інноватики в мистецько-освітній процес закладів ЗСО та сприяють належній підготовленості майбутніх учителів музичного мистецтва до реалізації глибокої та високоякісної загальної мистецької (музичної) освіти для своїх учнів – дітей та підлітків «Альфа-покоління».

Отже, проєктувально-креаційний компоненті його елементи в структурі підготовленості майбутніх учителів музичного мистецтва України та Китаю до впровадження технологій мистецької інноватики можна розглядати як один з ключових чинників означеної підготовленості, спрямованої на розвиток

відповідних компетентностей, організаційно-творчих та мистецько-освітніх знань та умінь здобувачів з метою формування їхньої здатності не лише розуміти технології мистецької інноватики, але й активно створювати нові методи, форми та засоби продуктивного мистецького (музичного) навчання.

Розглянемо більш детально *етико-прогностичний компонент* підготовленості майбутніх учителів музичного мистецтва до впровадження технологій освітньої інноватики, який, на нашу думку, є одним з важливих факторів сучасної мистецько-педагогічної стратегії, спрямованої на вдосконалення загальної мистецької (музичної) освіти. Цей компонент має забезпечити глибокий розгляд етичних аспектів використання означених технологій впродовж загальної мистецької (музичної) освіти та підкреслити важливість активної участі вчителів та учнів у процесі впровадження цих технологій.

Вивчення етико-прогностичного компонента підготовленості майбутніх учителів музичного мистецтва до впровадження технологій освітньої інноватики визначається необхідністю адаптації педагогічного процесу до вимог сучасності. У цьому контексті, етичні аспекти стають ключовими, оскільки впровадження технологій повинно відбуватися з повагою до прав та потреб учнів, а також з урахуванням етичних меж і норм, що регулюють використання цифрових інструментів у сучасній освіті.

Оскільки означений компонент є одним із головних аспектів забезпечення конфіденційності та безпеки учнів у процесі використання технологій, майбутні вчителі повинні бути підготовлені до можливих ризиків та до застосування необхідних заходів для захисту персональних даних учнів, запобігаючи можливим порушенням приватності життя.

Велика увага має бути приділена відповідальному використанню технологій з метою підтримки різноманітності та інклюзії в навчальному середовищі. Учителі мають бути готові до того, щоб технології служили не лише для зручності, але й стимулювали та підтримували всіх учнів, незалежно від їхніх індивідуальних особливостей.

Значущим аспектом є також розвиток критичного мислення школярів щодо використання технологій у загальній мистецькій (музичній) освіті. Учителі повинні навчати учнів аналізувати етичні питання, пов'язані з використанням цифрових інструментів у творчому процесі, а також надавати засоби для самостійного визначення правил та обмежень.

Загалом етико-прогностичний компонент підготовленості майбутніх учителів музичного мистецтва є важливим елементом формування сучасного мистецько-педагогічного підходу, спрямованого на гармонійний розвиток особистості через використання технологій у мистецькій (музичній) освіті.

Розглянемо також елементи етико-прогностичного компоненту: усвідомлення відповідальності за результати впровадження технологій мистецької інноватики в музично-освітній процес та здатність здійснення передбачувального моделювання процесу запровадження технологій мистецької інноватики.

Усвідомлення відповідальності за результати впровадження технологій мистецької інноватики стимулює майбутніх учителів до більш глибокого аналізу можливих негативних впливів на мистецько-освітній процес та творчий розвиток учнів. Майбутні вчителі повинні не лише навчитися впроваджувати нові технології, але й систематично оцінювати їх ефективність, здатність задовольняти потреби різних учнів і враховувати етичні аспекти їх використання.

Здатність здійснення передбачувального моделювання процесу запровадження технологій мистецької інноватики визначає успішність і сталість цього процесу. Педагоги повинні мати можливість аналізувати і передбачати можливі виклики та перешкоди на шляху впровадження нових технологій. Це включає в себе не лише технічні аспекти, але й розуміння впливу на культурний та мистецький контекст. При цьому, етичні аспекти та врахування соціокультурних вимірів мають гарантувати, що впровадження технологій відбувається в межах загальних цінностей та суспільних норм.

Отже, етико-прогностичний компонент не лише надає вчителям інструментарій для впровадження технологій мистецької інноватики в музично-

освітній процес, але й сприяє створенню відповідального та етичного середовища, де кожен учасник може розкрити свій творчий потенціал, дотримуючись принципів справедливості, рівності та поваги до інших та загального благополуччя.

Менеджерсько-перформативний компонент структури підготовленості майбутніх учителів музичного мистецтва до впровадження технологій освітньої інноватики націлений на забезпечення високого рівня ефективності та адаптивності впродовж викладання навчальних предметів «Музичне мистецтво» та «Мистецтво» в закладах ЗСО. Цей компонент, на нашу думку, об'єднує низку ключових аспектів:

✓ Стратегічне планування. Майбутні вчителі музичного мистецтва, які опанували менеджерсько-перформативний компонент, володіють навичками стратегічного планування викладання мистецьких (музичних) дисциплін, враховуючи особливості використання технологій у загальній мистецькій (музичній) освіті. Вони вміють розробляти програми, які дають змогу впроваджувати інновації для підвищення якості навчання.

✓ Лідерство в освітньому процесі. Менеджерсько-перформативний компонент допомагає майбутнім учителям виходити за межі традиційного викладання і ставити себе на місце лідера, спрямованого на впровадження та вдосконалення освітніх технологій. Вони активно заохочують школярів до самостійної роботи з технічними засобами та сучасними інноваційними підходами.

✓ Оптимальне використання ресурсів. Менеджерська компетентність дає змогу майбутнім учителям раціонально використовувати наявні ресурси, включаючи технічні засоби та інноваційні платформи. Вони здатні налаштовувати та вдосконалювати використання освітніх технологій для досягнення найкращих результатів у навчанні та розвитку учнів.

✓ Взаємодія зі стейкхолдерами: менеджерсько-перформативний компонент містить навички ефективної комунікації та співпраці зі стейкхолдерами освітнього процесу, такими як учні, батьки, колеги та адміністрація закладу ЗМО.

Майбутні вчителі, які оволоділи цим компонентом, будуть здатні впроваджувати технології, враховуючи потреби різних учасників мистецько-освітнього процесу.

Отже, менеджерсько-перформативний компонент виокремлює майбутніх учителів музичного мистецтва, готових до викликів застосування освітніх інновацій, і дає змогу їм ефективно керувати власним навчальним процесом, забезпечуючи найвищу якість загальної мистецької (музичної) освіти за допомогою означених технологій.

Підготовка майбутніх учителів музичного мистецтва до впровадження технологій освітньої інноватики є складним та відповідальним завданням, яке вимагає наявності різноманітних компетентностей. Один із ключових елементів цієї підготовки – менеджерсько-перформативний компонент, в якому важливе місце посідають два елементи: здатність до упровадження технологій мистецької інноватики в музично-освітній процес та здатність здійснювати моніторинг результативності та відповідне коригування процесу застосування технологій мистецької інноватики.

У випадку першого елемента, важливо, щоб майбутні вчителі музичного мистецтва мали не лише теоретичні знання, але й практичні навички щодо впровадження інноваційних технологій у мистецько-освітній процес. Це охоплює вміння працювати з різноманітними цифровими інструментами, віртуальними платформами та іншими засобами, які можуть покращити якість навчання та зробити його більш доступним та цікавим для сучасних учнів.

Другий елемент – здатність здійснювати моніторинг результативності та відповідне коригування процесу застосування технологій мистецької інноватики, визначає важливість систематичного оцінювання ефективності впроваджених технологій. Майбутні вчителі повинні бути здатні не лише застосовувати інновації, а й критично аналізувати їх вплив на мистецько-освітній процес та розвиток учнів. Це передбачає вміння збирати та аналізувати дані, визначати позитивні та негативні аспекти використання технологій, а також вчасно коригувати свою роботу з урахуванням отриманих результатів.

Отже, комплексний підхід до формування менеджерсько-перформативного компонента в підготовці майбутніх учителів музичного мистецтва сприяє їхній готовності до викликів, які ставлять перед ними нинішнє соціокультурне середовище та світових досвід використання технологій освітньої інноватики.

Проведене дослідження показало, що великий потенціал для формування культурної (ключової) компетентності міститься в процесі оволодіння учнями міжпредметними (наскрізними) мистецькими технологіями та предметними (музичними) компетентностями. Уроки музичного мистецтва можна та потрібно інтегрувати з іншими навчальними дисциплінами – з історією, літературою, іноземними мовами, що сприяє не тільки кращому розумінню та сприйняттю навчального матеріалу цих дисциплін, а й дає змогу більш образно, виразно та повно представляти художню картину сучасного світу. Здатність майбутнього вчителя музичного мистецтва образно-виразно представляти означену художню картину, закарбовану в мистецьких творах, має особливе значення для формування культурної (ключової) компетентності школярів «Альфа»-генерації. Така здатність є необхідною складовою фахової підготовленості нового покоління українських і китайських учителів до музично-педагогічної, музично-виконавської та культурно-просвітницької діяльності, а також до розвитку їхнього художнього світогляду, креативного потенціалу, формування емоційного інтелекту тощо, що сприяє розумінню та цінуванню культурної спадщини національного й світового рівнів, вмотивованості до роботи зі школярами в нинішньому соціокультурному середовищі.

Отже, підготовленість майбутніх учителів музичного мистецтва до формування культурної (ключової) компетентності школярів засобами інноваційних мистецьких інновацій завдяки створенню відповідних педагогічних умов, розглядається в дослідженні як один з найважливіших чинників набуття школярами «Альфа»-генерації культурної (ключової) компетентності та залучення їх до художньої (музичної) культури, що критично важливо для їхнього всебічного розвитку в контексті сучасного соціокультурного середовища постінформаційного суспільства.

Отже, представимо схему компонентної структури підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до впровадження технологій мистецької інноватики (див. рис. 1.1).

Рис. 1.1. Компонентна структура підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до впровадження технологій мистецької інноватики

Висновки до розділу 1

Аналіз теоретичних засад підготовки майбутніх учителів до впровадження технологій мистецької інноватики дав змогу здійснити деякі висновки стосовно розгляду феномена технологій мистецької інноватики в міждисциплінарному науковому дискурсі, особливостей підготовленості здобувачів до впровадження означених технологій в контексті соціокультурного середовища постінформаційного суспільства, сутності досліджуваного явища та його компонентної структури. Насамперед, у цьому зв'язку проаналізовано відбиття в науковій літературі ключового поняття дослідження – технологій музичної інноватики. Висвітлено в історичному аспекті зміст і семантику поняття

«технології» та споріднених йому понять, поширених у розвідках сучасних науковців: освітня технологія та педагогічна технологія. Розкрито поняття інновації, історичний аспект виникнення та розвитку науки (дисципліни) інноватики, понять традиційних та інноваційних освітніх технологій та їхнє застосування в галузях мистецько-педагогічної фахової освіти та загальної мистецької (музичної) освіти. Зроблено висновок, що оволодіння майбутніми вчителями музичного мистецтва України та Китаю освітніми технологіями мистецької інноватики, є ключовим чинником в процесі їхньої підготовки до продуктивної мистецько-педагогічної, музично-виконавської та художньо-просвітницької роботи в закладах ЗСО.

Розглянуто питання щодо споріднених понять «підготовка» та «підготовленість» у науковому дискурсі. Зроблено висновок, що в процесі фахової мистецько-педагогічної підготовки відбувається підготовленість здобувачів до роботи в закладах ЗСО з метою формування культурної компетентності школярів «Альфа»-покоління та залучення їх до художньої (музичної) культури. Представлено основні складові достатньої підготовленості означених здобувачів та зроблено висновок стосовно оволодіння ними необхідними конкретними компетентностями (інтегральними, загальними та спеціальними (фаховими), знаннями та вміннями).

Вивчено поширені в науковому дискурсі освітні інноваційні технології. На цій основі, з урахуванням проведеного дослідження, зроблено висновок стосовно найбільш відомих у світі продуктивних освітніх технологій доби постінформаційного суспільства та представлено оновлений перелік з короткими характеристиками означених технологій, які часто інтегруються з технологіями мистецької інноватики. Йдеться про: технологію розвивального навчання, технологію колективного/групового навчання, технологію розвитку критичного мислення, технологію модульного навчання, технологію створення ситуації успіху, технологію рівневої диференціації (диференційованого навчання), інтегральну педагогічну технологію тощо.

У цьому розділі також зроблено висновки стосовно технологій мистецької інноватики, оновлено зміст та представлено відповідні характеристики означених технологій. Отже, технології мистецької інноватики – це освітні педагогічні технології мистецького навчання, які об'єднують кращі аспекти мистецької освіти та сучасні цифрові інформаційно-комунікативні технології для створення унікального культурного-освітнього продукту. Основною метою технологій мистецької інноватики є вдосконалення та розширення традиційних мистецьких артформ та підвищення продуктивності мистецької освіти різних напрямів та рівнів, зокрема фахової мистецько-педагогічної освіти, загальної мистецької (музичної) освіти в закладах ЗСО. Представлено відомі технології мистецької інноватики: технологія проблемного навчання, ігрового моделювання, проєктна технологія, інформаційно-комунікативні технології та їхні складові (мультимедійні, аудіовізуальні, комп'ютерного моделювання тощо); телекомунікаційні та музично-комп'ютерні технології, інформаційного моделювання, комп'ютерного тестування; мистецької вебконференції, мистецької дистанційної освіти, імерсивні технології, також технології віртуальної реальності та розширеної реальності; метод культурного діалогу тощо.

Розкрито поняття умов, педагогічних умов, а також питання створення педагогічних умов щодо підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до впровадження технологій мистецької інноватики в процесі загальної мистецької (музичної) освіти в соціокультурному середовищі постінформаційного суспільства.

Зроблено висновок, що технології мистецької інноватики в результаті синергійного інтегрування з певними педагогічними умовами підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до продуктивного їхнього впровадження, є одним з найважливіших чинників досягнення мети загальної мистецької (музичної) освіти – формування культурної компетентності школярів «Альфа»-покоління та залучення їх до скарбниць художньої (музичної) культури національного та світового рівнів.

Розкрито сутність поняття школярі (діти та підлітки) «Альфа»-покоління. Зроблено висновок стосовно особливостей роботи з ними щодо набуття культурної компетентності та залучення до художньої (музичної) культури.

Розглянуто сутність та смислові розбіжності споріднених понять компетентність і компетенція, а також зміст професіональних компетентностей майбутнього вчителя музичного мистецтва –інтегральних, загальних і спеціальних (фахових) компетентностей.

Проаналізовано питання підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до впровадження технологій мистецької інноватики завдяки створенню відповідних педагогічних умов у процесі загальної мистецької (музичної) освіти з урахуванням вимог соціокультурного середовища постінформаційного суспільства.

Розглянуто особливості соціокультурного середовища постінформаційного суспільства. Зроблено висновок щодо сутності цього поняття, а саме: соціокультурне середовище постінформаційного суспільства є складним та багатограним суспільним явищем, яке пов'язане з глибокими змінами в житті людства, зокрема, у навколишньому середовищі, у діяльності й стосунках людей, а також у їхній свідомості, які відбулися під впливом інформаційної революції та технологічних досягнень.

Розглянуто та проаналізовано *сутність і компонентну структуру* підготовленості майбутніх учителів музичного мистецтва України та Китаю до впровадження технологій мистецької інноватики в процесі загальної мистецької (музичної) освіти в закладах ЗСО, що розгортається в соціокультурному середовищі постінформаційного суспільства. Зроблено висновок що *підготовленість майбутніх учителів музичного мистецтва до впровадження технологій мистецької інноватики є інтегральним фахово-компетентнісним конструктом, заснованим на усвідомленні згаданими здобувачами можливостей таких технологій сприяти ефективному розв'язанню освітніх завдань, знаннях про особливості їх дизайну та функціональність, уміннях їх розробки та застосування, на тлі усвідомлення відповідальності за прогнозовані та*

непередбачувані результати упровадження інновацій до музично-освітнього процесу із забезпеченням належної підтримки становлення та розвитку індивідуальності учня в сучасному соціокультурному середовищі постінформаційного суспільства.

Визначено, що структура такої підготовленості охоплює наступні компоненти: ціннісно-мотиваційний, елементами якого є усвідомлення цінності технологій мистецької інноватики як чинника розвитку музично-освітньої галузі та прагнення упроваджувати інноваційні технології задля забезпечення результативності музично-освітнього процесу; проєктувально-креаційний, до якого входять знання про концептуальні основи, функції, структуру та зміст технологій мистецької інноватики, а також обізнаність стосовно процесу креації технологій мистецької інноватики; етико-прогностичний, який включає усвідомлення відповідальності за результати впровадження технологій мистецької інноватики в музично-освітній процес та здатність здійснення передбачувального моделювання процесу запровадження технологій мистецької інноватики; менеджерсько-перформативний, елементами якого є здатність до упровадження технологій мистецької інноватики в музично-освітній процес та здійснення моніторингу результативності та відповідного коригування процесу застосування технологій мистецької інноватики.

РОЗДІЛ 2. МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА ДО ВПРОВАДЖЕННЯ ТЕХНОЛОГІЙ МИСТЕЦЬКОЇ ІННОВАТИКИ

2.1. Наукові підходи та принципи підготовки майбутніх учителів до впровадження технологій мистецької інноватики

Методологічною основою дослідження підготовки майбутніх українських та китайських учителів музичного мистецтва до впровадження технологій мистецької інноватики завдяки створенню відповідних педагогічних умов у закладах ЗСО було обрано такі наукові підходи: *раціональний, епістемологічний, конструктивістський, етичний, ітологічний, результативний, діалогічний*.

Обґрунтуємо застосування раціонального підходу в означеному дослідженні в ролі методологічної основи. Раціональний науковий підхід до підготовки майбутніх учителів до впровадження технологій мистецької інноватики через створення відповідних педагогічних умов передбачає вивчення та аналіз різних аспектів та чинників фахової мистецько-педагогічної системи освіти, спрямованої на ефективну підготовку означених вчителів, зокрема, до використання технологій мистецької інноватики в процесі загальної мистецької (музичної) освіти в закладах ЗСО.

У міждисциплінарному науковому дискурсі раціональне – це явище, що «добре прораховане, продумане і зважене, має чітку логіку і веде до мети найбільш надійним способом. Раціональний – цілком розумний, обґрунтований, доцільний, зроблений «з головою» (Раціонально, 2015). Поняття раціональність, пов'язано з перевіркою явищ, дії, процесів та результатів, зокрема наукових, освітніх тощо, логікою, відповідністю істині, обґрунтованістю, ефективністю та доцільністю. Раціональність або нераціональність, ірраціональність, як відсутність її, у науці та освіті пов'язують з моральністю мисленням, способами впливу, різними підходами та оцінками навколишній дійсності й картини світу загалом.

Питання «істинності та раціональності – центральна проблема науки, яка вирішується по-різному на різних етапах її розвитку науки, однак залишається незмінною мета наукової діяльності – відкриття істини» (Основні підходи, 2014). Вирішення означеного питання лежить у площині «формування «стандартів наукової раціональності в кожній конкретній науковій парадигмі» (Там само).

Проблема раціонального підходу була актуальна протягом всього цивілізаційного розвитку людства від Стародавньої Греції до наших днів. Уявлення щодо сутності наукової раціональності та раціонального підходу до вивчення світу змінювалося відповідно до розвитку науки та суспільства. «...Логоцентрична парадигма античної філософії базувалася на переконанні в абсолютності і незмінності законів всесвітнього розуму, які досягаються людиною і виявляються нею у своїй духовній здібності» (Основні підходи, 2014). Йдеться також про розвиток законів логіки, які згідно з Арістотелем, «є фундаментальними принципами буття і мислення» (Там само). У різний час питання раціонального підходу вивчали М. Вебер, Г. Гегель, В. Гумбольдт, Л. Дротянко, Т. Кун, І. Лакатос, У. Ньютон-Сміт, М. Онопрієнко, Х. Патнем, К. Поппер, П. Фейєрабенд, М. Фуко, С. Тулмін, В. Ханжи, С. Ягодзінський та ін.

У науці та освіті раціональний підхід передбачає використання низки специфічних методів та прийомів наукового дослідження для вивчення педагогічних процесів та їхніх результатів. Ці дослідження містять аналіз сучасних тенденцій в освітній галузі, вивчення, аналіз та узагальнення педагогічних теорій та емпіричних даних. У дослідженні підготовленості майбутніх учителів музичного мистецтва до впровадження технологій мистецької інноватики раціональний науковий підхід обумовлює важливість врахування контексту соціокультурного середовища постінформаційного суспільства та глобалізації разом з різноманітними змінами в культурній картині світу, нових уявлень про культурну компетентність і мистецьку (музичну) культуру, новий зміст та інноваційне методико-технологічне забезпечення мистецької освіти усіх рівнів, зокрема фахової мистецько-педагогічної вищої освіти та загальної мистецької (музичної) освіти, яка реалізується в закладах ЗСО

в інтересах дітей і підлітків «Альфа»-покоління. У контексті означеного підходу в дослідженні враховані фахові потреби та особливості здобувачів, а також соціокультурні аспекти застосування технологій мистецької інноватики в наш час. Раціональний підхід у цьому контексті допомагає забезпечити достатню підготовленість майбутніх учителів, сформувати в них відповідні компетентності, знання та уміння щодо впровадження технологій мистецької інноватики.

Отже, раціональний підхід у дослідженні підготовки майбутніх учителів до впровадження технологій мистецької інноватики має на меті створення з цією метою ефективних педагогічних умов. Ця тема важлива в контексті розвитку сучасної мистецької освіти, оскільки дає змогу краще підготувати нове покоління майбутніх учителів музичного мистецтва до викликів постінформаційного суспільства, у новому культурному світі якого поглиблюється синергійна інтеграція мистецтва та новітніх технологій.

Епістемологічний підхід до перебігу підготовки майбутніх учителів до впровадження технологій мистецької інноватики завдяки створенню відповідних педагогічних умов передбачає вивчення та розуміння епістемологічних аспектів цього процесу, набуття мистецько-освітніх компетентностей знань та умінь в інтегрованій галузі мистецтва з технологіями. Великий тлумачний словник української мови представляє епістемологію, як науку «про сутність знання і критерії його істинності». Головне питання епістемології – це «питання про відношення людських думок, уявлень, понять про дійсність до самої дійсності» (Великий Словник, (2005). «Епістемологія – це частина філософії, яка вивчає те, як ми отримуємо знання про різні речі, які межі нашого знання, наскільки достовірно або недостовірно людське знання, це те, що перетинається з гносеологією» (Садовніков, 2012). У Стародавній Греції термін *епістемології* (від. грец. *ἐπιστήμη*, «знання»; *λόγος*, «вчення») пов'язували з ученням про доведені, достовірні знання. Сучасна епістемологія – це галузь філософії, яка вивчає питання пов'язані з природою та джерелами знань із різних галузей науки, техніки, мистецтва тощо. Проблемам епістемології присвятили

свої дослідження багато відомих науковців, зокрема, П'єр Абеляр, Г. Башляр, John Bengson, В. Загороднюк, Т. Закидальський, Marc A. Moffet, В. Russell, Є. Лащик, В. Ф. Ніцше, E. Gettier, Б. Парахонський, В. Петрушенко, Stephen Netherington та ін.

У контексті педагогічних досліджень епістемологія допомагає розуміти, як люди отримують, обробляють та використовують різноманітні знання. Епістемологічний підхід у галузі фахової мистецько-педагогічної освіти, зокрема в дослідженні стосовно підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до впровадження мистецьких технологій дає змогу глибше зрозуміти культурну картину світу, механізм взаємодії мистецтва з сучасними технологіями, результати, які забезпечуються цією взаємодією у вигляді технологій мистецької інноватики, а також можливості, які можна отримати від неї в контексті соціально-культурного середовища постінформаційного суспільства.

Здійснене дослідження довело, що застосування епістемологічного підходу активно сприяє модернізації не тільки фахової мистецько-педагогічної підготовки здобувачів та підготовленості їх до належної мистецько-педагогічної, музично-виконавської та художньо-просвітницької роботи, але і зумовлює значні позитивні зміни в галузі загальної мистецької (музичної) освіти учнів закладів ЗСО, віднесеними до «Альфа»-покоління. Ці зміни пов'язані з більш глибоким розумінням учителями цінності технологій мистецької інноватики, розповсюджених у світі, їх концептуальних основ, функції, змісту та структури, продуктивного об'єднання цих технологій із традиційними ефективними мистецькими методиками мистецького (музичного) навчання, перевіреним часом, а також набуття обізнаності стосовно створення, впровадження та застосування аналогічних продуктивних технологій на уроках музичного мистецтва та під час творчої позаурочної роботи зі школярами.

Проаналізуємо застосування конструктивістського підходу як методологічної основи підготовки здобувачів освіти до впровадження технологій мистецької інноватики завдяки створенню відповідних педагогічних умов у закладах ЗСО України та Китаю (майбутніх учителів музичного мистецтва).

Явище конструктивізму в науці, зокрема в психології, освітній галузі та в наукових психолого-педагогічних дослідженнях пов'язують з роботами Жана Піаже (1896-1980) – видатного швейцарського психолога і філософа, відомого дослідника психіки, автора теорії когнітивного розвитку в навчанні дітей.

У науковому дискурсі поняття конструктивізму асоціюється з парадигмою інноваційної педагогічної науки, яка обґрунтовує та розкриває основи активної ролі учнів/студентів, інших здобувачів освіти в процесі оволодіння відповідними компетентностями, знаннями та вміннями. Оскільки будь-яка людина є унікальною особистістю, учень або студент «неодмінно має тільки для нього характерну мотивацію і відповідальність, а також особливі культурні установки, придбані у відповідному соціальному контексті» (Конструктивістський, 2010). У цьому контексті вчитель, викладач, тренер тощо не може ігнорувати означені індивідуальні психологічні, соціальні, культурні та інші особливості здобувачів освіти. Тому «конструктивістський підхід припускає будь-який облік вихідного стану розвитку особистості і його подальших стадій, що досягаються в процесі навчання» (Там само).

Поняття конструктивізму, набрало популярності у науковому дискурсі 80-х роках ХХ століття. У психолого-педагогічній науці, відповідно до конструктивістського підходу, людина може стати освіченою лише завдяки активній позиції до формування своїх знань, а не отримувати їх у готовому вигляді з навколишнього світу. Тому серед учителів-практиків розповсюджена думка, що неможливо навчити, можливо тільки навчитися, чим підкреслено вмотивованість та ключову важливість конструктивістського підходу в процесі будь-якої освіти.

У дослідженнях, присвячених модернізації освітніх систем, означений підхід розглядали та використовували багато відомих науковців, серед яких можна виділити Я. Коменського, Е. Глазерфельда, Д. Дьюї, П. Вацлавіка, Х. Гарднера, У. Крофта, Р. Мауер, D. Phillips та ін. У наш час цей феномен вивчають чимало сучасних українських та зарубіжних учених. Йдеться про роботи вчених Ю. Алябишевої, О. Виноградової, Н. Грищенко, О. Комар,

М. Култаєва, С. Кушнір, О. Мисечко, С. Мотрена, О. Невкіпілової, А. Схетц, Н. Ямшинської, Т. Rockmore, K. Taber, D. Thanasoulas, P. Watzlawick та ін.

Згідно з конструктивістським підходом, здобувач освіти (учень, студент, курсант тощо) має бути активним учасником, навіть творцем власної освіти, завдяки якій «набуває відповідні компетентності, знання та уміння на основі власних життєвих цілей та досвіду, але у взаємодії з іншими – викладачами, однолітками тощо» (Го Цзюнь, 2023, с. 102).

У сучасному науковому дискурсі зазначається, що традиційна, застаріла освітня система, яка була авторитарною та ґрунтувалася «на передачі та відтворенні інформації, перестала бути спроможною формувати в учнів, студентів навички самонавчання, самореалізації, ... блокуючи творчий пошук» (Ямшинська, Невкіпілова, 2019, с. 192). Нині в соціокультурному середовищі постінформаційного суспільства традиційні функції та професіональні підходи вчителів, викладачів, тренерів тощо радикально змінилися. Означені фахівці втратили авторитет головного «джерела інформації» і поступово вимушені обирати інші функції в освітньому процесі. Більшість з них стають організаторами, співтворцями навчання, модераторами (від лат. *moderātor* – «той, що стримує»), фасилітаторами (від лат. «*facilis*» – «легкий, зручний») – особами, які сприяють «групам людей та цілим організаціям працювати ефективніше; співпрацювати та досягати синергії» (Майкл Дойл, 2007), а також наставниками, інструкторами, тренерами, коучами (англ. *coach* – приватний учитель), завданням якого є «активно підтримувати умотивованість здобувачів, сприяти розвитку їхнього критичного мислення, креативності, самостійності та відповідальності» (Конструктивістський проект, 2007).

Сучасні вчені розглядають оновлення цілей, змісту, методів, технологій та результатів навчання з позиції особистісно-центристської парадигми, зумовленою «дитино-центристським», «студенто-центристським» підходом. Для такого вектору в процесі модернізації освіти, конструктивістський підхід є «найбільш придатним до системного формування знань і проектування діяльності згідно з кінцевим результатом» (Ямшинська, Невкіпілова, 2019). Тому

останніми десятиліттями конструктивізм, як новітнійта перспективний напрям розвитку освіти, «стає об'єктом пильної уваги представників освітнього середовища» (Там само).

На думку Го Цзюнь, застосування конструктивістського підходу в процесі дослідження підготовки майбутніх вчителів музичного мистецтва, вимагає від них достатнього знання, фахового володіння та вміння використовувати в роботі з учнями «Альфа»-покоління «продуктивні інноваційні освітні технології, особливо інтерактивні, евристично-пошукові, проєктні, мультимедійні, імерсивні тощо, а також заохочувати школярів до творчого розвитку та самореалізації в процесі навчання» (Го Цзюго, 2023, с.103).

Наше дослідження довело, що конструктивістський підхід упродовж мистецько-педагогічної фахової освіти України та Китаю має значні переваги та перспективи в напрямі модернізації підготовки здобувачів освіти – майбутніх учителів музичного мистецтва, зокрема для впровадження технологій мистецької інноватики в процес загальної мистецької (музичної) освіти. Означений підхід дає змогу створювати в закладах ЗСО сприятливі, ефективні та відповідальні педагогічні умови, необхідні для означеного впровадження, зокрема педагогічну умову, пов'язану з перетворенням освітньої ситуації з традиційного, репродуктивного інформаційно-ілюстративного навчання, що ґрунтується на розповідях, демонстраціях, лекціях учителів/викладачів та пасивної діяльності учнів/студентів на активні та інтерактивні методи мистецько-педагогічної та художньо-просвітницької роботи, обумовлені застосуванням продуктивних технологій мистецької інноватики.

Конструктивістський підхід реально перебудовує освітнє мистецько-педагогічне середовище, робить його більш комфортним та сприятливим для активної мистецької (музичної)освіти та творчості. Він активізує дослідження мистецько-музичної спадщини своєї країни та інших країн, набування відповідних фахових компетентностей, оволодіння технологіями мистецької інноватики, набуття художньо-естетичного та музично-естетичного досвіду, розвитку критичного мислення тощо. Отже, орієнтує здобувачів освіти до

належного виконання головних напрямів своєї професійної діяльності – мистецько-педагогічної, музично-виконавської та художньо-просвітницької.

Зазначимо, що «конструктивістський підхід покладає акцент на освітню самоорганізацію та саморегуляцію здобувачів освіти, що надзвичайно важливо для досягнення достатньої підготовленості майбутніх учителів музичного мистецтва» (Го Цзюго, 2023, с. 103). У контексті нашого дослідження, доведено, що достатньої підготовленості до продуктивного впровадження технології мистецької інноватики на уроках музичного мистецтва та в час позаурочної мистецько-творчої роботи в контексті соціокультурного середовища постінформаційного суспільства неможливо досягнути без застосування конструктивістського підходу.

Розглянемо етичний підхід до підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до впровадження технологій мистецької інноватики завдяки створенню відповідних педагогічних умов. Цей підхід, як у загальній мистецькій (музичній) освіті так й у фаховій мистецько-педагогічній освіті, є важливим аспектом, який визначає принципові цінності, пов'язані з викладанням та навчанням мистецтву, зокрема музичному мистецтву. Зазначимо декілька ключових аспектів етичного підходу в мистецько-освітній галузі, розроблених у цьому дослідженні, які майбутні учителі мають розуміти та дотримуватися в подальшій роботі з школярами «Альфа»-покоління. Йдеться про те, що означені вчителі мають:

- ✓ Створювати в кожному класі, групі, творчому колективі сприятливе освітньо-культурне середовище для розвитку творчих здібностей та самовираження учнів/студентів. Забезпечувати рівний доступ до мистецько-освітньої діяльності всіх учасників освіти. Враховувати індивідуальні особливості та потреби різних класів/груп учнів/студентів. Майбутні вчителі мистецьких дисциплін мають навчитися всіляко підтримувати унікальність та індивідуальність кожного учня, допомагати їм розкрити свої здібності та творчий потенціал.

- ✓ Створювати в закладах ЗСО впродовж мистецької (музичної) освіти інклюзивне середовище, де кожен учень має можливість розвиватися незалежно від свого походження, віросповідання чи інших особистих характеристик; враховувати різноманітність учнів, створювати для усіх та кожного з них «ситуацію успіху».
- ✓ При викладанні музичного мистецтва враховувати соціокультурний контекст, у якому здійснюється загальна мистецька (музична) освіта школярів «Альфа»-покоління, розвиток їх творчих здібностей та художньо-естетичне виховання. У нашому дослідженні йдеться про здійснення загальної мистецької (музичної) освіти в контексті соціокультурного середовища постінформаційного суспільства та глобалізації.
- ✓ Враховувати зміни в культурній картині світу, різноманітні культурні та мистецько-етнічні перспективи, важливі для того, щоб учні могли розуміти та поважати культурні цінності не тільки національного рівня, а й культурного різноманіття світу, включаючи закарбовані в художніх творах різних країн світоглядні та духовні орієнтири людства (Го Цзюнь, 2023).
- ✓ Підтримувати демократичність, чесність та інтегритет (цілісність, недоторканність) учнів та їхніх прав під час освіти. Але стосунки суб'єктів освіти (учителів, учнів та їхніх батьків) протягом мистецько-освітнього процесу можуть містити чесну критику, відкрите спілкування з морально-етичних тем, залучення школярів до набуття етичних стандартів, прийнятих у цивілізованому світі тощо.
- ✓ Розвивати в учнів етичне мислення, сприяти їхній здатності аналізувати етичні аспекти мистецтва, власної творчості та життя, гарантувати безпеку та добробут учасників освіти, забезпечити конфіденційність та анонімність цих особистісних даних. Під час розробки педагогічних стратегій щодо застосування інноваційних освітніх технологій, зокрема технологій мистецької інноватики, враховувати різноманітність здібностей та особливостей учнів. Використання об'єктивних критеріїв для оцінювання

результатів дослідження. Уникання конфлікту інтересів та враховувати можливі негативні впливи на учнів.

- ✓ Переважно застосовувати активні навчальні методи: інноваційні інтерактивні навчальні технології, технології мистецької інноватики. Вести пошук та впровадження новаторських мистецько-педагогічних методик, прийомів тощо. Розробляти та використовувати технології, що враховують різноманіття культур та мистецьких (музичних) мов. Забезпечувати включеність у мистецько-освітній процес усіх учнів незалежно від їхнього рівня культурного розвитку.
- ✓ Вести систематичний моніторинг мистецького (музичного) навчання, розвитку мистецьких (музичних) творчих здібностей та художньо-естетичного виховання учнів, а також постійний аналіз та оцінку ефективності впровадження освітніх технологій, зокрема технологій мистецької інноватики.
- ✓ Коригувати індивідуальні навчальні стратегії (траєкторії) учнів на основі отриманих результатів. Залучати до мистецько-освітнього процесу зацікавлених учителів/викладачів інших навчальних предметів, студентів-практикантів, батьків учнів. Співпрацювати з громадськістю, брати участь в організації концертних виступів учнів, підготовці театральних вистав тощо.

Отже, етичний підхід до підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва з метою впровадження технологій мистецької інноватики значною мірою сприяє створенню необхідних педагогічних умов, обумовлює відкритий та демократичний розвиток творчої особистості, накопичення учнями художньо-естетичного досвіду, набуття критичного мислення, що є певним шляхом до формування в школярів «Альфа»-покоління України та Китаю культурної компетентності та залучення їх до скарбів національної та світової художньої (музичної) культури.

Розглянемо ітеративний підхід до підготовки майбутніх учителів до впровадження технологій мистецької інноватики завдяки створенню відповідних педагогічних умов.

Ітеративний підхід до підготовки майбутніх учителів до впровадження технологій мистецької інноватики обумовлює постійний перегляд та аналіз дій, принципів та етапів цього процесу з метою досягнення кращого розуміння та оптимізації його результатів. У перебіг підготовки майбутніх учителів та підвищення кваліфікації вчителів-практиків, ітеративний підхід може включати методичний апгрейдінг (від англ. Upgrade) – покращення якості або ефективності, яка у сфері освіти використовується для актуалізації поняття модернізації, удосконалення, розширення та піднесення до більш високого рівня системи роботи щодо підвищення професійної компетентності педагогів, зокрема для оперативного вирішення завдань програм, методик та ресурсів на основі отриманих результатів та відгуків. Досвід доводить, що ітеративний підхід за допомогою педагогічного апгрейдінгу допомагає вчителям «перезавантажити» свою фахову свідомість і зрозуміти, що не варто боятися пошуків нових методик та освітніх технологій, а навпаки «експериментувати та дізнаватися нове. Це допоможе розвинути сучасну, креативну, упевнену у своїх силах та здібностях, соціально адаптовану та гармонійно розвинену особистість» (Методичний апгрейд, 2020).

Ітеративний підхід у нашому дослідженні ми розглядаємо як сучасний і ефективний метод, що дає змогу поєднати науковий аналіз, практичний мистецько-педагогічний досвід та здійснення постійних корекцій мистецько-освітнього процесу. Зазначимо основні аспекти цього підходу в дослідженні підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до використання мистецької інноватики завдяки створенню відповідних педагогічних умов:

- ✓ Визначення ключових проблем та викликів, що постають у дослідженні.
Напрацювання початкових гіпотез та визначення цілей дослідження.
- ✓ Огляд та аналіз наукових праць та педагогічних досліджень з питань впровадження технологій у музичну освіту в міждисциплінарному

науковому дискурсі. Визначення переваг і недоліків існуючих підходів, використаних в аналогічних дослідженнях.

- ✓ Розробка педагогічних умов, потрібних для впровадження технологій мистецької інноватики, наукових підходів, принципів та етапів дослідження методів та педагогічних стратегій для підготовки майбутніх учителів.
- ✓ Визначення необхідних ресурсів та технологічних засобів для здійснення означеної підготовки.
- ✓ Впровадження розроблених педагогічних умов у процесі загальної мистецької (музичної) освіти в закладах ЗСО. Збір даних про реакцію учнів та вчителів музичного мистецтва та аналіз відгуків щодо ефективності означених педагогічних умов роботи нових педагогічних методів.
- ✓ Оцінка ефективності використання технологій мистецької інноватики в педагогічному процесі. Збирання даних про досягнення учнів, їхню мотивацію та розвиток творчих здібностей.
- ✓ Застосування корекцій до педагогічних умов на основі аналізу результатів та отриманого досвіду.
- ✓ Поширення успішного досвіду серед інших закладів ЗСО педагогічної спільноти та залучення інших учителів до використання інноваційних підходів. Організація семінарів, конференцій та інших подій для обміну інформацією.

Отже, ітеративний підхід дає змогу побудувати процес підготовки майбутніх учителів до впровадження технологій мистецької інноватики таким способом, щоб воно було життєздатним та актуальним, щоб сприяло постійному вдосконаленню педагогічних практик та методів. Цей процес забезпечує ефективний розвиток педагогічної науки та практики в контексті впровадження технологій мистецької інноватики.

Розглянемо результативний підхід у сучасному науковому дискурсі. Учені порівнюють поняття «ефект» (від *лат.* *effectivus* – діяльнісний, творчий) та «результат», а також «категорію ефективності» інтерпретують як

«результативність». Поняття ефекту порівняно зі значенням результату, наслідку зміни стану певного об'єкта, зумовленої дією зовнішнього або внутрішнього фактору.

У науковому дискурсі, результативний підхід асоціюється з ключовим аспектом у сфері наукових досліджень та охоплює різноманітні аспекти, які спрямовані на досягнення конкретних та значущих результатів у науковій діяльності. Розглянемо основні риси та важливість результативного наукового підходу:

- ✓ Результативний науковий підхід передбачає чітке визначення мети та завдань дослідження. Це допомагає дослідникам орієнтуватися та концентрувати свої зусилля на досягненні конкретних результатів.
- ✓ Науковий успіх часто пов'язаний із застосуванням правильних методів та технік. Результативний підхід включає в себе використання сучасних методів дослідження, аналізу та інструментів, які максимізують точність та достовірність отриманих даних.
- ✓ Будь-яке успішне наукове дослідження передбачає ефективне використання часу, фінансів та інших ресурсів. Дослідники повинні бути здатними ефективно планувати та розподіляти ресурси для досягнення максимальної продуктивності.
- ✓ Означений науковий підхід враховує практичну цінність отриманих результатів. Дослідження повинні мати певний вплив на суспільство, щоб бути справжньо корисними.
- ✓ Ефективна співпраця та обмін ідеями з іншими дослідниками можуть значно збільшити результативність наукового процесу. Відкритість до співпраці та обговорення результатів сприяє швидшому розвитку наукової діяльності.
- ✓ Результативний підхід передбачає стратегічне планування та аналіз поточних тенденцій у відповідній галузі. Дослідники мають бути здатні передбачати майбутні виклики та можливості.

- ✓ Для досягнення результатів у науково-дослідницькій діяльності важливо постійно аналізувати власну роботу, вносити корективи та покращувати методологію на основі отриманих досвіду та відгуків.
- ✓ Результативний підхід ґрунтується на високих етичних стандартах. Дотримання етичних норм є основою надійності та довіри до результатів досліджень.

Отже, результативний підхід сприяє прискоренню розвитку наукового пізнання та впровадженню нових знань у практику, що також сприяє прогресу та покращенню якості життя.

Розглядаючи в цьому контексті особливості результативного підходу в дослідженні підготовки майбутніх учителів до впровадження технологій мистецької інноватики завдяки створення відповідних педагогічних умов, підкреслимо, що він також передбачає визначення конкретної мети, систематичний аналіз даних щодо ефективності його перебігу, а також постійну корекцію фахового мистецько-педагогічного процесу означеної підготовки. Але означений підхід в цьому дослідженні охоплює низку специфічних питань та аспектів, які були нами враховані. Йдеться про:

- ✓ Моніторингове оцінювання ефективності мистецько-педагогічної освіти щодо належної фахової підготовленості майбутніх учителів музичного мистецтва до впровадження технологій мистецької інноватики. Критерії, показники та рівні, що були використані для вимірювання продуктивності викладання на відповідних факультетах та ступінь засвоєння здобувачами освіти фахових дисциплін та набуття інтегральних, загальних і спеціальних (фахових) компетентностей та необхідних знань і вмінь.
- ✓ Методи та технології викладання фахових дисциплін, що використовують викладачі в процесі означеної підготовки та реальна можливість їхньої оптимізації. Стан навчально-матеріальної бази факультету, зокрема можливості застосування та фактичне використання протягом лекційних та практичних занять фахової мистецько-педагогічної освіти здобувачів ІКТ, мультимедійних, аудіовізуальних, імерсивних технологій, технологій

пов'язаних з віртуальною реальністю (VR), розширеною реальністю (AR), технологій штучного інтелекту. Ефективність використання в роботі майбутніми вчителями міждисциплінарних, художньо-інтеграційних, проєктних, інтерактивних, партисипативних, модульних технології, сторітелінгу, інтерактивних онлайн-платформ, стрімінгових сервісів тощо.

- ✓ Найявність на відповідних факультетах певних педагогічних умов, необхідних для оволодіння здобувачами освіти вказаними технологіями мистецької інноватики та вмінням їхнього впровадження в процесі загальної мистецької (музичної) освіти школярів «Альфа»-покоління в контексті соціокультурних умов постінформаційного суспільства.
- ✓ Організація та ефективність навчальної (ознайомлювальної) практики та виробничої (педагогічної) практики здобувачів спеціальності 014 Середня освіта (Музичне мистецтво). Додаткові заходи та зусилля завдяки яким можна покращити взаємодію здобувачів освіти із справжнім педагогічним середовищем, зокрема з закладами ЗМО, школярами «Альфа»-покоління та вчителями-практиками відповідної спеціальності. Прогнозування впливу практики на підготовку майбутніх учителів та порівняння його з реальними результатами, включно з оцінкою її ефективності з боку здобувачів та керівників практики.
- ✓ Оцінка індивідуального фахового прогресу практичної підготовленості студентів відповідно до їхніх особистісних навчальних стратегій («траєкторій»). Визначення методики виміру означеного індивідуального прогресу здобувачів освіти в період практики. Висновки щодо організації практики в закладах ЗСО в період фахової підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва щодо впровадження технологій мистецької інноватики.

Отже, результативний підхід у дослідженні підготовки майбутніх учителів до впровадження технологій мистецької інноватики надає комплексний погляд на зміст та специфіку відповідних педагогічних умов, необхідних для означеного впровадження та позитивно сприяє вдосконаленню фахової підготовки нового

покоління майбутніх учителів музичного мистецтва України та Китаю до викликів соціокультурного середовища постінформаційного суспільства та глобалізації.

Розглянемо більш детально діалогічний підхід та його значення для сучасних освітніх досліджень. Означений науковий підхід у сучасному науковому дискурсі представлено цікавою та важливою темою, що об'єднує в собі традиційно-педагогічні та інноваційні аспекти.

Діалогічний підхід – це методологічний підхід до наукових досліджень, що акцентує увагу на важливості взаємодії та обміну інформацією між дослідниками, між викладачами та здобувачами освіти тощо. Означений підхід досліджували Г. Балл, А. Волинець, С. Васьковська, Р. Гармстон, П. Горностай, С. Копилов, С. Максименко, І. Михайлюк, Н. Шевченко, С. Rogers, Т. Яценко та ін. Він виокремлюється своєрідним підходом до вивчення об'єкта, основними рисами якого є динамічність, взаємодія, комунікація та різноманітність точок зору.

У сучасному науковому дискурсі діалогічний підхід є поширеним і авторитетним напрямом «у розбудові теоретичних уявлень наукового пошуку, у розробці методології психолого-педагогічних досліджень, у створенні інноваційних технологій навчання» (Михайлюк, 2006). Діалог сьогодні виступає як пріоритетний принцип освіти. Діалогічність освітнього процесу характеризується особливою формою взаємодії суб'єктів у системі професійного навчання (Там само). Учені розглядають діалогічний підхід як основу створення та застосування методів активного та інтерактивного навчання (С. Васьковська, П. Горностай, Т. Яценко та ін.). У дослідженні підготовки майбутніх учителів до впровадження технологій мистецької інноватики завдяки створенню відповідних педагогічних умов означеному науковому підходу була відведена важлива роль.

Розглянемо сутність та особливості діалогічного підходу в освітній галузі, зокрема в фаховій мистецько-педагогічній освіті та загальній мистецькій (музичній) освіті. У його основі лежить взаємодія та конструктивний обмін ідеями, рішеннями, думками між учасниками освітнього процесу. Діалог створює

сприятливе особливе комфортне та сприятливе середовище для розвитку, застосування активних та інтерактивних методів педагогічної взаємодії, що в наш час є одним з ключових аспектів підготовки майбутніх учителів усіх спеціальностей, включно з майбутніми вчителями музичного мистецтва.

Діалогічний підхід передбачає не лише комунікацію між вчителем/викладачем і студентом/учнем, а й активну участь обох сторін в освітньому процесі. Варто зазначити, що в нашому дослідженні цей науковий підхід активізує спільний розгляд технологій мистецької інноватики, сприяє їхньому оволодінню та розглядається як напрям дослідження стратегії їх впровадження в навчальний процес.

Діалогічний підхід дає змогу майбутнім учителям музичного мистецтва активно залучатися до наукових досліджень у сфері сучасних освітніх технологій, зокрема, технологій мистецької інноватики, завдяки чому, здобувачі освіти разом з викладачами розробляють і вдосконалюють методи та засоби впровадження новаторських підходів як у процесі фахової мистецько-педагогічної освіти, так і упродовж загальної мистецької (музичної) освіти в закладах ЗСО.

У процесі нашого дослідження доведено, що діалог сприяє формуванню в майбутніх учителів критичного мислення саме тому, що вони мають можливість обговорювати, дискутувати, критично аналізувати різні підходи до змісту та особливостей використання технологій мистецької інноватики на лекційних та практичних заняттях.

Велике значення діалогічного підходу виявилось в процесі створення відповідних педагогічних умов для підготовки здобувачів до впровадження означених технологій. Сумісна розробка та практичне створення цих педагогічних умов надали можливість активної взаємодії між викладачами та студентами. Групова робота, наукові дискусії, лабораторні роботи, семінари тощо сприяли висвітленню різних точок зору, обміну ідеями та досвідом.

Отже, можна визначити, що діалогічний підхід у дослідженні підготовки майбутніх учителів до впровадження технологій мистецької інноватики сприяє

активному і взаємокорисному обміну знаннями та досвідом, розвитку критичного мислення та формуванню наукового підґрунтя для творчого впровадження інновацій в освітній сфері.

У процесі дослідження діалогічний підхід дав змогу акцентувати увагу на аналізі реальних педагогічних ситуацій, з якими можуть стикнутися майбутні вчителі при впровадженні технологій мистецької інноватики на уроках музичного мистецтва та під час позаурочної творчої роботи зі школярами «Альфа»-покоління в закладах ЗСО України та Китаю. Спільний аналіз та обговорення означених ситуацій розвиває практичні навички та уміння вирішувати психолого-педагогічні та організаційні проблеми.

Діалогічний підхід посилив можливість здійснення констатувального та формувального експериментів. Здобувачі освіти та викладачі спільно розробляли необхідні педагогічні умови, впроваджували впродовж експериментальної роботи технології мистецької інноватики та разом визначали ефективні та неефективні варіанти та методичні завдання.

Протягом нашого дослідження діалогічний підхід був в основі дискусії стосовно системи оцінювання якості впровадження цих технологій. Тому оцінювання побудоване не лише на знаннях, але й на здатності критично мислити та застосовувати отримані знання в педагогічній практиці. Означений науковий підхід став основою стимулювання наукової активності здобувачів освіти, що було інтерпретовано як своєрідна винагорода за участь у дослідженні, публікації тез і статей.

Для успішної реалізації діалогічного підходу було встановлено партнерські відносини із закладами ЗСО та культурними установами як в Україні, так і в Китаї. Це дало змогу здобувачам освіти отримати практичний досвід та розуміння реальних потреб соціокультурного середовища постінформаційного суспільства.

Співпраця із закладами ЗСО та іншими установами також дала змогу студентам успішно провести дослідницьку роботу із впровадження технологій освітньої інноватики в процесі загальної мистецької (музичної) освіти сучасних

учнів у період педагогічних практик, що дало їм можливість випробувати свої знання та уміння в реальних умовах.

Отже, діалогічний підхід у дослідженні підготовки майбутніх учителів до впровадження технологій мистецької інноватики завдяки створенню відповідних педагогічних умов значною мірою обумовив не лише формування наукового «багажу» та розвиток творчих здібностей здобувачів, але й забезпечив практичне підґрунтя для ефективного впровадження означених технологій у процес загальної мистецької (музичної) освіти Україні в Китаю, набуття сучасними школярами «Альфа»-покоління культурної компетентності та залучення їх до музичної культури в контексті соціокультурного середовища постінформаційного суспільства.

Наразі варто розглянути *принципи* підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до впровадження технологій мистецької інноватики.

Як уже зазначено, підготовка майбутніх учителів музичного мистецтва України та Китаю до впровадження технологій мистецької інноватики здійснено на основі застосування певних наукових підходів з дотриманням сукупності відповідних принципів: обґрунтування педагогічної дії; епістемологічного плюралізму; дотримання дедуктивної логіки створення дизайну технологій мистецької інноватики; турботи та чуйності; адаптації до невизначеності; оперативності та адаптивності; дорадчості та оперативного реагування.

Проаналізуємо принцип обґрунтування педагогічної дії у зв'язку з раціональним підходом до підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до впровадження технологій мистецької інноватики.

Проведене дослідження показало, що означений принцип є важливим елементом інноваційної педагогічної практики і передбачає обґрунтований систематичний, раціональний підхід до відбору та реалізації педагогічних стратегій. Основна ідея застосування цього принципу полягає в тому, щоб усі рішення та дії вчителя були обґрунтовані з урахуванням відповідних педагогічних теорій, наукових досліджень, позитивного педагогічного досвіду та відповідали конкретним умовам, у яких здійснюється освітній процес.

Нині в обох країнах посилилася тенденція до інтелектуалізації економіки. До найбільш цінних продуктів учені сьогодні відносять інформацію і наукомісткі технології. Але традиційна «освіта не завжди відповідає новим тенденціям переходу людської цивілізації у якісно новий суспільно-економічний етап, на якому найбільш повно виявляється потреба в адекватному змісті освіти» (Вознюк, Жуковський, 2019, с. 63), яка має синергетично поєднувати в собі як професійні знання, так і «весь соціокультурний досвід, накопичений попередніми поколіннями» (Там само).

На нашу думку, основні аспекти принципу обґрунтування педагогічної дії включають: наукову обґрунтованість, зокрема використання результатів наукових досліджень і теорій для підтримки своїх педагогічних рішень; індивідуалізацію, навіть персоналізацію педагогічних підходів у процесі навчання, виховання та розвитку учнів/здобувачів –урахування індивідуальних особливостей, освітніх, культурних та соціальних потреб, а також здібностей та наполегливості упродовж освіти; здійснення діагностики, аналізу та використання отриманих результатів для визначення ефективних методів та прийомів роботи; системний підхід–розгляд уроку чи всього освітнього процесу як цілісної системи взаємодіючих, взаємопов'язаних елементів; постійної самооцінки та рефлексії щодо власної педагогічної практики, з метою її удосконалення; врахування соціокультурного середовища, умов постінформаційного суспільства та глобалізації, зокрема особливостей сучасних учнів/студентів, віднесених до відповідних поколінь тощо; залучення до організації та оцінки якості результатів навчання стейкхолдерів, зокрема врахування думок, потреб і відгуків учнів, їхніх батьків та інших учасників освітнього процесу. Отже, обдумані та обґрунтовані педагогічні дії дають змогу вчителям/викладачам більш ефективно працювати та забезпечити оптимізацію освітнього процесу в нових умовах.

У нашому дослідженні застосування принципу обґрунтування педагогічної дії сприяє ретельній підготовці майбутніх учителів музичного мистецтва до роботи з новим поколінням школярів та охоплює кілька ключових аспектів:

✓ Аналіз соціокультурних потреб та вимог сучасності. Майбутні вчителі музичного мистецтва повинні ретельно вивчати сучасні тенденції у сфері загальної мистецької (музичної) освіти, визначати вимоги нових духовних орієнтирів людства та сучасної культурної картини світу. Цей аналіз дає змогу зрозуміти, який зміст навчання, методи та технології є актуальними, дійсними та корисними для учнів «Альфа»-покоління та наступних поколінь.

✓ Спостереження за перебігом наукових досліджень у відповідній галузі. Ознайомлення з результатами наукових досліджень у галузі загальної мистецької (музичної) освіти, зокрема технологій мистецької інноватики допомагає в обґрунтуванні вибору конкретних педагогічних інструментів та підходів. Аргументовані докази наукової ефективності сприяють впевненій інтеграції означених технологій у мистецько-освітній процес.

✓ Створення відповідних педагогічних умов, що на сучасному етапі є одним із ключових напрямів у модернізації загальної мистецької (музичної) освіти, формуванні культурної компетентності учнів та залучення їх до музичної культури. Це передбачає також оновлення навчальних програм з метою використання активних сучасних методів, форм та технологій, а також створення відповідної навчально-матеріальної бази.

✓ Розробку нових методик у галузі загальної мистецької (музичної) освіти. Майбутні вчителі музичного мистецтва повинні мати доступ до методичних матеріалів, які допоможуть їм в ефективному використанні технологій мистецької інноватики в навчальному процесі. Йдеться про сценарії інноваційних уроків, методичні поради, інструкції з використання новітніх технологій чи апаратних засобів.

✓ Проведення педагогічних експериментів. Перед впровадженням технологій на повний масштаб, важливо здійснювати педагогічні експерименти для визначення ефективності обраного підходу. Оцінка

результатів дає змогу виправляти недоліки та оптимізувати використання технологій у майбутній роботі вчителя.

Отже, будь-яка ретельно обґрунтована педагогічна дія в підготовці майбутніх учителів музичного мистецтва до впровадження технологій мистецької інноватики охоплює відповідні теоретичні знання, науково обґрунтовані цілі, практичний досвід та раціональний підхід до набуття навичок використання сучасних методико-технологічних засобів у мистецько-освітньому процесі.

Розглянемо більш детально такий науковий принцип епістемологічного плюралізму в контексті епістемологічного підходу.

Основна ідея означеного принципу полягає в тому, що немає єдиного універсального методу або підходу для отримання знань, який би властиво був для всіх галузей науки чи для всіх типів знань. Замість цього приймається ідея, що різні методи можуть бути відповідними для різних контекстів чи предметів дослідження. Епістемологічний плюралізм визнає різноманіття підходів, таких як емпіричні спостереження, раціональний аналіз, інтуїція, історичний підхід тощо. Відповідно до цього принципу, різні галузі науки чи дослідження можуть використовувати різні методи, і це є допустимим, оскільки кожен метод може мати свої переваги та обмеження в певному контексті.

Розглянемо детальніше поняття плюралізму (лат. pluralis – множинний) – термін, пов'язаний із філософськими ідеями, ученнями, теоріями «в яких на різних концептуальних засадах осмислюється поняття “множинності” як кількісного виміру реальності, особливістю якого є момент суттєвої відмінності, «множинності» («плюральності»))» (Філософський енциклопедичний словник, 2002, с. 487).

Важливою частиною епістемологічного плюралізму є взаємодія та взаємодоповнення різних методів, щоб отримати більш повне та комплексне розуміння світу. Плюралістичні ідеї достатньо популярні в сучасному науковому дискурсі, зокрема у філософському, культурологічному, політологічному тощо. У наш час «значеннєвий контекст терміну «плюралізм» значно розширився.

Плюралізм перестав бути чисто філософським поняттям, і його можна зустріти в найрізноманітніших галузях знання» (Ратнікова, 2016, с. 1).

У науковому дискурсі питання епістемології та плюралізму вивчали багато науковців (С. Амеліна, С. Вовк, В. Волошин, Л. Губерський, Е. Гуссерль, Л. Дротянко, В. Колотило, А. Кононюк, А. Лебідь, Ю. Малишена, У. Марасва, О. Надибська, В. Петрушенко, О. Ратнікова, U. Habermas, A. Machin та ін.).

Принцип епістемологічного плюралізму в контексті дослідження підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до використання технологій мистецької інноватики обумовлює визнання та інтеграцію різних джерел знань і методів та форм навчання. У цьому контексті, йдеться як про традиційні підходи до викладання музичного мистецтва, так і про використання сучасних інноваційних технологій для збагачення мистецько-освітнього процесу.

Отже, основні фактори епістемологічного плюралізму в сучасній загальній мистецькій (музичній) освіті України та Китаю в контексті роботи з учнями «Альфа-покоління», на нашу думку, можуть виглядати так:

- ✓ Інтеграція традицій та інновацій. Майбутні вчителі музичного мистецтва мають бути готові до використання як традиційних педагогічних мистецьких (музичних) методик викладання навчальних дисциплін «Музичне мистецтво» та «Мистецтво», включаючи стандартні комбіновані уроки, так і нестандартні оригінальні уроки із застосуванням технологій мистецької інноватики та з використанням комп'ютерних програм для створення музики, віртуальних інструментів, мультимедійних, аудіовізуальних, імерсивних та інших технологій (Федорець, 2016).
- ✓ Запровадження принципу дитиноцентризму (з урахуванням індивідуальних потреб учнів) та особистісно-орієнтованого підходу (НУШ, 2020). У цьому контексті епістемологічний плюралізм визнає різницю в індивідуальних здібностях, рівнях вмотивованості, підготовленості та наполегливості кожного учня в навчанні. Майбутні вчителі мають створювати впродовж загальної мистецької (музичної) освіти сучасних школярів відповідні педагогічні умови відповідно до індивідуальних

потреб кожного, використовуючи різні методи, форми і технології, зокрема технології мистецької інноватики.

- ✓ Активне включення учнів в мистецько-освітній процес, чому сприяє застосування означених вище технологій мистецької інноватики та новітніх продуктивних загальнодидактичних методів, що може сприяти більш активному формуванню культурної компетентності школярів та залученню їх до музичної культури.
- ✓ Постійна саморефлексія, самооцінка та самовдосконалення вчителя. Майбутні вчителі повинні безперервно навчатися, підвищувати та удосконалювати свої загальні й спеціальні (фахові) компетенції, знання та уміння, щоб завжди відповідати мінливим вимогам постінформаційного суспільства та змінним потребам сучасних школярів.

Отже, дотримання принципу епістемологічного плюралізму в дослідженні підготовки майбутніх вчителів музичного мистецтва до впровадження технологій мистецької інноватики завдяки створенню відповідних педагогічних умов дає змогу створювати гнучкі новітні педагогічні стратегії, ефективно відповідати на виклики сучасності та забезпечити збалансоване та продуктивне здійснення основних напрямів своєї діяльності: мистецько-педагогічної, музично-виконавської та художньо-просвітницької.

Проаналізуємо детальніше *принцип дотримання дедуктивної логіки у створенні дизайну технологій мистецької інноватики* в контексті конструктивістського підходу.

Відомо, що логіка, як наукова дисципліна «зародилась і розвивалася в лоні філософії. Оскільки тривалий час мислення не виокремлювалося філософами з усього сущого, а то й ототожнювалося з буттям» (Логіка як наука, 2015).

Поняття та термін логіки пов'язано з давньогрецьким словом «logos» (слово, розум, думка) і має декілька значень. Над визначенням сутності логіки як науки та її основних категорій у різні часи працювали багато науковців (Ф. Бекон, В. Бочаров, Г. Гегель, Т. Гоббс, І. Гоян, Р. Декарт, Ю. Івлєв, А. Ішмуратов, В. Жеребкін, І. Кант, С. Кримський, Г. Лейбніц,

В. Маркін, І. Матвієнко, В. Омелянчик, Г. Орендарчук, Б. Паскаль, Г. Попович, Є. Сластенко, Б. Спіноза, С. Сторожук, А. Уйюмов, І. Хоменко, С. Ягодзінський).

Як показує історія, у науковому дискурсі розглядаються два основних умовиводів цієї дисципліни: «індуктивні й дедуктивні (формальна). Індукція логічна – це умовивід від окремих (конкретних) випадків, прикладів, суджень до загального положення, судження». Дедукцію учені розуміють як логічний «умовивід від загального положення до окремого випадку, факту, прикладу. Що стосується дедуктивної логіки, що вона «дає людині знання про конкретні властивості й якості окремого предмета на основі знання загальних законів і правил» (Логіка, 2020, с. 53).

Отже, дедуктивна логіка – це розділ логіки, у якому вивчаються способи міркування, що гарантують істинність висновку при істинності посилок. Дедуктивна логіка іноді ототожнюється з формальною логікою.

У науковому дискурсі дедуктивна логіка характеризується як форма логічного мислення та резонування, яка використовується для виведення конкретних висновків із загальних принципів чи припущень. У дедуктивній логіці виходять із загальних тверджень, які вже вважаються правильними, і використовують ці твердження для досягнення конкретних висновків. Основний принцип полягає в тому, щоб перейти від універсального до конкретного.

Основні елементи дедуктивної логіки включають:

- ✓ Аксиоми. Невідомі чи самозрозумілі основні принципи, які вважаються істинними.
- ✓ Припущення. Загальні твердження, що вважаються правдивими та використовуються для логічного виводу.
- ✓ Висновки. Специфічні висновки, які можна отримати за допомогою дедуктивного мислення.
- ✓ Правила виводу. Логічні правила, які визначають, як можна переходити від загальних припущень до конкретних висновків.

Використання дедуктивної логіки в мистецькій освіті передбачає вивчення загальних принципів та теорій мистецтва, які далі застосовуються в конкретних творчих завданнях та практиці. Розглянемо, деякі аспекти, де ця логіка може бути впроваджена:

- ✓ Вивчення теорії та історії мистецтва. Здобувачі освіти отримують фундаментальні знання про різні напрями мистецтва, художні течії, техніки та стилі. Це може включати вивчення теорії кольору, композиції, перспективи, аналізу художніх творів тощо.
- ✓ Формування теоретичного базису. Здобувачі освіти розвивають теоретичний апарат, який служить основою для подальших творчих робіт. Вони розуміють, які принципи та ідеї лежать в основі різних художніх напрямів і вчаться застосовувати ці знання у власних творчих вирішеннях.
- ✓ Створення творчих завдань на основі теоретичних знань. Викладачі розробляють завдання, які вимагають від студентів використовувати здобуті теоретичні знання на практиці. Це може бути створення власного твору, який віддзеркалює характеристики певного художнього стилю чи епохи.
- ✓ Проведення аналізу художніх творів. Студенти вивчають та аналізують роботи великих митців, розбирають їхній творчий процес та виокремлюють важливі аспекти. Це дає змогу їм розвивати критичне мислення та вміння застосовувати теоретичні знання в практичних ситуаціях.
- ✓ Творчі проєкти та експерименти. Студенти можуть брати участь у творчих проєктах, де вони використовують свої теоретичні знання для створення унікальних художніх творів. Це може охоплювати експерименти з різними матеріалами або техніками.
- ✓ Синтез теорії та творчості: учні здатні вбачати зв'язок між теорією та власною творчістю, застосовуючи вивчені принципи в процесі створення власних творів.

Отже, дотримання дедуктивної логіки в підготовці майбутніх учителів сприяє вивченню мистецтва, розвиває в студентів розуміння та вміння застосовувати теоретичні знання у творчому процесі.

Розглянемо детальніше питання дотримання принципу дедуктивної логіки у створенні дизайну технологій мистецької інноватики, основні аспекти чого можуть включати:

- ✓ Формулювання загальних принципів. Дизайн технологій має базуватися на загальних принципах та концепціях, які підтримують креативний процес. Наприклад, можна визначити основні аспекти творчості та впроваджувати їх у технологічні рішення.
- ✓ Логічний аналіз потреб користувачів. Дедуктивний підхід передбачає вивчення конкретних сценаріїв та потреб користувачів для розробки технологічних рішень, які ефективно відповідають їхнім вимогам у творчому процесі.
- ✓ Створення систематичних моделей. Використання логічних моделей для розробки технологій, що враховують різні аспекти мистецької творчості. Наприклад, створення інтерактивних платформ, що сприяють співпраці між художниками та технічними спеціалістами.
- ✓ Визначення логічних зв'язків між елементами системи. Забезпечення логічного зв'язку між різними елементами дизайну, технічними рішеннями та мистецьким вираженням. Це сприяє створенню комплексних систем, які ефективно взаємодіють.
- ✓ Тестування та оптимізація. Використання дедуктивного підходу у впровадженні технологій мистецької інноватики передбачає постійне тестування та оптимізацію дизайну на основі зібраних даних із реального використання.
- ✓ Розвиток стандартів та методологій. Визначення стандартів та методологій для дедуктивного підходу до розробки технологій мистецької інноватики, щоб забезпечити їхню ефективність.

Отже, використання принципу дедуктивної логіки в створенні дизайну технологій мистецької інноватики в процесі підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до впровадження означених технологій, дає можливість застосовувати в галузі загальної мистецької (музичної) освіти найновіші технології, такі як музично-комп'ютерні технології, імерсивні технології, віртуальну реальність, розширену реальність, мультимедійне мистецтво тощо, де технології та мистецтво об'єднуються для створення новаторських та захопливих мистецьких творів.

На черзі аналітичний розгляд щодо дотримання в дослідженні підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до впровадженні технологій мистецької інноватики принципу турботи та чуйності в контексті етичного наукового підходу.

Принцип турботи та чуйності є основою для побудови позитивних взаємин і спілкування як в особистому, навчальному, так і в професійному середовищах. Цей принцип базуються на взаємоповазі, розумінні та готовності допомагати одне одному.

Важливість дотримання означеного принципу останнім часом набуває великої затребуваності, у зв'язку з більш частими проявами в середовищі дітей та підлітків «Альфа»-покоління випадків жорстокості, булінгу, неповаги до людської гідності. В українському науковому дискурсі цю проблему досліджують В. Білоусова, Н. Вишнівська, Т. Говорун, О. Кайрос, Н. Кисельова, І. Кобильченко, О. Кононенко, Д. Макнамара, О. Пархоменко, О. Полякова, О. Федотюк, О. Фенина, О. Штихалюк та ін.

Розглянемо основні складові означеного принципу.

- ✓ Турбота. Визначається як уважне ставлення до потреб та благополуччя оточення. «Турбота в ставленні до справи – уважність, старанність, передбачливість, клопітливість. Турбота стосовно людини – це чуйність та допомога» (Що таке турбота, 2021). Вона може містити фізичну, емоційну, інтелектуальну та соціальну підтримку.

- ✓ Готовність допомогти. Здатність здійснити допомогу, коли це необхідно, виявляти інтерес до того, як можна полегшити життя, освіту, вирішити проблеми тощо інших людей.
- ✓ Чуйність. Пов'язана з уважністю та сердечним ставленням до людей. Здатність швидко реагувати на різноманітні проблемні питання, події, факти тощо. «Чуйність, будучи розгорнутою послідовністю взаємообумовлених, взаємоперехідних компонентів, є динамічним процесом, рушійна сила якого – суб'єктивне ставлення однієї людини до іншої» (Проблема прояву чуйності, 2012).
- ✓ Емпатія(від «грец. у присутності, під час; почуття, пристрасть) – пасивно-споглядальне розуміння ставлень, почуттів, психічних станів іншої особи без активного втручання з метою надати дійову допомогу» (Педагогічний словник, 1997, с. 116).Здатність відчувати емоції інших людей та розуміти їхні переживання. Емпатія дає змогу підтримувати інших на емоційному рівні.
- ✓ Активне слухання. Чуйність також включає в себе уважне слухання іншої людини. Важливо не лише чути слова, але й розуміти їхній зміст та контекст, щоб правильно відповідати на потреби інших.

Ці складові є ключовими взаємозв'язками в багатьох аспектах життя, включно з сімейними відносинами, дружба, робочий колектив, професійні взаємини та спілкування в широкому розумінні, а також участь у мистецько-освітньому процесі в ролі його суб'єкта. Турбота та чуйність сприяють створенню позитивного оточення в шкільному класі, студентській групі, де кожних учень/студент відчуває себе поважною та підтриманою людиною.

«Проблема виховання в молодого покоління милосердя як моральної якості особистості, яка передбачає готовність надати безкорисливу допомогу тому, хто її потребує, є пріоритетною в сучасному українському суспільстві» (Вишнівська, 2014).

Створення педагогічних умов підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до використання технологій мистецької інноватики в перебігу нашого

дослідження здійснювалося з дотриманням принципу турботи та чуйності, забезпечуючи, у такий спосіб, ефективне та комфортне навчання, виховання та розвиток особистості.

Розглянемо додаткові аспекти, які можна врахувати завдяки дотриманню означеного принципу в мистецько-освітньому процесі:

- ✓ Індивідуалізація навчання. Дітоцентризм/студентоцентризм. Розуміння потреб здобувачів освіти. Врахування індивідуальних особливостей та потреб учнів новим поколінням майбутніх учителів у процесі загальної мистецької (музичної) освіти з використанням технологій мистецької інноватики. Враховуючи вподобання, рівень підготовки, вмотивованість, стилі навчання та ставлення учнів до інноваційних технологій, можна створити персоналізований підхід до викладання музичного мистецтва в закладі ЗСО.
- ✓ Накопичення практичного досвіду впровадження технологій мистецької інноватики. Здобувачі освіти повинні мати можливість отримати практичний досвід з використання технологій мистецької інноватики в процесі загальної мистецької (музичної) освіти. Це може включати в себе використання мультимедійних програмних засобів, музично-комп'ютерних технологій, зокрема програм для створення музики, віртуальних музичних інструментів, аудіо- та відеоредакторів тощо.
- ✓ Тьюторство та підтримка. Індивідуальні консультації. Тьюторство, у межах якого викладачі можуть надавати підтримку студентам у використанні технологій, а також майбутні вчителі навчаються надавати аналогічну підтримку учням закладів ЗСО. Це дасть змогу адаптувати педагогічні підходи до конкретних потреб та викликів, які можуть виникнути в процесі викладання музичного мистецтва.
- ✓ Зворотний зв'язок. Система обміну інформацією: створення системи зворотного зв'язку, де учні/студенти можуть ділитися своїм досвідом та враженнями від використання інноваційних технологій у власній практиці.

Це створює сприятливий клімат для обміну ідеями та вдосконалення педагогічних методів.

- ✓ Розвиток креативності. Стимулювання в контексті дотримання означеного принципу одночасно з використанням технологій мистецької інноватики мотивує учнів/студентів до творчого навчання, створення власної музики, розробки ігрових елементів тощо.

Отже, отримання принципу турботи та чуйності технологій у контексті етичного наукового підходу сприятиме розвитку фахової компетентності майбутніх учителів музичного мистецтва України та Китаю у використанні технологій мистецької інноватики, а також дасть змогу їм ефективно впроваджувати ці технології в мистецько-освітній процес закладів ЗСО.

Розкриємо дотримання принципу *адаптації до невизначеності* в контексті ітеративного підходу до підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до впровадження технологій мистецької інноватики завдяки створенню відповідних педагогічних умов у контексті соціокультурного середовища постінформаційного суспільства.

Останніми роками вчені фіксують факт значного ускладнення світоустрою та невизначеності його майбутнього. Невизначеність констатують, коли «стикаються з неясністю, нечіткістю будь-якого об'єкта або повідомлення, і ці неясності та нечіткості часто заважають подальшому просуванню в пізнанні чи нашій поведінці» (Ратніков, 2023, с. 180-181). Дослідники зазначають, що подібні невизначені ситуації трапляються із людьми щокроку. Але уже сьогодні зрозуміло, що головними складовими багатства майбутнього суспільства стають не капітал і матеріальні здобутки, а знання. «Знання – це благо незнищенне, скільки б разів ви його не використовували. У сучасній цивілізації роль знання невинно зростає. Світ майбутнього – це цивілізація знань» (Там само, с. 197).

Нагальній проблемі адаптації індивіда в суспільстві присвячені роботи К. Артюшиної, Р. Барнетта, В. Вернадського, Л. Горбунової, І. Добронравової, Е. Дунаєвої, Д. Канеман, Т. Лешкевич, А. Мелкова, А. Пригожина, В. Ратнікова, В. Семиченко, А. Тверски тощо.

Дотримання принципу адаптації до невизначеності впродовж підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до впровадження технологій мистецької інноватики передбачає створення таких педагогічних умов, які дозволятимуть цим учителям ефективно працювати в мінливому соціокультурному середовищі та використовувати означені технології для модернізації системи загальної мистецької (музичної) освіти, надання їй гнучкості, динамізму та життєстійкості. Нижче представляємо ключові аспекти означеного принципу, які, на нашу думку, мають такі характеристики:

- ✓ Гнучкість та адаптабельність до нових технологічних та культурних контекстів чинних навчальних програм, методико-технологічного та навчально-технічного забезпечення як фахової мистецько-педагогічної освіти, так і загальної мистецької (музичної) освіти обох країн. Навчальні програми та методичні основи викладання мистецтва, що мають включати новітні та найпродуктивніші освітні технології та методики мистецького (музичного) навчання, щоб майбутні вчителі могли б адекватно реагувати на нововведення в цій галузі.
- ✓ Повноцінна педагогічна практика здобувачів освіти в найкращих закладах ЗСО України та Китаю з використанням як загальнодидактичних методів, так і технологій мистецької інноватики. Студенти повинні мати можливість накопичити певний практичний психолого-педагогічний досвід з використанням означених методів та інноваційних технологій, включно з роботою з цифровими музичними програмами, віртуальними інструментами, мультимедійними програмними засобами, музично-комп'ютерними технологіями тощо.
- ✓ Розвиток креативності та інноваційного мислення. Програми повинні активно підтримувати розвиток креативності та інноваційного мислення серед майбутніх учителів. Це допоможе їм не лише використовувати наявні технології, але й створювати власні підходи та ресурси.
- ✓ Колективна робота та обмін досвідом. Забезпечення можливостей для здобувачів обмінюватися досвідом та співпрацювати в групах. Це дає змогу

здобувати додаткові знання та вміння від партнерів, які можуть мати різний досвід щодо використання технологій у мистецькому (музичному) навчанні.

- ✓ Підтримка вчителів-наставників, реальних носіїв живого продуктивного психолого-педагогічного, мистецько-освітнього та художньо-естетичного досвіду. Бажано створити окрему систему удосконалення та підтримки найбільш досвідчених учителів-наставників, які проводять практичні заняття зі студентами. Означена система має включати навчання наставників технологіям мистецької інноватики та новітнім підходам до здійснення мистецько-педагогічної, музично-виконавської та художньо-просвітницької діяльності.
- ✓ Безперервна фахова підготовка та професійне удосконалення вчителів з урахуванням швидкої зміни культурної картини світу, появи новітніх освітніх технологій тощо з метою допомоги в опануванні означеними технологіями та адаптації до подальшого розвитку постінформаційного суспільства та глобалізації.

Отже, дотримання принципу адаптації до невизначеності в контексті ітеративного наукового підходу до підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва України та Китаю до впровадження технологій мистецької інноватики сприяє створенню відповідних педагогічних умов у закладах ЗСО обох країн та дає змогу здобувачам освіти успішно адаптуватися до невизначеності в соціокультурному середовищі постінформаційного суспільства.

Далі проаналізуємо питання дотримання принципу оперативності та адаптивності в контексті результативного наукового підходу до підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва України та Китаю до впровадження технологій мистецької інноватики. У науковому дискурсі останнім часом на перший план виходять питання загальнокультурного розвитку особистості, «який забезпечує високий ступінь творчої активності, професійної компетентності, мобільності й адаптивності до виробничих і соціальних вимог, що швидко змінюються» (Клюєва, 2015, с. 62). Новою Концепцією національного виховання

передбачено завдання щодо «забезпечення високого рівня професійності та вихованості молодшої людини, сприяння розвитку індивідуальних здібностей, таланту та самореалізації» (Там само).

Вирішення цього питання вимагає специфічного підходу, пов'язаного з оперативністю та адаптивністю в процесі створення відповідних педагогічних умов. На нашу думку, є певні складові цього принципу, які мають бути враховані при створенні цих педагогічних умов:

- ✓ Оперативність та актуалізація навчальних програм. Робочі програми (РП) викладання методико-технологічних дисциплін на відповідних факультетах обох країн мають швидко реагувати на зміни в галузі мистецьких (музичних) технологій. Це може включати в себе оновлення курсів та додавання нових тем, пов'язаних з використанням сучасних засобів навчання.
- ✓ Упровадження технологій у мистецько-освітній процес. Забезпечення того, щоб студенти отримували практичний досвід роботи з сучасними музичними технологіями, такими як програмне забезпечення для створення та редагування музики, віртуальні інструменти та інше.
- ✓ Адаптивність та індивідуалізація (персоналізація) підходу до викладання. Враховуючи різні рівні підготовки та інтереси учнів/студентів, програма повинна забезпечувати можливості для індивідуалізації навчання та розвитку навичок використання музичних технологій на рівні, що відповідає їхнім потребам.
- ✓ Гнучкість у виборі технологічних інструментів. Дозволяти здобувачам вибирати ті мистецькі технології, які найбільше відповідають їхнім цілям, музично-естетичним смакам та забезпечують можливість глибше здійснювати дослідження та спеціалізацію.
- ✓ Навчання педагогічної адаптації. Підготовка майбутніх учителів повинна містити навчання педагогічної стратегії адаптації до різних школярів, зокрема тих, які можуть виявляти особливі здібності або труднощі в процесі загальної мистецької (музичної) освіти.

- ✓ Формування ціннісних переконань здобувачів, що є одним з пріоритетних завдань підготовки майбутнього вчителя музичного мистецтва, тому, що його «діяльність передбачає не лише передачу музичних знань, ознайомлення з музичним твором та його аналіз, а й творче прочитання, сприйняття та інтерпретування твору мистецтва» (Белікова, 2015, с. 251). У цьому випадку, варто відзначити «творчу взаємодію із учнем(здатність оперативно знаходити необхідні рішення для керування освітнім процесом у постійно змінюваних педагогічних ситуаціях; наявність художньо-педагогічних завдань; художньо-педагогічна імпровізація» (Там само).
- ✓ Педагогічна підтримка та тьюторство. Забезпечення можливостей для здобувачів отримувати тьюторську підтримку від досвідчених викладачів у галузі технологій мистецької інноватики, що допоможе їм адаптувати свої педагогічні підходи та методи до нових реалій.
- ✓ Інтеграція технологій у навчальний процес. Забезпечення того, щоб студенти отримували практичний досвід роботи з сучасними музичними технологіями, такими як програмне забезпечення для створення та редагування музики, віртуальні інструменти та інше.
- ✓ Зазначимо також важливість оперативності в роботі викладачів та тьюторів зі здобувачами тому, що «своєчасне отримання відповіді на поставлені питання, необхідного повідомлення передачі виконаної роботи, що також вимагає від студента виваженості і толерантності в очікуванні відповіді» (Стукаленко, 2015, с. 243)

Отже, застосування цих складових допоможе створити ефективні та сучасні робочі програми, що є важливою умовою підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва, які будуть готові впроваджувати технології мистецької інноватики у свою педагогічну практику.

Зауважимо, що дотримання принципу оперативності та адаптивності в контексті результативного підходу до підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва України та Китаю вимагає специфічного підходу, зорієнтованого на

здійснення відповідних педагогічних умов до впровадження технологій мистецької інноватики.

Наступний принцип дорадчості та оперативного реагування в контексті діалогічного підходу впродовж створення відповідних педагогічних умов підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до впровадження технологій мистецької інноватики є важливим шляхом для забезпечення ефективної фахової освіти та адаптації до сучасних вимог. Нижче подано огляд складових цього принципу та його ключові аспекти:

Дорадчость, на нашу думку, пов'язано з особистісно-орієнтованим підходом, тому, що освітній процес повинен враховувати індивідуальні особливості здобувачів, їхні інтереси, рівень підготовки та вмотивованість. Дорадчость містить систему консультацій щодо вибору відповідних цифрових інструментів, програмного забезпечення та онлайн-ресурсів для покращення навчального процесу від досвідчених викладачів та експертів, які допомагають студентам розвивати свої сильні фахові сторони та подолати слабкі.

Оперативне реагування насамперед пов'язано з актуальністю робочих програм (РП). У програмах підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва має бути вбудована гнучкість для оперативного оновлення та врахування сучасних тенденцій у музичній освіті. Регулярне оновлення навчальних планів та змісту навчання дає змогу вчителям ефективно впроваджувати технології мистецької інноватики.

Практичний досвід. Важливо, щоб освітньо-професійні програми (ОПП) містили більше можливостей для здобуття майбутніми вчителями практичного досвіду використання технологій під час педагогічної практики в закладах ЗСО. Реальний досвід учителів-практиків допомагає здобувачам швидше адаптуватися до нових методів та засобів навчання.

Співпраця з учителями-практиками. Взаємодія між університетами та закладами ЗСО дає змогу швидше реагувати на потреби вчителів у сучасних технологіях. Регулярні наради, майстер-класи та спільні проєкти сприяють

обміну досвідом, оволодінню новими педагогічними методам та технологіями мистецької інноватики.

Створення відповідних педагогічних умов, пов'язано з інтеграцією цих технологій у навчальні плани та програми (ОПП, РП). Університети повинні створювати певні педагогічні умови, щоб майбутнім учителям було легше впроваджувати технології в майбутній діяльності. Це охоплює доступ до сучасного обладнання, навчання використанню програмного забезпечення та ресурсів, а також стимулювання та підтримку викладачів тощо.

Сприяння творчому підходу. Забезпечення майбутніх учителів можливістю використовувати технології мистецької інноватики для створення нових, інноваційних форм і методів викладання та оцінювання. Створення творчого середовища сприяє виникненню новаторських підходів до організації загальної мистецької (музичної) освіти.

Отже, дотримання принципу дорадчості та оперативного реагування в процесі підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до впровадження технологій мистецької інноватики допомагає забезпечити достатню підготовленість до використання означених технологій у наступній мистецько-педагогічній, музично-виконавській та художньо-просвітницькій діяльності, розвитку інноваційних методик мистецького (музичного) навчання та вмінню відповідати сучасним викликам у галузі мистецької (музичної) освіти.

Отже, методологічною основою підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до впровадження технологій мистецької інноватики визначено раціональний, епістемологічний, конструктивістський, етичний, ітеративний, результативний та діалогічний наукові підходи, а також низку пов'язаних з ними принципів, зокрема: рбґрунтування педагогічної дії; епістемологічного плюралізму; дотримання дедуктивної логіки у створенні дизайна технологій мистецької інноватики; турботи та чуйності; адаптації до невизначеності; оперативності та адаптивності; дорадчості та опеативного реагування.

2.2. Педагогічні умови та методи підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до впровадження технологій мистецької інноватики

У контексті соціокультурного середовища постінформаційного суспільства та глобалізації в багатьох країнах світу, зокрема в Україні та Китаї, виникла потреба та певні умови щодо модернізації мистецької освіти всіх рівнів та напрямів, зокрема фахової мистецько-педагогічної освіти та загальної мистецької (музичної) освіти в закладах ЗСО. Сучасні вимоги щодо означеної модернізації значною мірою стосуються створення відповідних педагогічних умов для належної методико-технологічної підготовки нового покоління майбутніх учителів музичного мистецтва обох країн.

Вирішення означеного питання тісно пов'язане з розробкою, створенням та впровадженням технологій мистецької інноватики в освітній процес закладів ЗСО впродовж викладання навчальних дисциплін «Музичне мистецтво» та «Мистецтво», а також під час позаурочної мистецько-творчої роботи. Головною метою позначеної модернізації в обох країнах є формування культурної (ключової) компетентності учнів, віднесених до «Альфа»-покоління та залучення їх до національної і світової художньої (музичної) культури.

У нашому дослідженні процес підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до розробки, створення та впровадження технологій мистецької інноватики відбувався згідно з авторською методикою, яка об'єднала три етапи: *функціонально-дослідницький, гносеологічно-формувальний та виробничий*. Методологічною основою означеної авторської методики стали наукові підходи, пов'язані з відповідними принципами.

Розглянемо детальніше поняття «педагогічні умови» в сучасному науковому дискурсі. У Філософському енциклопедичному словнику умови визначаються як «зовнішні обставини, які детермінують виникнення певного явища, результату цілеспрямованої діяльності» (Шинкарук, 2002). Дослідник Іцзюнь Ван трактує умови як чинники, що забезпечують перехід «властивості речей ... з можливостей у дійсність» (Іцзюнь Ван, 2016). Новий тлумачний

словник української мови називає умовою важливу обставину, «яка робить можливим здійснення, створення, утворення чого-небудь або сприяє чомусь» (Новий тлумачний, 1999, с. 632).

Педагогічними умовами в науковому дискурсі називають обставини, коли «компоненти навчального процесу подані в найкращому взаємозв'язку та створюють атмосферу плідної співпраці між викладачем і студентами, що забезпечує плідне викладання, керівництво навчальним процесом» (Вдовичин, 2010). В. Манько визначає педагогічні умови «як взаємопов'язану сукупність внутрішніх параметрів та зовнішніх характеристик функціонування, яка забезпечує високу результативність навчального процесу і відповідає психолого-педагогічним критеріям оптимальності» (Манько, 2000, сс. 153–161). Сюй Сінчжоу інтерпретує педагогічні умови як сукупність «доцільно-сприятливих, педагогічно обґрунтованих, як зовнішніх, так і внутрішніх обставин, які стають чинниками забезпечення продуктивності в розв'язанні поставлених освітніх завдань» (Сюй Сінчжоу, 2023).

Відповідно до авторської методики створення педагогічних умов розробленої, експериментально перевіреної та представленої в дослідженні, підготовка здобувачів до впровадження технологій мистецької інноватики здійснювалася поетапно. На першому, функціонально-дослідницькому етапі, було впроваджено педагогічну умову «спрямування на визначення функціональних можливостей технологій мистецької інноватики сприяти підвищенню якості музичної освіти». Означена умова допомагає виробленню в здобувачів певних ціннісних орієнтирів у світовій музичній культурі в методично-технологічному забезпеченні мистецької освіти, а також набуттю мотивації до досягнення та опанування технологіями мистецької інноватики, розповсюдженими у світі, що також сприяють розумінню «художньо-естетичного змісту творів мистецтва, як історично утворених форм художньо-образного репродукування дійсності, які розрізняються способами відтворення та ... різновидами творчих матеріалів» (Го Цзюнь, 2023).

На другому, гносеологічно-формульованому, етапі створено педагогічну умову «стимулювання до конструювання знання про зміст та дизайн технологій мистецької інноватики». На цьому етапі акцент було зроблено на формуванні знань здобувачів про структуру, особливості та досвід створення технології мистецької інноватики, а також про їхній дизайн.

Третій, виробничо-творчий, етап було відзначено застосуванням педагогічної умови «сприяння формуванню умінь застосування технологій мистецької інноватики в музично-освітньому процесі». Цей етап характеризується приділенням особливої уваги до формування вміння здобувачів освіти розробляти та практично створювати означені технології як самостійно, так і разом із учнями, а також впровадженням найбільш продуктивних з них протягом мистецько-педагогічної, музично-виконавської та художньо-просвітницької роботи в закладах ЗСО.

Проаналізуємо більш детально означені педагогічні умови разом з відповідними методами їхньої реалізації в контексті авторської методики створення педагогічних умов підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до впровадження технологій мистецької інноватики в процес загальної мистецької (музичної) освіти школярів «Альфа»-покоління задля формування культурної компетентності учнів та залучення їх до художньої (музичної) культури в контексті соціокультурного середовища постінформаційного суспільства.

Отже, упродовж розробки, створення, експериментальної перевірки та впровадження авторської методики створення педагогічних умов підготовки здобувачів освіти до впровадження технологій мистецької інноватики, педагогічна умова «спрямування на визначення функціональних можливостей технологій мистецької інноватики сприяти підвищенню якості музичної освіти» набуває пріоритетність. Розробка, створення та запровадження цієї педагогічної умови здійснювалося в контексті раціонального наукового підходу та завдяки дотриманню принципу обґрунтування педагогічних дій.

Розкриємо особливості застосування означеної педагогічної умови

«спрямування на визначення майбутніми вчителями музичного мистецтва функціональних можливостей технологій мистецької інноватики сприяти підвищенню якості загальної мистецької (музичної) освіти».

Оскільки основною метою цієї педагогічної умови є підвищення якості загальної мистецької (музичної) освіти, на нашу думку, вона може бути впроваджена в освітній процес для досягнення кількох важливих цілей:

- ✓ Розвитку технологічної грамотності вчителів. Майбутні вчителі музичного мистецтва мають отримати достатні знання і навички в галузі сучасних технологій, зокрема тих, що стосуються мистецької інноватики. Це містить вміння використовувати різноманітні цифрові аудіо- та відеоінструменти, програмне забезпечення для композиції та обробки звуку, віртуальні музичні інструменти тощо.
- ✓ Створення інтерактивних навчальних середовищ. Застосування означеної умови дає змогу створювати інтерактивні та цікаві уроки музичного мистецтва. Учителі можуть впроваджувати віртуальні лабораторії, онлайн-ресурси, ігрові елементи та інші технологічні інструменти для залучення учнів до процесу мистецького (музичного) навчання, розвитку музичних творчих здібностей та художньо-естетичного виховання.
- ✓ Розширення можливостей творчого самовираження учнів. Застосування цієї умови на уроках музичного мистецтва та під час позаурочної мистецько-творчої роботи дає змогу школярам «Альфа»-покоління розкривати свій творчий потенціал. Вони можуть експериментувати зі звуками, створювати власні композиції, взаємодіяти з іншими учнями та митцями через онлайн-платформи тощо.
- ✓ Підвищення доступності учнів до додаткової та подальшої музичної освіти. Застосування цієї умови може розширити можливості дітей та підлітків «Альфа»-покоління для оволодіння музичним мистецтвом, зробити його більш доступним та привабливим для себе. Онлайн-курси, відкриті ресурси інтернет-мережі, віртуальні майстер-класи дають змогу майбутнім

учителям музичного мистецтва здобувати знання музики незалежно від місця знаходження та часу.

- ✓ Підтримка індивідуалізації навчання: ця педагогічна умова допомагає майбутнім учителям навчитися пристосовувати процес загальної мистецької (музичної) освіти до потреб кожного учня, інакше кажучи, здійснювати особистісно-орієнтований підхід. У цьому контексті можна використовувати персоналізовані програми, спрямовані на розвиток конкретних навичок та інтересів кожного учня.

Враховуючи ці аспекти, означена педагогічна умова (спрямування на визначення функціональних можливостей технологій мистецької інноватики сприяти підвищенню якості загальної мистецької (музичної) освіти) допомагає не лише покращити якість загальної мистецької (музичної) освіти, але й готує майбутніх учителів до нових викликів соціокультурного середовища постінформаційного суспільства.

Отже, перебіг дослідження показав, що запровадження в процесі фахової мистецько-педагогічної підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва обох країн першої педагогічної умови «спрямування на визначення функціональних можливостей технологій мистецької інноватики сприяти підвищенню якості загальної мистецької (музичної) освіти» стало одним з ключових чинників як усвідомлення здобувачами цінності багатьох технологій мистецької інноватики, так і прагнення до впровадження означених технологій на уроках музичного мистецтва та під час позаурочної музично-творчої роботи в закладах ЗСО.

Варто підкреслити, що в результаті впровадження цієї педагогічної умови за допомогою методу ідентифікації трансмісивних, трансактивних і перетворювальних функцій технологій мистецької інноватики, розробленого на основі дослідження С. Петрина (S. Petrina, 2004), помітно зросли показники ступеня усвідомлення майбутніми вчителями функціональних можливостей багатьох відомих технологій мистецької інноватики сприяти розвитку музично-освітньої галузі, у тому числі, загальної мистецької (музичної) освіти, а також

міри прагнення здобувачів до інтегрального впровадження продуктивних технологій мистецької інноватики (мистецько-педагогічних, інтерактивних, інформаційно-комунікаційних, музично-комп'ютерних, імерсивних, мультимедійних, аудіовізуальних та ін.) задля вирішення завдань музично-освітнього процесу, зокрема пов'язаного з формуванням культурної компетентності учнів «Альфа»-покоління та залучення їх до художньої (музичної) культури.

Розглянемо в контексті розробленої авторської методики створення педагогічних умов підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до впровадження технологій мистецької інноватики другу педагогічну умову – «стимулювання до конструювання знання про зміст та дизайн технологій мистецької інноватики», що виявилася важливою складовою покращення знання про концептуальні основи, функції, структуру та зміст технологій мистецької інноватики, більш глибокої обізнаності стосовно процесу креації технологій мистецької інноватики, усвідомлення відповідальності за результати впровадження технологій мистецької інноватики в процес загальної мистецької(музичної) освіти, а також здатності здійснення передбачувального моделювання процесу запровадження технологій мистецької інноватики. Під час дослідження було розроблено, створено та експериментально перевірено в контексті епістемологічного, конструктивістського, етичного, а також ітологічного наукових підходів та обумовлено принципами епістемологічного плюралізму дотримання дедуктивної логіки у створенні дизайну технологій мистецької інноватики, турботи та чуйності, а також адоптації до невизначеності.

Отже, педагогічна умова стимулювання до конструювання знань про зміст та дизайн технологій мистецької інноватики в процесі фахової мистецько-педагогічної освіти майбутніх учителів музичного мистецтва є важливим елементом формування компетентностей у майбутніх вчителів. На нашу думку, основні аспекти цієї педагогічної умови охоплюють:

- ✓ Інтеграцію мистецьких інноваційних технологій. Здобувачі завдяки впровадженню цієї умови мають навчатися використовувати та інтегрувати

в свою мистецько-педагогічну практику технології мистецької інноватики, такі як використання мультимедіа, віртуальної реальності, музично-комп'ютерних програм тощо. Це допомагає створити привабливий та ефективний освітній процес в закладах ЗСО.

- ✓ Активну роль здобувачів у конструюванні знань. Замість традиційної форми викладання, де учитель/викладач є єдиним джерелом інформації, учні/студенти повинні активно залучатися до конструювання власних знань. Це може бути досягнуто шляхом самостійних та групових досліджень, підготовки презентацій, рефератів, проєктної роботи, колективної творчості та обговорення інноваційних ідей.
- ✓ Формування критичного мислення. Стимулювання до конструювання знань передбачає розвиток критичного мислення здобувачів упродовж мистецько-освітнього процесу. Учні/студенти мають бути здатні аналізувати та оцінювати застосовані інноваційні технології в мистецькій освіті, виходячи з власного досвіду та відповідних знань.
- ✓ Створення сприятливого навчального середовища. Важливим аспектом впровадження цієї педагогічної умови є створення такого навчального середовища, яке сприяє розвитку творчого підходу та сприйманню мистецьких інновацій. Це може містити вільний доступ на уроках до інтернет-мережі та сучасного цифрового обладнання, участі в мистецьких проєктах та взаємодію з професіоналами в галузі мистецтва.
- ✓ Тьюторство та підтримка з боку учителів/викладачів, які повинні виступати у ролі наставників, допомагати учням/студентам у розвитку творчих ідей і технічних навичок. Тьюторство сприяє ефективному впровадженню технологій мистецької інноватики та забезпечує підтримку учасників мистецько-освітнього процесу.

Результатом впровадження означеної педагогічної умови має бути підвищення креативності та компетентності майбутніх вчителів музичного мистецтва та їх готовності працювати з дітьми та підлітками «Альфа»-покоління.

Також варто зазначити, що впровадження другої педагогічної умови

«стимулювання до конструювання знання про зміст та дизайн технологій мистецької інноватики» у процес фахової мистецько-педагогічної освіти майбутніх учителів музичного мистецтва здійснено за допомогою формувального методу–технології конструювання умінь креації мистецько-освітніх інновацій на основі моделі множинного інтелекту (на основі розробок М. Трейсі та Р. Річі (M. Tracey & R. Richey, 2007)). Проведений формувальний експеримент також продемонстрував покращення показників: міри сформованості знання про основні концепції, наукові підходи та принципи, що визначають функціональну спрямованість технологій мистецької інноватики; ступеню обізнаності про шляхи та методи розробки технологій мистецької інноватики; міри обізнаності про стандарти відповідних технологій та усвідомлення їхньої значущості в контексті забезпечення результативності впровадження технологій мистецької інноватики в освітній процес; а також рівню здатності застосовувати передбачувальне моделювання в процесі розробки технологій мистецької інноватики.

Здійснимо більш детальний аналіз третьої педагогічної умови «сприяння формуванню умінь застосування технологій мистецької інноватики в процесі загальної мистецької (музичної) освіти». Ця умова здійснює позитивний вплив на здатність до впровадження технологій мистецької інноватики в музично-освітній процес, а також на здатність здійснювати моніторинг результативності та відповідне коригування процесу застосування технологій мистецької інноватики. Впровадження цієї умови було створено та експериментально перевірено в контексті результативного та діалогічного наукових підходів та зумовлено дотриманням принципів оперативності та адаптивності, а також принципу дорадчості та оперативного реагування.

Зазначена педагогічна умова, спрямована на сприяння формуванню умінь застосування технологій мистецької інноватики в процесі фахової мистецько-педагогічної освіти майбутніх учителів музичного мистецтва, та, на нашу думку, містить низку нових можливостей та складових. Представимо деякі з них:

- ✓ Успішне впровадження технологій мистецької інноватики в мистецько-освітній процес. Включення актуальних технологій та мультимедійних засобів у процес мистецького (музичного) навчання.
- ✓ Організація практичних занять, тренінгів та майстер-класів під час яких здобувачі мають можливість застосовувати отримані знання з використання технологій мистецької інноватики. Майстер-класи можуть містити демонстрацію роботи з різними аудіо- та відеоредакторами, вивчення використання віртуальних інструментів тощо.
- ✓ Запровадження творчих навчальних проєктів, де учні/студенти мають створювати та аранжувати музичні твори, використовуючи сучасні технології. Це може містити написання музики для відео, аудіо-проєктів, відеофільмів, музичних ігор тощо.
- ✓ Внесення в освітньо-професійні програми (ОПП) та робочі програми (РП) фахових навчальних дисциплін теми, пов'язані з використанням комп'ютерних технологій у викладанні дисциплін «Музичне мистецтво» та «Мистецтво» в закладах ЗСО. Здобувачі повинні засвоїти навички використання технологій мистецької інноватики в процесі загальної мистецької (музичної) освіти.
- ✓ Сприяння проведенню студентами науково-дослідницьких робіт у галузі технологій мистецької інноватики. Це допомагає розвинути їхні аналітичні та дослідницькі здібності в контексті застосування цих технологій у мистецькій освіті.
- ✓ Встановлення партнерських відносин з музичними студіями, фахівцями в галузі звукозапису, розробниками музичного софту тощо для забезпечення здобувачів можливості взаємодіяти з професіоналами та отримання практичних навичок у цій сфері.

Отже, впровадження цієї (третьої) педагогічної умови може сприяти більш глибокому розумінню здобувачами мистецьких (музичних) технологій та умінню успішного впровадження їх у майбутній професійно-педагогічній діяльності.

Підкреслимо, що впровадження зазначеної педагогічної умови – сприяння формуванню умінь застосування технологій мистецької інноватики в процесі загальної мистецької (музичної) освіти, стало можливим завдяки застосування формувального методу перетворення освітньої ситуації засобами технологій мистецької інноватики. Перебіг формувального експерименту підтвердив правильність цього вибору та показав зростання показників міри здатності розробляти та застосовувати технології мистецької інноватики в музично-освітньому процесі, а також ступеня здатності розробляти інструменти оцінювання результативності технологій мистецької інноватики, застосовувати їх та вносити корегування залежно від результату.

Отже, зазначимо, що важливою складовою авторської методики створення педагогічних умов підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва України та Китаю до впровадження технологій мистецької інноватики в процес загальної мистецької (музичної) освіти учнів «Альфа»-покоління в контексті соціокультурного середовища постінформаційного суспільства, є означені педагогічні умови, проаналізовані у підпункті 2.2, що розроблені та створені в контексті певних наукових підходів та завдяки дотримання відповідних принципів, а також представлені в нашому дослідженні у зв'язку з формувальними методами, визначеними для їхнього впровадження в процес фахової мистецько-педагогічної освіти здобувачів. Означені педагогічні умову, що було створені в процесі формувального експерименту для здобувачів експериментальної групи (ЕГ), забезпечили якісне проведення дослідження та дали змогу отримати достовірні результати.

Розроблена та перевірена експериментальним способом модель авторської методики створення педагогічних умов підготовки здобувачів до впровадження технологій мистецької інноватики в процес загальної мистецької (музичної) освіти представлено на рис. 2.2..

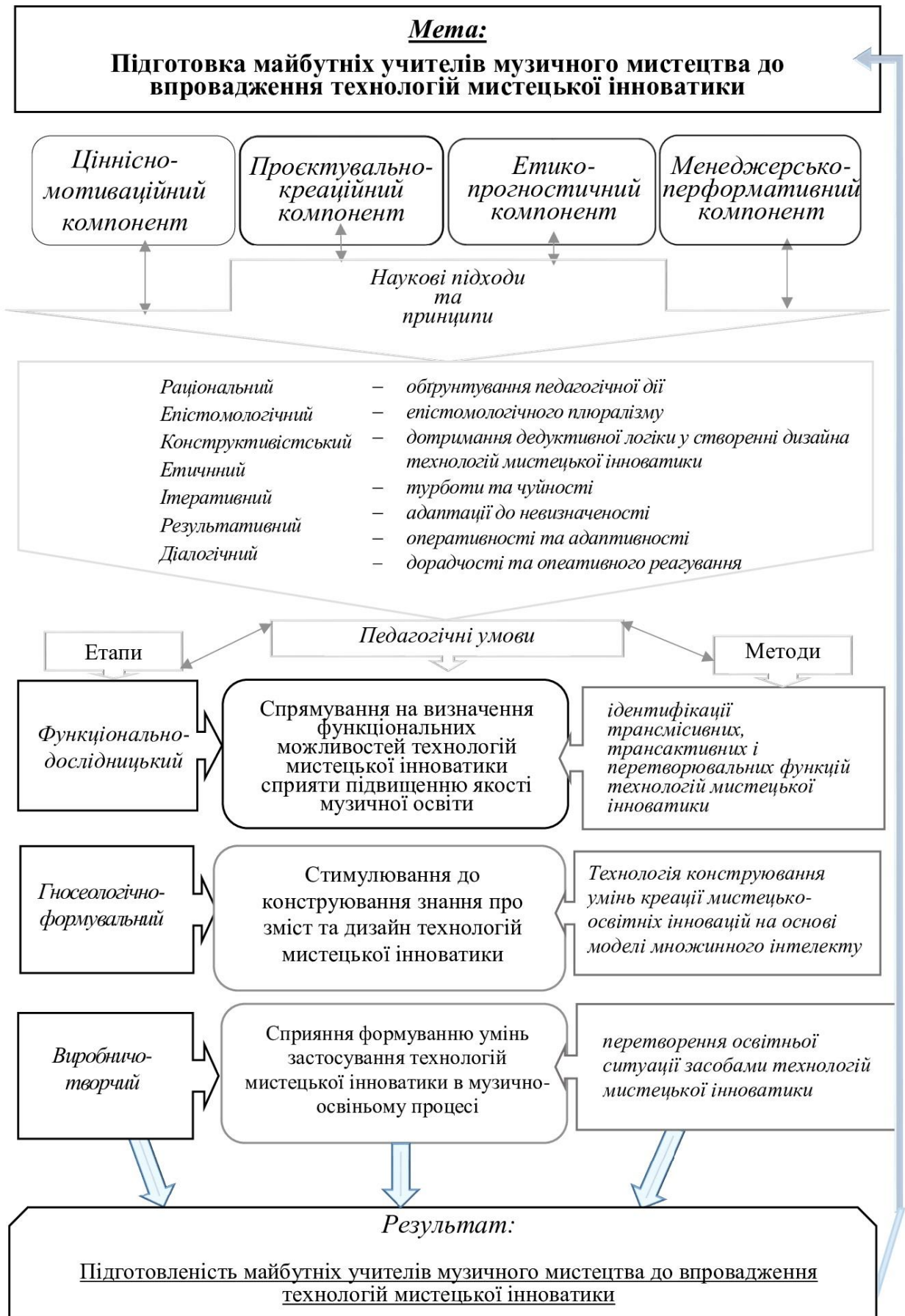

Рис. 2.2. Модель методики підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до впровадження технологій мистецької інноватики

Висновки до розділу 2

Другий розділ дисертаційної роботи пов'язано з обґрунтуванням та визначенням методологічних засад підготовки українських та китайських майбутніх учителів музичного мистецтва до впровадження технологій мистецької інноватики, а саме: обґрунтуванню та визначенню наукових підходів, принципів, відповідних педагогічних умов разом з формувальними методами. В результаті проведеного аналізу визначено низка наступних висновків.

Дослідження підготовки майбутніх вчителів музичного мистецтва до впровадження технологій мистецької інноватики засновано на раціональному, епістемологічному, конструктивістському, етичному, ітологічному, результативному та діалогічному підходах. Раціональний науковий підхід до підготовки здобувачів передбачає вивчення та аналіз різних аспектів та чинників фахової мистецько-педагогічної системи освіти, спрямованих на ефективну підготовку здобувачів до застосування технологій мистецької інноватики. Епістемологічний підхід відносно підготовки майбутніх учителів до впровадження технологій мистецької інноватики передбачає вивчення епістемологічних аспектів освітнього процесу, а також набуття мистецько-освітніх компетентностей знань та умінь в галузі інтеграції мистецтва та технології. Конструктивістський підхід стосовно підготовки здобувачів дозволяє створити в закладах ЗСО сприятливі, ефективні педагогічні умови, необхідні для впровадження технологій мистецької інноватики, що сприяють перетворенню традиційного, репродуктивного інформаційно-ілюстративного навчання, на активні та інтерактивні форми роботи в учнями «Альфа»-покоління. Етичний підхід щодо підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва є важливим аспектом, який визначає принципові цінності, пов'язані з викладанням та навчанням мистецтву, обумовлює відкритий та демократичний розвиток творчої особистості, накопичення учнями художньо-естетичного досвіду, набуття критичного мислення. Ітеративний підхід до означеної підготовки допомагає побудувати її перебіг дослідження таким способом, щоб вона була життєздатною та актуальною, а також сприяла постійному вдосконаленню педагогічних

практик та методів. Результативний підхід стосовно підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва України та Китаю до впровадження технологій мистецької інноватики надає комплексний погляд на зміст та специфіку відповідних педагогічних умов, необхідних для означеного впровадження та позитивно сприяє набуттю ними готовності до викликів соціокультурного середовища постінформаційного суспільства. Діалогічний підхід до означеного процесу підготовки надає змогу майбутнім учителям активно залучатися до наукових досліджень щодо сучасних освітніх технологій, орієнтує їх на розробку разом з викладачами новаторські підходів до методико-технологічного забезпечення загальної мистецької (музичної) освіти в закладах ЗСО.

У даному розділі також визначені та обґрунтовані відповідні принципи щодо підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до впровадження технологій мистецької інноватики, які пов'язані з означеними раніше науковими підходами. А саме: принципи обґрунтування педагогічної дії, епістемологічного плюралізму, дотримання дедуктивної логіки створення дизайну технологій мистецької інноватики, турботи та чуйності, адаптації до невизначеності, оперативності та адаптивності, дорадчості та оперативного реагування.

Принцип обґрунтування педагогічної дії в процесі підготовки здобувачів до впровадження технологій мистецької інноватики, пов'язаний з раціональним науковим підходом націлено на обґрунтовані систематичні, раціональні дії щодо відбору та реалізації педагогічних стратегій, включно створення означених педагогічних умов. Дотримання цього принципу обумовлює обґрунтування рішень та дій, зокрема підготовки здобувачів, з урахуванням відповідних педагогічних теорій, наукових досліджень, позитивного педагогічного досвіду тощо. науковий

Основної ідеєю принципу епістемологічного плюралізму в зв'язку з епістемологічним підходом. є те, що він обумовлює різноманітні аспекти підготовки здобувачів стосовно впровадження технологій мистецької інноватики, таких як вивчення, емпіричні спостереження, раціональний аналіз, інтуїцію, історичний аспект тощо. Відповідно до означеного принципу,

різноманітні галузі наукових досліджень мають використовувати різні методи, тому, що будь-який метод має як переваги, так обмеження.

Дотримання принципу дедуктивної логіки щодо створення дизайну технологій мистецької інноватики в процесі підготовки здобувачів до впровадження технологій мистецької інноватики, надає змогу вивчати, складати та застосовувати найновіші технології, зокрема музично-комп'ютерні, імерсивні, технології віртуальної реальності, розширеної реальності, мультимедійні тощо, де технології та мистецтво об'єднуються для створення новаторських та захопливих мистецьких творів.

З принципом турботи та чуйності пов'язана побудова позитивних продуктивних відносин щодо особистого, навчального, та мистецько-фахового спілкування. Основою даного принципу є взаємоповага, розуміння та готовність допомагати іншим.

Дотримання принцип адаптації до невизначеності в зв'язку з ітеративним підходом до підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва передбачає створення певних педагогічних умов, що допомагають учителям ефективно працювати в мінливому соціокультурному середовищі з учнями «Альфа»-генерації та застосовувати означені технології для модернізації системи загальної мистецької (музичної) освіти, надання їй гнучкості, динамізму та життєстійкості. В підрозділі також представлені та обґрунтовані принципи оперативності та адаптивності, а також принцип дорадчості та оперативного реагування.

РОЗДІЛ 3. ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНА ПЕРЕВІРКА АВТОРСЬКОЇ МЕТОДИКИ СТВОРЕННЯ ПЕДАГОГІЧНИХ УМОВ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА ДО ВПРОВАДЖЕННЯ ТЕХНОЛОГІЙ МИСТЕЦЬКОЇ ІННОВАТИКИ

3.1. Констатувальне дослідження підготовленості майбутніх учителів музичного мистецтва до впровадження технологій мистецької інноватики

Задля визначення критеріїв та показників оцінювання рівня підготовленості майбутніх учителів музичного мистецтва до впровадження технологій мистецької інноватики було проаналізовано специфіку процесу застосування технологій задля вирішення актуальних завдань музично-освітнього процесу. У мистецько-освітній галузі застосовуються технології трьох основних видів – інформаційно-комунікативні, педагогічні та, власно, мистецькі. У даному дослідженні розглядається інтегрована модель технологій, зокрема, така, що поєднує ефективність педагогічних технологій, технічні можливості ІКТ та творчо-розвивальний потенціал мистецьких технологій. Утім, задля ефективного застосування таких інтегрованих технологій, майбутні вчителі музичного мистецтва мають усвідомлювати функціональність та цінність кожного складника.

Найбільш інноваційним серед таких можна вважати ІКТ, адже робота з такими технологіями є окремою специфічною сферою діяльності. Утім, ІКТ є вельми важливим ресурсом для мистецької освіти, адже, інтенсивно розвиваючись, набувають рис особливої чутливості до культурного середовища (Cloete, 2017). При цьому, застосування ІКТ у мистецько-освітньому процесі потребує уміння інтегрувати їх функціональні можливості із мистецько-педагогічними технологіями. Але на сьогодні, учителі часто не мають достатньої підготовки для використання ІКТ в освітньому процесі. І тут справа не тільки в

тому, що технології розвиваються і фахівці просто не встигають опанувати новітні розробки. Основна проблема полягає у тому, що вчителі не завжди уявляють, як технології можуть бути застосовані в реальній музично-педагогічній діяльності, яка ґрунтується на певних традиціях. Отже, існують певні усталені алгоритми педагогічної дії – як у спеціалізованій мистецькій освіті, так і в загальній. Арсенал технологічних засобів часто складається із музичних інструментів та програвачів аудіозаписів, зрідка застосовуються проєктор камери задля демонстрації відео, в основному, концертних виступів, музичних спектаклів тощо. Застосування в музично-освітньому процесі таких видів ІКТ як віртуальні музичні лабораторії, нотні редактори тощо майже не здійснюється. Така ситуація формується навіть не стільки через те, що вчителям складно опанувати методи роботи з ІКТ, скільки через те, що у фаховій підготовці майбутніх учителів музичного мистецтва не приділяється достатньо уваги формуванню умінь системно їх застосовувати задля вирішення завдань музичної освіти. Це означає, насамперед, інтегрувати їх із ефективними педагогічними методами та якісним освітнім контентом.

Означену суперечність було свого часу вивчено Л. Шульманом (Shulman, 1987), який дослідив наявну ситуацію та довів, що дійсно ефективним є педагог, який розуміє природу взаємодоповнюючої дії компетентностей трьох основних типів – фахових, педагогічних і технологічних. Така взаємодія ґрунтується на знаннях про освітні та інформаційні технології, а також, знаннях специфічного контенту дисципліни, що викладається та, що є дуже важливим, володіння інструментами інтеграції такого знання в педагогічній діяльності.

Подальші розвідки учених були спрямовані на імплементацію концепції Л. Шульмана та розробку на її основі ефективних технологій підготовки майбутніх учителів. Так, було визначено, що окрім, формування такого знання, необхідно формувати в майбутніх учителів здатності спиратися на ефективні підходи, які дозволяють модифікувати сформовані уміння залежно від конкретної освітньої ситуації. Як слушно зазначено М. Келером та П. Мішрою (Koehler & Mishra, 2009), зазвичай фахова підготовка вчителів спирається на

універсальний підхід до інтеграції технологій, у той час як насправді вчителі працюють у різних контекстах викладання і навчання (р. 62).

Дана концепція отримала поширення і в галузі підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва (Macrides & Angeli, 2018; Thayer Morel & Tejada, 2020; Wibowo, Masunah, Karyono, & Milyartini, 2022). У ході досліджень та розробки відповідних освітніх технологій, ученими було визначено, що задля успішної інтеграції в освітньому процесі технологій (освітніх, мистецьких та інформаційно-комунікаційних) необхідно оволодівати відповідними ефективними стратегіями. Означені стратегії ґрунтуються на усвідомленні цінності технологій, зокрема, їх інтегрального застосування у музично-освітньому процесі. Успішна інтеграція вимагає творчого підходу, адже розробка та застосування технологій відбувається для вирішення конкретних завдань дисципліни в конкретній освітній ситуації – уроці музичного мистецтва або індивідуальному музичному занятті із реальними учнями, кожен з яких є унікальною особистістю, із своїми ставленнями, здібностями, уподобаннями, прагненнями тощо. Таким чином особистісні ресурси, творчий потенціал вчителя музичного мистецтва активізуються у прагненні адаптувати знання задля інтегрального застосування технологій унаслідок відбувається унаслідок виникнення імпульсу – інтенції до вирішення певного нагального завдання. Ця інтенція ґрунтується на диспозиціях – внутрішніх переконаннях стосовно доцільності інтегрованого застосування технологій. Такі диспозиції, у свою чергу, ґрунтуються на усвідомленні особливої цінності технологій як інструменту, що здатен дійсно підвищувати результативність музично-освітнього процесу, чим сприяти розвитку галузі в цілому (Dammers, 2019).

Таким чином, ознакою сформованості мотивації вивчати, розробляти та запроваджувати технології мистецької інноватики є інтенційна спрямованість покращувати результативність музично-освітнього процесу, а також, установки стосовно ефективності технологій в означеному контексті. У зв'язку з цим, оцінювання сформованості ціннісно-мотиваційного компоненту підготовленості майбутніх учителів музичного мистецтва до впровадження технологій

мистецької інноватики доцільно здійснювати орієнтуючись на *іненціно-диспозиційний* критерій, показниками якого є:

- ступінь усвідомлення функціональних можливостей технологій мистецької інноватики сприяти розвитку музичної-освітньої галузі;
- міра прагнення інтегрально упроваджувати педагогічні, мистецькі та інформаційно-комунікаційні технології задля вирішення завдань музично-освітнього процесу.

Задля визначення критерія оцінювання сформованості проєктувально-креаційного компоненту було розглянуто концепції, що визначають інноваційні тенденції розвитку технологій як глобального явища. Серед таких центральне місце посідає концепція створення економіки знання, сутність якої у спрямованості на розвиток технологічної галузі як наукомісткої діяльності. За визначенням науковців, така спрямованість сприяє значному прискоренню темпів технологічного і наукового прогресу (Clarke, 2001; Jaffe & Trajtenberg, 2002; Powell & Snellman, 2004). Ключовим принципом даної концепції є акцент на формуванні когнітивних здатностей фахівців певної галузі, зокрема розуміння передумов розвитку технологій, їх функціонування як чинника вдосконалення відповідної галузі, а також особливостей процесу їх створення.

Сучасні інноваційні технології зосереджені саме на підвищенні ефективності процесів розвитку та використання знань. На сьогодні цифрові мережі надають доступ до величезних обсягів даних та інформації, але задля того, щоб перетворити ці дані та інформацію у ресурс, функціональний та значущий з погляду розвитку конкретної галузі, необхідне управління знанням. Означене стає можливим завдяки інтеграції відповідних програм та освітніх стратегій до підготовки фахівців (Clarke, 2001). У результаті формуються компетентності розробки та використання відповідних технологій як багаторівневі конструкти, когнітивну основу яких складають, знання про особливості та функції технологій, а також, процес їх створення.

Таким чином, сформованість знання майбутніх учителів музичного мистецтва про технології та засоби їх розробки і застосування має вимірюватися

як відповідна компетентність. Як доводять учені (Коеппен, Hartig, Klieme, & Leutner, 2008; Shavelson, 2010), задля оцінювання компетентності треба спиратися на її розуміння як комплексу контекстно-залежних когнітивних диспозицій, що формуються відповідно до спрямованості успішно вирішувати певні проблеми та завдання в певній галузі. Оскільки такі когнітивні диспозиції проявляються в уміннях відтворювати конкретні види діяльності, задля їх оцінювання доцільно пропонувати здобувачам вирішувати завдання на актуалізацію таких когнітивних установок. Активізація відповідних когнітивних установок проявляється у здатності пов'язувати теоретичні знання із певними практичними діями, якими у контексті дослідження є розробка та застосування технологій мистецької інноватики у музично-освітньому процесі. Зокрема, наявність функціональної когнітивної основи підготовленості майбутніх учителів музичного мистецтва до впровадження технологій мистецької інноватики проявляється у здатності проявити професійне бачення ситуації, визначаючи ефективні теоретичні концепції та методи вирішення завдання. Наявність відповідної компетентності у даному процесі підтверджує, також, знання про ефективні педагогічні методи, доцільні форми роботи, забезпечення діалогічного характеру освітнього процесу та уміння застосувати в даному процесі інтерактивні технологічні форми опрацювання музичних творів, вивчення музичних концепцій, організації творчої діяльності учнів.

Таким чином, оцінювання рівня сформованості проєктувально-креаційного компоненту доцільно здійснювати орієнтуючись на когнітивно-компетентнісний критерій, показниками якого є:

- міра сформованості знання про основні концепції, наукові підходи та принципи, що визначають функціональну спрямованість технологій мистецької інноватики
- ступінь обізнаності про шляхи та методи розробки технологій мистецької інноватики

Задля оцінювання рівня сформованості етико-прогностичного компоненту було обрано *конструктивно-відповідальний* критерій, адже саме в мажах

концепції відповідальних інновацій (Owen, et al., 2013) було обґрунтовано алгоритм розробки технологій, що відповідають критеріям етичності та містять у собі інструменти передбачувального моделювання. Забезпечення відповідності таким критеріям технологій, що застосовуються в освітній галузі має особливе значення, адже їх дієвість спрямована на здійснення певного впливу на процес формування особистості.

Отже, згідно теорії відповідальних інновацій, забезпечити достатній ступінь етичності на безпечності технологій, при збереженні їх ефективності, дає змогу дотримання певного алгоритму дій під час їх конструювання. В основі такого алгоритму опора на основоположні цінності, такі як гуманізм, довіра, доброчесність, повага до особистості, безпека освітнього середовища. Означені цінності лежать в основі затверджених Європейською комісією (European Commission, 2008) «кодексів поведінки», які і розглядаються у якості стандартів для конструювання відповідальних технологій. Отже, з одного боку, будь який процес чи явище є високочутливим до впливу технологій, що й зумовлює їх ефективність. З іншого – така чутливість підвищує фактор відповідальності, зокрема, зумовлює необхідну вимогу інтегрувати до технології механізми попередження та нейтралізації наслідків випадкових помилкових дій. Такий механізм розглядається як випереджальне управління, що передбачає:

- прогнозування можливих наслідків застосування технологій у різних проєкціях – компетентнісній, особистісній, поведінковій;

- урахування особливостей соціокультурного середовища, у якому перебувають учні більшість свого часу, зокрема, можливі непередбачувані наслідки взаємодії;

- передбачення форм активної взаємодії із учнями під час застосування технологій, зокрема, прояву емоційної підтримки у міжсуб'єктному спілкуванні, інтеграції зусиль задля допомоги у подоланні ускладнень;

- підкреслення ролі учнів у процесі запровадження технологій мистецької інноватики, зокрема, забезпечення прозорості та ясності цілей та завдань

запровадження технології, повного розуміння здобувачами сутності методів що застосовуються та сенсу кожного етапу роботи.

- в інноваціях і використанні механізмів управління інноваціями, таких як поетапний відбір, у розробленні нових продуктів і в інших галузях.

На основі наведеного було визначено показники конструктивно-відповідального критерію:

- міра обізнаності про стандарти відповідальних технологій та усвідомлення їх значущості в контексті забезпечення результативності впровадження технологій мистецької інноватики в освітній процес
- рівень здатності застосовувати передбачувальне моделювання в процесі розробки технологій мистецької інноватики

При визначенні критерію оцінювання менеджерсько-перформативного компоненту були прийняті до уваги основні положення теорії менеджменту технологій у її сьогоdnішньому розумінні . Зокрема, на сьогодні процес управління технологіями вже не розглядається як такий, що має орієнтуватися тільки на результативність (отримання якісного кінцевого продукту). Перевага віддається нелінійним типам управління, заснованим на ґрунтовних теоретичних знаннях, спеціальній освіті, що разом формує особливий тип процесуального мислення фахівця. Означений тип мислення дозволяє інтегрувати генерувати та реалізовувати у процесі розробки та застосування технологій багаторівневі стратегії планування, прогнозування, захисту, підтримки, забезпечення інклюзивності процесів та послуг тощо. Саме ці нові концептуальні положення менеджменту технологій зумовлюють значне поширення технологій на гуманітарні галузі, зокрема, освіту а мистецтво.

На сьогодні інноваційний процес впровадження та розвитку технологій у галузі мистецької освіти потужно розгортається, адже опора на технології помітно підвищує результативність мистецько-освітнього процесу в різних напрямках, як от творчому розвитку учнів (Hade, 2021), організації дистанційного навчального процесу (Rees, 2002), проєктувально-творчої роботи спільнот музикантів – студентів, викладачів (Fukuda, Meneses, West, & Wanderley, 2021).

При цьому, особливістю менеджменту технологій є універсальність його положень та методів у контексті їх імплементації до всіх галузей, у яких застосовуються та розвиваються технології. Так, процес дизайну технології, який розгортається від визначення цінності з огляду на ту користь, яку вона може забезпечити кінцевому споживачу, через інтегроване багаторівневе планування, оптимізацію та адаптацію, контроль результатів та несподіваних супутніх впливів та ефектів, до отримання кінцевого результату. У мистецькій освіті кожен із елементів менеджменту відіграє важливу роль. Зокрема, задля розробки ефективної мистецько-освітньої технології життєво-необхідним є визначення цінності її кінцевого продукту для кінцевого споживача. Отже, будь яка якість, чи компетентність, що формується засобами технології у мистецько-освітньому процесі, має визначатися як цінна для учнів чи студентів, з якими проводиться педагогічна робота. Забезпечення усвідомлення учнями такої цінності є першим важливим завданням учителя музичного мистецтва під час розробки та застосування мистецько-освітньої технології. Відповідно, уміння визначати таку цінність та інтегрувати до технології методи формування мотивації учнів до набуття певної компетентності чи окремого вміння є показником їх підготовленості до впровадження технологій мистецької інноватики. Другим важливим завданням є, безпосередньо, розробка дизайну технології, що передбачає визначення мети, опору на концепції, що забезпечують її досягнення в конкретних освітніх умовах, визначення дієвої методології, педагогічних умов, методів та, безпосередньо, алгоритму технології, який відповідає вимогам безпеки, відповідальності, адаптивності та, зрештою, забезпечує бажану результативність.

У даному контексті слід урахувувати специфіку інноваційного процесу, яка полягає у циклічному розвитку технологій – будь яка технологія, інноваційна на етапі розробки та первинного упровадження, через деякий час застаріває (Gregory, 1995). Отже, підготовленість майбутніх учителів музичного мистецтва до впровадження технологій мистецької інноватики має включати уміння підтримки інноваційності. Задля оволодіння такою здатністю фахівці з

менеджменту технологій (у різних галузях) опановують метод зворотного проєктування, який дозволяє провести детальний конструктивний аналіз будь якої новітньої технології, визначити її функціональність, спрямованість, інноваційні прийоми тощо, та використати отриману інформацію задля розробки нової технології, яка відповідає вимогам задоволення актуальних потреб діяльності та спирається на найбільш ефективні та інноваційні підходи та методи.

Здатність визначати міру результативності процесу застосування технологій є ще одним надважливим показником підготовленості майбутніх учителів музичного мистецтва до здійснення означеного процесу. Означена здатність проявляється в опануванні такого елементу менеджменту технологій, як моніторинг результатів їх застосування. Даний моніторинг дозволяє отримати докладну та достовірну інформацію не тільки стосовно ефективності технології, але й, шляхом застосування різноманітних інструментів зворотного зв'язку, визначити міру її адаптивності, безпечності, екологічності тощо.

Таким чином, підготовленість майбутніх учителів музичного мистецтва до впровадження технологій мистецької інноватики вимірюється здатністю здійснювати ефективний менеджмент технологій у практиці музично-педагогічної діяльності. Такий менеджмент передбачає наявність здатності розробляти (зокрема із застосуванням зворотного проєктування) технології, застосовувати їх, вимірювати результати (в контексті ефективності та безпеки) та коригувати задля удосконалення та забезпечення інноваційності. Отже, у діагностичному апараті оцінювання підготовленості майбутніх учителів музичного мистецтва до впровадження технологій мистецької інноватики було визначено *практиологічно-адаптивний* критерій, з показниками:

міра здатності розробляти та застосовувати технології мистецької інноватики в музично-освітньому процесі
ступінь здатності розробляти інструменти оцінювання результативності технологій мистецької інноватики, застосовувати їх та вносити корегування залежно від результату.

Увесь апарат, у відповідності до структури підготовленості майбутніх учителів музичного мистецтва до впровадження технологій мистецької інноватики представлено в таблиці 3.1.

Таблиця 3.1

**Критерії та показники оцінювання рівня сформованості
художньо-проектувального досвіду майбутніх учителів
музичного мистецтва**

Компоненти	Критерії	Показники	Методи діагностичні
Ціннісно-мотиваційний	Інтенційно-диспозиційний	ступінь усвідомлення функціональних можливостей технологій мистецької інноватики сприяти розвитку музично-освітньої галузі	<ul style="list-style-type: none"> – Анкетування за методикою М. Вілсон (Wilson, 2011); – Контент-аналізу; – Постійних порівнянь (Strauss & Corbin, 1998).
		міра прагнення інтегрально упроваджувати педагогічні, мистецькі та інформаційно-комунікаційні технології задля вирішення завдань музично-освітнього процесу	
Проектувально-креаційний	Когнітивно-компетентнісний	міра сформованості знання про основні концепції, наукові підходи та принципи, що визначають функціональну спрямованість технологій мистецької інноватики	<ul style="list-style-type: none"> – Виконання творчих завдань на когнітивне моделювання складових процесу впровадження технологій мистецької інноватики; – Якісного контент-аналізу відповідей експертами
		ступінь обізнаності про шляхи та методи розробки технологій мистецької інноватики	
Етико-прогностичний	Конструктивно-відповідальний	міра обізнаності про стандарти відповідальних технологій та усвідомлення їх значущості в контексті забезпечення результативності впровадження технологій мистецької інноватики в освітній процес	<ul style="list-style-type: none"> – Виконання творчих завдань (есе на тему «Передбачувальне моделювання у створенні відповідальних технологій»); – Контент-аналізу; – Експертного оцінювання.
		рівень здатності застосовувати передбачувальне моделювання в процесі розробки технологій мистецької інноватики	

Менеджерсько-перформативний	Практиологічно-адаптивний	міра здатності розробляти та застосовувати технології мистецької інноватики в музично-освітньому процесі	<ul style="list-style-type: none"> – Виконання творчих завдань на застосування зворотного проектування задля розробки технологій мистецької інноватики; – Тестування; – Експертного оцінювання.
		ступінь здатності розробляти інструменти оцінювання результативності технологій мистецької інноватики, застосовувати їх та вносити корегування залежно від результату	

Визначений діагностичний апарат було застосовано під час оцінювання актуального рівня підготовленості майбутніх учителів музичного мистецтва до впровадження технологій мистецької інноватики. Означений процес здійснювався поступово. Під оцінювання біла застосована чотирибальна шкала та низка діагностичних методів, а також, методів статистичної обробки результатів оцінювання.

Зокрема, оцінювання за першим інтенційно-диспозиційним критерієм проводилося методом анкетування. Застосовувалася модифікована анкета, розроблена та апробована М. Вілсон (Wilson, 2011) задля здійснення діагностики усвідомлення майбутніми учителями музичного мистецтва функціональних можливостей технологій мистецької інноватики та міри прагнення інтегрально застосовувати технології (мистецькі, педагогічні та інформаційно-комунікаційні) у музично-освітньому процесі. Означена анкета (див. Додаток А), модифікована у контексті дослідження, складалася з двох блоків. До першого блоку увійшли запитання на ранжування, відповідаючи на які респонденти мали за шкалою від одного до п'яти (за системою Лайкерта) визначити ступінь погодження із низкою тверджень. Аналіз відповідей на кожне з тверджень дозволяв провести діагностику по обох показниках інтенційно-диспозиційного критерію, зокрема, визначити ступінь усвідомлення респондентами цінності мистецьких, педагогічних та інформаційно-комунікаційних технологій та міру прагнення, а також, готовності їх застосовувати у майбутній фаховій діяльності. Другий блок складався із відкритих запитань, які не тільки вимагали від респондентів міркувань про сутність технологій, але й висвітлювали міру їх обізнаності

стосовно феномена технологій, зокрема таких, що застосовуються в мистецькій освіті. Визначення наявності такої обізнаності було дуже важливим, адже, як доводять дослідження (Cloete, 2017), дійсне усвідомлення цінності технологій ґрунтується на розумінні їх реальних можливостей та механізмів дії.

Відповіді на відкриті запитання оброблялися методом постійних порівнянь (Strauss & Corbin, 1998), відповідно до алгоритму, запропонованому в дослідженні М. Вілсон. Результати анкетування показали, що 4,17% (1 ос.) респондентів здатні концептуально обґрунтувати цінність технологій, про що засвідчила висока міра погодження з володінням здатністю створити есе, що описує, як саме можливо використовувати у музично-педагогічній фаховій діяльності ІКТ, разом із мистецькими та освітніми технологіями; ще 8,33% (2 ос.) цілком погодилися із тим, що володіють такою можливістю; 16,67% (4 ос.) вказали на неможливість визначитися; 12,5% (3 ос.) зазначили, що скоріше не володіють такою здатністю; 58,33% (14 ос.) висловили категоричне непогодження.

Високу міру погодження із тим, що володіють здатністю розробити план заняття (циклу занять), невід'ємною частиною якого є веб-інструменти, мистецькі технології та високопродуктивні педагогічні стратегії виразили 12,5% (3 ос.) респондентів; 20,83% (5 ос.) вказали, що скоріше за все володіють такою здатністю; 16,67% (4 ос.) виразили істотні сумніви і 50% (12 ос.) не погодилися взагалі;

Про володіння здатністю використовувати ІКТ для організації проектувально-творчої роботи учнів та дистанційного навчання повідомили 8,33% (2 ос.) респондентів; такою самою кількістю осіб було виражено часткову впевненість у володінні такою здатністю; 25% (6 ос.) не визначилися із однозначною відповіддю; 58,33% (14 ос.) вказали, що не володіють означеною здатністю;

8,34% респондентів вказали, що відчувають високу міру здатності описати 3 інструменти ІКТ, які використовуватимуть у своїй майбутній викладацькій діяльності задля організації проектувально-творчої роботи учнів засобами

мистецьких технологій; 29, 17% (7 ос.) виразили різний ступінь невпевненості; при цьому 62,5% (15 ос.) відповіли негативно;

Про наявність здатності скласти план придбання технологій для педагогічно-фахової діяльності, включно із музичними інструментами та цифровими додатками, повідомило 8,33% (2 ос.); ще 8,33% (2 ос.) зазначили, що скоріше зможуть зробити такий план; 12,5% (3 ос.) не визначилися і 70, 83 (17 ос.) констатували власну неспроможність щодо означеної дії;

Ніхто з респондентів не продемонстрував високу міру впевненості в тому, що здатен розробити методіку самооцінювання власного рівня викладання з використанням технологій (інформаційно-комунікаційних, педагогічних та мистецьких); при цьому 8,33% (2 ос.) виразили невпевненість і 91,67% (22 ос.) констатували неспроможність;

Подібна ситуація спостерігалась щодо відповідей на запитання про здатність створення навчального модулю, у якому будуть інтегрально застосовуватися мистецькі, педагогічні та інформаційно-комунікативні технології задля вирішення завдань музичної освіти - 12,5% (3 ос.) виразили невпевненість і 87,5% (21 ос.) – повну незгоду;

Аналіз відповідей на відкриті запитання другого блоку засвідчив, що лише 12,5% (3 ос.) повністю впевнені у тому, що застосування технологій (мистецьких, педагогічних та інформаційно-комунікаційних) у музично-освітньому процесі є необхідною умовою розвитку музично-освітньої галузі, адже технології є значущим явищем сучасного світу; 20,83% (5 ос.) погодились цілком, залишили такі відповіді як «вважаю, що технології можуть підвищити ефективність освітнього процесу», «технології здатні зробити музичну освіту більш цікавою» тощо; 8,33% (2 ос.) дали короткі відповіді на кшталт «цілком можливо»; 58,33% (14 ос.) у різній формі повідомили про необов'язковість застосування технологій;

Відповідаючи на запитання про ІКТ, досвід застосування яких уже є в наявності, 12,5% (3 ос.) респондентів зазначили, що застосовували, наприклад, додатки для мікшування, відеоредактори, обладнання для обробки звуку, нотні редактори, відеокамеру тощо; 45,83% (11 ос.) вказали, що застосовували

багатофункціональні технології обробки відео, (наприклад, InShot, Canva) задля створення презентацій; утім більшість респондентів вказали, що не мають досвіду застосування ІКТ;

Відповідаючи на запитання про компетентності (фахові, технологічні, педагогічні), які є прагнення опанувати задля підвищення власної професійної ефективності, 16,67% (7 ос.), серед інших, згадали про компетентності розробки та застосування інноваційних технологій; решта вказали, в основному на музично-виконавські компетентності;

Розподіл відповідей на інші запитання, які стосувалися прагнення і спроможності застосовувати різновиди технологій у своїх майбутній фаховій діяльності, вияв, що більшість респондентів не усвідомлює цінності технологій і не будує конкретних планів стосовно формування здатностей роботи засобами технологій мистецької інноватики.

Загалом, оцінювання за інтенційно-диспозиційним критерієм довело, що лише в 4,17% (1 ос.) респондентів можливо діагностувати високий рівень сформованості ціннісно-мотиваційного компоненту; у 20,83% (5 ос.) - достатній; середній – у 29,17% (7 ос.); низький – у 45,83% (11 ос.). За результатами діагностики було обчислено коефіцієнт сформованості ціннісно-мотиваційного компонента $Kf_1=1,92$ та визначено загальний рівень як середній (див. табл. 3.2.).

Таблиця 3.2

Результати діагностики сформованості ціннісно-мотиваційного компоненту за інтенційно-диспозиційним критерієм

Рівні	1 показник		2 показник		Загалом	
	абс.	%	абс.	%	абс.	%
Високий	3	12,50	2	8,33	1	4,17
Достатній	4	16,67	5	20,83	5	20,83
Середній	5	20,83	6	25,00	7	29,17
Низький	12	50,00	11	45,83	11	45,83
<i>Підрахунки коефіцієнтів</i>					<i>Kf₁</i>	
Σ середн	1,92		1,92		1,92	C

Оцінювання на відповідність показникам когнітивно-компетентнісного критерія здійснювалося методом *виконання творчих завдань на когнітивне моделювання складових процесу впровадження технологій мистецької інноватики*. Спрямованість методу полягала в активізації когнітивних диспозицій майбутніх учителів музичного мистецтва стосовно можливостей вирішення завдань музично-освітнього процесу та врегулювання проблемних ситуацій засобами технологій мистецької інноватики. Процедура застосування методу полягала у вирішенні комплексного тестового завдання у письмовій формі. Зокрема, студентам було запропоновано проаналізувати низку освітніх концепцій у контексті визначення їх потенціалу щодо вирішення певних завдань музично-освітнього процесу. Необхідно було змодельювати відповідну освітню ситуацію та визначити основні елементи інтегративної освітньої технології, яка вирішувала б таку ситуацію, поєднуючи дію мистецьких, педагогічних та інформаційно-комунікаційних технологій. Студентам було запропоновано для опрацювання концепції:

- інноваційності;
- екологічності;
- плюралізму.

Задля оцінювання результатів виконання завдань було залучено експертів к.п.н. Н.О. Батюк та к.п.н. М.О. Федорця, якими було розроблено еталонні моделі вирішення завдання. Кількість балів, яку кожен з респондентів отримував за виконання завдання, визначалася на основі:

- аналізу ступеню розбіжності відповідей із еталонними моделями, створеними експертами;
- якісного контент-аналізу відповідей експертами.

За результатами оцінювання всіма діагностичними інструментами було виявлено досить низькі показники. Респонденти часто проявляли не тільки слабку спроможність моделювання ситуацій та визначення елементів технологій, але й, взагалі, дуже низький рівень розуміння запропонованих для аналізу концепцій. Зокрема, під час опрацювання першої концепції – інноваційності –

найбільш вдала відповідь містила твердження стосовно того, що інноваційною є освітня технологія, що передбачає використання ІКТ у освітньому процесі. При цьому, конкретизуючи такі технології, респондент визначив презентації (маючи на увазі презентації у форматі Power Point) та «комп'ютерні програми». У якості змодельованої проблемної ситуації респондентом було запропоновано відсутність стійкого інтересу учнів до сприйняття та аналізу мистецьких явищ та, зокрема, музичних творів. Ця відповідь була найбільш наближеною до еталонної моделі, запропонованої експертами. Уточнимо, що така модель, як і елементи відповідної технології, запропонований експертами, були визначені на основі філософського розуміння явища інновацій. Отже, концепція інноваційності є найбільш питомою для галузі технологій, оскільки сама сутність інноваційного процесу полягає у постійному вдосконаленні та запровадженні найновіших технологій задля покращення існуючого стану речей у певній галузі діяльності, щоб наблизити явище чи процес у її межах до бажаного стану (Franssen, Lokhorst, & Roel, 2023). На цій основі експертами було запропоновано вирішення проблеми відсутності інтересу учнів до засвоєння навчальної інформації у музично-освітньому процесі шляхом залучення їх до музично-творчого процесу засобами технологій. Зокрема, було запропоновано застосування мистецької технології стилізації музичного твору, яка здійснювалася засобами віртуальної лабораторії зі створення музичного матеріалу та педагогічної технології організації проєктувально-творчої роботи учнів на засадах співробітництва.

На основі аналізу сутності концепції екологічності респондентами було запропоновано, у більшості випадків, ситуацію необхідності донесення до учнів важливості збереження природних ресурсів. У якості шляхів вирішення такого завдання (яке, звісно, не можливо розглядати як модель проблемної освітньої ситуації, але цілком як виховне завдання освітнього процесу), деякі студенти запропонували проведення виховних співбесід із учнями, що також, не могло бути оцінене як елемент інноваційної мистецької технології. Утім, такі відповіді виявилися найкращими, адже свідчили про розуміння концепції і сутності коригуючої педагогічної дії. Уточнимо, що у якості еталонної моделі проблемної

освітньої ситуації експертами розглядався випадок недостатнього ступеню готовності учнів розуміти мистецтво, зокрема, музичне, як відображення дійсності та здійснювати на цій основі творчий аналіз музичного твору. У якості мистецької технології було запропоновано міждисциплінарну технологію артографії (Gouzouasis, Irwin, Miles, & Gordon, 2013), сутність якої полягає у переосмисленні довкілля та культурних особливостей різних етносів, місцевостей та епох через вивчення питомих їм мистецьких взірців та створенні за результатами, медіапроектів. У ході створення таких проектів, через висвітлення культурного різноманіття, в учнів формується власне, глибоко особисте ставлення до явищ довкілля, культури, природи та, взагалі, буття. Також, було розглянуто близьку до неї технологію музичної географії. Мистецька технологія створення музично-географічних проектів відрізняється від технології артографії зосередженістю на суто музичному ландшафті та, традиційно, проекти, створенні її засобами, передбачають власне виконання музичних творів. З інструментів ІКТ експертами було запропоновано відеокамеру та відеоредактор, а також, графічний редактор задля монтування відео та створення колажів.

Третя концепція – плюралізму – була зрозуміла респондентам у найменшому ступені. Серед змодельованих освітніх ситуацій найбільш близькою до еталонної виявилася така, у якій учням, задля (знову ж таки), підвищення інтересу до музично-виконавської діяльності в межах освітнього процесу, пропонується обирати музичний репертуар (вокальні твори) самостійно із низки запропонованих учителем. У якості мистецько-педагогічної технології було запропоновано відеопрезентацію певної інформації про твори та знайомство з їх звучанням, а також, застосування функції інтерактивного опитування у менеджері на смартфоні. Означена пропозиція була розцінена експертами як така, що засвідчила достатній ступінь сформованості розуміння концепції та знання про особливості, функції та елементи технологій мистецької інноватики. При цьому, і модель освітньої ситуації, і її технологічне вирішення, виявилися не достатньо близькими до еталонних, через що, максимальну кількість балів за

виконання цього завдання ніхто з респондентів не отримав. Уточнимо, що експертами була обрана в якості моделі ситуація недостатньої сформованості умінь учнів вербалізувати в художньо-нарративній формі результати творчого аналізу музичних творів. У якості мистецької технології було обрано герменевтичний аналіз, який відтворюється у форматі полілогу, зокрема, організованому засобами методу мозкового штурму (brainstorming).

У цілому, оцінювання за когнітивно-компетентнісний критерієм показало, що ніхто з респондентів не досяг ні високого, ні достатнього рівня сформованості проєктувально-креаційного компоненту: при цьому, 16,67% (4 ос.) продемонстрували середній рівень і 83,33% (20 ос.) опинилися на низькому. Було виявлено коефіцієнт сформованості проєктувально-креаційного $Kf_2=1,27$ та визначено загальний рівень як низький (див. табл. 3.3.).

Таблиця 3.3

Результати діагностики сформованості проєктувально-креаційного компоненту за когнітивно-компетентнісним критерієм

Рівні	1 показник		2 показник		Загалом	
	абс.	%	абс.	%	абс.	%
Високий	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Достатній	1	4,17	2	8,33	0	0,00
Середній	3	12,50	4	16,67	4	16,67
Низький	20	83,33	18	75,00	20	83,33
<i>Підрахунки коефіцієнтів</i>					<i>Kf₂</i>	
Σ середн	<i>1,21</i>		<i>1,33</i>		1,27	H

Оцінювання за конструктивно-відповідальним критерієм здійснювалося методами виконання творчих завдань та експертного оцінювання. Зокрема, студентам було запропоновано підготувати есе на тему «Передбачувальне моделювання у створенні відповідальних технологій». Есе мало висвітлювати можливі негативні наслідки застосування технологій мистецької інноватики, які

необхідно враховувати під час конструювання таких технологій, та запропонувати методи їх запобігання/коригування. Задля забезпечення можливості оцінити актуальний рівень сформованості здатності студентів здійснювати таке прогнозування, було запропоновано орієнтуватися на низку стандартів. Завдяки наявності такого плану можливо було здійснити оцінювання за кожним показником. Зокрема, було запропоновано орієнтуватися на наступні стандарти:

Рефлексивний – наявність механізму аналізу основних цілей, мотивів і потенційного впливу - того, що передбачено (включно з тими царинами цілеспрямованого регулювання, етичної експертизи, іншими формами управління) і того, що проявляється як супутній та невизначений, зокрема, ризику, припущення тощо.

Дорадчий – передбачає висвітлення думок бачень, індивідуальних цілей, запитань у широкому колективному дискурсі у форматі полілогу, діалогу, дебатів, опитувань тощо. Відповідність даному стандарту забезпечує можливість врахування широкого спектру точок зору для вирішення проблем і виявлення потенційних викликів, а також, застосування конкретних методів (діагностичних інструментів) для визначення думок, уподобань у процесі обговорень. Відповідність цьому стандарту дозволяє спільно, разом із учнями, спрямовувати інновації у способи, які відповідають вимогам та особливостям конкретної соціальної ситуації, із дбайливим ставленням до цінностей та індивідуальних особливостей кожного.

Адаптивний – відповідність даному стандарту забезпечує можливість спиратися на результати індивідуальних обговорень, опитувань та колективної рефлексії задля коригування напряму і подальшої траєкторії впливу технології за допомогою ефективних механізмів випереджувального управління. У результаті запровадження технології розгортається як ітеративний, інклюзивний і відкритий процес адаптивного навчання з динамічними можливостями.

Аналіз результатів виконання завдання показав, що респонденти мають дещо обмежені уявлення про можливі негативні наслідки застосування

технологій. Зокрема, у якості найбільш поширеного небажаного результату студенти визначили проблеми, що можуть виникати в результаті невідповідального застосування технік вокального розспівування, або зловживання вправами на вироблення певних інструментально-виконавських навичок. Утім, як було відзначено експертами, у якості основного негативного наслідку застосування технологій, слід розглядати психологічний дискомфорт, яким часом може виникати в учнів. Такий дискомфорт може бути викликаний неоднорідним рівнем музичних здатностей, компетентності, творчого потенціалу учнів точно. Досвід застосування мистецьких технологій свідчить, що їх інтенсивний вплив потужно стимулює процес формування та розвитку здатностей відтворення різновидів музичної діяльності, насамперед, у тих учнів, які вже мають певну музичну підготовку або яскраві музичні здібності. Якщо в такій ситуації не застосувати необхідних заходів, ситуація може перерости в таку, коли частина учнів не приймає активної участі в роботі і відчувається менш успішною у музичній діяльності. Запобігання означеного ефекту сприяє застосування різноманітних методів моніторингу зворотного зв'язку, зокрема, проведення співбесід, як у формі колективних обговорень, так і в індивідуальному порядку. Результати такого моніторингу мають ураховуватися у роботі, зокрема, необхідно ініціювати активізацію заздалегідь передбачених у технології механізмів педагогічної підтримки, методів формування музичних компетентностей, заснованих на дієвості ітеративного підходу, адаптації форм навчальної діяльності до індивідуальних потреб учнів тощо.

У цілому результати оцінювання за конструктивно-відповідальним критерієм показали, що високий рівень сформованості етико-прогностичного компоненту можливо діагностувати у 8,33% (2 ос.) респондентів; достатній – у 12,50% (3 ос.); середній - у 29,17% (7 ос.); низький – у 50% (12 ос.). Коефіцієнт сформованості компонента $Kf_3=1,83$, загальний рівень – середній (див. табл. 3.4 на стор. 162).

Таблиця 3.4

**Результати діагностики сформованості етико-прогностичного
компоненту за конструктивно-відповідальним критерієм**

Рівні	1 показник		2 показник		Загалом	
	абс.	%	абс.	%	абс.	%
Високий	2	8,33	3	12,50	2	8,33
Достатній	4	16,67	3	12,50	3	12,50
Середній	5	20,83	6	25,00	7	29,17
Низький	13	54,17	12	50,00	12	50,00
<i>Підрахунки коефіцієнтів</i>					<i>Kf₃</i>	
Σ середн	<i>1,79</i>		<i>1,88</i>		1,83	C

Оцінювання за практиологічно-адаптивним критерієм здійснювалося методом виконання творчих завдань на застосування зворотного проектування задля розробки технологій мистецької інноватики. Процедура застосування методу полягала у здійсненні аналізу технології ТРАСК (The Technological Pedagogical Content Knowledge) в адаптації М. Вілсон (Wilson, 2011). Опис технології, складений на основі публікації М. Вілсон, був представлений респондентам у текстовому форматі. Уся необхідна для аналізу інформація містилася в тексті, при цьому, було уникнено прямих вказівок на те, який саме елемент технології характеризується. Респонденти мали спиратися на власні знання та аналітичні здібності. Задля здійснення аналізу застосовувався тест «Аналіз технології мистецької освіти» (див. Додаток Б) із 12 відкритими запитаннями, кожне з яких спонукало респондентів виявити основні характеристики та функції певного елемента технології. Аналіз тестування довів, що лише 8,33% (2 ос.) дійсно здатні здійснити такий аналіз на високому рівні. Утім, переважна більшість респондентів не виявили навіть достатньої та середньої міри сформованості такої здатності.

Так, на пропозицію охарактеризувати концептуальні основи технології лише 4,17% респондентів визначили, що автори технології визначають інтегративність, зокрема, інтегральне застосування музичних, педагогічних та

інформаційно-комунікаційних технологій у якості основної концепції, на якій побудовано дієвий алгоритм технології; ще 8,33% (2 ос.) визначили «наявність знання про різні технології»; решта відзначили різні спекти, наприклад, «знання про ІКТ», «знання педагогічних стратегій» тощо, які певним чином стосуються актуалізованого питання, але не є вичерпною відповіддю на нього. Схожа ситуація була виявлена і за результатами аналізу відповідей на пропозицію розкрити сутність феноменів, га яких ґрунтується дієвий алгоритм технології. Зокрема, 4,17% респондентів було визначено, що такими є високоефективні педагогічні стратегії, ІКТ та фахові музичні компетентності. На пропозицію визначити чинники, що зумовлюють цінність технології лише 16,66% із різною мірою точності відповіли, що основною цінністю є здатність майбутніх учителів музичного мистецтва інтегрально застосовувати технології трьох типів задля підвищення ефективності музично-освітнього процесу, а також задля власного фахового розвитку. Більшість респондентів відзначали різні аспекти, серед яких певні методи, інструменти оцінювання тощо. На запитання, що стосувалися визначення чинників безпечності та відповідальності технології, також від 4,17% було отримано правильну та цілком вичерпну відповідь, зокрема, щодо інструментів оцінювання та зворотного зв'язку, підтримуючих педагогічних стратегій, тьюторської індивідуального супроводу тощо. Великі ускладнення викликало запитання стосовно забезпечення ітеративності технології. Ніхто з респондентів не зміг визначити, що означена характеристика забезпечується спеціально розробленим циклічним алгоритмом технології, який передбачає моніторинг результативності (зокрема і через застосування отриманих умінь на практиці) після кожного етапу навчання та повторення його із певними коригуваннями аж до досягнення бажаної мети.

Загалом, тестування показало, що 12,5% респондентів дійсно проявили здатність проводити аналіз технології, визначати її елементи та їх функціональні характеристики. Із усіма респондентами було проведено співбесіду після даного етапу роботи методом. У ході обговорення студенти, які показали високі результати, зазначили, що спиралися не стільки на знання та досвід в означеній

діяльності, скільки на власні аналітичні здібності та значний інтерес до теми дослідження, адже у процесі експерименту усвідомили цінність технологій як ефективного інструменту педагогічної дії учителя музичного мистецтва. На основі таких висловлень було зроблено певні висновки стосовно того, що оцінювання носило дещо формувальний характер, а також, щодо ефективності роботи із висвітлення функціональності технологій. Решта респондентів відзначили, що, також, відзначили для себе, що технології є цікавим та сучасним інструментом, який доцільно опановувати, але занадто складним задля розуміння без належної підготовки.

На другому етапі оцінювання методом *виконання творчих завдань на застосування зворотного проектування задля розробки технологій мистецької інноватики* студенти мали розробити проєкт технології, що застосовуватиметься в музично-освітньому процесі, та інтегруватиме у собі ІКТ, педагогічні та мистецькі технології. Було підкреслено, що така розробка має висвітлювати, наскільки технологія відповідає критеріям:

- випереджальності, що забезпечується описом та прогностичним аналізом передбачуваних і потенційно ненавмисних впливів технології, а також стратегій запобігання негативним впливам;
- рефлексійності, що забезпечується наявністю механізму аналізу основних цілей, системи управління та регулювання, етичною експертизою, моніторингом прогресу, аналізом зони невизначеності;
- дорадчості, що забезпечується наявністю механізмів зворотного зв'язку;
- адаптивності, що передбачає наявність алгоритму технології, який включає механізми корегування на основі рефлексії та моніторингу результатів.

Проєкти створювалися респондентами у текстовому форматі протягом практичного заняття. Розроблені проєкти оцінювалися експертами. Аналіз результатів довів, що студенти не володіють методом зворотного проектування, адже, орієнтуючись на певну інформацію із інструкції до завдання, намагалися несистемно інтегрувати до проєкту певні елементи. Також, деякі проєкти містили елементи технології ТРАСК в адаптації М. Вілсон, наприклад, тьюторську

підтримку, інтерв'ю, відеозаписи. Утім, такі елементи додавалися без позначення мети та розуміння їх функції в алгоритмі технології. При цьому, у більшості проєктів були відсутні основні елементи, як-от, концепція, мета, завдання, педагогічні умови/стратегії, методи, форми роботи, алгоритм дії. Деякі студенти додали до проєктів опитування, що засвідчило певне розуміння шляхів забезпечення відповідності критеріям рефлексійності та дорадчості. Утім, жоден з проєктів не містив інструментів оцінювання безпосередньо ефективності технології. Також, обмеженим був перелік інформаційно-комунікаційних та мистецьких технологій – у якості технологічних елементів респондентами пропонувалися, в основному, відеопрезентації та ігрові методи навчання.

У цілому оцінювання за практиологічно-адаптивним критерієм показало, що високого рівня сформованості менеджерсько-перформативного компонента досягли 4,17% (1 ос.) респондентів; достатнього - 16,67% (4 ос.); середнього - 25% (6 ос.); низького - 54,17% (13 ос.); коефіцієнт сформованості компонента $Kf_4=1,79$; загальний рівень – низький (див. табл. 3.5.)

Таблиця 3.5

Результати діагностики сформованості менеджерсько-перформативного компонента за практиологічно-адаптивним критерієм

Рівні	1 показник		2 показник		Загалом	
	абс.	%	абс.	%	абс.	%
Високий	2	8,33	1	4,17	1	4,17
Достатній	5	20,83	4	16,67	4	16,67
Середній	6	25,00	5	20,83	6	25,00
Низький	11	45,83	14	58,33	13	54,17
<i>Підрахунки коефіцієнтів</i>					<i>Kf_4</i>	
Σ середн	<i>1,92</i>		<i>1,67</i>		1,79	<i>H</i>

Загалом проведена діагностика показала, що ніхто з респондентів не продемонстрував високого рівня підготовленості до впровадження технологій мистецької інноватики; при цьому 12,50% (3 ос.) – показали достатній рівень; 21,83% (5 ос.) – середній; 67% (16 ос.) – низький (див. рис. 3.1.)

Рис. 3.1. Результати оцінювання рівня підготовленості майбутніх учителів музичного мистецтва до впровадження технологій мистецької інноватики на констатувальному етапі експерименту

Статистично визначеним рівням підготовленості майбутніх учителів музичного мистецтва до впровадження технологій мистецької інноватики відповідали якісні рівні, характеристики яких наступні:

Високий – інтегральний рівень – до цього рівня було віднесено респондентів, які проявили високий ступінь усвідомлення функціональних можливостей технологій мистецької інноватики сприяти розвитку музично-освітньої галузі, а також, високу міру прагнення інтегрально упроваджувати педагогічні, мистецькі та інформаційно-комунікаційні технології задля вирішення завдань музично-освітнього процесу; високу міру сформованості знання про основні концепції, наукові підходи та принципи, що визначають функціональну спрямованість технологій мистецької інноватики; високу ступінь обізнаності про шляхи та методи розробки технологій мистецької інноватики; високу міру обізнаності про стандарти відповідальних технологій та усвідомлення їх значущості в контексті забезпечення результативності впровадження технологій мистецької інноватики в освітній процес; високий

рівень здатності застосовувати передбачувальне моделювання в процесі розробки технологій мистецької інноватики; високу міру здатності розробляти та застосовувати технології мистецької інноватики в музично-освітньому процесі, зокрема, застосовувати метод зворотного проєктування та розробляти інструменти оцінювання результативності технологій мистецької інноватики, застосовувати їх та вносити корегування залежно від результату.

Достатній – результативний – рівень, який було діагностовано в респондентів, які проявили достатній ступінь усвідомлення функціональних можливостей технологій мистецької інноватики, зокрема, їх можливості сприяти розвитку музично-освітньої галузі, а також, достатню міру прагнення упроваджувати педагогічні, мистецькі та інформаційно-комунікаційні технології задля вирішення завдань музично-освітнього процесу; достатню міру сформованості знання про концепції, що лежать в основі технологій та наукові підходи, на основі яких доцільно застосовувати технології мистецької інноватики; достатню ступінь обізнаності про методи розробки технологій мистецької інноватики; достатню міру обізнаності про критерії відповідальних технологій; достатній рівень здатності застосовувати передбачувальне моделювання в процесі розробки технологій мистецької інноватики; достатню міру здатності розробляти та застосовувати технології мистецької інноватики в музично-освітньому процесі, розробляти та застосовувати інструменти оцінювання результативності таких технологій та вносити необхідні корегування до їх дизайну.

Середній – репрезентативний – рівень, який було діагностовано в респондентів, які проявили середній ступінь усвідомлення функціональних можливостей технологій мистецької інноватики, зокрема, щодо підвищення результативності музично-освітнього процесу та середню міру готовності упроваджувати такі технології задля вирішення завдань музично-освітнього процесу; середню міру сформованості знання про концептуальні основи та спрямованість технологій, що застосовуються у мистецькій освіті, а також, середню міру обізнаності про необхідність спиратися на обґрунтовані наукові

підходи в даному процесі; середній ступінь обізнаності про методи розробки технологій мистецької інноватики та критерії, яким мають відповідати відповідальні технології; середній рівень здатності передбачувати певні результати застосування технологій мистецької інноватики; середню міру здатності застосовувати інструменти оцінювання результативності технологій.

Низький – реактивний – рівень, до якого було віднесено респондентів, які проявили низький ступінь усвідомлення функціональних можливостей технологій мистецької інноватики, зокрема, щодо підвищення результативності музично-освітнього процесу; низьку міру готовності упроваджувати такі технології через відсутність розуміння їх функціональних можливостей; низьку міру сформованості знання про концептуальні основи технологій та наукові підходи, на засадах яких такі технології мають упроваджуватися; низький ступінь обізнаності про методи розробки технологій мистецької інноватики та, зокрема, про відповідальні технології; низький рівень здатності передбачувати результати застосування технологій мистецької інноватики та нездатність застосовувати інструменти оцінювання їх результативності.

3.2. Експериментальна перевірка ефективності авторської методики створення педагогічних умов підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до впровадження технологій мистецької інноватики

Задля перевірки ефективності розроблених педагогічних умов підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до впровадження технологій мистецької інноватики було проведено формувальний експеримент, у якому взяли участь 33 здобувача факультету музичної та хореографічної освіти Університету Ушинського. Студентів було розподілено на дві релевантні вибірки – експериментальну (далі ЕГ) та контрольну (далі КГ). Здобувачі, які долучилися до складу ЕГ, проходили фахову підготовку за експериментальною методикою, сутність якої полягала у створенні спеціальних педагогічних умов,

цілеспрямовано розроблених задля підвищення рівня підготовленості майбутніх учителів музичного мистецтва до впровадження технологій мистецької інноватики. Здобувачі, які увійшли до складу КГ навчалися за традиційною методикою.

Експеримент проводився у три етапи. На першому етапі, мета якого полягала у формуванні здатностей здобувачів ідентифікувати та аналізувати функціональність технологій мистецької інноватики, запроваджувалася педагогічна умова *спрямування на визначення функціональних можливостей технологій мистецької інноватики сприяти підвищенню якості музичної освіти.*

На другому етапі основна увага приділялася формуванню гносеологічної основи підготовленості майбутніх учителів музичного мистецтва до впровадження технологій мистецької інноватики. Задля досягнення означеної мети до освітнього процесу запроваджувалася педагогічна умова *стимулювання до конструювання знання про зміст та дизайн технологій мистецької інноватики*

У якості мети третього етапу було визначено формування технологічно-творчих умінь майбутніх а застосовувати їх у процесі виробничої педагогічної практики. Досягненню даної мети забезпечувалося запровадженням педагогічної умови *сприяння формуванню умінь застосування технологій мистецької інноватики в музично-освітньому процесі.*

Розглянемо більш докладно процес поетапного запровадження педагогічних умов підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до впровадження технологій мистецької інноватики, розроблених у межах експериментальної авторської методики.

Отже, на першому - функціонально-ідентифікаційному – етапі запроваджувалася педагогічна умова *спрямування на визначення функціональних можливостей технологій мистецької інноватики сприяти підвищенню якості музичної освіти.* Методологічну основу роботи на даному етапі склав раціональний підхід та пов'язаний з ним принцип обґрунтування педагогічної дії. Із опорою на означену методологію застосовувався метод *ідентифікації*

трансмисивних, трансактивних і перетворювальних функцій технологій мистецької інноватики, розроблений на основі дослідження С. Петрина (Petrina, 2004). У дослідженні вченого обґрунтовано доцільність застосування низки стратегій задля створення освітнього контенту, ефективного з погляду забезпечення досягнення практичних цілей. Як зазначено в роботі С. Петрина, смисловим стрижнем таких стратегій є спрямованість на певний тип трансформації у компетентнісній сфері здобувача, який призводить до формування здатності ефективно функціонувати у різних видах фахової діяльності. Зокрема, визначається три основні види такої спрямованості:

Трансмисивна спрямованість заснована на взаємодії між педагогом та здобувачами, яка відзначається замкнутим характером. Під замкнутим характером розуміється процес лінійної передачі фактологічного знання чи інформації про відтворення певних конкретних дій. Такий характер взаємодії спрямований на забезпечення формування в здобувача умінь відтворювати певну діяльність безпосередньо в освітньому процесі, наслідуючи певні дії викладача, чи виконуючи їх покроково під безпосереднім педагогічним керівництвом. Означений вид взаємодії є досить поширеним у музичній освіті з огляду на традиційне застосування методу тренажу задля формування виконавської майстерності. Утім, як показує практика, така взаємодія формує здатності обмеженої функціональності – тобто, є висока вірогідність того, що сформовані у такому процесі уміння, не виявляться корисними за інших обставин. Наприклад, якщо здобувач навчиться достатньо майстерно виконувати певний, навіть дуже складний твір, це не забезпечить йому/їй можливості виконувати інші твори, або успішно викладати, здійснюючи виконавську підготовку здобувачів у майбутній фаховій діяльності. З іншого боку, системне вирішення засобами трансмисивної взаємодії різноманітних завдань музичної підготовки може сформувати низку уявлень та умінь, які матимуть більш широку функціональність та забезпечувати можливість ефективно вирішувати певні специфічні завдання фахової діяльності. (передача фактологічного знання).

Трансактивна спрямованість передбачає взаємодію у характері співпраці, тобто викладач забезпечує здобувачів не стільки фактологічним знанням та рекомендаціями стосовно виконання конкретних дій, скільки допомагає їм розкрити власний потенціал, створюючи умови, за яких здобувачі набуватимуть практичних умінь застосовувати набуті під час навчання знання та вміння задля вирішення конкретних завдань фахової діяльності. Така спрямованість зазвичай забезпечується застосуванням проблемних методів навчання, як-от кейс-стаді, творчих проєктів тощо. У такій взаємодії запроваджується стратегія спонукання здобувачів до професійної рефлексії, під час якої вони визначаються з тим, як саме вирішуватимуть ті чи ті завдання фахової діяльності (тобто викладач пропонує проблемні ситуації та кейси), через самоаналіз вирішують, яких умінь вони хотіли б набути, щоб стати більш ефективними у фаховій діяльності.

Перетворювальна спрямованість є найбільш ефективною у контексті формування метакогнітивних здатностей. Однак, вона передбачає найбільш демократичний і некерований вид узаємодії. Зокрема, узагалі не застосовуються інструменти контролю результатів навчання – викладачі, у режимі діалогічного спілкування зі здобувачами, діляться певним досвідом стосовно результатів діяльності. Це може бути повідомлення про певні методи та зміст роботи, спрямованої на підготовку інших здобувачів, наприклад. Така взаємодія обов'язково містить обговорення, але не містить навідних запитань чи спеціальних завдань на опрацювання. Важливою умовою такої узаємодії є відсутність спеціальної структури заняття, властивої традиційним дидактичним розробкам. Утім, така взаємодія спрямована на формування в здобувачів здатності відтворювати певні види діяльності поза межами освітнього процесу. Наприклад, лекція-діалог у вільній формі, коли викладач ділиться своїм досвідом стосовно роботи над інтерпретацією твору із іншим здобувачем, із викладенням специфічних деталей роботи, зумовлених індивідуальними рисами здобувача. Або, це може бути обговорення будь якого досвіду, яке включає приховану інструкцію задля дії у певній ситуації, що стає можливим за умов здатності здобувача активувати метакогнітивні функції мислення, самостійно

проаналізувати інформацію та екстраполювати на власну діяльність. Перетворювальна спрямованість зазвичай притаманна післядипломній освіті та іншим видам освіти дорослих, адже спирається на стійку вмотивованість до заняття певною діяльністю та досягненню в ній успіху.

Отже, як можна помітити, чим менш структурованою є педагогічна взаємодія, тим більше вона активує метакогнітивне мислення та сприяє формуванню практичних фахових умінь. Таким чином, вид взаємодії розглядається як чинник, що детермінує спрямованість та основні функції педагогічної технології. На основі цього імперативу та розробок С. Петріна, було складено аналітичну карту (див. Додаток В), послуговуючись якою студенти здійснювали аналіз педагогічних технологій визначаючи характер їх функціональності на основі визначення низки особливостей. Зокрема, аналізу піддавався *характер презентації навчальної інформації*:

- 1) застосування алгоритмів спрощення змісту інформації, у тому числі, завдяки застосуванню ІКТ (наприклад шляхом створення навчальних відео, які експлікують лише визначення низки явищ);
- 2) експлікація у вигляді розгорнутих лекцій, із висвітленням значної кількості різноманітної, гарно структурованої інформації, інтегрованими завданнями, є ознакою того, що технологія спрямована на реалізацію трансактивної функції.
- 3) презентація нової інформації, яка не структурована як навчальна, не містить прямих рекомендацій до дії і не підлягає моніторингу на предмет засвоєння здобувачами, але непрямо розкриває проблему, актуалізуючи широкий спектр контекстів, у якому існує явище.

Характер методів оцінювання та організації зворотного зв'язку:

- 1) Застосування простих завдань на перевірку засвоєння матеріалу;
- 2) Застосування методів, що стимулюють до самоаналізу, наприклад, метод «сендвічу зі зворотним зв'язком»
- 3) Співбесіди із пропозиціями розповісти як отримана інформація була застосована на практиці чи в інших видах навчальної діяльності.

Превалюючі методи навчання

- 1) прямі рекомендації до дій, побудова простих моделей діяльності тощо;
- 2) застосування методів реляційного навчання, проєктувально-творча робота,
- 3) наведення автентичних прикладів та актуалізація контекстів через наративи, розповіді, знайомство із медіаматеріалами тощо.

Кожен з трьох пунктів аспекту що піддавався аналізу (характер презентації навчальної інформації, характер методів оцінювання та організації зворотного зв'язку, превалюючі методи навчання), свідчив про спрямованість технології на реалізацію трансмісивної, трансактивної або перетворювальної функцій відповідно. У процесі здійснення аналізу студенти працювали малими групами, піддавали аналізу текстові та ілюстративні матеріали, що містили описи технологій, та відзначали ступінь відповідності технології певній ознаці в таблиці, зробленій засобами програми Microsoft Excel. Підрахунки здійснювалися автоматично, а результати були візуалізовані у вигляді кольорових порівняльних діаграм, що дозволяло студентам наочно бачити, у якому ступені певна технологія спрямована на виконання трансмісивної, трансактивної та перетворювальної функцій (див. Додаток В).

Аналізу піддавалися технології, розроблені для підготовки фахівців музичної освіти різного компетентнісного рівня. Усі технології, поєднувала спільна основа – концепція інтеграції технологічного, педагогічного та фахового знання (The Technological Pedagogical Content Knowledge (TPACK)). Означена концепція та однойменна технологія у модифікованому вигляді застосовувалася у різних галузях із метою формування в майбутніх педагогів-музикантів особливої здатності узгоджено та ефективно застосовувати компетентності трьох основних видів:

- фахові (музичні; - педагогічні, - виконавські, - теоретичні - історичні, тощо знання та вміння)
- педагогічні (знання та вміння розробляти й застосовувати педагогічні стратегії та методи навчання, оцінювання тощо)

- технологічні (знання про технології (мистецькі, педагогічні, інформаційно-комунікаційні) та вміння їх застосовувати в музично-освітньому процесі). Зокрема, було проаналізовано технології:
- «Investigating TPCK through music focusing on affect», розроблену О. Макрідес та Ч. Анджелі (Macrides & Angeli, 2018). Дизайн цієї технології дозволяє зосередитись на стимуляції засобами TPCK афективної реакції здобувачів у музичному навчанні задля підвищення їх інтересу до музичного мистецтва та музичної діяльності;
- конструктивістського навчання через спільні проєкти (constructivist learning through collaborative projects) на основі TPCK (Thayer Morel & Tejada, 2020). Означена технологія розроблялася задля підготовки майбутніх учителів музики до конструювання навчальних програм із застосуванням музичних технологій;
- професійного зростання учителів музики на основі TPCK (Wilson, 2011). Робота засобами цієї технології є багаторівневим, складноструктурованим процесом, який включає тьюторську підтримку, різнофункціональні інструменти самодіагностики та спрямованість на безпосереднє застосування отриманих здатностей на практиці.

Робота проводилася протягом чотирьох семінарських занять. На першому занятті було здійснено презентацію концепції доцільності аналізу технологій за критерієм виконання трансмісивних, трансактивних і перетворювальних функцій. Студенти отримали інструкції стосовно роботи із картою аналізу технологій та було проведено практичне заняття із аналізу технології «Investigating TPCK through music focusing on affect», (Macrides & Angeli, 2018). Протягом наступних двох занять було проведено семінари, присвячені аналізу технологій, розроблених Т. Тайер Морель і Дж. Техади (Thayer Morel & Tejada, 2020) та М. Вілсон (Wilson, 2011). Четвертий семінар був присвячений обговоренню результатів роботи у форматі круглого столу. Студенти відзначили, що жодна з технологій не зосереджена виключно на виконанні тільки однієї з функцій. Утім, було помічено, що спрямованість технології на виконання певних

завдань, її адаптованість у контексті застосування в роботі із групами здобувачів певного компетентнісного рівня, визначають пріоритети функціональної спрямованості. Загалом, студентами було відзначено, що в результаті проведеної роботи з аналізу технологій ними було зроблено висновки стосовно того, що технології мистецької освіти пропонують дієві багатофункціональні механізми, здатні ефективно вирішувати завдання музично-освітнього процесу. Означений висновок, як було вказано студентами, дозволив усвідомити цінність технологій мистецької інноватики, зокрема, їх важливу роль в розвитку музично-освітньої галузі та доцільність застосування у майбутній фаховій діяльності.

Проведений наприкінці першого етапу моніторинг сформованості ціннісно-мотиваційного компоненту підготовленості майбутніх учителів музичного мистецтва до впровадження технологій мистецької інноватики показав наступні результати в ЕГ: високий рівень підготовленості до впровадження технологій мистецької інноватики - 31,25 (5 ос.); достатній - 62,50% (10 ос.); середній - 6,25% (1 ос.); низький – не виявлено. У КГ результати виявилися наступними: високий рівень не продемонстрував ніхто з респондентів; достатній - 17,65% (3 ос.); середній - 35,29% (6 ос.); низький - 47,06% (8 ос.) (див. табл. 3.6.).

Таблиця 3.6

Порівняння результатів оцінювання рівня сформованості ціннісно-мотиваційного компоненту за інтенційно-диспозиційним критерієм у КГ та ЕГ наприкінці формульованого експерименту

Рівні	1 показник				2 показник				Загалом			
	ЕГ		КГ		ЕГ		КГ		ЕГ		КГ	
	абс.	%	абс.	%	абс.	%	абс.	%	абс.	%	абс.	%
Високий	5	31,25	2	11,76	6	37,50	1	5,88	5	31,25	0	0,00
Достатній	11	68,75	5	29,41	9	56,25	3	17,65	10	62,50	3	17,65
Середній	0	0,00	9	52,94	1	6,25	5	29,41	1	6,25	6	35,29
Низький	0	0,00	1	5,88	0	0,00	8	47,06	0	0,00	8	47,06
<i>Підрахунки коефіцієнтів</i>									<i>ЕГ</i>	<i>Загальний рівень</i>	<i>КГ</i>	<i>Загальний рівень</i>
Σ середн	3,31		2,47		3,31		1,82		3,31	Д	2,15	С

На другому – гносеологічно-формульованому – етапі педагогічні умови, що створювалися були спрямовані на *стимулювання студентів до конструювання знання про зміст та дизайн технологій мистецької інноватики*. На даному етапі проводилася робота *засобами технології конструювання умінь креації мистецько-освітніх інновацій на основі моделі множинного інтелекту* (Tracey & Richey, 2007). Згідно М. Трейсі, Р. Річі, у процесі навчання засіб пізнання (тобто, отримання та опрацювання) інформації відіграє ключову роль, адже навчання є, по суті, процесом коли наявне знання активізується задля конструювання нового розуміння. Із опорою на епістемологічний підхід, була проведена робота зі студентами із аналізу технології, розробленої М. Трейсі, Р. Річі. Робота проводилася у форматі семінару, в ході якого презентація інформації поєднувалася із обговоренням. Насамперед увагу було сконцентровано на функціонуванні концепції множинного інтелекту в основах технології. Зокрема, було вивчено сутність самої концепції, яка обґрунтовує доцільність визначення в індивіда наступних видів інтелекту:

- вербально-лінгвістичного (Verbal-Linguistic (VL)), що відповідає за мовлення, здатності створювати когерентні тексти, займатися літературною творчістю. Активність даного виду інтелекту пов'язана із використанням мови задля побудови та/або отримання інформації;
- логічно-математичного (Logical-Mathematical (LM)), що забезпечує здатності упорядкування об'єктів, оцінюючи їх кількісні, габаритні тощо характеристики, здобувачі отримують базові фактологічні знання про світ. Даний вид інтелекту пов'язаний із отриманням інформації через активізацію уміння аналізувати певні взірці, зчитувати та оперувати символами, ідентифікувати взаємозв'язки між об'єктами;
- музично-ритмового (Musical-Rhythmic (MR)), який забезпечує здатність сприймати та відтворювати музику. Отримання інформації забезпечується через ідентифікацію висоти тонів та інших характеристик їх звучання, зокрема розташування у часі (сприйняття метроритму), на основі якої

поєднання таких звуків сприймається як музична інтонація, що несе певне смислове навантаження.

- візуально-просторового (Visual-Spatial (VS)), що відповідає за здатність формувати зорові уявлення та створювати об'єкти візуального світу, у тому числі, живописні твори, архітектурні проекти та споруди тощо. Отримання інформації забезпечується шляхом оперування візуальними образами.
- тілесно-кінестетичного (Bodily-Kinesthetic (BK)), пов'язаний зі здатністю використовувати своє тіло диференційовано, уміло та цілеспрямовано, у тому числі як інструмент художньої виразності у мистецькій діяльності. Інформація що засвоюється завдяки активізації цього типу інтелекту, отримується через активізацію різних кінестетичних функцій тіла.
- міжособистісного (Interpersonal (ITE)), пов'язаний зі здатністю читати наміри і бажання інших людей, у тому числі, приховані. Засвоєння інформації відбувається через аналіз поведінки інших та диференціацію її особливостей (темпераменту, мотивів, намірів тощо);
- внутрішньоособистісного (Intrapersonal (ITA)), пов'язаний зі здатністю виявляти та виражати складний і високодиференційований набір почуттів. Засвоєння інформації відбувається через розуміння себе та усвідомлення можливості контролювати власне навчання та конструювати свої знання та вміння.

Далі, ґрунтуючись на дієвості принципу епістемологічного плюралізму, у ході обговорення було визначено, що особливістю процесу розроблення освітньої технології на основі даної концепції є системна увага активізації та забезпеченню узгодженого функціонування усіх основних каналів отримання інформації задля конструювання знання. Із цією метою у дослідженні М.Трейсі, Р.Річі пропонується під час розробки освітньої технології, спиратися на алгоритм багаторівневих взаємопов'язаних дій, у основі якого:

(1) Визначення потреб здобувача через виявлення проблем, аналіз компетентності та результатів навчання;

(2) Визначення цілей та завдань – загальних та більш конкретизованих підцілей;

(3) Розроблення діагностичного апарату задля оцінювання ефективності технології;

(4) Розроблення системи підходів до впровадження елементів технології;

(5) Розроблення навчального плану;

(6) Забезпечення механізмів зворотного зв'язку.

Далі було вивчено алгоритм технології, створеної на основі концепції множинного інтелекту. Спираючись на принцип дотримання дедуктивної логіки у створенні дизайну технологій мистецької інноватики студенти працювали над власними проектами безпосередньо в процесі аналізу. Зокрема, розподілившись на п'ять малих груп, студенти робили помітки та відзначали основні елементи майбутніх проєктів.

Зокрема, студентами у ході аналізу було визначено, як саме концепція множинного інтелекту вплинула на характеристики окремих елементів технології. У результаті було зроблено висновок, що алгоритм технології, яка піддається аналізу, включає наступні етапи:

1. Оцінювання потреб здобувачів, задля визначення цілей, підцілей та завдань. Із цією метою проводиться аналіз поведінки учнів/студентів і умов навчання. Зокрема, поведінка піддається аналізу з метою визначення міри актуалізації елементів конструкту множинного інтелекту в наявних умовах навчання.

2. Ґрунтуючись на характеристиках, отриманих у результаті аналізу когнітивної поведінки, визначаються превалюючі моделі множинного інтелекту. Таке оцінювання здійснюється шляхом аналізу методів, які учні застосовуються під час опанування навчального матеріалу – музичних творів, теоретичної, історичної інформації тощо).

3. Залежно від результату оцінювання, визначаються оптимальні прогностичні стратегії, які складаються із педагогічних умов та методів, розроблених з метою забезпечення процесу сприймання та засвоєння інформації

за допомогою насамперед, превалюючого типу інтелекту; інструментів оцінювання їх результативності та коригування на основі отриманих результатів. Розробка таких стратегій здійснювалася на засадах

4. Забезпечується включення стратегій синергійного та системного стимулювання активності інших видів інтелекту під час виконання завдань освітнього процесу. Наприклад, за умов основної спрямованості освітнього процесу на формування виконавських умінь – процесу, традиційно пов'язаного, насамперед, із функціонуванням музично-ритмового та тілесно-кінестетичного видів інтелекту - необхідно, також, включати стратегії заохочення до усного та письмового спілкування (VL), пропонувати для розв'язання проблемні навчальні кейси (LM), наочні матеріали для активізації уяви (VS), діалогічні методи задля забезпечення навчання під час обговорення (ITE), передбачати форми роботи, які заохочують до спокійної, глибокої рефлексії, самоаналізу спрямованого на досягнення внутрішньої гармонії (ITA).

Після проведеного сумісного аналізу студентам було запропоновано продовжити самостійну проєктувальну роботу над розробкою дизайну технологій мистецької інноватики у групах. Задля організації такої роботи було надано завдання спиратися на ефективну методологію, зокрема, окрім епістемологічного та конструктивістського підходу застосувати ітеративний підхід задля забезпечення результативності та адаптивності технології. Зокрема, було запропоновано включити циклічні методи роботи, які передбачають корегування та повторення дій у разі виявлення такої необхідності, якщо бажаний результат з тих чи тих причин не досягається в заплановані строки. Також, було акцентовано увагу на необхідності опори на етичний підхід під час розробки усіх елементів технології. Зокрема, вказувалося на важливість приділення щільної уваги характеристикам учнів, для роботи з якими створюється технологія. Прогнозування методів і форм міжкультурної взаємодії у процесі педагогічного спілкування. Зокрема, було звернено увагу, що технологія може розроблятися у відповідності до вимог інклюзивності, задля чого необхідно інтегрувати

дистанційні форми роботи (синхронні та асинхронні), передбачити можливі виклики, зумовлені індивідуальними психологічними особливостями учнів тощо.

Наприкінці роботи було проведено семінар, у ході якого групи студентів представляли свої проєкти у форматі презентацій. Було проведене обговорення, в ході якого, було визначено, що проєкти не є завершеними, адже не містять інструментів оцінювання результативності та статистичної обробки результатів. Означений висновок, разом із зацікавленням та творчим ставленням студентів до роботи з дизайну технологій, засвідчив про наявність розуміння алгоритму, що забезпечує результативність технології. Студентам було повідомлено, що робота над формуванням здатності розробки таких інструментів планується на наступному етапі, що було з ентузіазмом сприйняте майбутніми вчителями музичного мистецтва.

Діагностика сформованості проєктувально-креаційного компоненту, яка проводилася наприкінці другого етапу, засвідчила підвищення рівня підготовленості майбутніх учителів музичного мистецтва до впровадження технологій мистецької інноватики за обома показниками когнітивно-компетентнісного критерія в обох вибірках. При цьому в ЕГ високий рівень продемонстрували 25% (4 ос.); достатній – 50% (8 ос.); середній - 18,75% (3 ос.); низький - 6,25% (1 ос.). У КГ було виявлено такі результати: високий рівень – не виявлено; достатній - 11,76% (2 ос.); середній - 35,29% (6 ос.); низький - 52,94% (9 ос.) (див. табл. 3.7.).

Також, наприкінці другого етапу було проведено оцінювання за конструктивно-відповідальним критерієм, яке показали наступні показники сформованості конструктивно-відповідального компоненту підготовленості до впровадження технологій мистецької інноватики серед майбутніх учителів музичного мистецтва, що долучилися до ЕГ: високий рівень - 18,75% (3 ос.); достатній - 62,5% (10 ос.); середній - 12,5% (2 ос.); низький - 6,25% (1 ос.) (див. табл. 3.8.).

Таблиця 3.7

Порівняння результатів оцінювання рівня сформованості проєктувально-креаційного компоненту за когнітивно-компетентнісним критерієм у КГ та ЕГ наприкінці формувального експерименту

Рівні	1 показник				2 показник				Загалом			
	ЕГ		КГ		ЕГ		КГ		ЕГ		КГ	
	абс.	%	абс.	%	абс.	%	абс.	%	абс.	%	абс.	%
Високий	5	31,25	1	5,88	6	37,50	1	5,88	4	25,00	0	0,00
Достатній	8	50,00	2	11,76	7	43,75	3	17,65	8	50,00	2	11,76
Середній	2	12,50	5	29,41	2	12,50	4	23,53	3	18,75	6	35,29
Низький	1	6,25	9	52,94	1	6,25	9	52,94	1	6,25	9	52,94
<i>Підрахунки коефіцієнтів</i>									<i>ЕГ</i>	<i>Загальний рівень</i>	<i>КГ</i>	<i>Загальний рівень</i>
Σ середн	3,06		1,71		3,13		1,76		3,09	Д	1,74	Н

Таблиця 3.8

Порівняння результатів оцінювання рівня сформованості етико-прогностичного компоненту 0 за конструктивно-відповідальним критерієм у КГ та ЕГ наприкінці формувального експерименту

Рівні	1 показник				2 показник				Загалом			
	ЕГ		КГ		ЕГ		КГ		ЕГ		КГ	
	абс.	%	абс.	%	абс.	%	абс.	%	абс.	%	абс.	%
Високий	6	37,50	2	11,76	4	25,00	2	11,76	3	18,75	1	5,88
Достатній	8	50,00	4	23,53	9	56,25	5	29,41	10	62,50	5	29,41
Середній	2	12,50	6	35,29	2	12,50	9	52,94	2	12,50	7	41,18
Низький	0	0,00	5	29,41	1	6,25	1	5,88	1	6,25	4	23,53
<i>Підрахунки коефіцієнтів</i>									<i>ЕГ</i>	<i>Загальний рівень</i>	<i>КГ</i>	<i>Загальний рівень</i>
Σ середн	3,25		2,18		3,00		2,47		3,13	Д	2,32	С

Основною метою третього – виробничо-творчого – етапу було формування менеджерсько-перформативного компоненту підготовленості майбутніх учителів музичного мистецтва до впровадження технологій мистецької

інноватики. Означений компонент відповідає за здатності згаданих здобувачів здійснювати на практиці упровадження технологій мистецької інноватики, зокрема, реалізовувати специфічні і дуже важливі прогностичні та відповідальні стратегії у межах таких технологій. Відповідно на даному етапі упроваджувалася педагогічна умова *сприяння формуванню умінь застосування технологій мистецької інноватики в музично-освітньому процесі*. Діалогічний підхід та принцип дорадчості та оперативного реагування дозволили привернути належну увагу формуванню умінь майбутніх учителів музичного мистецтва забезпечувати ефективний зворотній зв'язок під час упровадження освітніх технологій та необхідну міру відповідальності педагогічних дій. Зокрема, робота проводилася над підготовкою майбутніх учителів музичного мистецтва до розробки та здійснення опитувань та співбесід зі здобувачами, з метою моніторингу їх актуального психологічного стану та рівня відчуття власної компетентності. Застосування результативного підходу та принципу оперативності та адаптивності дозволило зосередитись на формуванні умінь майбутніх учителів музичного мистецтва проводити оцінювання компетентнісного рівня здобувачів та, залежно від результатів, коригувати форми, що застосовуються в межах технології. На практиці такі уміння формувалися методом *перетворення освітньої ситуації засобами технологій мистецької інноватики*. Процедура застосування методу передбачала роботу в умовах музично-освітнього процесу у межах виробничої педагогічної практики здобувачів. Завдання полягало у практичному застосуванні здобувачами певного модулю технології, яка розроблялася ними на другому етапі впровадження експериментальної методики, проведені відповідних діагностичних дій та внесенні коригувань до проєкту технології залежно від результатів.

Робота проводилася у декілька етапів. На першому етапі було проведено практичне заняття, присвячене ознайомленню із діагностичними методами, що застосовуються в музичній педагогіці, та засобами обробки результатів. Зокрема, вивчалися методи опитування, анкетування, інтерв'ювання, творчих завдань, польових нотаток, відеоспостережень тощо та методи обробки результатів, як-от,

контент-аналізу, метод постійних порівнянь (Constant comparative method), факторного аналізу, транскрибації. Також вивчалися приклади застосування методів статистичної обробки результатів, зокрема простих методів виявлення відмінностей у рівні досліджуваної ознаки (Q критерій Розенбаума) та мультифункціональних статистичних критеріїв (ϕ^* критерій Фішера).

На наступному практичному занятті проводилася проєктувально-творча робота з розробки інструментів оцінювання. Фактично, така робота полягала у модифікації існуючих методик відповідно до спрямованості кожної технології. Зокрема, розглядалися такі інструменти як Женевська емоційно-музична шкала (Geneva Emotional Music Scales (GEMS) (Zentner, 2019), діагностична методика Дж. Слободи та А. Ван Зейла (Sloboda & Van Zijl, 2011), метод визначення семантичної дистанції (Beaty & Johnson, 2021). До завдання студентів уходило вибрати найбільш релевантний інструмент оцінювання, адаптувати його та застосувати у процесі проходження педагогічної практики. Згідно з вимогами результативності, такі діагностичні дії студенти мали здійснити тричі – до впровадження технології, протягом впровадження (діагностичний зріз) і наприкінці. Після другого зрізу необхідно було проаналізувати динаміку зростання показників та визначити, які елементи технології мають бути доопрацьовані задля поліпшення результатів.

Робота проводилася у форматі спільних проєктів під керівництвом та наглядом керівників практики від Університету Ушинського. Студенти працювали тими ж складами мінігруп, які були створені на другому етапі упровадження експериментальної методики. Кожна група розробила інструмент оцінювання, який представляв собою модифікований елемент однієї з діагностичних методик, що розглядалися на практичних заняттях. Загалом, з п'яти груп, три обрали GEMS, адже розроблені ними технології були так чи інакше спрямовані на розвиток в учнів здатності творчо сприймати музику та розуміти її емоційну мову. Ще дві групи обрали метод семантичної дистанції, адже їх педагогічні зусилля були зосередженні на розвитку здатності учнів вербалізувати власне розуміння музичних творів. Усі групи зафіксували

зростання показників за результатами оцінювання протягом другого зрізу і відчули ускладнення із плануванням подальших дій через брак умінь здійснення більш тонкого аналізу задля виявлення недоліків при загальній позитивній динаміці. На цьому етапі було проведено семінар, на меті якого стояло висвітлення взаємозв'язків між

- характеристиками функціями та особливостями методів, що застосовувалися в межах технологій;
- результатами діагностики результатів моніторингу сформованості певних умінь та здатностей учнів;
- результатами опитуванням та даними співбесід із учнями.

У ході обговорення було виявлено, що спільним недоліком технологій розроблених студентами, була недостатня увага забезпеченню мотивації учнів до формування заявлених умінь та здатностей. Про означене засвідчило те, що помітне зростання показників було виявлено саме в тих учнів, які продемонстрували найбільш високий результат і за результатами першого зрізу. Натомість, учні, які під час співбесіди проявили індіферентне ставлення або неспроможність відтворення відповідної музично-навчальної діяльності, не показали зростання показників сформованості здатностей розуміння музичних творів, аналізу емоційної мови музики тощо. Отже, обговорення було продовжено в руслі виявлення засобів підвищення такої мотивації. Проєктувальні групи отримали завдання інтегрувати методи підвищення мотивації учнів до активного творчого сприймання та аналізу музичних творів. Із цією метою було рекомендовано підсилити складник застосування ІКТ. Зокрема, інтегрувати більше методів, які передбачають творчу діяльність учнів із створення музичного матеріалу та обробки музичних творів.

Задля формування в студентів здатностей до коригування технологій було проведено роботу методом *зворотного проєктування*. Сутність даного методу полягає у навчанні шляхом аналізу певного явища чи процесу від результату до основи, яка лежить в основі роботи всієї системи. За допомогою даного методу було розглянуто технологію Manhattanville Music Curriculum Project (ММСР)

(Thomas, 1970; Walker, 1984), розробленою з метою підвищення залученості учнів до процесу музичного навчання. Концептуальною основою даної технології є вивчення музичних явищ у процесі активної і творчої участі у пізнанні та створенні музики. Поштовхом до створення програми стала констатація парадоксу: чим старшими стають учні, тим менше вони виявляють залученість до музично-освітнього процесу, натомість більше цікавляться музикою поза школою. Аналіз ситуації показав, що причина парадоксу полягає в тому, що на сьогодні багато учнів вважають музичну освіту неактуальною. За висловом науковців, знайомлячись із унікальним за своїми виразовими можливостями видом мистецтва, яким є музика, учні позбавлені досвіду творення і обмежені, у кращому випадку, функціональною роллю відтворення існуючих взірців. Учні практично не мають можливості використовувати музичну мову задля власних потреб вираження, при цьому від них очікують проявів ціннісного ставлення до виразних творів інших. Також, учням відмовляють у ролі оцінювачів чи критиків, оскільки освітні установки, орієнтовані на традиції і фіксовані позиції, не допускають учнівських суджень. І головне, музично-освітній процес у загально-освітній школі, як правило, не передбачає формування досвіду художнього творення. У зв'язку з цим, учні часто вважають предмет «Музичне мистецтво» неактуальним, оскільки він позиціонується як самодостатній і «завершений» та, одночасно, далекий від реалій життя і суспільства. На основі такого розуміння була розроблена освітня технологія ММСР та відповідна наскрізна навчальна програма на її основі. Метою цієї технології є навчання учнів сприйняттю музики як внутрішнього засобу організації мислення та самовираження. Основними формами роботи в межах технології є обговорення та практичні заняття із креації музичного матеріалу. У ході таких занять учні, разом із учителем досліджують п'ять основних явищ, які визначають певні ознаки музичної мови: тембр, динаміка, форма, ритм, гармонія. Учні знайомляться із музичними взірцями задля кращого розуміння явища і створюють власні музичні патерни, використовуючи синтезатори, нотні редактори, віртуальні музичні лабораторії (залежно від наявного в класі обладнання). Слід зазначити, що основні принципи технології

ММСР були добре сприйняті майбутніми вчителями музичного мистецтва, а певні методи були інтегровані до розроблених проєктів технологій та застосовані у педагогічній практиці.

Наприкінці третього етапу було проведено діагностику за праксіологічно-адаптивним критерієм, яка показала наступні результати щодо сформованості менеджерсько-перформативного компоненту в здобувачів, що долучилися до ЕГ: високий рівень - 12,50% (2 ос.); достатній - 62,5% (10 ос.); середній - 18,75 (3 ос.); низький - 6,25% (1 ос.). При цьому у КГ високого рівню не продемонстрував ніхто з респондентів; достатній рівень було виявлено в 17,65% (3 ос.); середній – у 35,29% (6 ос.); низький – у 47,06% (8 ос.) (див. табл. 3.9).

Таблиця 3.9

Порівняння результатів оцінювання рівня сформованості менеджерсько-перформативного компоненту за праксіологічно-адаптивним критерієм у КГ та ЕГ наприкінці формульовального експерименту

Рівні	1 показник				2 показник				Загалом			
	ЕГ		КГ		ЕГ		КГ		ЕГ		КГ	
	абс.	%	абс.	%	абс.	%	абс.	%	абс.	%	абс.	%
Високий	4	25,00	1	5,88	3	18,75	1	5,88	2	12,50	0	0,00
Достатній	8	50,00	3	17,65	10	62,50	4	23,53	10	62,50	3	17,65
Середній	3	18,75	5	29,41	2	12,50	6	35,29	3	18,75	6	35,29
Низький	1	6,25	8	47,06	1	6,25	6	35,29	1	6,25	8	47,06
<i>Підрахунки коефіцієнтів</i>									<i>ЕГ</i>	<i>Загальний рівень</i>	<i>КГ</i>	<i>Загальний рівень</i>
Σ середн	2,94		1,82		2,94		2,00		2,94	Д	1,91	С

Загалом, проведене після формульовального експерименту оцінювання показало підвищення рівня підготовленості до впровадження технологій мистецької інноватики у порівнянні із результатами, отриманими до початку впровадження експериментальних педагогічних умов, у обох вибірках. У ЕГ динаміка виявилася наступною: високий рівень – з 6,25% (1 ос.) до початку до 25% (4 ос.) наприкінці; достатній рівень – з 6,25% (1 ос.) до початку до 56,25% (9 ос.) наприкінці; середній рівень – з 37,5% (6 ос.) до початку до 12,5% (2 ос.)

наприкінці; низький рівень – з 50% (8 ос.) до початку до 6,25% (1 ос.) наприкінці. Таким чином, було виявлено, що після проходження підготовки за експериментальною методикою, в ЕГ більшість респондентів продемонстрували високий та достатній рівень підготовленості до впровадження технологій мистецької інноватики, у той час як до початку формульного експерименту більшість у ЕГ становили респонденти, які демонстрували низький та середній рівень.

У КГ динаміка зростання показників виявилася менш інтенсивною, зокрема, кількість здобувачів, які продемонстрували високий рівень залишилася незмінною – 5,88% (1 ос.), так само, як і кількість респондентів, що досягли достатнього рівня – 11,76% (2 ос.). Утім, помітно збільшилася кількість респондентів, які продемонстрували середній рівень: з 17,65% (3 ос.) до початку до 35,29% (6 ос.) наприкінці. Також, зменшилися кількість респондентів, у яких було діагностовано низький рівень сформованості досліджуваної якості з 64,71% (11 ос.) до початку до 47,06% (8 ос.) наприкінці. Таким чином, більшість респондентів КГ продемонстрували низький та середній рівні підготовленості до впровадження технологій мистецької інноватики (див. табл. 3.10 та рис. 3.2).

Таблиця 3.10

Загальні результати оцінювання рівня підготовленості майбутніх учителів музичного мистецтва до впровадження технологій мистецької інноватики на різних етапах формульного експерименту в ЕГ та КГ

Рівні	ЕГ				КГ			
	До початку		Наприкінці		До початку		Наприкінці	
	Абс.	%	Абс.	%	Абс.	%	Абс.	%
Високий	1	6,25	4	25,00	1	5,88	1	5,88
Достатній	1	6,25	9	56,25	2	11,76	2	11,76
Середній	6	37,50	2	12,50	3	17,65	6	35,29
Низький	8	50,00	1	6,25	11	64,71	8	47,06

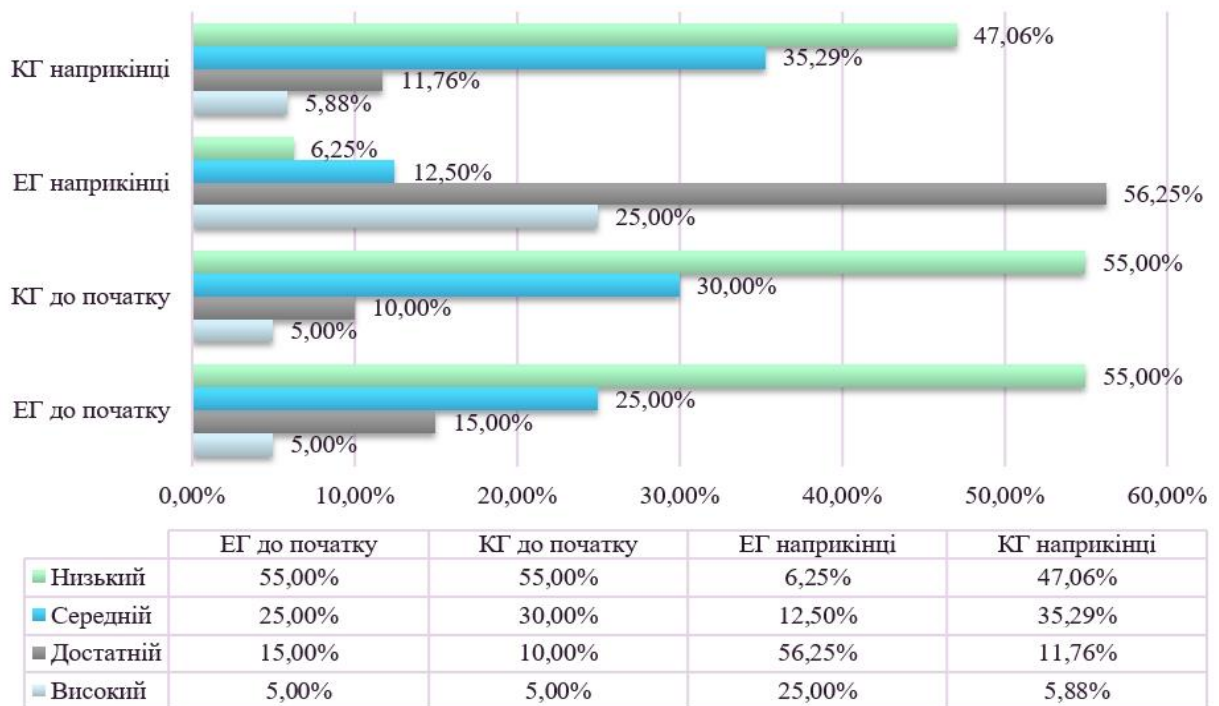

Рис. 3.2. Порівняння результатів оцінювання підготовленості майбутніх учителів музичного мистецтва до впровадження технологій мистецької інноватики в EG та KG на різних етапах експерименту

Значущість виявленої відмінності в результатах перевірялася за критерієм кутового перетворення Фішера. Із цією метою було сформульовано дві робочі гіпотези:

H_1 : Кількість респондентів EG, які досягли бажаного рівня підготовленості до впровадження технологій мистецької інноватики істотно перевищує кількість таких респондентів у KG.

H_0 : Кількість респондентів EG, які досягли бажаного рівня підготовленості до впровадження технологій мистецької інноватики істотно *не* перевищує кількість таких респондентів у KG.

Згідно алгоритму обчислень насамперед значення у відсотках частки респондентів, які досягли бажаного рівня (достатнього та високого) підготовленості до впровадження технологій мистецької інноватики було перетворено у значення центрального кута за формулою:

$$\varphi = 2 \cdot \arcsin\sqrt{\rho}$$

де ρ – відсоткова частка респондентів, які продемонстрували бажаний рівень підготовленості до впровадження технологій мистецької інноватики, виражена через частку одиниці. Ураховуючи, що в ЕГ кількість таких респондентів склала 81,25 %, а в КГ – 17,65%, розрахунки були наступними:

$$\varphi_1 = 2 \cdot \arcsin\sqrt{0,8125} = 2 \cdot \arcsin 0,9014 = 2 \cdot 1,1230 = 2,2459$$

$$\varphi_2 = 2 \cdot \arcsin\sqrt{0,1765} = 2 \cdot \arcsin 0,4201 = 2 \cdot 0,4335 = 0,8671$$

Отже, у результаті обчислень отримано наступні центрального кута: для ЕГ $\varphi_1 = 2,0731$; для КГ $\varphi_2 = 1,2552$. Задля визначення істотності розбіжності між отриманими значеннями здійснювалися розрахунки за формулою:

$$\varphi^*_{\text{емп}} = (\varphi_1 - \varphi_2) \cdot \sqrt{\frac{n_1 \cdot n_2}{n_1 + n_2}}$$

де n_1 - кількість спостережень в ЕГ;

n_2 - кількість спостережень в КГ;

$\varphi^*_{\text{емп}}$ – значення істотності розбіжності кутів.

У результаті розрахунків було отримане наступне значення:

$$\varphi^*_{\text{емп}} = (2,2459 - 0,8671) \cdot \sqrt{\frac{16 \cdot 17}{16+17}} = 1,3789 \cdot \sqrt{\frac{272}{33}} = 3,959$$

Таким чином, було отримане значення розбіжності кутів: $\varphi^*_{\text{емп}} = 3,959$, істотність якого перевірялася шляхом зіставлення із критичним значенням критерія Фішера $\varphi^*_{\text{кр}}=2,31$:

$$\varphi^*_{\text{емп}} = 3,959$$

$$\varphi^*_{\text{кр}} = 2,31$$

$$3,959 > 2,31$$

$$\varphi^*_{\text{емп}} > \varphi^*_{\text{кр}}$$

Отримане емпіричне значення $\varphi^*_{\text{емп}} = 3,959$ виявилося більшим за критичне значення, що довело його приналежність до зони значущості на вісі Фішера (див. рис. 3.3).

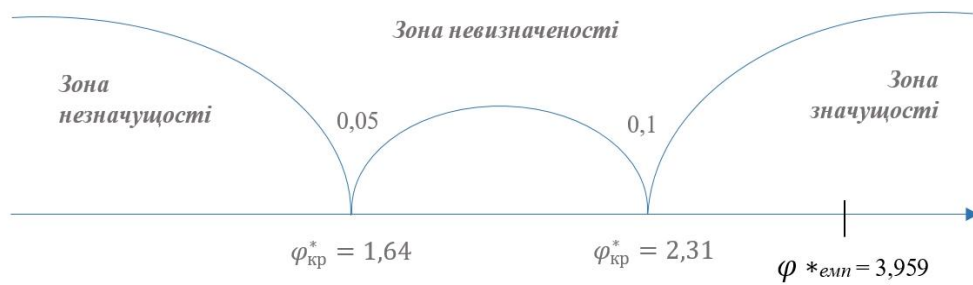

Рис. 3.3. Вісь значущості Фішера.

Таким чином перевірка істотності розбіжності результатів оцінювання в ЕГ та ЕГ за критерієм Фішера дозволила відхилити нульову гіпотезу та підтвердити, що застосування експериментальної авторської методики істотно вплинуло на підвищення рівня підготовленості майбутніх учителів музичного мистецтва до впровадження технологій мистецької інноватики.

Висновки до розділу 3

У розділі представлено перебіг і результати експериментального етапу дослідження підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до впровадження технологій мистецької інноватики.

Задля оцінювання актуального рівня підготовленості майбутніх учителів музичного мистецтва до впровадження технологій мистецької інноватики було розроблено діагностичний апарат, до змісту якого увійшли критерії та показники, визначені відповідно до структури досліджуваного конструкту. Зокрема, задля оцінювання ціннісно-мотиваційного компоненту застосовувався інтенційно-диспозиційний критерій, показниками якого було визначено ступінь усвідомлення функціональних можливостей технологій мистецької інноватики сприяти розвитку музично-освітньої галузі та міру прагнення майбутніх учителів музичного мистецтва інтегрально упроваджувати педагогічні, мистецькі та інформаційно-комунікаційні технології задля вирішення завдань музично-

освітнього процесу. Сформованість проєктувально-креаційного компоненту оцінювалася за когнітивно-компетентнісним критерієм, з показниками: міра сформованості знання про основні концепції, наукові підходи та принципи, що визначають функціональну спрямованість технологій мистецької інноватики; ступінь обізнаності про шляхи та методи розробки технологій мистецької інноватики. Задля оцінювання рівня сформованості етико-прогностичного компоненту було обрано конструктивно-відповідальний критерій, показниками якого визначено міру обізнаності майбутніх учителів музичного мистецтва про стандарти відповідальних технологій та усвідомлення їх значущості в контексті забезпечення результативності впровадження технологій мистецької інноватики в освітній процес та рівень їх здатності застосовувати передбачувальне моделювання в процесі розробки технологій мистецької інноватики. Оцінювання сформованості менеджерсько-перформативного компонента здійснювалося за практиологічно-адаптивним критерієм, показниками якого було визначено міру здатності майбутніх учителів музичного мистецтва розробляти та застосовувати технології мистецької інноватики в музично-освітньому процесі та ступінь здатності згаданих здобувачів розробляти інструменти оцінювання результативності технологій мистецької інноватики, застосовувати їх та вносити корегування залежно від результату.

Під час оцінювання застосовувалися діагностичні методи, зокрема: анкетування, тестування, експертної оцінки, контент-аналізу, постійних порівнянь, а також, виконання творчих завдань на когнітивне моделювання складових процесу впровадження технологій мистецької інноватики та застосування зворотного проєктування задля розробки технологій мистецької інноватики.

Статистична обробка результатів проведеної констатувальної діагностики дозволила визначити, що ніхто з респондентів не досяг високого рівня підготовленості до впровадження технологій мистецької інноватики; достатній рівень продемонстрували 12,50% (3 ос.); середній - 21,83% (5 ос.); низький - 67% (16 ос.).

На формувальному етапі експерименту здійснювалося упровадження до процесу фахової підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва спеціально розроблених педагогічних умов підготовки згаданих здобувачів до впровадження технологій мистецької інноватики. Даний процес здійснювався поетапно, зокрема, на кожному з етапів - функціонально-дослідницькому, гносеологічно-формульованому та виробничо-творчому – цілеспрямовано запроваджувалася педагогічна умова задля досягнення визначених цілей. Оцінювання рівня підготовленості майбутніх учителів музичного мистецтва до впровадження технологій мистецької інноватики, яке здійснювалося наприкінці формульованого експерименту, показало зростання показників сформованості досліджуваного конструкту в обох вибірках. Зокрема, в ЕГ було виявлено, що 25% (4 ос.) досягли високого рівня сформованості досліджуваного конструкту; 56,25% (9 ос.) – достатнього рівня; 12,50 (2 ос.) – середнього рівня; 6,25% (1 ос.) – низького. У КГ кількість респондентів, які досягли високого рівня склала 5,88% (1 ос.); достатнього - 11,76% (2 ос.); середнього - 35,29% (6 ос.); низького - 47,06% (8 ос.). Таким чином, було виявлено, що більшість респондентів ЕГ досягли високого та достатнього рівнів підготовленості до впровадження технологій мистецької інноватики, у той час як більшість респондентів КГ продемонстрували низький та середній рівень. Значущість виявленої різниці перевірялась за критерієм Фішера, у результаті чого було отримано емпіричне значення $\varphi^*_{\text{емп}}=3,959$, яке виявилось більшим за критичне значення критерію $\varphi^*_{\text{кр}} = 2,31$, на підставі чого було прийнято робочу гіпотезу стосовно істотності перевищення в ЕГ кількості респондентів, які досягли бажаного рівня сформованості досліджуваного конструкту у порівнянні із кількістю таких респондентів у КГ. Означене довело ефективність авторської методики створення педагогічних умов підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до впровадження технологій мистецької інноватики.

ВИСНОВКИ

У дисертації представлено результати теоретичного обґрунтування, розробки, та експериментальної перевірки педагогічних умов підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до впровадження технологій мистецької інноватики до музично-освітнього процесу в умовах соціокультурного середовища постінформаційного суспільства в Україні та Китаї. Теоретичні та експериментальні данні, що були здобуті в результаті дослідження, дозволяють здійснити певні висновки:

1. Вивчено та розкрито феномен технологій мистецької інноватики в міждисциплінарному науковому дискурсі. З'ясовано, що технології музичної інноватики є інтегративним феноменом, адже вони поєднують у собі інформаційно-комунікаційні, освітні, педагогічні та мистецькі технології. Обґрунтовано, що в наш час володіння майбутніми вчителями музичного мистецтва освітніми технологіями мистецької інноватики є однією з ключових здатностей, що забезпечує їх підготовленість до продуктивної мистецько-педагогічної, музично-виконавської та художньо-просвітницької роботи в закладах ЗСО в умовах сучасного соціокультурного середовища постінформаційного суспільства.

Зокрема, уточнено, що в перебігу підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва необхідно приймати до уваги, що у сучасному соціумі технології відіграють усе більш значну роль, а можливості штучного інтелекту набувають спрямованості на реалізацію майже в усіх галузях людської діяльності. Процес інтенсивного розвитку інновацій розгортається і в музичній освіті, зокрема, з'являються нові інформаційно-комунікативні, мультимедійні, аудіовізуальні, імерсивні технології, а також технології, пов'язані із віртуальною реальністю (VR), розширеною реальністю (AR), технології штучного інтелекту тощо. Важливим інноваційним напрямом у музично-мистецькій освіті є розвиток міждисциплінарних, художньо-інтеграційних, проєктивних, інтерактивних, партисипативних технологій, інтерактивних онлайн-платформ, стрімінгових сервісів тощо.

2. Визначено особливості, сутність та компонентну структуру підготовленості майбутніх учителів музичного мистецтва до впровадження технологій мистецької інноватики в процес загальної мистецької (музичної) освіти. Уточнено, що при складанні сутнісно-структурної характеристики такої підготовленості необхідно урахувати особливості сучасного постінформаційного суспільства, із яким взаємодіють учні.

На основі здійсненого аналізу визначено, що підготовленість майбутніх учителів музичного мистецтва до впровадження технологій мистецької інноватики є інтегральним фахово-компетентнісним конструктом, заснованим на усвідомленні згаданими здобувачами можливостей таких технологій сприяти ефективному розв'язанню освітніх завдань, знаннях про особливості їх дизайну та функціональність, уміннях їх розробки та застосування, на тлі усвідомлення відповідальності за прогнозовані та непередбачувані результати упровадження інновацій до музично-освітнього процесу із забезпеченням належної підтримки становлення та розвитку індивідуальності учня в сучасному соціокультурному середовищі постінформаційного суспільства.

Визначено, що структура підготовленості майбутніх учителів музичного мистецтва до впровадження технологій мистецької інноватики охоплює ціннісно-мотиваційний, проєктувально-креаційний, етико-прогностичний та менеджерсько-перформативний компоненти.

3. Обґрунтовано наукові підходи та принципи підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до впровадження технологій мистецької інноватики в соціокультурному середовищі постінформаційного суспільства. Зокрема, обґрунтовано доцільність застосування в даному процесі раціонального, епістемологічного, конструктивістського, етичного, ітологічного, результативного та діалогічного підходів. Визначено, що раціональний науковий підхід передбачає вивчення та аналіз різних аспектів та чинників фахової мистецько-педагогічної системи освіти, спрямованих на ефективну підготовку здобувачів до застосування технологій мистецької інноватики. Епістемологічний підхід передбачає вивчення епістемологічних аспектів освітнього процесу, а

також набуття мистецько-освітніх компетентностей, знань та умінь в галузі інтеграції мистецтва та технологій. Конструктивістський підхід стосовно підготовки здобувачів дозволяє створити в закладах ЗСО сприятливі, ефективні педагогічні умови, необхідні для впровадження технологій мистецької інноватики, що сприяють перетворенню традиційного, репродуктивного інформаційно-ілюстративного навчання на активні та інтерактивні форми роботи в учнями «Альфа»-покоління. Етичний підхід є важливим аспектом, який визначає принципові цінності, пов'язані з викладанням та навчанням мистецтву, обумовлює відкритий та демократичний розвиток творчої особистості, накопичення учнями художньо-естетичного досвіду, набуття критичного мислення. Ітеративний підхід до означеної підготовки допомагає побудувати її перебіг таким способом, щоб вона була життєздатною та актуальною, а також сприяла постійному вдосконаленню педагогічних практик та методів. Результативний підхід надає комплексний погляд на зміст та специфіку відповідних педагогічних умов, необхідних для означеного впровадження та сприяє набуттю здобувачами готовності до нових викликів соціокультурного середовища постінформаційного суспільства. Діалогічний підхід до означеного процесу підготовки надає змогу майбутнім учителям активно залучатися до наукових досліджень щодо сучасних освітніх технологій, орієнтує їх на розробку разом з викладачами новаторські підходи до методико-технологічного забезпечення загальної мистецької (музичної) освіти в закладах ЗСО. Зроблено висновок, що підготовка майбутніх учителів музичного мистецтва України та Китаю до впровадження технологій мистецької інноватики має бути здійснено на основі дотримання сукупності відповідних принципів: обґрунтування педагогічної дії; епістемологічного плюралізму; дотримання дедуктивної логіки створення дизайну технологій мистецької інноватики; турботи та чуйності; адаптації до невизначеності; оперативності та адаптивності; дорадчості та оперативного реагування. Означені принципи розкрито, обґрунтовано та представлено в дисертаційній роботі.

Визначено, що ефективними педагогічними умовами підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до впровадження технологій мистецької інноватики до музично-освітнього процесу в закладах ЗСО України та Китаю є: спрямування на визначення функціональних можливостей технологій мистецької інноватики сприяти підвищенню якості музичної освіти; стимулювання до конструювання знання про зміст та дизайн технологій мистецької інноватики; сприяння формуванню умінь застосування технологій мистецької інноватики в музично-освітньому процесі.

4. Застосування методу теоретичного моделювання дозволило розробити критерії та показники підготовленості майбутніх учителів музичного мистецтва до впровадження технологій мистецької інноватики. Зокрема, було обґрунтовано доцільність оцінювання сформованості: ціннісно-мотиваційного компонента за показниками інтенційно-диспозиційного критерію (ступінь усвідомлення функціональних можливостей технологій мистецької інноватики сприяти розвитку музично-освітньої галузі; міра прагнення інтегрально упроваджувати педагогічні, мистецькі та інформаційно-комунікаційні технології задля вирішення завдань музично-освітнього процесу); проектувально-креаційного компонента за когнітивно-компетентнісним критерієм (із показниками «міра сформованості знання про основні концепції, наукові підходи та принципи, що визначають функціональну спрямованість технологій мистецької інноватики» та «ступінь обізнаності про шляхи та методи розробки технологій мистецької інноватики»); етико-прогностичного компоненту за конструктивно-відповідальним критерієм (міра обізнаності про стандарти відповідальних технологій та усвідомлення їх значущості в контексті забезпечення результативності впровадження технологій мистецької інноватики в освітній процес; рівень здатності застосовувати передбачувальне моделювання в процесі розробки технологій мистецької інноватики); менеджерсько-перформативного компонента за показниками практиологічно-адаптивного критерія (міра здатності розробляти та застосовувати технології мистецької інноватики в музично-освітньому процесі; ступінь здатності розробляти інструменти оцінювання

результативності технологій мистецької інноватики, застосовувати їх та вносити корегування залежно від результату).

5. Розроблено, обґрунтовано та експериментально перевірено педагогічні умови підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до впровадження технологій мистецької інноватики, які поетапно запроваджувалися до процесу фахової підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва на формувальному етапі експериментального дослідження. На першому функціонально-дослідницькому етапі запроваджувалася педагогічна умова «спрямування на визначення функціональних можливостей технологій мистецької інноватики сприяти підвищенню якості музичної освіти»; застосовувався комплексний метод ідентифікації трансмісивних, трансактивних і перетворювальних функцій технологій мистецької інноватики (на основі дослідження С. Петрина (S.Petrina, 2004)). На другому гносеологічно-формульовальному етапі запроваджувалася педагогічна умова «стимулювання до конструювання знання про зміст та дизайн технологій мистецької інноватики»; застосовувалася «технологія конструювання умінь креації мистецько-освітніх інновацій на основі моделі множинного інтелекту» (на основі розробок М.Трейсі та Р.Річі (M.Tracey & R. Richey, 2007)). На третьому – виробничо-творчому – етапі запроваджувалася педагогічна умова «сприяння формуванню умінь застосування технологій мистецької інноватики в музично-освітньому процесі»; застосовувався Метод перетворення освітньої ситуації засобами технологій мистецької інноватики. Основними формами організації навчання були семінари, круглі столи, проєктувально-творча робота студентів малими групами.

Результати оцінювання рівня підготовленості майбутніх учителів музичного мистецтва до впровадження технологій мистецької інноватики, яке здійснювалося наприкінці формульовального експерименту, показало, що більшість респондентів ЕГ досягли високого (25%) та достатнього (56,25%) рівнів, у той час, як респонденти, що показали середній (12,50%) та низький (12,50%) рівень виявилися а меншості. У КГ ситуація виявилася дещо інакшою, зокрема, було визначено, що більшість респондентів КГ продемонстрували середній (35,29%)

та низький (47,06%) рівень, у той час як кількість студентів, що досягли високого (5,88%) та достатнього (11,76%) рівня виявилася меншою.

Значущість виявленої різниці перевірялась за критерієм Фішера, у результаті чого було отримано емпіричне значення $\varphi^*_{\text{емп}}=3,959$, яке виявилось більшим за критичне значення критерію $\varphi^*_{\text{кр}} = 2,31$, на підставі чого було прийнято гіпотезу стосовно істотності перевищення в ЕГ кількості респондентів, які досягли бажаного рівня сформованості досліджуваного конструкту у порівнянні із кількістю таких респондентів у КГ. Виявлені результати довели ефективність авторської методики створення педагогічних умов підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до впровадження технологій мистецької інноватики.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

Список літератури

Офіційні документи:

Державна програма реформи та розвитку освіти на середньостроковий та довгостроковий періоди 2010–2020 років. Прийнято на засіданні Політбюро ЦК КП Китаю 21 червня 2010 р. (Переклад з кит. мов.) URL: <https://ras.jes.su/pdv/s013128120006104-5-1>

Державний стандарт базової і повної загальної середньої освіти (2020). Електронний ресурс. МОН України. URL: <https://mon.gov.ua/ua/news/oprilyudneno-derzhavnij-standart-bazovoyi-serednoyi-osviti>

Закон України «Про освіту». (2017). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#n186>

Концепція реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року. (2016). Сайт МОН України. URL: <https://mon.gov.ua/ua/tag/nova-ukrainska-shkola>

НУШ (Нова українська школа). (2020). URL: <https://mon.gov.ua/ua/tag/nova-ukrainska-shkola>

Міністерство освіти КНР (2019). Думки Міністерства освіти щодо ефективного зміцнення естетичної освіти в коледжах Нового часу: навчальне мистецтво. URL: www.moe.gov.cn/srcsite/A17/moe_794/moe_624/201904/t20190411_377523.html

Рекомендація (2006) /962/ЄС Європейського Парламенту та Ради ЄС. Про основні компетенції для навчання протягом усього життя. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_975#Text

教育部：义务教育音乐课程标准2011年版) Стандарти обов'язкової навчальної програми з музики (2011р.). Розроблені Міністерством освіти КНР.

Видавництво Пекінського педагогічного університету. URL:
<http://mat1.gting.com/edu/pdf/edu/xkb2011/20120130160216344.pdf>

Наукові джерела:

- Алтухова, І. (2021). Пунктограми у простому реченні. URL: <https://sites.google.com/view/altukhova/>
- Балл, Г., Волинець, А., Копилов, С. (1997). Діалого-культурологічний підхід як напрям гуманізації освіти. *Другий міжрегіональний науково-практичний семінар «Психологія в школі»*. Рівне, сс. 16-18.
- Белікова, О. (2015). Ціннісні переконання майбутніх педагогів-музикантів: теоретичний аспект. *Наукові записки Серія: Педагогічні науки*. Вип. 139 сс. 248-252.
- Бех, І. (2005). Принципи інноваційної освіти. *Освіта і управління*. 8., сс.7-21.
- Бондарева, К., Козлова, О. (2001). Педагогічний аналіз інноваційної діяльності вчителя. *Науково-методичний посібник*. Суми.
- Буркова Л. (2010). Ключ до управління: Класифікація педагогічних інновацій як елемент механізму керування інноваційним процесом в освіті. *Директор школи, ліцею, гімназії*. 1., сс. 31–37.
- Ва Тянь Ці. (2016). Діагностика підготовленості майбутніх учителів музики КНР до формування основ співацької культури молодших школярів. *Вісник Чернігівського національного педагогічного університету*. Серія: Педагогічні науки, 21(135), 76-79.
- Ван, Ангу (2003). Деякі проблеми в практиці базової музичної освіти в Китаю. *Часопис Нанкінського університету мистецтв*, 64-65. URL: <https://kns.cnki.net/KCMS/detail/detail.aspx?dbcode=CJFD&filename=NJBY200301017>
- Ван, Юечжи., Чжоу, Чжень Юй. (2017). Особливості підготовки вчителів музики в КНР у період після “Культурної революції”. Харків: Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди. URL: www.pedagogy-journal.kpu.zp.ua/55-2017

- Вдовичин, Т. (2010). Обґрунтування організаційно-педагогічних умов для забезпечення навчального процесу майбутніх фахівців у педагогічному університеті. URL: https://lib.iitta.gov.ua/1135/1/Стаття_організаційно-педагогічні_умови_Вінниця.pdf
- Великий тлумачний словник сучасної української мови. (2005). Уклад. та голов. ред. В. Т. Бусел. Київ; Ірпінь : Перун.
<https://slovnyk.me/dict/vts?page=13&letter=%D0%B5>
- Величко, Ю., Міліціна, О. (2012). Аудіовізуальні технології навчання в практиці вузівської підготовки педагогів-музикантів. URL: https://cyberleninka.ru/viewer_images/18029044/f/1.png
- Вершиніна, Л. (2013). Мультимедійні технології на уроках музики. URL: <https://videouroki.net/razrabotki/multimediyni-tekhnologii-na-urokakh-muzichnogo-mistetstva.html>
- Вишнівська, Н. (2014). Виховуємо милосердя. Науково-методичний посібник для педагогів початкової школи загальноосвітніх шкіл-інтернатів. Хмельницький : ХмЦНП. 85 с.
- Вознюк, О., Жуковський, В. (2019). Проектування особистості сучасного вчителя. *Вчитель і виклики XXI століття. Традиції і цінності / Teacher and challenges of the XXIst century. Traditions and values: монографія*. Варшава: Університет Природничих наук SGGW. 212 с.
http://eprints.zu.edu.ua/31339/1/Вознюк%20_Жуковський%20Вчитель.pdf
- Впровадження інноваційних технологій в навчальний процес. (2008). <http://www.gidromet.edu.kh.ua/Files/downloads/інновації%20в%20педагогіці.pdf>
- Всесвітній день культурного розмаїття. Державна служба України з етнополітики та свободи совісті. URL: <https://dessa.gov.ua/vsesvitniy-den-kulturnoho-rozmaittia/>
- Го, Цзюнь (2023). Підготовка майбутніх учителів музичного мистецтва до формування культурної компетентності школярів засобами інноваційних

- технологій. Дис. на здоб. наук. ступ. доктора філос. зі спец. 014 Середня освіта. Музичне мистецтво. Університет Ушинського. Одеса. 234 с.
- Гончаренко, С. (2007). Про якість професійної освіти. *Професійне становлення особистості: проблеми і перспективи*. Матеріали IV міжнародної науково-практичної конференції. Хмельницький : Авіст., сс. 50-54.
- Гончаренко, С. (1995). Педагогічні дослідження. *Методологічні поради молодим науковцям*. Київ. 45 с.
- Гончаренко, С. (1997). Український педагогічний словник. Київ: Либідь.
- Гороль, П. (2007). Сучасні інформаційні засоби навчання : навч. посіб. П. К. Гороль, Р. С. Гуревич. Київ : Освіта України. 535 с.
- Грисюк, О. (2015). Проблеми використання сучасних педагогічних технологій у музично-виховному процесі. Наукові записки НДУ ім. М. Гоголя. Психолого-педагогічні науки, (1), 22-25.
- Грисюк, О. (1999). Формування музичної культури молодших школярів в умовах взаємодії загальноосвітньої і дитячої музичної шкіл. (Дис. канд. пед. наук). Ніжинський держ. педагогічний ун-т імені М. Гоголя, Ніжин.
- Грінченко, А. (2015). Міждисциплінарний підхід у дослідженні музично-виконавського самоконтролю студента-піаніста. *Наукові записки. Серія: Педагогічні науки*, 139. URL: <http://dspace.pdpu.edu.ua/bitstream/123456789/14935/1/Grinchenko%20Alla%20Mykolaivna.pdf>
- Губерський, Л., Андрущенко, В., Михайличенко, М. (2002). Культура. Ідеологія. Особистість: Методологічно- світоглядний аналіз. Київ: Знання України.
- Гузій, Н. (1990). Формирование музыкально-эстетической культуры школьников в условиях внешкольного начального музыкального образования: автореф. (Дис. канд. пед. наук). Київ.
- Гузик, М. (2016). Технологія диференційованого навчання. Прикарпатський національний університет імені В. Стефаніка. URL: <https://studfile.net/preview/5258269/page:3/>

- Гуревич, Р. (1998). Теоретичні та методичні основи організації навчання у професійно-технічних закладах: Монографія. За ред. С.У. Гончаренка. Київ : Вища школа. 229 с.
- Джоу, Юнь. (2017). Історичні передумови та сучасні тенденції розвитку музично-педагогічної освіти в КНР. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. Вип. 55 (108). URL: <http://pedagogy-journal.kpu.zp.ua/archive/2017/55/4.pdf>
- Дідич, Г. (2013). Проблема музично-естетичного досвіду в теорії та практиці естетичного виховання. *Молодь і ринок*, 9 (104). URL: http://dspu.edu.ua/ddpu/biblioteka/chutach/fnv/molod_I_rynok/9_104_2013.pdf
- Дичківська, І. (2004). Інноваційні педагогічні технології: Навчальний посібник. Київ : Академвидав, 352 с.
- Домінський, О. (2000). Практико-орієнтована освіта. *Сучасні інформаційні технології та інноваційні методи навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми*. Зб. наук. праць. Вінниця: ДОВ Вінниця., с. 197.
- Драч, І., Кримський, С., Попович М. (1984). Григорій Сковорода. Київ : «Молодь» 215 с. URL: https://shron1.chtyvo.org.ua/Drach/Hryhorii_Skovoroda.pdf
- Дубасенюк, О. (2009). Інноваційні освітні технології та методики в системі професійно-педагогічної підготовки. Професійна педагогічна освіта: інноваційні технології та методики: Монографія. За ред. О. А. Дубасенюк. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2009., сс. 14-47.
- Дубовик, Л. (1998). Естетичні цінності і їх роль у формуванні особистості. *Психолого-педагогічна наука і суспільна ідеологія: Матеріали методол. семінару АПН України, 12 листоп. 1998 р.* Київ : Гнозис, 1998., сс. 328–333.
- Ду, Чень. (2010). Осмислення музичної естетики в контексті «Філософії музичної освіти Реймера»: Південно-Західний університет Цзяотун (китайською мовою). URL: <https://www.doc88.com/p-8159201726528.html>

- Духовна культура сучасного суспільства. (2016). URL: https://studbooks.net/703524/sotsiologiya/duhovnaya_kultura_sovremennogo_obschestva
- Духовна культура: визначення, структура, різновиди. (2014). URL: <https://studfile.net/preview/957918/>
- Завадская, Т. (1993). Формирование музыкально-эстетического опыта младших школьников. (Дис. канд. пед. наук). Київ.
- Завадський, Ю. (2005). Кібертекст і ергодична література: типологічна модель мережевої літератури Еспена Дж. Аарсета. *Studia Methodologica*, (16), 54-59. URL: <http://dSPACE.tnpu.edu.ua/handle/123456789/3626>
- Заря, Л. (2013). Використання мультимедійних технологій на уроках музичного мистецтва. *Наукові записки кафедри педагогіки*. Харків. Вип. XXXIII., сс.111–116.
- Затямина, Т. (2006). Комп'ютерні технології на уроці музики. *Мистецтво в школі*. №5., сс. 41–43.
- Зенг, Фанрен. (2002). Естетичне виховання у напрямку до XXI століття. Xi'an: Shaanxi Normal University Press.
- Зміст поняття "художня культура". Мистецтво як форма художньо-образної інтерпретації дійсного та уявного. (2001). у *Культурологія: Навчальний посібник*. Київ: КНЕУ. URL: www.info-library.com.ua/books-book-63.html
- Зязюн, І. (2000). Інтелектуально-творчий розвиток особистості в умовах неперервної освіти. *Неперервна професійна освіта: проблеми, пошуки, перспективи*. Київ. С. 41.
- Зязюн, І. (2001). Технологізація освіти як історична неперервність // *Неперервна педагогічна освіта : теорія і практика*. 1., сс. 73-85.
- Імерсивні технології у навчанні: переваги доповненої реальності в навчанні. (2021). *Освітня траєкторія*. URL: https://educationpakhomova.blogspot.com/2021/08/blog-post_29.html
- Інноваційні технології в мистецькій освіті. Робоча програма з навчальної дисципліни для аспірантів. (2021). 02 «Культура і мистецтво».

- Спеціальність «Сценічне мистецтво». Національна музична академія України імені П. І. Чайковського. Київ. URL: https://knmau.com.ua/wp-content/uploads/026_Innovatsijni_tehnologiyi_v_mistetskij_osviti.pdf
- Інноваційний менеджмент. (2015). URL: <https://library.if.ua/book/4/462.html>
- Історія в термінах і поняттях: довідник. (2014). За загал. ред. Орлової Т. В. Вишгород.
- Іцзюнь, Ван. (2017). Методичні засади інструментального навчання студентів з КНР в системі музично-педагогічної освіти України : автореф. дис. на здоб. наук. ступ. канд. пед. наук : 13.00.02 - теорія та методика музичного навчання. Нац. пед. універс. імені М. П. Драгоманова. Київ. 20 с.
- Каськевич, Т. (2008). Використання технології диференційованого навчання на уроках у початкових класах. *Наукове мислення*. URL: <https://naukam.triada.in.ua/index.php/konferentsiji/45-p-yatnadtsyata-vseukrajinska-praktichno-piznavalna-internet-konferentsiya/281-vikoristannya-tekhnologiji-diferentsijovanogo-navchannya-na-urokakh-u-pochatkovikh-klasakh>
- Кларін М. (200). Інновації в навчанні. М. Кларін. *Завуч*. 23–24., сс. 8.
- Клюєва, С. (2015). Формування естетичної культури студентської молоді в позанавчальній діяльності. *Наукові записки Серія: Педагогічні науки* Випуск 139., сс.. 62-65.
- Ковальова, В. (2009). Формування творчих та пізнавальних здібностей учнів з використанням технології розвитку критичного мислення. *Початкова школа*. 6., сс. 49 - 54.
- Козак, Л. (2014). Педагогічна інноватика у розвитку нових напрямів освіти. *Освітологічний дискурс*. 2. сс. 74-85. Університ. імені Б. Грінченка. Київ. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/33687089.pdf>
- Комаровська, О. (2022). Реалії сучасної мистецької освіти (за результатами опитування педагогічної спільноти). *Теоретико-методичні проблеми виховання дітей та учнівської молоді*. 26, 1., сс. 179-188.

<https://lib.iitta.gov.ua/735219/1/O.%20Комаровська%20Реалії%20сучасної%20мистецької%20освіти.pdf>

- Компетентнісний підхід у навчанні: запитання та відповіді для учителів. (2022). Державна служба якості освіти відповідає на запитання вчителів про компетентнісний підхід у навчанні. URL: <https://sqe.gov.ua/kompetentnisny-pidhid-navchannia/>
- Кондратова, Л. (2023). Модельна навчальна програма. «Мистецтво. 7-9 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти. <https://bit.ly/4686H8X>
- Конструктивізм. (2011). URL: http://kvn-e-learning.blogspot.com/2011/05/blog-post_4476.html
- Конструктивістський проект в педагогіці. (2007). URL: https://stud.com.ua/60356/filosofiya/konstruktivistiskiy_proekt_pedagogitsi
- Крамська, С. (2015). Формування творчої активності майбутніх учителів музичного мистецтва. Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології, 1(45), 282-291. URL: <https://repository.sspu.edu.ua/bitstream/123456789/1385/1/Formuvannia%20tvorchoi%20aktyvnosti.pdf>
- Красовська, О. (2015). Міждисциплінарний підхід до професійної підготовки майбутніх учителів початкової школи у галузі мистецької освіти засобами інноваційних технологій. Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології, 9(53), 24-31. URL: <https://repository.sspu.edu.ua/bitstream/123456789/1896/1/Mizhdystsyplinaryi%20pidkhyd.pdf>
- Краснокутська, Н. (2003). Інноваційний менеджмент. Навчальний посібник. Київ : КНЕУ. 504 с. ISBN 966-574-524-7
- Кремень, В. (2007). Деякі питання формування особистості професіонала в контексті вимог сучасного суспільства. *Професійне становлення особистості: проблеми і перспективи*: Матеріали IV міжнародної науково-практичної конференції. Хмельницький., сс. 3-6.

- Лісеєнко, О., Гульхан, Ю. (2021). Національна ментальність як філософське поняття і соціокультурне явище. *Наукове пізнання: методологія та технологія*. 2., сс. 41-46.
- Лі, Дань На, Сю, Най Ліннь. (2002). Карл Орф, теорія освіти і практика. Шанхай.
- Лі, Цзяці. (2015). Специфіка підготовки майбутнього вчителя музики до здійснення художньо-проектної діяльності. Актуальні питання мистецької освіти та виховання., 1-2(5-6), 169-180. URL: <https://repository.sspu.edu.ua/bitstream/123456789/4124/1/Li%20Tszziatsi%20Spetsyfyka%20pidhotovky%20maibutnoho%20vchytelia%20muzyky.pdf>
- Лі, Цзяці. (2018). Методика формування художньо-проектних умінь майбутніх учителів музики в процесі вивчення фахових дисциплін. (Дис. канд. пед. наук). Університет Ушинського. Одеса. URL: <https://enpuir.npu.edu.ua/handle/123456789/40354>
- Лі, Чжунцюань (2004). Огляд естетичної парадигми музичної освіти в звичайних школах. Часопис Північно-Західного педагогічного університету, 12-20. URL: <http://d.wanfangdata.com.cn/thesis/W018240>
- Лі, Чюн. (2017). Дослідження викладання інтересів в початковій школі музичної освіти. Авторський інститут: Чанша, Хунань, Міжнародна експериментальна початкова школа: Модернізація освіти. Лушан.
- Ліпісівіцька, А. (2020). Художня картина світу: постановка проблеми на перетині методологічних площин. Наукові записки ХНПУ імені Г. С. Сковороди. Літературознавство, 1(95). URL: <http://journals.hnpu.edu.ua/index.php/literature/article/view/3154>
- Лобова, О. (2010). Формування основ музичної культури молодших школярів: теорія та практика: Монографія. Суми: ВВП «Мрія» ТОВ.
- Лобова, О. (2012). Музична культура школяра: варіативність змісту і структури. Мистецтво та освіта, 4, 20-24
- Логіка і психологія мислення. (2018). URL: https://stud.com.ua/47263/psihologiya/logika_psihologiya_mislennya

- Логіка: Навчальний посібник. С. В. Сторожук, І. М. Гоян, І. С. Матвієнко. Київ : Вадекс, 2020. 370 с. URL: <http://lib.pnu.edu.ua:8080/bitstream/123456789/8730/1/Verstka%2020200909.pdf>
- Логіка як наука: історія і сучасність. (2015). <https://vseosvita.ua/library/embed/000zdq-15fd.docx.html>
- Лю, Ге. (2008). Об'єктивні проблеми сучасного музичного виховання і освіти в китайських школах. *Китайське музичне виховання і освіта*, (7), 23-25.
- Лю, Мейхуань, Кравченко Г. Ю. (2019). Формування духовних цінностей та духовної культури в університетах Китаю: теоретичні аспекти. URL: <https://bit.ly/461P9eK>
- Манько, В. (2000). Дидактичні умови формування у студентів професійно-пізнавального інтересу до спеціальних дисциплін. *Соціалізація особистості: зб. наук. пр. Національного педагогічного університету ім. М. Драгоманова*. Київ : Логос, 2000. 2., сс. 153–161.
- Масол, Л. (2006). Загальна мистецька освіта: Теорія і практика : монографія. Київ : Промінь.
- Масол, Л. (2015). Художньо-педагогічні технології в основній школі: єдність навчання і виховання: Методичний посібник. Харків. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/32309575.pdf>
- Масол, Л. (2020). Методика навчання інтегрованого курсу «Мистецтво». URL: https://www.geneza.ua/sites/default/files/product-images/Metodyky/Masol_Mystetstvo_Metodyka.pdf
- Масол, Л., Гайдамака, О., Белкіна, Е., Калініченко, О., Руденко, І. (2006). Методика навчання мистецтва у початковій школі: посібник для вчителів. Веста: Видавництво «Ранок».
- Масол, Л., Миропольська, Н., Рагозіна, В., Руденко, І., Хлебникова, Л. (2010). Формування базових компетентностей учнів загальноосвітньої школи в системі інтегративної мистецької освіти : метод. посіб. для вчителя. Київ: Пед. думка.

- Масол, Л. (2006). Компетентнісно-орієнтований підхід до загальної мистецької освіти. Л. М. Масол. у В. Крижко, Збірник наукових праць: Педагогічні науки: Теорія і практика естетичного виховання в умовах соціокультурної трансформації (сс. 25-31). Бердянськ.
- Мархель, І. До питання класифікації комп'ютерних технологій навчання. Зб. : *Нові інформаційні технології навчання в учбових закладах України*. Одеса, 1999. 275 с.
- Методичний апгрейд-2020. (2020). URL: <https://uovmr.net.ua/metodychnyj-apgrejd-2020/>
- Миронова, Н. (2020). Бумери, міленіали, покоління Z – хто це? Розбираємося у теорії. URL: <https://life.pravda.com.ua/society/2020/02/9/239843/>
- Михайлюк І. (2006) Діалогічний підхід до професійної підготовки майбутніх психологів: сутність, перспективи. URL: <http://academy.ks.ua/wp-content/uploads/2014/05/77.pdf>
- Моторна, Л. (2008). Педагогічні умови застосування освітніх технологій в процесі викладання природничо-наукових дисциплін у технічних коледжах. Вінниця. 100 URL: <http://conf.vntu.edu.ua/humed/2008/txt/Motorna.php>
- Мистецтво 5-9 класи. (2012). Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів. Укладачі: Л. Масол, О. Коваленко, Г. Сотська та ін. Міністерство освіти і науки України. Інститут модернізації освіти. Київ. URL: <https://imzo.gov.ua/osvita/zagalno-serednya-osvita-2/navchalni-prohramy-5-9-klasy-naskrizni-zmistovi-liniji/mystetstvo-naskrizni-zmistovi-liniji/>
- Нагорна, В. (2018). Поняття «культурний код» у просторі сучасної гуманітаристики. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/300405054.pdf>
- Негребецька О. (2012). Ціннісний контекст музичної культури. Наукові записки Кіровоградського держ. пед. ун-ту імені Володимира Винниченка. Сер.: Педагогічні науки, 107(2), 38-45.

- Нісімчук, А., Падалка, О., Шпак, О. (2000). Сучасні педагогічні технології : Навч. посібник. Київ : Просвіта. 368 с.
- Новий тлумачний словник української мови (у 4 томах). (1999) Гол. ред.: В. Яременко, О. Сліпушко. Київ : Аконіт. 910 с.
- Олексюк, О. (2006). Музична педагогіка: Навчальн. посібник. Київ: НУКіМ.
- Олексюк, О., Коваль, А. (2017). Герменевтичні принципи мистецької освіти: інтерпретаційний дискурс. Освітологія, 6. URL: <https://osvitologia.kubg.edu.ua/index.php/osvitologia/article/view/70>
- Олійник, В. (2001). Система педагогічної освіти та педагогічні інновації / В. Олійник. *Директор школи, ліцею, гімназії*. 4., сс. 61–69.
- Основні підходи до раціональності науки. (2014). URL:https://stud.com.ua/29039/filosofiya/osnovni_pidhodi_rozuminnya_ratsionalnosti_nauki
- Падалка, Г. (2004). Пріоритетні напрями розвитку сучасної мистецької освіти. Науковий часопис Нац. пед. ун-ту ім. М. П. Драгоманова. Сер. 14. Теорія і методика мистецької освіти : зб. наук. пр. 1(6), 15–20.
- Падалка, Г. (2008). Педагогіка мистецтва: Теорія і методика викладання мистецьких дисциплін. Київ: Освіта України.
- Пальчинська, М. (2016). Віртуальний простір в умовах соціокультурних трансформацій. Дисерт. на здоб. наук. ступ. доктора філос.. наук. 09.00.03 соціальна філософія та філософія історії. Університет Ушинського. URL: <https://pdpu.edu.ua/doc/vr/palchinska/dis.pdf>
- Панібратська, А. (2018). Зміст поняття «педагогічні умови». *Науково-методична робота*. Уманський держ. пед. університет імені Павла Тичини. Умань, Україна. URL: <https://sno.udpu.edu.ua/index.php/naukovo-metodychna-robota/89-suchasni-tekhnohohiyi-rozvytku-profesiynoyi-maysternosti-maybutnikh-uchyteliv-25-zhovtnia-2018-r/173-zmist-ponyattya-pedagogichni-umovi>
- Пань, Сінюй. (2019). Методика підготовки бакалаврів музичного мистецтва до формування аудіальної культури школярів засобами оркестрової музики

- (Дис. канд. пед. наук). ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського. Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка. Суми
- Пань, Сінюй. (2017). Актуалізація проблеми формування слухательської культури в музикальному освітанні. Матеріали XXXV Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції "Проблеми та перспективи розвитку науки на початку третього тисячоліття у країнах Європи та Азії" (сс. 110-112). URL: <http://conferences.neasmo.org.ua/uk/art/3646>
- Пехота, О. (2000). Особистісно орієнтована освіта і технології. Неперервна професійна освіта : проблеми, пошуки, перспективи : Монографія. Під ред. І. А. Зязюна. Київ : Віпол,, сс. 274-298.
- Пехота, О., Кіктенко, З. (2000). Освітні технології: Навчально-методичний посібник. Київ : А.С.К. 256 с.
- Педагогічні технології у неперервній професійній освіті (2001). Сисоєва, С., Алексюк, М., Воловик, П. та ін.; За заг. ред. С. О. Сисоєвої. Київ : ВІПОЛ, 501 с.
- Підготовка майбутнього вчителя до впровадження педагогічних технологій. (2003). Навч. посібник. Укладач О. М. Пехота та ін. Київ : Видавн. А.С.К. 240 с.
- Підласий, І., Підласий, А. (1998). Педагогічні інновації. *Рідна школа* 12, 3-17.
- Підласий, І. (2010). Продуктивний педагог : Настільна книга вчителя. Харків : Вид. група «Основа». 360 с., сс. 97-99.
- Літературознавча енциклопедія. У 2 т. (2007). Автор-уклад. Ю. Ковалів. Київ : ВЦ «Академія», 2., с. 223.
- Полякова О. (2015). Формування у старших дошкільників чуйності на основі синтезу мистецтв. Київ. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/106721/1/Полякова%20О.П.%20Формування%20у%20старших%20дошкільників%20чуйності%202015.pdf>

- Філософський енциклопедичний словник. (2002). В. І. Шинкарук (гол. редкол.) та ін. Київ : Інститут філософії імені Григорія Сковороди НАН України : Абрис. 742 с.
- Пометун, О., Пироженко, Л. (2002). Інтерактивні технології навчання: Теорія, практика, досвід: Метод, посібник. Київ : *Сучасний урок*. 141с.
- Пометун О. (2002). Інтерактивні технології навчання: теорія, практика, досвід. О. Пометун, Л. Пироженко. Київ.
URL:https://shron1.chtyvo.org.ua/Pometun_Olena/Entsyklopediia_interaktyvnoho_navchannia.pdf?PHPSESSID=kbmruu91bbkji5vfrhsr2co1c4
- Пометун, О. (2007). Енциклопедія інтерактивного навчання. Київ. URL:
URL:https://shron1.chtyvo.org.ua/Pometun_Olena/Entsyklopediia_interaktyvnoho_navchannia.pdf?
- Проблема прояву чуйності серед молоді. (2012). Реферат.
URL:<https://osvita.ua/vnz/reports/psychology/28681/>
- Прокопенко, І., Євдокимов, І. (1995). Педагогічна технологія : Посібник. Харків : Основа. 105 с.
- Рак В. (2001). Інформаційні засоби і технології в освіті. *Вісник Львів унів. Серія педагогічна*, 15, 201–205.
- Ратніков, В. (2023). Невизначеність як світовий феномен та його прояви в освіті. *Філософія освіти. Philosophy of Education*, 29, 180-201. Doi:10.31874/2309-1606-2023-29-1-10
- Раціонально. Види і прояви раціонального. (2015).
URL:http://psychologis.com.ua/vidy_i_proyavleniya_racionalnogo.htm
- Реброва, О. (2014). Акмеологічний контекст методики формування художньо-ментального досвіду студентів-музикантів та хореографів. *Науковий вісник Південноукраїнського національного педагогічного університету ім. К. Д. Ушинського*, 7-8, 146-153.
- Реброва, О., Сінюй, Пань. (2018). Сутність та структура підготовленості бакалаврів музичного мистецтва до формування аудіальної культури школярів. *Науковий вісник Південноукраїнського національного*

- педагогічного університету ім. К. Д. Ушинського. Педагогічні науки, 4, 68-73. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvprurpp_2018_4_14
- Реброва, О. (2014). *Теорія і методика формування художньо-ментального досвіду майбутніх учителів музичного мистецтва та хореографії* (Дис. д-ра пед. наук). Київ.
- Ростовський, О. (1977). *Педагогіка музичного сприймання*. Київ: ІЗМН.
- Ростовський, О. (2000). *Методика викладання музики у початковій школі: Навчально-методичний посібник. (2-ге вид., доп.)*. Тернопіль: Навчальна книга. Богдан.
- Ростовський, О. (2011). *Методика викладання музики в основній школі: Навч.-метод. посіб.* Тернопіль: Навчальна книга. Богдан.
- Ростовський, О. (2011). *Теорія і методика музичної освіти: Навчально-методичний посібник*. Тернопіль: Навчальна книга.
- Рудницька, О. (2005). *Музика і культура особистості: Проблеми сучасної педагогічної освіти*. Тернопіль: Богдан.
- Савченко О. Я. (1997). *Сучасний урок у початкових класах*. Київ: Магістр-S, 256 с.
- Садовніков, О. (2014). Епістемологічний потенціал філософії <https://eprints.kname.edu.ua/30787/1/124.pdf>
- Святченко, О. (2007). Диференціація – умова успішного навчання. Початкова освіта. 12 (берез.). с. 3.
- Седеревічене А. (2007). Дидактичні можливості диференціації змісту початкової освіти. Народна освіта. 2007. 3., сс. 22-26.
- Сі, Даофен. (2015). *Методика використання інноваційних технологій у підготовці учителів музики до співацької діяльності*. Дис. канд пед. наук. 13.00.02. Київ. URL: https://npu.edu.ua/images/file/vidil_aspirant/dicer/D_26.053.08/dis_Daofen.pdf
- Сікорський П. (1998). *Теоретико-методологічні основи диференційованого навчання*. Львів: Каменяр, 1998. – 196 с.

- Степанова, Л. (2018). Педагогічні умови формування художньо-герменевтичної компетентності майбутніх викладачів музики і хореографії. *The scientific heritage*, 24. URL: <http://dspace.pdpu.edu.ua/bitstream/123456789/4875/1/Pedagogical%20conditions%20of%20formation.pdf>
- Стукаленко, З. (2015). Формування професійної толерантності майбутнього вчителя музичного мистецтва в умовах інформатизації музичної освіти. *Наукові записки. Серія: Педагогічні науки*. Вип. 139. Кіровоград., сс. 240-244.
- Сюй Сінчжоу (2023). Формування художньо-естетичного досвіду майбутніх учителів музичного мистецтва в процесі вокальної підготовки. Дис. на здоб. наук. ступ. доктора філософії. 014 Середня освіта. Музичне мистецтво. ДЗ «Південноукраїнський Національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського». Одеса. 246 с.
- Федорець, М., Го, Цзюнь. (2020). Актуальні питання підготовки майбутніх учителів до формування музичної культури сучасних школярів. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*, 8(102), 485-495.
- Федорець, М. (2016). Урок музичного мистецтва в сучасній школі: проектування, реалізація, аналіз. Методичні рекомендації. *Мистецтво в школі*. 3, 4. ВГ «Основа». Харків.
- Федорець, М., Сюй, Сінчжоу. (2020). Формування музично-естетичного досвіду майбутніх учителів музичного мистецтва як наукова проблема в Україні та Китаї. *Музичне мистецтво в освітологічному дискурсі*, (5). doi: 10.28925/2518-766X.2020.5.6
- Філософський енциклопедичний словник. (2002). В. І. Шинкарук (гол. редкол.) та ін. Київ : Інститут філософії імені Григорія Сковороди НАН України : Абрис, 742 с. URL: www.wikidata.uk-ua.nina.az/Плюралізм.html.
- Фіцула, М. (2007). Педагогіка [Текст] : Навчальний посібник. Київ : Академвидав., сс.229 – 236.

- Хаббард, Л. (2005). Технологія навчання. (Перекл. з англ. мови). URL: <http://www.szcientologia.org.hu/ru/videos/category/aps/answers-for-better-education-and-literacy.html%20>
- Хайрулліна, Ю. (2011). Світоглядна культура особистості: структурно-функціональний аналіз: Монографія. Київ: Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова.
- Хан, Хуйюнь. (2020). Ігрові музично-педагогічні технології як напрямок розвитку мистецької інноватики. Збірник матеріалів II Міжнародної науково-практичної конференції (сс. 340-347). Одеса.
- Хлебик, С. (1992). Формирование нравственно-эстетического опыта младших школьников средствами искусства (Дисс. канд. пед. наук). Киев.
- Хлебнікова, О. (2001). Формування досвіду музично-виконавської діяльності у студентів вузів культури (Автореф. дис. канд. пед. наук). Київ.
- Хриков, В. (2011). Педагогічні умови в структурі наукового знання. *Шлях освіти*. 2., сс. 11-15. URL: <http://dspace.luguniv.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/2797/ped.umovi.pdf>
- Чан, Веньцзін. (2011). Новий стандарт музики КНР. Електронний ресурс. (Китайською мовою). URL: [URL:http://www.chinadmd.com/file/pvoooxppwzpousbxtvvsisst_1.html](http://www.chinadmd.com/file/pvoooxppwzpousbxtvvsisst_1.html)
- Чиж, С. (2002). Формування готовності майбутніх учителів-словесників до диференційованого навчання молодших підлітків: Автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04. Південноукраїнський держ. педагогічний ун-т ім. К. Д. Ушинського. Одеса, 2002. 20 с.
- Шевнюк, О. (1995). Формування художньо-естетичного досвіду майбутнього вчителя (Дис. канд. пед. наук. Київ.
- Шегда, А. (2006). Економіка підприємства: Навч. Посібник. Київ : Знання. 614с. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=4744>
- Шилов, К. (2007). Классификация инноваций / К. В. Шилов // Инновации в образовании. 3., сс. 52–58.

- Шиліна, Н. (2020). Покоління «Зет» та «Альфа»: Психологічні особливості навчання і виховання. *Znanstvena misel journal* №40, сс. 36-39. <https://www.znanstvena-journal.com/wp-content/uploads/2020/10/Znanstvena-misel-journal-%E2%84%9640-2020-Vol-2.pdf#page=36>
- Шип, С. (2003). Знакова функція та мовна організація музичного мовлення. (Дис. д-ра мистецтвознавства). Київ. URL:www.disslib.org/znakova-funktsia-ta-movna-orhanizatsia-muzychnoho-movlennja.html
- Щербань, П. (1999). Формування духовної культури особистості. *Рідна школа*, (7-8), 23-29.
- Що таке турбота. (2021). Кіровоградський обласний ЦКПХ. URL:<http://labcentr.kr.ua/?p=14010>
- Ягодзінський, С. (2010). Наукова раціональність і раціоналізм в освіті. *Практична філософія*, 2., сс. 62-69. URL:https://www.researchgate.net/publication/330655017_Naukova_racjonalnist_i_racionalizm_v_osviti
- Яковець, Н. (2015). Художня культура як складова культури духовної. Систематизація видів мистецтва. URL:<https://sites.google.com/site/hudoznakultura15/hudozna-kultura-ak-skladova-kulturi-duhovnoie-sistematizacia-vidiv-mistectva>
- Aarseth, E. J. (2003). *Cybertext-Perspectives on Ergodic Literature*. Retrieved from Repositório Científico Lusófona: <http://hdl.handle.net/10437/652>
- After, Gen Z, meet Gen Alpha. (2020). What to know o the generation born 2010 to today. ABC News. URL:www.goodmorningamerica.com/gma/story/gen-meet-gen-alpha-generation-born-2010-today-68971965
- Beaty, R. E., & Johnson, D. R. (2021). Automating creativity assessment with SemDis: An open platform for computing semantic distance. *Behavior Research Methods*, 53, 757–780. doi:10.3758/s13428-020-01453-w
- Blanariu, N. (2015). Paradigms of communication in performance and dance studies. *CLCWeb: Comparative Literature and Culture*, 17(2), 1. <https://doi.org/10.7771/1481-4374.2331>

- Bourdieu, P. (1968). Outline of a sociological theory of art perception. *International social science journal*, XX(4), 589-612. Retrieved from <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000024598>
- Casey, E. S. (1971). Expression and Communication in Art. *The Journal of Aesthetics and Art Criticism*, 30(2), 197–207. <https://doi.org/10.2307/429538>
- Chandler, D. (1994). Semiotics for beginners. Retrieved from www.academia.edu/download/34512504/Semiotics_for_Beginners.pdf
- Clarke, T. (2001). The knowledge economy. *Education+ Training*, 43(4/5), 189-196. doi:10.1108/00400910110399184
- Cloete, A. L. (2017). Technology and education: Challenges and opportunities. *HTS Teologiese Studies/Theological Studies*, 73(4), a4589. doi:10.4102/hts.v73i4.4589
- Dammers, R. J. (2019). The role of technology in music teacher education. In C. Conway, & C. West (Eds.), *The Oxford handbook of preservice music teacher education in the United States* (pp. 365-376). Oxford University Press. Retrieved from <https://bit.ly/471ByUj>
- Davies, J. (1980). *The Psychology of Music*. London. 240 p.
- De Saussure, F. (2011). *Course in general linguistics*. Columbia University Press. Retrieved from <https://bit.ly/3I11V3V>
- Desmond, W. (1995). *Being and the Between*. New York. URL: <https://www.jstor.org/stable/24709686>
- Dewey, J. (1933). *How We Think: A Restatement of the Relation of Reflective Thinking to the Educative Process*. Boston, D.C. Heath and Company. Dinkelman.
- Downey J. (1987). *A musical Experiment*. American J. Of Psychol. London.
- Dupertuis, F. (2022). De l'acceptabilité des technologies numériques pour l'éducation musicale : La perception des professeur es de musique d'une application de création musicale. (Dissertation de la maîtrise universitaire en sciences et technologies de l'apprentissage et de la formation), Université de Genève. Récupéré sur <https://archive-ouverte.unige.ch/unige:169269>

- Earley, P. C. (2002). *Redefining interactions across cultures and organizations: moving forward with cultural intelligence*. Oxford : Elsevier.
- European Commission. (2008). *European Commissions Code of Conduct for Responsible Nanotechnologies Research*. Retrieved from https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/IP_08_193
- Fóti, V. M. (2013). *Tracing expression in Merleau-Ponty: Aesthetics, philosophy of biology, and ontology*. Northwestern University Press. Retrieved from <https://bit.ly/3Fdbaf3>
- Franssen, M., Lokhorst, G.-J., & Poel, I. v. (2023). Philosophy of Technology. In E. N. Zalta, & U. Nodelman (Eds.), *The Stanford Encyclopedia of Philosophy*. Retrieved from <https://plato.stanford.edu/archives/spr2023/entries/technology/>
- Fukuda, T., Meneses, E., West, T., & Wanderley, M. M. (2021). The T-Stick Music Creation Project: An approach to building a creative community around a DMI. *International Conference on New Interfaces for Musical Expression*, (p. 3210). doi:10.21428/92fbeb44.26f33210
- Gouzouasis, P., Irwin, R., Miles, E., & Gordon, A. (2013). Commitments to a community of artistic inquiry: Becoming pedagogical through a/r/tography in teacher education. *International Journal of Education & the Arts*, 14(1). Retrieved from www.ijea.org/v14n1/
- Gregory, M. J. (1995). Technology management: a process approach. *Proceedings of the Institution of Mechanical Engineers, Part B: Journal of Engineering Manufacture*, 209(5), 347-356. doi:10.1243/PIME_PROC_1995_209_094_02
- Hade, R. A. (2021). *Connecting music and art through music technology*. (Thesis Master of Music), Kansas State University, Department of Music, Theatre, and Dance. Retrieved from <https://hdl.handle.net/2097/41575>
- Hamblen, K. A. (1995). Review of *Aesthetics and the Sociology of Art*, by J. Wolff. *Journal of Aesthetic Education*, 29(4), 107–110. <https://doi.org/10.2307/3333296>
- Izard, C.(1991). *The Psychology of emotions*. NewYork : Plenum Press.

- Jaffe, A. B., & Trajtenberg, M. (2002). *Patents, citations, and innovations: A window on the knowledge economy* (Vol. 1). MIT Press. Retrieved from <https://bit.ly/3NxlpPD>
- Kinsella, Elizabeth Anne (2006). Hermeneutics and Critical Hermeneutics: Exploring Possibilities within the Art of Interpretation [47 paragraphs]. *Forum:Qualitative Social Research*, 7(3), Art. 19. URL: <http://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:0114-fqs0603190>
- Koehler, M. J., & Mishra, P. (2009). What is technological pedagogical content knowledge? *Contemporary Issues in Technology and Teacher Education*, 9(1), 60-70. Retrieved from www.learntechlib.org/primary/p/29544/.
- Koepfen, K., Hartig, J., Klieme, E., & Leutner, D. (2008). Current issues in competence modeling and assessment. *Journal of Psychology*, 216, 61-73. doi:10.1027/0044-3409.216.2.61
- Leman, M. (2007). *Embodied music cognition and mediation technology*. MIT press. Retrieved from <https://bit.ly/3rwmjnR>
- Levinas, E. (1987). *Reality and Its Shadow*. In *Collected Philosophical Papers*. *Phaenomenologica* (Vol. 100). https://doi.org/10.1007/978-94-009-4364-3_1
- Lievens, F., Harris, M. M., Van Keer, E., & Bisqueret, C. (2003). Predicting cross-cultural training performance: The validity of personality, cognitive ability, and dimensions measured by an assessment center and a behavior description interview. *Journal of Applied Psychology*, 476-489. <https://doi.org/10.1037/0021-9010.88.3.476>
- Linn Van Dyne, Soon Ang, K., Rockstuhl, T., Mei Ling Tan, & Koh, C. (2012). Sub-Dimensions of the Four Factor Model of Cultural Intelligence: Expanding the Conceptualization and Measurement of Cultural Intelligence. *Social and personality psychology compass*, 6(4), 295-313. <https://doi.org/10.1111/j.1751-9004.2012.00429.x>
- Livermore, D. (2009). *Leading with Cultural Intelligence*. New York: AMACOM.
- Loveless, D. J., & Griffith, B. (2014). *Critical Pedagogy for a Polymodal World*. Springer. Retrieved from <https://bit.ly/3ZsKtfA>

- Macrides, E., & Angeli, C. (2018). Investigating TPCCK through music focusing on affect. *The International Journal of Information and Learning Technology*, 35(3), 181-198. doi:10.1108/IJILT-08-2017-0081
- Matsumoto, D., & Hwang, H. C. (2013). Assessing cross-cultural competence: A review of available tests. *Journal of cross-cultural psychology*, 44(6), 849-873. <https://doi.org/10.1177/0022022113492891>
- McRae, S. W. (1982). The Orff Connection ...reaching the special child. *Music Educators Journal*, 68(8), 32–34. <https://doi.org/10.2307/3395960>
- Morehouse, R. (2011). *Beginning Interpretative Inquiry: A Step-by-Step Approach to Research and Evaluation* (1st ed.). London: Routledge. <https://doi.org/10.4324/9780203818244>
- Mustard, J. F., McCain, M. N. (1999). *Reversing the Real Brain Drain: Early Years Study: Final Report*. Canadian Institute for Advanced Research. Government of Ontario. 182 p.
- Owen, R., Stilgoe, J., Macnaghten, P., Gorman, M., Fisher, E., & Guston, D. (2013). A framework for responsible innovation. In *Responsible innovation: managing the responsible emergence of science and innovation in society* (pp. 27-50). doi:10.1002/9781118551424.ch2
- Peirce, C. S. (1977). *Semiotic and Significs: The Correspondence between Charles S. Peirce and Victoria Lady Welby*. Bloomington: Indiana University Press.
- Powell, W. W., & Snellman, K. (2004). The knowledge economy. *Annu. Rev. Sociol.*, 199-220. doi:10.1146/annurev.soc.29.010202.100037
- Rees, F. J. (2002). Distance Learning and Collaboration in Music Education. In *The new handbook of research on music teaching and learning: A project of the music educators national conference* (pp. 257-273). Oxford University Press. Retrieved from <https://bit.ly/3RM8H2f>
- Rogers, (1959). C. R. A theory of therapy, personality and interpersonal relationship as developed in the dlientcetretd framework. Koch S. *Psychology: A study of a science*. N.Y.: Mc. Grawn Hill, 59 p.

- Roşca, S. (2018). Культурне різноманіття: концептуальні підходи. Історико-політичні проблеми сучасного світу, сс. (37-38), 234–241. <https://doi.org/10.31861/mhpi2018.37-38.234-241>
- Science and creativity. Cultural and scientific change and innovation in educational and social science. Abstract of the lecture of Paolo Manzelli. URL: edscuola.it/archivio/lre/science.html
- Shavelson, R. J. (2010). On the measurement of competency. *Empirical research in vocational education and training*, 2, 41-63. Retrieved from 10.1007/BF03546488
- Shulman, L. (1987). Knowledge and teaching: Foundations of the new reform. *Harvard educational review*, 57(1), 1-23. doi:10.17763/haer.57.1.j463w79r56455411
- Sloboda, J., & Van Zijl, A. (2011). Performers' experienced emotions in the construction of expressive musical performance: An exploratory investigation. *Psychology of Music*, 39(2), 196–219. doi:10.1177/0305735610373563
- Stepanenko, O. (2022). Communication competence in Ukrainian and foreign literature classes. *Scientific Journal of Polonia University*, 53(4), 129-142. <https://doi.org/10.23856/5315>
- Strauss, A., & Corbin, J. (1998). Basics of qualitative research techniques. In *Basics of Qualitative Research : Techniques and Procedures for Developing Grounded Theory*. Sage Publications. Retrieved from <https://bit.ly/3TtIDtQ>
- Thayer Morel, T., & Tejada, J. (2020). Design and validation of a music technology course for initial music teacher education based on the TPACK Model and the Project-Based Learning approach. *Journal of Music, Technology and Education*, 12. doi:10.1386/jmte_00008_1
- Thomas, D. C., Elron, E., Stahl, G., Ekelund, B. Z., Ravlin, E. C., Cerdin, J.-L., . . . Lazarova, M. B. (2008). Cultural Intelligence: Domain and Assessment. *International Journal of Cross Cultural Management*, 8(2), 123–143. <https://doi.org/10.1177/1470595808091787>

- Thomas, R. B. (1970). *Manhattanville Music Curriculum Program*. (Eric Report Resume), Office of Education (DHEW), Washington. Retrieved from <https://eric.ed.gov/?id=ED045865>
- Tong King Lee. (2017). Cybertext: A Topology of Reading. *Modern Chinese Literature and Culture*, 29(1), 172–203. Retrieved from www.jstor.org/stable/26426656
- Tracey, M. W., & Richey, R. C. (2007). ID model construction and validation: A multiple intelligences case. *Educational Technology Research and Development*, 55, 369-390. doi:10.1007/s11423-006-9015-4
- Walker, R. (1984). Innovation in the music classroom: II. The Manhattanville Music Curriculum Project. *Psychology of Music*, 12(1), 25–33. doi:10.1177/0305735684121003
- Wibowo, D. Y., Masunah, J., Karyono, T., & Milyartini, R. (2022). Study of Technological Pedagogical Content Knowledge (TPACK) Concept in Music Learning. *4th International Conference on Arts and Design Education (ICADE)* (pp. 81-85). Atlantis Press. Retrieved from 10.2991/assehr.k.220601.018
- Wilson, M. (2011). *Teachers' Professional Growth: The Blending of Technology, Pedagogy and Content*. (Dissertation Doctor of Education), Arizona State University. Retrieved from <https://bit.ly/3Gqatzh>
- Zentner, M. (2019). *Geneva Emotional Music Scales (GEMS)*. Retrieved from The Personality, Emotion and Music Laboratory (Zentnerlab): www.zentnerlab.com/news-and-media/downloads
- 陈贻新. 以德治国思想对中国传统文化的继承与超越 // 广东工业大学学报 (社会科学版). 2003年6月 Vol. 3. 第205–208页 = Чень Ісінъ. (2003). Ідеологія управління державою на основі моральних норм є спадщиною і продовженням китайської традиційної культури. Газета Гуандунського політехнічного університету. Соціальні науки, 3, 205 208.
- 辞海. 上海辞书出版社, 1989年. 257页 Великий словник. (1989). Шанхай. .

关于小学音乐教育中趣味教学的研究 Лі, Чюн. (2017). Дослідження мистецьких інтересів та викладання музичної освіти в початковій школі. Авторський інститут: Чанша, Хунань, Лушань.

罗志佳. 文化视域下的依法治国 // 昌吉学院学报. 2015年第1期第40–45页 = Ло, Чжицзя. (2015). Політика управління державою на основі, відповідно до закону і на основі культури. Газета Чанцзіського інституту (1), 40–45.

年第2期第140–143页 = Сунь Цзяньдун. (2015). Роль традиційної національної культури в політиці управління державою на основі та відповідно до закону. Газета Уханьського Суднобудівного інституту. Гуманітарні та соціальні науки, (2), 140–143.

孙建东. 民族优秀传统文化在依法治国中的作用 // 武汉船舶职业技术学院学报 (人文社科). Сюй Лінг (2020). Аналіз формування музично-естетичного досвіду в музичному навчанні. Художник, (03). URL: www.zhangqiaokeyan.com/academic-journal-cn_the-artists_thesis/0201279043270.html

ДОДАТКИ

Додаток А

Анкета «Діагностика усвідомлення функціональних можливостей технологій мистецької інноватики та міри прагнення їх застосовувати у музично-освітньому процесі»
розроблена М. Вілсон (Wilson, 2011)

Таблиця 1

Обведіть колом цифру, яка вказує на ваш рівень згоди з твердженнями:

№ зп.	Повністю згоден	Згоден	Не впевнений у відповіді	Не згоден	Категорично не згоден	
						<i>Я відчуваю впевненість у тому, що зможу...</i>
1.	1	2	3	4	5	створити есе, що описує, як я використовуватиму у своїй педагогічній практиці ІКТ, разом із мистецькими та освітніми технологіями
2.	1	2	3	4	5	розробити план заняття (циклу занять), невід'ємною частиною якого є інструменти ІКТ, мистецькі технології та високопродуктивні педагогічні стратегії
3.	1	2	3	4	5	використовувати ІКТ для організації проєктувально-творчої роботи учнів та дистанційного навчання
4.	1	2	3	4	5	описати 3 інструменти ІКТ, які я використовуватиму у своїй викладацькій діяльності задля організації проєктувально-творчої роботи учнів засобами мистецьких технологій
5.	1	2	3	4	5	скласти план (з розрахунком коштів) придбання технологій для педагогічно-фахової діяльності, включно із музичними інструментами, цифровими додатками тощо
6.	1	2	3	4	5	розробити методичку, яка оцінює мій рівень викладання з використанням ІКТ для реалізації високоефективних педагогічних стратегій у мистецько-освітньому процесі

7.	1	2	3	4	5	створити навчальний модуль, у якому будуть інтегрально застосовуватися мистецькі, педагогічні та інформаційно-комунікативні технології задля вирішення завдань музичної освіти
8.	1	2	3	4	5	розробити програму підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до інтегрального застосування фахових (музично-педагогічних та музично-виконавських), педагогічних та технологічних компетентностей у практичній педагогічній діяльності

Відкриті запитання анкети:

Як Ви вважаєте:

1. Чи є потрібним застосування технологій (мистецьких, педагогічних та інформаційно-комунікаційних) у музично-освітньому процесі
2. На які стандарти результативності музично-освітнього процесу Ви орієнтуєтесь, плануючи свою майбутню фахову діяльність
3. Які технології Ви вже застосовували задля навчання та в ході педагогічної практики
4. Які компетентності (фахові, технологічні, педагогічні) Ви хотіли б опанувати для підвищення власної професійної ефективності?
5. Чи плануєте Ви використовувати мистецькі технології у своїх майбутній фаховій діяльності?
6. Які педагогічні технології надають можливість вчителю музичного мистецтва бути найефективнішим у фаховій діяльності?
7. Чи вважаєте ви інтеграцію музичних, технологічних і педагогічних компетентностей простим процесом? Поділіться своїми роздумами.
8. Які знання та вміння Ви хотіли б набути у процесі фахової підготовки?
9. Якими знаннями має володіти керівник педагогічної практики задля того, щоб ефективно підготувати майбутнього вчителя музичного мистецтва до фахової діяльності?
10. Які компетентності Ви опановували самостійно для підвищення власного професійного рівня в ході фахової підготовки?
11. Опишіть, які концепції, підходи, стратегії, методи, форми та прийоми застосування технологій у діяльності вчителя музичного мистецтва Ви знаєте

Тест «Аналіз технології мистецької освіти»

Для оцінювання методом виконання творчих завдань на застосування зворотного проєктування задля розробки технологій мистецької інноватики

Будь ласка, дайте розгорнуті відповіді на запитання:

2. Повідомьте назву та автора технології, яка підлягатиме аналізу.
3. Охарактеризуйте, будь ласка, концептуальні основи даної технології.
4. Якими є цілі застосування даної технології?
5. Перелічіть, які засоби пропонується застосовувати в межах технології задля досягнення поставлених цілей?
6. Які чинники зумовлюють цінність та корисність технології?
7. Назвіть та розкрийте сутність основних феноменів, на яких ґрунтується алгоритм технології.
8. Чим забезпечується ефективність технології?
9. Чим забезпечується безпечність технології?
10. Чим забезпечується ітеративність технології?
11. Чим забезпечується стабільність технології?
12. Чи ураховує технологія особливості процесів, специфічних для галузі музичної освіти? Аргументуйте свою думку.
13. Використання яких ІКТ передбачає застосування технології. Охарактеризуйте ті ІКТ, які викликали ваш професійний інтерес? Поясніть чому саме.
14. Чи відповідає технологія критеріям відповідальності? Яким саме? Аргументуйте.

розроблено автором

Додаток В

Карта аналізу технологій музичної освіти

для роботи методом ідентифікації трансмісивних, трансактивних і перетворювальних функцій технологій мистецької інноватики, розробленим на основі дослідження С. Петрина (Petrina, 2004).

Таблиця 2

№ з/п	Характеристики технологій	«Investigating TPCK through music focusing on affect» О. Макрілес та Ч. Анджелі (Macrides & Angeh, 2018)	Constructivist learning through collaborative projects based on TPCK (Thayer Morel & Tejada, 2020)	Professional development of music teachers based on TPCK (Wilson, 2011)
1	Презентація в освітньому процесі нової інформації, яка не структурована як навчальна, не містить прямих рекомендацій до дії і не підлягає моніторингу на предмет засвоєння здобувачами, але непрямо розкриває проблему, що вивчається в інших, несподіваних контекстах	+		
2	Непряме спонукання здобувачів до встановлювання зв'язків між відомими та новими знаннями	+		
3	Створення зрозумілої здобувачам структури заняття		+	+
4	Інтеграція в освітній процес ілюстрацій та підказок за допомогою ІКТ, задля спонукання учнів до генерації нових артефактів (музичних творів, інтерпретацій) та пошуку художніх сенсів		+	
5	Надання здобувачам зрозумілих та коротких експлікацій стосовно навчальної інформації та ефективних алгоритмів дії (створення виконавських моделей)		+	
6	Презентація навчальної інформації у полімодальному режимі за допомогою ІКТ (аудіо, відео, текст, демонстрація, оригінальні інтерфейси тощо)	+	+	+
7	Застосування наочності для кращого засвоєння та систематизації навчальної інформації (асоціативні карти, схеми, таблиці, часові шкали тощо).	+	+	+
8	Стимулювання до ширих, неоднозначних реакцій на контент		+	
9	Застосування принципу викладення матеріалу від загального до конкретного			+
10	Використання методів реляційного навчання	+	+	
11	Використання наочних ієрархізованих моделей та схем		+	+
12	Застосування діалогічних форм обговорення матеріалу, визначення особистих думок та ставлень до актуалізованої інформації	+	+	+
13	Застосування методів реляційного навчання для висвітлення взаємозв'язків між феноменами та процесами, контекстно пов'язаними із явищем, що обговорюється		+	+
14	Опора, при засвоєнні нового матеріалу на знайомі явища, шляхом застосування візуальних, вербальних та концептуальних нагадувань, а також, інтеграції завдань на виконання засвоєних алгоритмів дії	+	+	
15	Застосування медіаматеріалів - відео та аудіо - як створених власноруч, так і виробництва ЗМІ, які безпосередньо стосуються теми, що вивчається та доповнюють її.	+	+	+
16	Застосування проблемно-дискусивних методів задля зосередження уваги здобувачів та стимулювання до вироблення активного ставлення до навчальної інформації		+	+
17	Подання нової інформації у спрощеному вигляді із використанням прийомів полегшення сприйняття (відеопрезентації із анімованим схематичним ілюструванням інформації, дайджести тощо)	+		
18	Наведення автентичних прикладів, пов'язаних з темою що вивчається для розкриття її сутності			+
19	Застосування інтерактивних інструментів ІКТ задля демонстрації різних поглядів на проблему	+	+	+
20	Організація заходів, що стимулюють здобувачів застосовувати різноманітні знання та уміння (сформовані в результаті вивчення різних дисциплін) на практиці		+	+
21	Організація обговорення у фокус-групах та відкриті запитання		+	+
22	Робота над вирішенням заздалегідь приготовлених кейсів	+	+	+
23	Забезпечення своєчасного, чіткого і конструктивного зворотного зв'язку.	+	+	+
24	Застосування методу сумісного аналізу помилок і досягнень	+	+	+
25	Застосування методу "сендвіч-зворотного зв'язку"			+
26	Наведення автентичних прикладів та актуалізація контекстів через наративи, розповіді, знайомство із медіаматеріалами тощо.			+

Статті в наукових фахових виданнях України

5. Батюк Н., Федорець М., & Хан Хуйюнь. (2021). Реалізація компетентнісного підходу в процесі загальної мистецької (музичної) освіти школярів України та Китаю. *Педагогічні науки: Теорія, історія, інноваційні технології*, 1(105), 390-401. doi:10.24139/2312-5993/2021.01/390-401
- URL: <https://pedscience.sspu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/08/1-2021фінал.pdf>
6. Хан Хуйюнь. (2022). Упровадження інноваційних мистецьких технологій як умова реалізації мети загальної музичної освіти. *Інноваційна педагогіка*, 2(44), 37-41. doi:10.32843/2663-6085/2022/44/2.7
- URL: www.innovpedagogy.od.ua/archives/2022/44/part_2/7.pdf
7. Han Huiyun. (2023) Main results of research on the problem “pedagogical conditions for future musical art teachers’ preparation for the implementation of art innovation technologies [Хан Хуйюнь. Основні результати дослідження проблеми «педагогічні умови підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до впровадження технологій мистецької інноватики»]. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*, 5-6(129-130), 12-22. doi:10.24139/2312-5993/2023.05-06/012-022
- URL: <https://pedscience.sspu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/11/Хан-Хуйюнь.pdf>
8. Han Huiyun. (2023). Innovative technologies in general art education of the postinformation society [Хан Хуйюнь. Інноваційні технології в загальній мистецькій освіті постінформаційного суспільства]. *Педагогічні науки: Теорія, історія, інноваційні технології*, 4(128), 356-367. doi:10.24139/2312-5993/2023.04/356-367
URL: <https://pedscience.sspu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/11/Хан-Хуйюнь.pdf>

Праці апробаційного характеру

9. Хан Хуйюнь. (2020). Ігрові музично-педагогічні технології як напрямок розвитку мистецької інноватики. *Збірник матеріалів II Міжнародної науково-практичної конференції «Культура, освіта, творчість: світові технології, авторські ідеї, традиції і новаторство»*, сс. 340-347. Одеса.
10. Хан Хуйюнь. (2021). Використання аудіовізуальних технології в перебігу загальної музичної освіти України та Китаю. *Матеріали і тези VII Міжнародної науково-практичної конференції молодих учених та студентів «Музична та хореографічна освіта в контексті культурного розвитку суспільства»*, 1, сс. 77-80. Одеса
11. Хан Хуйюнь. (2021). Транснаціональні освітні технології в контексті розвитку загальної музичної освіти. *Матеріали VI науково-методичного міжнародного Круглого столу «Світова самоізоляція, як можливість переосмислення»*, сс. 211-215. Одеса (Україна) – Бенгбу (Китай).
URL: <http://dspace.pdpu.edu.ua/handle/123456789/12441>
12. Хан Хуйюнь. (2022). Формування художнього смаку майбутнього учителя музичного мистецтва в контексті європейської інтеграції мистецької освіти. *Матеріали і тези VIII Міжнародної конференції молодих учених та студентів «Музична та хореографічна освіта в контексті культурного розвитку суспільства»*, 1, сс. 99-102. Одеса.
13. Хан Хуйюнь. (2022). Сучасний урок музичного мистецтва в контексті набуття сучасними школярами музично-естетичної культури. *Збірник матеріалів IV Міжнародної науково-практичної конференції «Культура, освіта, творчість: світові технології, авторські ідеї, традиції і новаторство»*, сс.159-163. Одеса.
14. Хан Хуйюнь. (2022). Музична освіта в умовах нового соціокультурного середовища: традиції та інновації. *Матеріали IX Міжнародної науково-практичної конференції «Інноваційний розвиток вищої освіти: глобальний, європейський та національний виміри змін»*, сс. 51-52. Суми: СумДПУ імені А.С.Макаренка.

15. Хан Хуйюнь. (2023). Педагогічні умови як ключовий чинник підготовки майбутніх учителів мистецьких дисциплін. *Матеріали і тези VIII Міжнародної конференції молодих учених та студентів «Музична та хореографічна освіта в контексті культурного розвитку суспільства», 1*, сс. 24-28. Одеса.

Апробація результатів дослідження

на міжнародних конференціях:

- «Культура, освіта, творчість: світові технології, авторські ідеї, традиції і новаторство» (Одеса, 2020, 2022);
- «Музична та хореографічна освіта в контексті культурного розвитку суспільства» (Одеса, 2021, 2022, 2023);
- «Світова самоізоляція, як можливість переосмислення» (Одеса (Україна) – Бенгбу (Китай), 2021);
- «Інноваційний розвиток вищої освіти: глобальний, європейський та національний виміри змін» (Суми, 2022).

УКРАЇНА
 МИНИСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
 Державний заклад
 "ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
 імені К. Д. УШИНСЬКОГО"

65020, м. Одеса, вул. Старопортофранківська, 26 Тел.: (048) 753-08-53; факс. (048) 723-40-98

від 18.12.2024 № 3205/24
 на № _____ від _____

ДОВІДКА

про впровадження результатів дисертаційного дослідження
 аспірантки кафедри музичного мистецтва і хореографії Державного закладу
 «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д.

Ушинського» **Хань Хуйюнь** з теми:

**«Педагогічні умови підготовки майбутніх учителів музичного
 мистецтва до впровадження технологій мистецької інноватики»**
 за спеціальністю 014 Середня освіта (Музичне мистецтво)

Протягом 2019-2023 років в освітньому процесі кафедр музичного мистецтва і хореографії, музично-інструментальної підготовки, а також теорії музики і вокалу була використана авторська методика Хань Хуйюнь щодо створення педагогічних умов підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до впровадження технологій мистецької інноватики для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти – майбутніх учителів музичного мистецтва. Зазначена методика охоплювала переважно процес методико-технологічної підготовки здобувачів, що навчалися за спеціальностями: 014 Середня освіта (Музичне мистецтво) у галузі знань 01 Освіта/Педагогіка та 025 Музичне мистецтво галузі знань 02 Культура і мистецтво. Визначений та ґрунтовно розглянутий дослідницею феномен створення педагогічних умов підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до впровадження технологій мистецької інноватики виявився актуальним для здобувачів, що навчаються за різними, але спорідненими

спеціальностями. Означена авторська методика застосовувалася в перебігу викладання навчальних дисциплін: «Теорія та методика викладання музичного мистецтва в закладах ЗСО», «Інформативно-комунікативні технології та академічна культура в освіті», «Музично-інструментальна підготовка», «Хоровий клас», «Вокально-хормейстерська підготовка».

У якості фахової основи дослідження було обрано опанування здобувачами продуктивних технологій мистецької інноватики та методикою їх впровадження в музично-освітньому процесі. У якості змістовної лінії навчання було відібрано багато продуктивних інноваційних мистецьких технологій, поширених у світі. Йдеться про інформаційно-комунікативні, мультимедійні, аудіовізуальні, імерсивні технології, технології, пов'язані із віртуальною реальністю (VR), розширеною реальністю (AR), технології штучного інтелекту, а також міждисциплінарні, художньо-інтеграційні, проєктні, інтерактивні, партисипативні технології, інтерактивні онлайн-платформи, стрімінгові сервіси тощо.

Актуальність проблеми створення педагогічних умов підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва України та Китаю до впровадження технологій мистецької інноватики в дисертаційному дослідженні Хань Хуйюнь зумовлена низкою суперечностей, а саме:

- ✓ доцільністю впровадження технологій мистецької інноватики в музично-освітньому процесі та відсутністю наукового обґрунтування сутності явища підготовленості майбутніх учителів музичного мистецтва для впровадження означених технологій в контексті сучасного соціокультурного середовища, а також компонентної структури даного явища, принципів, критеріїв та показників оцінювання даної підготовленості, що необхідно до якісного виконання поставленого завдання;

- ✓ необхідністю створення відповідних педагогічних умов підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до впровадження технологій мистецької інноватики для модернізації загальної мистецької (музичної) освіти школярів «Альфа»-покоління обох країн з метою формування культурної (ключової) компетентності, залучення їх до національної та світової художньої (музичної) культури, та недостатністю системних досліджень щодо фахової підготовки здобувачів до впровадження зазначених технологій;

- ✓ необхідністю належної підготовленості майбутніх вчителів музичного мистецтва до впровадження технологій мистецької інноватики та відсутністю визначених педагогічних умов цілеспрямованого формування такої підготовленості в процесі вищої

мистецько-педагогічної освіти.

Відповідно до цього, дослідницею розроблено компонентну структуру підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до впровадження в музично-освітній процес технологій мистецької інноватики, яку склала єдність ціннісно-мотиваційного, проєктувально-креаційного, етико-прогностичного та менеджерсько-перформативного компонентів.

Авторська методика створення педагогічних умов підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до впровадження в музично-освітній процес технологій мистецької інноватики була здійснено на основі відповідних принципів: обґрунтування педагогічної дії; епістемологічного плюралізму; дотримання дедуктивної логіки створення дизайну технологій мистецької інноватики; турботи та чуйності; адаптації до невизначеності; оперативності та адаптивності; дорадчості та оперативного реагування.

Означена методика реалізовувалась в три етапи. На першому, функціонально-дослідницькому етапі, було впроваджено педагогічну умову «спрямування на визначення функціональних можливостей технологій мистецької інноватики сприяти підвищенню якості музичної освіти». Дана умова допомогла виробленню здобувачами певних ціннісних орієнтирів у національної та світової музичній культурі, в методично-технологічному забезпеченні мистецької освіти, а також набутті мотивації до досягнення та опанування технологій мистецької інноватики, розповсюджених у світі. На другому, гносеологічно-формульовальному етапі було впроваджено педагогічну умову «стимулювання до конструювання знання про зміст та дизайн технологій мистецької інноватики». На цьому етапі акцент було зроблено на формуванні знань здобувачів про структуру, особливості та досвід створення технологій мистецької інноватики, а також про дизайн означених технологій. Третій, виробничо-творчий, етап було відзначено застосуванням педагогічної умови «сприяння формуванню умінь застосування технологій мистецької інноватики в музично-освітньому процесі». Цей етап характеризувався приділенням особливої уваги до формування вміння здобувачів розробляти та практично створювати означені технології як самостійно, так і разом із їхніми викладачами, а також впроваджувати найбільш продуктивні з них протягом виробничої (педагогічної) практики в закладах ЗСО.

Методологічною основою означеної методики були обрані та обґрунтовані наукові підходи: раціональний, епістемологічний, конструктивістський, етичний, ітологічний, результативний та діалогічний.

Застосування авторської методики відбувалося за допомогою методів, які застосовувались під час педагогічної діагностики, а також формувальних

методів, що були використані в процесі створення педагогічних умов підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до впровадження інноваційних мистецьких технологій для подальшої мистецько-педагогічної, музично-виконавської та художньо-просвітницької роботи з дітьми та підлітками «Альфа»-покоління.

Констатовано, що застосування авторської методики створення педагогічних умов підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до впровадження технологій мистецької інноватики сприяло набуттю у здобувачів мотивів, фахових компетентностей, знань та умінь, щодо формування культурної компетентності сучасних учнів та залучення їх до скарбів художньо-музичної культури національного та світового рівнів.

Ефективність авторської методики створення педагогічних умов підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до впровадження технологій мистецької інноватики та її поетапного впровадження перевірялося експериментальним шляхом, у ході якого було отримано позитивні висновки. Результати запровадження означеної авторської методики обговорювалися на розширених засіданнях кафедри музичного мистецтва і хореографії» (Протоколи: № 10 від 18.03.2021 р., №14 від 24.06.2022, № 9 від 16.03.2023).

Проректор з наукової роботи

Завідувач кафедри

Ганна МУЗИЧЕНКО

Олена РЕБРОВА